

מינהל חברה ונוער

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

ילדי ישראל כותבים על התנ"ך

אוסף יצירות תשע"ט | 2019

תוכן עניינים

13	מחוז צפון
69	מחוז חיפה
91	מחוז תל אביב
137	מחוז מרכז
169	מחוז ירושלים
215	מחוז דרום
287.....	ספר 'מקורוק'

ברכת שר החינוך לספר היצירות הארצי

"התנ"ך הוא מקור נשמת האומה" (ד' בן גוריון, עיונים בתנ"ך, עמ' 97 – 98)

הזיקה העזה בין העם היהודי לספר הספרים היא סוד קיומו של העם היהודי. מקורה ושורשיה של היהדות, כאמונה וכעם, הם ספר התנ"ך.

במלאת 71 שנה לכינונה של מדינת ישראל, אני שמח על האפשרות הניתנת לתלמידי מערכת החינוך לקרוא בתנ"ך, ללמוד את פסוקיו, את רזיו ואת פרקיו. אני רואה בכך נדבך חשוב בחיזוק השורשים שלנו בארץ ובחזרה למקורות ולמורשת ישראל.

תכנית "תורה נביאים וכתובים" נועדה ליצור למידה משמעותית של התנ"ך, לחיזוק הקשר של התלמידים לספר הספרים, למורשתם ולקשר של אלו לחיי היומיום שלהם. הרחבת העיסוק בתנ"ך לתחומי דעת שונים נועדה להעמיק את הקשר של התלמידים לתנ"ך. מוסדות החינוך ישלבו סוגיות חברתיות וערכיות בלימודי התנ"ך. הם יקיימו תהליך למידה חווייתי, שיכלול תחרות, כתיבה, שירה, חידונים, הבנה והבעת עמדה ביחס לסיפורי התנ"ך. בנוסף, התהליך ילווה בסיורים ובטיולים בארץ ישראל בעקבות התנ"ך. המגמה היא לקרב את התלמידים לסיפורי התנ"ך ולהעמיק את הקשר שלהם לעם ישראל, לארץ ישראל ולמורשת ישראל.

התלמידים ילמדו סיפורי עלילה וגבורה, דברי שירה, חכמה ומוסר, צדק ומשפט, ישועות ונחמות. הם ילמדו על אימהות האומה, על אברהם העברי, על מנהיגות, על נסים ומופתים ועל מעמד הר סיני. האהבה לתנ"ך, סיפוריו, לשונו, שירתו ומסריו יונחלו בחיי כל תלמיד. מגמתנו היא להעשיר את תודעת התנ"ך בקרב הנוער, שכל נערה ונער יכירו את התנ"ך ויאהבו אותו. שפסוקים יהיו שגורים בפיהם, שאתרי ארץ ישראל ישמשו מקור ללמידה חווייתית.

אני מאמין שבדרך זו נחזק את מודעות התלמידים למורשת היהודית, את הקשר שלנו לנחלת אבות, נחלתו של כל יהודי ושל כל נערה ונער בארץ ישראל. ברכותיי ואיחוליי לכל המשתתפים בתכנית: ואפילו כולנו חכמים, כולנו נבונים, כולנו יודעים את התורה – מצווה עלינו להגות בספר התורה, חובה עלינו לספר, בבחינת "והגדת לבנך ביום ההוא" (שמות יג, ח).

נפתלי בנט

ברכת מנכ"ל משרד החינוך לספר היצירות הארצי

בשנת 1937, הצהיר בן גוריון: "התנ"ך הוא המנדט שלנו, התנ"ך שנכתב על ידינו, בשפתנו העברית ובארץ הזאת עצמה" (חזון ודרך ה', עמ' 211)

שבנו לארץ התנ"ך, לנופי הוד קדומים, למקום שבו התהלכו אבותינו. הקמנו במקום הזה שוב את מדינתנו כמקדם, ובכך אנו סוגרים רצף של ריבונות שהחל בימי התנ"ך. אך לא רק בשורה לאומית יש כאן, כי אם בעיקר בשורה רוחנית. התנ"ך הוא יסוד היסודות של מורשתנו ושל ערכינו כעם, כאומה וכחברה. יש בו תרבות ויש בו היסטוריה. יש בו מליצה ויש בו חכמה. יש בו חוק וגם מוסר. ויש בו גם בשורה.

ספר הספרים פרץ את גבולות האומה שלנו והעניק לתרבויות העולם ערכים שונים: אהבת אדם, שמירה על כבוד האדם, חירות ושוויון. לאורך כל שנותיה, קידשה היהדות את ערכיה ואת החינוך גם יחד. היא קידשה את הלימוד ואת הנחלת הערכים האנושיים. מערכת החינוך שלנו ממשיכה בהתמדה את המסורת המקודשת של האומה ושל אבותיה. מסורת של למידה, של חקר, של העמקה ושל רכישת ידע. מסורת של הנחלת ערכים לעיצוב זהותו של התלמיד וגם לעיצוב פני החברה והמדינה. במהלך השנים האחרונות, הרחיבה מערכת החינוך בישראל והעמיקה את העיסוק בתחום הערכים.

התכנית "תורה נביאים וכתובים" היא חלק ממגוון רחב של פעילויות חינוכיות-ערכיות אשר מערכת החינוך מקיימת. התכנית מפגישה את התלמיד עם דמויות המקרא בדרך חווייתית המעוררת מעורבות וסקרנות. היא מעמיקה את הכרת הדמות ואת הזדהות עמה. ספר העבודות הארצי שלפניכם הוא התוצר הסופי של התכנית ושל התהליך החינוכי, אשר החל בראשית שנת הלימודים. הוא משקף מגוון רחב ויצירתי של נושאים מרתקים ומאתגרים שבהם בחרו מורים ותלמידים לעסוק. המאמרים שבו עוסקים בדמויות המקרא ובתחומים אשר מעסיקים את החברה שלנו: מושג השלום, פמיניזם ושמרנות מול קדמה ועוד. ספר הספרים הוא אוקיינוס שלם של חכמה ודעת. לאורך כל הדורות וגם עתה הוא מושא לחקר וללמידה. אני בטוח שספר זה יעורר השראה ויעודד בתי ספר רבים נוספים להתעמק במקורות עמנו. אני מברך אתכם – מורים, מחנכים ותלמידים אשר השתתפתם בתכנית – מעומק הלב ואני בטוח שהלימוד יהיה עבורכם נכס תרבות וישרת אתכם בכל עת ובכל מקום. ראו ברכה בעמלכם והמשיכו לעסוק בלימוד התנ"ך.

בהוקרה ובהערכה, שמואל אבואב

ברכת מנהל מינהל חברה ונוער לספר היצירות הארצי

"כתב לך את כל הדברים אשר דברתי אליך אל ספר" (ירמיה, ל' 2)

התנ"ך הוא התשתית התרבותית של עם ישראל כולו – על פלגיו, גווניו ועדותיו. על התנ"ך מבוסס יסוד קיומנו כעם, ובו מעוגנת זכותנו על הארץ; הוא הקושר אותנו לעברנו, וממנו תקוותינו לעתיד. התנ"ך אינו ספר ככל הספרים, זהו ספר בעל ערך לאומי, חברתי ותרבותי לעם היהודי. לפיכך, הוראת התנ"ך היא החובה הראשונה במעלה המוטלת על מערכות החינוך היהודי בארץ ובתפוצות.

אנו במשרד החינוך מאמינים ומכירים בחשיבות יצירת הדיאלוג והשיח עם ספר הספרים, כחלק מלימוד התנ"ך בבית הספר. השנה הנושא השנתי במשרד הוא 'שבעים שנה למדינת ישראל'. לפני שבעים שנה התרחש מאורע היסטורי בעוצמתו ובחשיבותו. עם שזה מכבר היה למאכלת אש בכבשנים באירופה קם שוב לתחיה כעוף החול מאפר המשרפות, וחדש את חייו הלאומיים במולדתו הישנה, מולדת ממנה היה מנושל זה מאות בשנים. גם שפתו העתיקה, השפה העברית, ששימשה בעיקר לתפילה, שבה והייתה לשפת היום יום הרשמית.

התכנית "תורה נביאים.... וכותבים", נותנת במה לשפה העברית המתחדשת בשילוב ייחודי עם ספר הספרים. מי בשיר ומי בסיפור, על מגוון הדרכים החווייתיות יצירתיות שימצא לנכון, כנאמר "שבעים פנים לתורה". התנ"ך מזמין את כל הקורא בו לחשוב, להתלבט, לצחוק, ליצור, להתבונן ולכתוב.

ספר זה הוא פרי עבודתם הברוכה של תלמידים ומורים שביקשו להגביר את העיסוק בתנ"ך, ללמוד אותו בדרכים מגוונות ולעודד לגילוי יצירתיות ולהכניס רלוונטיות בתכנים של אוצרנו הישן, עבודה שדרשה מהתלמידים לימוד מעמיק יותר בספר הספרים, לימוד שאנו מקווים שיהיה עבורם נכס לחיים.

יהי רצון שהעיסוק בספר הספרים בכלל וחיידון התנ"ך בפרט יצליחו לנטוע בלב בני הנוער ובלבנו אהבה, אחווה ומסירות לעם ישראל ולארץ ישראל.

בברכה,

חגי גרוס

מנהל מינהל חברה ונוער

ברכת מפמ"ר תנ"ך בחינוך הממלכתי לספר היצירות הארצי

כותבים יקרים,

כתיבתכם הענוגה משתבחת עם השנים ומסבה לנו הנאה וחוויה צרופה. זו מאפשרת לנו לחזור ולשוטט בינות הדפים העתיקים, לדלות ממקור מים חיים בבחינת "כי מִצְאֵי, מצאי (מִצָּא) חיים..." (משלי ח', לה).

בהטיית האוזן לרחשי הלב של אירועים ודמויות, היוויתם עבורם לפה בהבאתם לקדמת הבמה דהיום. בכתיבתכם המיוחדת, אתם עוטים על הכתובים מלבוש עכשווי ורלוונטי לחיינו, ומעניקים חיות וקיום מעבר לזמן.

במשיכת קולמוס תחת ידכם, ספר הספרים חי ובוועט, אתם הופכים בו עד עשותו נחלת הכלל. היצירה היוצאת מבנות אצבעותיכם, בראש ובראשונה שלכם, הופכת באחריתה לזכייה שלנו.

בהערכה רבה,

חננאל מלכה
רכז התוכנית

ענת צידון
מפמ"ר תנ"ך ממלכתי

יצחק בן אבי
ממונה התכנית

ומנהלי מינהל חברה ונוער במחוזות

עדי אורן
מחוז תל אביב

עינב יניב שורץ
מחוז חיפה

אברהם בן שושן
מחוז צפון

ד"ר איילה חג'ג'
מחוז דרום

יפה צדקיהו
מחוז ירושלים

ויקי ניצן
מחוז מרכז

מחוז צפון

”הִנֵּה אֱלֹהִים
מֵרְחוֹק
יָבֹאוּ
וְהִנֵּה אֱלֹהִים
מִצִּפּוֹן
וְנִמִּים
”
...

ישעיה מס' 12

מחוז צפון

חברי ועדת השיפוט

אברהם בן שושן, מנהל חברה ונוער מחוז צפון

גליה כובש, מנהלת מה"ד צפון

רותם קורנבליט, סגנית מנהלת מה"ד צפון

רויטל אסף, מדריכה, מינהל חברה ונוער

מוטי גנץ, מפקח רשותי בגמלאות, מינהל חברה ונוער

סימה ברקת, מדריכה, מינהל חברה ונוער

מיכל כהן, מדריכה חמ"ד, מינהל חברה ונוער

רכזת התוכנית במחוז: רויטל אסף

תוכן עניינים מחוז צפון

מקום ראשון

- 18 חטיבת ביניים: מנער לזקן / לירון דגני
- 21 חטיבה עליונה: תיקון עולם / ליאל מאור

מקום שני

- 23 חטיבת ביניים: תאומות הלב / צליל גבריאלי
- 24 חטיבה עליונה: מה מר גורלי / דייאנה צ'בוטריוב

מקום שלישי

- 28 חטיבת ביניים: הבלוג של חנה / דוריאן ממן
- 31 חטיבה עליונה: איך הייתי לאנטגוניסט בסיפור של עצמי / דקל יעקב

עבודות נבחרות מחוז צפון

- 34 החיים בתיבה / אופק אוחיון
- 37 קנאת אחים: קין והבל / רוני הדרי
- 39 מחיר ההצלחה / נויה כסיף
- 40 המסע שלי ממצרים / שחר שדה
- 44 רות ובועז - סיפור אהבה / יסמין יעקבי
- 46 הקול שמאחורי הכול / נועה דוד
- 51 קין - רוצח או אדם נואש / לאה ליבשיץ
- 53 מבזק חדשות / רועי פראג'
- 55 בלוג לבריאת העולם / ליאל חן
- 58 אז מי יציל את העולם / עידו ארבלי
- 62 יומנה של אסתר / נופר אלמלם
- 65 שיח עם קין על חייו / לינוי אמשיאב
- 67 יונה, יונה, הקשב נא / שלי סייג

ברכת מנהלת מחוז צפון לחוברת הארצית

זוכים יקרים,

אני גאה ושמחה מאוד לברך אתכם על זכייתכם בתחרות כתיבה יצירתית, "תורה, נביאים וכותבים", המבטאת נאמנה את אחד ממוקדי העשייה המרכזיים של מערכת החינוך: העמקת הקשר של תלמידינו לספר הספרים, התנ"ך, וחיזוק זיקתם למורשת ישראל.

השנה, שנת האחדות והייחודיות, יצאנו בקריאה לחיזוק ערך הערבות ההדדית, כמאמר חז"ל: "כל ישראל ערבים זה בזה". ואתם, בכישרון רב ובבקיאות רבה, הצגתם את קולכם הפנימי והוכחתם השתרשותם של ערכים לאומיים, אנושיים וחברתיים על הבסיס ההיסטורי והתרבותי של העם.

בטוחני כי בעתיד תמשיכו להשכיל, ליצור ולהתפתח, ככתוב בספר נחמיה: "ויקראו בספר בתורת האלוקים" (ח, ח).

בהזדמנות זו, אני מבקשת להודות לאברהם בן שושן, מנהל מינהל חברה ונוער, הפועל במסירות ובנחישות רבה כדי לאפשר לכל תלמיד ותלמידה להגשים את הפוטנציאל הגלום בו.

אני מאחלת לכם המשך תנופה והתחדשות.

ד"ר אורנה שמחון

מנהלת המחוז

מקום ראשון חטיבת ביניים

מנער לזקן

לירון דגני – כיתה ז', החטיבה החדשה, יקנעם עלית

בהנחיית חני אילוז

יומני היקר,

עברה כמעט שנה מאז שאימא שלי השאירה אותי על מפתן הדלת. היא עדיין לא חזרה לבקר. מה כבר עשיתי, שהיא החליטה לנקוט צעד כזה? טוב, אני לא יכול להיתמם. היא כבר חזרה ואמרה והכינה אותי הרבה פעמים ליום הזה, אבל לא ידעתי שהוא יהיה כל כך נורא. להשאיר ככה ילד בן שבע במקום זר בלי אף אחד?

היא חשבה שעשתה את הדבר הנכון, אבל לא ראתה שום דבר מלבד את עצמה. היא חשבה רק על טובתה, אבל לא חשבה על הילד המסכן שיצטרך לחיות ללא אימא אוהבת, ואת אותו הנדר, היא נדרה בלי לחשוב פעמיים.

בינתיים, אני די אבוד פה. כל הזמן עוסק בתורה ועוזר לעלי במטלות המשכן, ובעיקר בהקרבת הקורבנות של העם. גם את זה היא הביאה עליי. מי אמר שאני רוצה ללמוד כל הזמן תורה? מי אמר שאני רוצה לעבוד את אלוקים כל חיי? אני בכלל לא בטוח שאני מאמין באלוקים.

אולי זה היה סתם צירוף מקרים, הנדר שלה והתוצאה של הולדתתי? אי אפשר לדעת. אבל מה שבטוח, זה שהיא עשתה טעות. והכי משגע אותי זה שאנשים באמת מקנאים בי! הם חושבים שאני מאושר ובר מזל. אבל האמת היא שאני זה שצריך לקנא בהם. הם לפחות חיים עם המשפחה שלהם יומיום! צוברים איתם זיכרונות וחוויות שיישארו לתמיד! בשבילי זה סתם חלום רחוק.

היא נתנה לי מעיל, אבל היא לא הבינה שאני לא צריך מעיל, אני צריך אותה! אני צריך את החיבוק החם והמגע המלטף שלה. אני צריך א-י-מ-א.

אם אלוהים קיים, מה הסיבה שעזר לאימי להיכנס להריון? מצד אחד הוא גרם לה להיות מאושרת, אבל מצד אחר ידע מראש שאני אהיה זה שאסבול כל החיים. האם זה שאני הבן שלה אומר שאני צריך לסבול בשבילה? או לעבוד בשבילה? אבל בעצם, זה לא התפקיד של אימא? להגן על הבן שלה? לעשות הכול כדי שיהיה מאושר? לעזור לו להתגבר על קשיים? אני באמת לא יודע. אלו שאלות שלעולם לא יהיו לי תשובות עליהן.

אז אלוקים, אם אתה קיים, תן בי את הכוח להיות מאושר בחיים, וגם מעט לשמוח.

תן לי להתגבר על היעדרה של אימי.

תן לי להרגיש שהיא עוטפת אותי כל לילה מבלי שהיא נוכחת איתי.
תן לי להרגיש את המגע שלה כאילו היא מחממת אותי ביום גשם חורפי.
תן לי להרגיש את האושר שמתפשט בליבי בכל פעם שאראה את אימי, את אימא שלי.
כמה אני מתגעגע למילה הזאת.
תן לי להגיד את המילה "אימא!"
להתראות, לילה טוב. בכבוד רב. שמואל.

יומני היקר, אני כבר בן 50.

במהלך השנים האחרונות, עברתי תהליך עצום שבו גיליתי על עצמי דברים חדשים, ואפילו הספקתי לענות לעצמי על חלק מהשאלות שהרהרתי בהן. אז ככה, בנוגע לאלוקים. היום אני מאושר להגיד שאני שלם עם החלטת אימי ועם נדירה, שבו החליטה להשאיר אותי במשכן האלוקים אצל עלי. לאחר שהתפללתי אל אלוקים, והוא עשה לי ניסים רבים, ובמיוחד נתן לי אושר בחיים, החלטתי שאני מאמין בו ומעריך אותו. הבנתי שהשכינה שורה בשילה. אלוקים שועה לתפילות בניו. הוא טועם את קורבנות בניו על ידי כך שהוא ממלא את בקשותיהם.

הקשר שלי עם אימי חנה התחזק, והיום היחסים בינינו מעולים. כל שנה היא הייתה עולה אל שילה ומבקרת אותי עם אבי אלקנה ועם אחיי ואחיותיי שבאו אחריי. הבנתי שהיא אימי, ולכן יש בי החובה לעשות מה שישמח אותה ויגרום לה לאושר. כלומר, רק בזכותה אני כאן! רק בזכותה אני מי שאני היום! שופט ונביא בישראל. היא זאת שהתפללה עליי, וכתמורה לזה אני צריך כל יום לעבוד מחדש. התסכול והכעס של ילדותי היו למנגינת תודה ושבח.

אבל שלא תבין אותי לא נכון, אני לא עובד את אלוקים רק כדי לרצות את אימי. אני עובד גם בשביל עצמי ובשביל העם שאליו נועדתי. בשנים האחרונות, מצאתי עניין בעבודה הזאת, גיליתי שהיא מעניינת ומרגיעה. עושה לי טוב על הלב לעזור לאנשים. נהייתי טוב עם העם ועם אלוקים, ועל כך אימי קיבלה בנים. אולם החלק המביש בכל הסיפור הזה הוא המשפחה שלי. הבנים שלי גדלו ונהיו לחוטאים. הם חטאו גם כלפי אלוקים, ובעיקר כלפי העם. הכי מכאיב לי זה שהעם בא אליי ואמר לי על כך. זה מכאיב לי כי אני מרגיש שזאת אשמתי. אני מרגיש שכאבא שלהם, מחובתי לחנך אותם להיות אנשים טובים, וכאן כשלת.

גדלתי ללא משפחה, ולכן לא מפליא אותי שלא הצלחתי לטפח את משפחתי. הכאב הזה מחליש אותי. אינני יודע כמה זמן עוד אחיה, אני רק יודע שמדי יום תוקף אותי צער רב ומחליש כל נים ונים בגופי. שמואל.

©/f/0'

מקום ראשון חטיבה עליונה

תיקון עולם

ליאל מאור – כיתה י"א, עמל למדעים ואומנויות

ע"ש יצחק רבין, נהריה

בהנחיית רונית שינדלר

"וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיֻּלַּד בְּדַמּוֹתָיו כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת" (בראשית ה, ג)
ההליכה בין הצמחייה הקמלה והצחיחה שגידל אחי הייתה לחלק משגרת יומי. בעת שקיעת החמה, באותם רגעים שבהם כל שאר בני הבית עולים על יצועם וחולמים על תיקון עולם שבו אח לא רוצח את אחיו, אני מהלך כאן.

אני חפץ ברחשי העלים היבשים הנדרכים תחת כפות רגליי יותר מאשר בדממה המבעיתה שבבית. ככל שעובר הזמן, אני מבין כמה כוח יש לדממה שהשרו הוריי, אותה דממה המסמלת את השקט שנשאר ומיטיבה איתם, מונעת מהם לאבד את עשתונותיהם ומאפשרת את המשך גידולי בצורה הטובה ביותר שהם יכולים. היא המעוררת בי סלידה.

הצורך לשתף בער בי תמיד בשל אותו מחסום שקיים בביתי, מחסום שנוצר לא באשמתם של הוריי. לא שיתפתי אחרים ובחרתי לאטום את שפתיי למען הוריי, משום שאחרי כל השנים הקשות גם הם ראויים למעט נחת.

אני נולדתי לתוך אותה רעה חולה, אנוכי בן ואח לחוטאים. זכרוני הראשון מהיותי ילד הוא אבי, איש הלפידות, מרוויח את לחמו ביזע ובמאמצים כבירים, מניף מקוש בחוזקה בשדה הצהבהב גם כאשר השמש הקופחת מקשה עליו. אימי, בעלת המבט הענוג והעיף מדמעות, מתבוננת בו ממפתן הדלת, מוודאת שעיני הנץ של השכנים אינן נעוצות בנו. אני זוכר שמשכתי בכותונת אימי וביקשתי ממנה שתבוא איתי לחוש בכוחה של השמש ולשחק, אולם היא סירבה בעדינות והציעה לי לבוא לעזור לה להכין את ארוחת הערב.

תמיד ידעתי שמסירותם אליי היא ללא לאות, שאני המתנה ש"הרוח הכעוסה" נתנה להוריי אחרי שנות ייסורים. אולם, אני כועס. כועס עליהם ועל העולם האכזר שאליו נולדתי ועל הרוח שמכתימה גם אותי כמו גם את שאר משפחתי באות קין מגואלת בדם, במה אני חטאתי?

אני השקט, הכנוע, שנולד למציאות בודדה וחסרת שליטה. אני הבן היתום להורים חסרי אמונה. אני מגיל קטן פוחד ומאויים מאותה רוח שמהלכת אימים על משפחתי גם כיום, למרות חלוף השנים. למה אחי?

למרבה הפלא, אני לא רואה בך אדם בלייעל.

טעיתי, נטרפה עליך דעתך. אימנו תמיד דאגה לעקם את פניה בשומעה את שמך, בעבר התכרכמו פניה בשל כך, כיום היא חשה על בשרה את סבלו של בנה בעולם קודר שכזה.

אני יודע עכשיו שאומץ אינו רק היכולת לוותר או להקריב את חיך, אלא גם להלך בין החיים. לחיות את היומיום בתקווה לעתיד טוב יותר. אתה אמיץ. הורינו אמיצים.

אינני יודע עדיין מי אני, מי הם אחיי ואפילו מי הם הוריי שהרבו לשתוק. אני עדיין חוכך בדעתי על מקומי. הזמן חומק מבין אצבעותינו ואני לא מתכוון להשאיר את חיי כחידה לא פתורה. אני אקים את משפחתי, ללא רגשות אשם, ללא עיניים צרות וכאב. אני אתן להם את עולמי כפי שעשו זאת הוריי, בתוספת תקווה.

אני התיקון.

אני שת.

מקום שני חטיבת ביניים

תאומות הלב

צליל גבריאלי – כיתה ז', החטיבה החדשה, יקנעם עלית

בהנחיית חני אילוז

כמעט ולא נותר דבר,	רחצי, סוכי ולבשי את בגדי השבת
שתי הכלות והמדבר,	הוא יבין את הנסיבות
בארץ לא מוכרת	שני למרגלותיו, למרות שיחרדו עיניו
הכול נראה כל כך אחרת.	בועז הוא לגאולתך, אך הכאב עוד ייחרת
	בזיכרוןך.
התבצרה בעמדתה,	
איתה לארץ מולדתה,	ומה עם תאומות הלב?
שמטה הכול מאחוריה,	נעמי עכשיו רווחת נחת,
את מואב ואת בית הוריה.	רות נאמנה לעד אליה,
	היא לא תוכל עוד בלעדיה!
ומה עם תאומות הלב?	
כל קמט משתווה לכאב...	שבועת אמונים חרותה בליבן,
והיא מלקטת לה לעת עתה,	אחת לשנייה נאמנות לעולם,
לעולם לא תעזוב אותה.	המסירות ביחד שווה יותר ערך,
	ובזכות כך צמח דוד המלך!

מקום שני חטיבה עליונה

מה מר גורלי

דייאנה צ'יבוטריוב – כיתה י"א, אורט ע"ש יגאל אלון, נצרת עילית

בהנחיית חנייה פרץ

"אִישׁ הָיָה בְּאֶרֶץ עוֹץ אִיּוֹב שְׁמוֹ וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא תָם וְיָשָׁר וְיֵרָא אֱלֹקִים וְסָר מֵרַע" (איוב א, א)

עיניי ריצדו סביבי ללא הפסקה, כמנסות לתפוס הכול בפנורמה אחת, ונעתקות הן כשמגיעות לגבול האפשרי. ילדים רצים, אישה יפה, בית קוטג' שהנוף ממנו אינו רואה סוף, בייחוד בימים שבהם ישנה שקיעה מדממת.

לאחר בהייה ארוכת זמן בטבע העוטף אותי סביב, פציתי את פי והסבתי אליו את תשומת ליבם של ילדיי, מבקש מהם לגשת אליו אחד אחד. יישרתי את צווארוניהם, סידרתי את בלורית שיערם של הבנים ואת צמותיהן של הבנות. כל זאת בעוד חצי חיוך נפרש לאחד שלם החל מקצה שפתיי. גאה הייתי, ואסיר תודה, על בניי הבריאים ועל בנותיי היפיפיות ביותר.

הסתכלתי בכולם, עומדים ומצפים לדבריו של אביהם שקרא להם הלום. "ילדיי, יפים אתם והולכים בדרך הישר. אל תשכחו כי דבר אינו מובן מאליו, וכי ה' הוא המקנה לנו את מתנת החיים ואת עונג השבת, וחסדיו אינם רואים קץ. זכרו להודות לה' יתברך, וזכרו להחזיר לו בחסדיכם." נישקתי כל אחד מהם על מצחו, כמחווה אוהבת מאב לבן ומאב לבתו, וברכתי בשבת שלום.

לפני שעצמתי עיניי בלילה של יום זה, מעט לפני חצות, הנחתי אחת מידיי על ליבי וביקשתי בקשה. ביקשתי בהגיגי כי אם יקרה לי דבר מה באחד מימי בעתיד, אדע להתמיד ביושר דרכי, לפלסה יחד עם ה', ולעולם לא לסטות. מאז יום זה, הס אנוכי מלהזכיר את פחדיי מהבדידות ואת פחדיי מהרע, ובעיקר מכך שבאחד הימים ארגיש טרוט וחסר כול.

דבקתי בהבטחותיי וחניכתי את ילדיי לערכי צדק וכבוד, מלאי מעשים טובים ודאגה לזולת. דא עקא, כמו חששותיי שהתהלכו עימי לכל מקום חודשים רבים, לא עזר הדבר, והמועקה הייתה כבדה על ליבי מהרגע שנכנסתי לחצרי כשחזרתי מהליכתי.

"שלום? איה משפחתי?" קראתי בחשש ברחבי הבית. יריתי את מבטי בכל מקום, מתהלך מעט בחלל הכניסה ואט אט מגביר את קצב תנועתי ומתרוצץ מחדר לחדר. סיירתי בכל פינה, שמא אפספס את גופה – אולי נחה היא? או מהרהרת במחשבותיה במקום נסתר? ואולי יצאה היא?

מחשבותיי לא מצאו מנוח, אך חלפו ימים עד שהתחלתי לאבד תקווה משובה אל זרועותיי. ימים ולילות הייתי יושב לצד מפתן הדלת, מבקש חלושות לקבל את אשתי בחזרה. וילדיי, שחלקם אף לא הצליחו להעלות בדעתם כי אימם נעלמה כליל, חיבקו אותי ומיררו לצידי בבכי.

ה', איתך אני, נאמן אני ולא נס מדרכי. אנא ממך, עשה עימי טובה, החזר לי את שאהבתי. החוטא אנוכי? או שמא אשת איוב, אשתי, חטאה היא לך? ה', הראה לי את הדרך הנכונה, איתך אנוכי! ככל שגלגלתי על לשוני את המילים הללו, כך התחזק ליבי, כך התחזקה נפשי, וכך התחזקה אמונתי.

אך ימים עברו, וכך גם שבועות של אבל ושל אובדן. והינה, לאחר שהצלחתי במידת מה להשתקם מדאבוני הרב, רצתי אל השדה וסיירתי בשנית. כשחזרתי לביתי, קראתי אל קירות הבית: "שלום? איה משפחתי?" ואין קול ואין עונה. והינה, נתקף אני שנית ביראה ובחרדה, וגופי מזנק אל כל עבר בבית, מחפש, צועק וזועק אל השמיים. ה' ה'! איה משפחתי?

ניסיתי להיאחז בתקווה בשנית, יודע כי ה' איתי, יודע כי לא חטאתי, יודע כי דרך הצדק הייתה הדרך שבה בחרתי מאז ומעולם. היכן בניי ובנותיי שכל שעשו בחייהם היה חסדים לה' ולזולת?

נפלתי על ברכיי, אך לא מאבד את רוחי. לא ידעתי מה צופה העתיד, ואבדה זו – אחריתה מי ישורנה? לא הייתה לי אף אסמכתא, ולא גושפנקה מה', שאיבדתי את משפחתי לעד. ימים כלילות ולילות כימים, מצאתי את עצמי לבד. אט אט מאבד גם את רכושי, ונדמה כי חיי זולגים אל מחוץ לחריצים שבין אצבעותיי. מה אעשה? שאלתי עצמי כל בוקר כאשר גופי השכים קום, ובכל לילה כשנרדם אל תוך החלומות.

"וַיִּשְׁמְעוּ שְׁלֹשֶׁת רְעֵי אִיּוֹב אֶת כָּל הָרָעָה הַזֹּאת הַבָּאָה עָלָיו וַיָּבֹאוּ אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ אֶלִּיפֹז הַתִּימְנִי וּבִלְדָד הַשׁוּחִי וְצוֹפָר הַנַּעֲמָתִי וַיַּעֲדוּ יַחְדָּו לְבּוֹא לְנוֹד לוֹ וּלְנַחֲמוֹ" (איוב ב, יא)

באחד הימים, נהיה ביתי – המבודד והריק, המחוסר מכול והמרושש מעושר ומזיק של טוב – למקום מנחם. הגיעו רעיי. הצלחתי להבין כי נזקקתי לאדם לצידי, ואם שלושה מוכנים היו להגיע לבקרני – הייתה זו מצווה משולשת מצידם.

"איוב, נסה לחשוב בבקשה, מה חטאת? כיצד סטית מהדרך שכך בחר ה' להענישך?" שאל אחד.

התשובה אינה דורשת מחשבה ועמל רב בדפדוף בתיקיות מוחי וזכרוני, אלא הייתה ידועה לאורך כל הדרך: "לא, רעי, לא חטאתי. הלכתי ועודני הולך בדרכו של ה', וסמוך אני לדעת כי הוא פועל לטובתי ונמצא עימדי בכל צעד ושעל."

ניסו הם למצוא סיבה הגיונית. האחד נזכר בפעם ההיא ש... והשני נזכר ביום שבו אמרתי... והשלישי העליל עלילות על שניים מבניי שפעלו בדרך...

לא יכולתי למצוא חטא, לא האמנתי בדרך החטא, ועל כן הייתי מלא אמונה כי דרכי הייתה טהורה וכי אבני דרכי היו כאלו שהטיבו עמי. "אינך חושב שכדאי לזעוק לאלוקינו? אינך רוצה למצוא תשובה לסבלך ולבקש מחילה?" תהה בפליאה אליפז.

"הקשבתי ושמעתי, אך כיצד אינך מתלונן ולו לרגע? לך מגיע אושר ועושר, כיצד אינך מורד במעשי ה' ודורש את המגיע לך?" התעקש גם בלדד.

עצמתי את עיניי למשמע דבריהם וחייכתי אל עצמי. "איני מחדש דבר, ואין חדש תחת השמש – ה' מיטיב עמי ומנחה אותי בדרך הנכונה. כל שיבחר לעשות, הוא שיבחר לעשות, ועליי לתת בו את אמוני." הודיתי בלב שלם.

"אך אין אתה זועם? לקחו את כל משפחתך! לקחו את כל הונך! השטן בהתגלמותו השתלט על חיך וחירב אותך כליל!" קרא נחרצות צופר.

"השטן?" גיחכתי קלות, "מיהו השטן לצד ה' יתברך?" קראתי גם אני, מטיח את שאלותיי חסרות המענה לקירות הבית, "הוא יכול לנסות! הוא יכול לבחון את אמונתי ולגזול ממני כל דבר, כולל את חיי. אך לא אפול לתכנון, אין זו דרכי."

"וַיֵּשְׁבוּ אֹתוֹ לְאָרֶץ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת לַיְלֹת וְאִין דָּבַר אֵלָיו דָּבַר כִּי רָאוּ כִּי גָדַל הַכָּאֵב מְאֹד"
(איוב ב, יג)

המשכתי לאבד. ביתי התפורר בעוד אני יושב בתוכו וצופה בקירותיו נופלים אל מול פניי, וליבי נשבר למראה. נותרתי ערירי, עני, עצוב. מי אני? ומיהו איוב שניסה להעריך כל רגע בחייו כשהיו מלאי אחדות, אהבה ועושר? אינני אותו אדם, אינני קרוב לתעצמות נפשו של איוב הקדום.

והינה, לאחר שאיבד הכול, עד הפירור האחרון, החלו חייו להשתנות מן הקצה לקצה. אדרבה ואדרבה, איוב קיבל חיים חדשים, כנולד הוא שנית ונבנה מהתופת.

ה' ראה את אמונתו החזקה, צפה בכל אשר עשה, ולא היה ולו דבר יחיד שכוונתו הייתה רעה בעיני ה'. איוב התחזק באמונתו דווקא ברגעים השפלים בחייו, איבד הכול – אך הרוויח את כוחו להאמין שההמשך יאיר לו פניו. והשטן? הוא גילה כי חבלה ברכוש, במשפחה ובילדים לא יביאו לדרדור ביחס לה'. אדם שצעד בשביל התום ויראת השמיים לא יסטה ממנו בשל פגיעה בדברים גשמיים בחייו, אלא ימנף עצמו אל מעבר לגבול האפשרי – כי בכוחו להרוויח מחדש את הרכוש, אך לא את אמונתו באלוקיו.

"וה' ברך את אחרית איוב מראשיתו ויהי לו ארבעה עשר אלף צאן וששת אלפים גמלים ואלף צמד בקר ואלף אתונות. ויהי לו שבענה בנים ושלוש בנות. ויקרא שם האחת ימימה ושם השנית קציעה ושם השלישית קרן הפוך. ולא נמצא נשים יפות כבנות איוב בכל הארץ ויתן להם אביהם נחלה בתוך אחיהם. ויחי איוב אחרי זאת מאה וארבעים שנה וירא את בניו ואת בניו ארבעה דורות. וימת איוב זקן ושבע ימים" (איוב מב, יב-יז)

מקום שלישי חטיבת בנינים

הבלוג של חנה

דוריאן ממן – כיתה ז', דנציגר-דרכא, קריית שמונה

בהנחיית סמדר דומיניק בן שמחון וכוכי יוסף חי

הי, עוקבות ועוקבים יקרים!

החלטתי לפתוח בלוג ובו לשתף אתכם בסיפורי האישי – סיפור עקרותי.

שמי חנה ואני עקרה, לבעלי קוראים אלקנה, וחוץ ממני יש לו אישה נוספת

ושמה פנינה, וממנה יש לו כבר משפחה.

לאחרונה אני עוברת תקופה לא קלה.

קשה לי מאוד עם עובדת היותי עקרה. כל ניסיונותיי עד כה להרות כשלו.

הפכתי אישה "קשת רוח" (שמואל א, א, טו), ליבי נשבר בקרבי.

בגלל מצבי הנפשי, קיבלתי הודעה מאלקנה בפרטי.

אלקנה כתב לי כמה אני יפה ושהוא אוהב אותי אהבה עזה.

הוא גם ניסה לעודד אותי ולתמוך בי בעקרותי.

וכך כתב בלשונו הפיוטית והמליצית:

"חנה למה תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לבבך הלוא אנכי טוב לך

מעשרה בנים" (שם, ח).

כל כך מרגש, מלא חום ואהבה. הוא גם הוסיף אייקונים של לבבות ונשיקה.

ועל הקיר צירף תמונה משותפת שלנו מהחתונה.

עשיתי לו לייק וגם כתבתי תשובה:

"אהובי אלקנה, אומנם יש לי אותך, אבל רוצה אני להרחיב את המשפחה,
רוצה לחוות את תחושת האימהות, להיניק, לטפל, לאהוב ולחבק ילד שהוא
שלי, בשר מבשרי. ואם להודות על האמת המרה, אני מעט גם מקנאה בפנינה שמטפלת בילדיה
במסירות רבה."

הופתעתי לקבל גם מפנינה הודעה שבה היא כתבה:

"הי, חנה, מה נשמע?"

אני רואה שלאחרונה את מדוכדכת ועצובה, "מרת נפש" (שם, י) וכעוסה,

לא אוכלת ולא שותה, מה קרה אהובה?"

ושאלתי את עצמי: האם באמת פנינה מודאגת ומגלה חמלה?

הרי אותי היא בקביעות מכעיסה, מקניטה ובי מתגרה.

ואולי אני כל כך כאובה שאיני מצליחה לראות את דאגתה!?

והיא המשיכה וכתבה: "אני רואה את מצבך ואת התנהגותך לאחרונה,

ומרגישה מעט אשמה כי לעיתים אליך אני פחות רגישה,

אני כה עסוקה בילדיי ולהקשיב אל מצוקתך אין לי פנאי."

ואז גמלה בליבי החלטה:

אתפלל אל אלוקים בתקווה שהפעם את בקשתי ישמע.

ואכן, כשעלינו לשילה השנה, נכנסתי להיכל ה', התפללתי בחוזקה ונדרתי נדר:

"ה' צבאות אם ראה תראה בעני אמתך וזכרתני ונתתה לאמתך זרע אנשים

ונתתיו לה' כל ימי חייו ומורה לא יעלה על ראשו" (שם, יא).

עלי הכהן ראה אותי מתפללת וממלמלת, חשב שאני שיכורה וכעס עליי נורא.

אך כשהסברתי לו את מטרת התפילה, אותי בירך בתקווה שהתפילה תשמע.

מקום שלישי חטיבה עליונה

איך הייתי לאנטגוניסט בסיפור של עצמי

דקל יעקב – כיתה י', אורט ע"ש יגאל אלון, נצרת עילית

בהנחיית אסנת רוזנברג

אני מניח שהמינוי שלי למלך הראשון בעם ישראל אכן השפיע על הדימוי העצמי שלי. האהדה, השבחים, התזכורת המתמדת שמכל אנשי ישראל דווקא אני נבחרתי, שאול בן קיש משבט בנימין. הנבחר! איך אוכל שלא להתאהב במעמד החדש שלי?

אך הסיפור הידוע על המלך הראשון ששלט על עם ישראל, הוא, הנחבא אל הכלים, עניו וביישן, שזכה בתוארו בעזרת מידותיו הטובות, היה במהרה לטרגי. אחד הסיפורים שהורים יספרו לילדיהם כשינסו להסביר להם את מגבלות הכוח.

הסיפור שלי מתחיל באירוע תמים, מסע פשוט להחזרת האתונות האבודים של אבי. כשהקשבתי לעצת נערי והלכתי לפגוש את שמואל. נשגב מבינתי לדעת כי הפעולה הפשוטה, הזניחה הזו, תביא בסופו של דבר להכתרתי כמלך ישראל.

"שמעתי שנמצא נביא בכפר", אמר נערי, "הסיכוי כנראה קלוש, אך עדיין נוכל לנסות." חוסר ההחלטיות שנשמע בקולו, כנראה, השפיע גם עליי, כי התחלתי גם אני לפקפק בהצעתו. "המלצתך טובה, נערי, אך איני יכול ללכת בידיים ריקות לנביא." אחרי שיקולים רבים בחרתי לפעול לפי עצתו. כך יצאנו, נערי ואני, לראות את שמואל הנביא. לא עבר זמן רב עד שנתקלנו בקשיים במציאתו, אך לאחר הכוונה מועטה מנשים שפגשנו בדרך, הגענו לייעדנו ומצאנו את שמואל.

יצאתי מהפגישה עימו מבולבל, ואם אי פעם היה לי ספק בהיותו נביא, נעלם הספק כלא היה לאחר שכל מה שחזה קרה בדרכי חזרה הביתה. בפגישתי עימו, סיפר לי שמואל על החלטת אלוקים להמליך מלך על ישראל. לא הייתי זר לקשיים שאיתם העם מתמודד, אך לרגע לא חשבתי שמינוי מלך היא אפשרות, ועוד אני? מה טוב בי למלך? הרי באתי ממשפחה קטנה, המשתייכת לשבט קטן וצעיר, ועודני במסע עם נערי לחפש את אתונותיו של אבי.

שבתי הביתה מלא תימהון ובלבול. להמליך על ישראל מלך זהו צעד עצום וקיצוני, אך אולי הצעד הנכון... בסופו של דבר ידעתי שאני חייב לפעול לטובת העם שלי. ואם היותי למלך יציל את העם

מסבלם, כך אעשה. טקס ההכתרה, ויתר הטקסים, עליו להודות, היו מסעירים. מטרתם וחשיבותם הייתה ברורה לכולם, הרי נעשה מול עיני העם דבר שייזכר לנצח בהיסטוריה שלנו. אך ההכתרה לא הסתיימה בכך, כעת הגיע הרגע להוכיח את עצמי לפני העם, וכאילו כוח עליון התערב, הגיעה ההזדמנות המושלמת.

האויב הראשון למלכותי ניצב – נחש העמוני. אויב שניסה להשפיל את העם, שכעת באחריותי, ליטול את כוחו ממנו. בחוכמה צבאית, באמונה רבה ובשימוש במשאבינו הקיימים, שלא היו רבים, נחלנו ניצחון גדול והבסנו את העמונים, שאף ברחו משדה הקרב. נחש העמוני ייזכר כניצחוני הראשון מיני רבים.

כהרף עין, היה התואר שלי. מובן שנלוו לו יתרונות: נשים, רכוש, משרתים, ומיותר לציין את הכבוד העצום שהעם רכש כלפיי. חיי המלוכה אכן היו יפים, אך אליה וקוץ בה. כמו בכל דבר טוב, גם לחיים הללו היו את פגמיהם ומגבלותיהם, אבל עשיתי בהם את מה שעשיתי הכי טוב – להילחם. הנהגתי קרבות רבים כמלך: בעמון, במואב, בצובא ובעמלק. את מי לא הבסתי? עד ימי האחרונים לחמתי, וכאן גאוותי עומדת. בניצחונות שהבאתי לעמי הוכחתי את כוחי, את כוחנו כעם.

המלוכה הייתה נהדרת, עד שהתחלתי להיות בטוח מדי במקומי, עושה טעות אחת ועוד אחת, וכאילו הקרקע נשמטה מתחת לרגליי, כל מה שעשיתי פשוט נלקח ממני, נקרע מידי. הפרתי את דברי שמואל, במעשה אחד שנעשה בשוגג. חשבתי שיבין, הרי לא הייתה לי ברירה! הצבא איבד סבלנות בהמתנתו לשמואל שהבטיח שיבוא, אם לא הייתי פועל במהירות לא היה נשאר לי צבא. עשיתי את מה שכל מלך טוב היה עושה בשביל העם שלו.

למרבה מזלי, קיבלתי הזדמנות נוספת. בהסתכלות לאחור, ייתכן שהיה זה מעין מבחן, אך טעותי חזרה על עצמה. אולי הייתה זו השפעת העם, אולי חמדנותי, אבל הייתי בטוח שאני עושה את הדבר הנכון, שאני פועל למען העם שלי. פעם נוספת ניתנו לי הנחיות ברורות, ופעם נוספת כשלתי בביצוען. והפעם, מחיר חטאי היה התואר שלי.

נראה לי שזו הייתה הנקודה בזמן שהתחלתי לאבד את עצמי. נפלה עליי מין הרגשה שלא ניתן לתאר, אי שפיות, כעס תמידי שעזב אותי רק כאשר האזנתי לנגינה של דויד, הנגן החדש בארמון. אך גם זה לא הספיק לי. הכעס היה רב מדי מכדי להתמודד עמו, התחלתי לחשוד בכל הסובבים אותי, ובמיוחד בדויד. לאחר לחימתו בגוליית, הייתי בטוח בדעתי שהוא המקור לצרות, שהוא אבי אבות הטומאה. חששתי ממנו, רדפתי אותו, אך בעיקר קינאתי בו. איך ייתכן שנגני הפשוט עתיד לרשת את מקומי?

האם נכשלתי בצורה כה מזעזעת שתחלופתי תהיה כל כך זניחה? העם, שפעם היה נאמן לי, נסחף אחרי דויד כעיוור, ואפילו ילדיי בחרו בו תחתיי! ברדיפתו איבדתי את מעט השפיות שנשארה לי. נקמתי בדויד הייתה הדבר היחיד שעבר בראשי. נותרתי צל של האדם שפעם הייתי. כעת, הגענו לסוף הסיפור שלי. איך ממלך שהיה משכמו ומעלה הייתי לאדם פשוט, מוחרב מקנאתו. מסיפור סינדרלה, היה סיפורי לדוגמה קלסית ל"איך נפלו גיבורים!" היה זה קרבי האחרון. חסר תקווה יצאתי לשדה. הידיעה שזה הסוף השרתה בי הקלה מסוימת. לפחות אמות בזמן שאני עושה את הדבר שאני הכי טוב בו, נלחם. נלחם על מקומי, על תדמיתי. נלחם בשם עמי, מראה לכל שונאינו בפעם האחרונה את הכוח שלנו.

עבודות נבחרות מחוז צפון

החיים בתיבה

אופק אוחיון – כיתה ח', אורט במעלה, טבריה

בהנחיית שושי דן

יום 38

38 יום אנחנו כבר בתיבה, הים כולו רועש, התיבה זזה ללא הפסקה, וכל החיות חסרות המילים מפחדות ואינן מבינות.

"כמה זמן יימשך המבול?" שאלתי את נח. "מקווה שעוד כמה ימים." הוא אמר והלך. ואני, כולי רועד וכל התיבה זזה ואני איתה. לא רק אני, אני וכל הבריות. בין כל התזוזות של התיבה אני מסתובב לי בתיבה כועס, בוכה, חושש, אבל שמח. הרגשות שלי התבלבלו. לא מבין מה קורה לי. 38 יום אני פה, אנחנו פה. מצאתי לעצמי פינה, פינה קטנה, והתיישבתי. רציתי להיות לבד, בלי אף אחד סביבי. בלי שאף אחד ינסה להרגיע אותי. ישבתי, התחלתי לדבר עם עצמי כמו משוגע. התחלתי לחשוב כמה זמן עוד יש לי בעולם הזה. מולי היו שתי זברות. הן נראו בסדר, נראה שהן לא חוששות במיוחד, זה לא הפריע להן, אצלן העולם היה מושלם. ורק אצלנו, בני האדם, תמיד הכול קשה. ואז ניגש אליהן נח והניח לפניהן קערה ובה מים וליטף אותן, הן הרגישו בטוחות. גם אני הרגשתי בטוח בתיבה. מעליי היה חלון, הרמתי את ראשי וראיתי מה קורה סביבי, בעולם שלי, שעד לפני חודש היה מדהים. הציפורים צייצו, כולם שמחו ולכולם היה כיף בעולם. עיניי ראו גשם, ברקים, רוחות. ואת כל זה אני מרגיש, התיבה זזה ללא הפסקה. "יהיה בסדר." מאחורי שמעתי קול מוכר. הסתובבתי ושם היה נח, האיש שבנה לנו את התיבה. "אני מקווה." אמרתי והמשכתי להסתכל בחלון ולראות מה קורה מחוץ לתיבה שהיא הבית שלי, מקום המחסה שלי. "אתה בסדר?" הוא שוב שאל. "כן", עניתי והוספתי "אני פשוט רוצה שכל זה יגמר." נח חיבק אותי ואמר "יהיה בסדר ילדון. עכשיו תלך לישון." הלכתי לפינה הקטנה שלי לישון. עצמתי את העיניים ואמרתי לעצמי שהכול יהיה בסדר ומבלי לשים לב נרדמתי.

יום 39

היום ה-39 שאנו בתיבה. היינו משפחה, כולם כבר מכירים את כולם ולכולם יש משהו במשותף – תקווה שכל זה יסתיים, שהכול יחזור לקדמותו. ניסיתי להאמין שיהיה בסדר, באמת שניסיתי. אבל זה

היה גדול עליי. גדול עליי לחשוב שהכול יהיה בסדר כשהעולם נחרב ואני נמצא בתיבה מעל המים כבר מעל חודש ימים. למדתי להכיר את כולם, אפילו את החיות. אני לא יודע איך כל זה ייגמר, אבל אני יודע שאני צריך לחשוב בצורה חיובית. לחשוב שיהיה טוב, כי אם אני אחשוב שיהיה רע אני אשקע במרה שחורה וזה ישבור אותי. אני משתדל לחייך, בעיקר ליד כל האנשים. אבל כשאני לבד? אני פשוט מתפרק. אני רוצה לחזור לחיים שלי, זה לא בשבילי. בימים הראשונים הייתי עצוב כל כך ומדוכא שפשוט רציתי לצאת מהתיבה ולהיסחף במבול. רציתי ללכת מהעולם הזה, לא רציתי לחיות בפחד, במחשבה מתי כל זה ייגמר וכמה זמן עוד אשאר פה. אבל למדתי להכיר את המקום, את האנשים. זה לא שאני עכשיו רוצה להישאר פה. אני רוצה לצאת מהתיבה הזאת כבר, זה לא בשבילי. הייתי מסתכל מהצד על כל החיות אשר איתנו בתיבה, מסתכל עליהן ולא זז. פשוט בוהה בהם שעות על גבי שעות ומנסה להבין את התנועות שלהם. לדבר הם לא יכולים, אבל ניסיתי להבין מהתנועות שלהן מה הן מרגישות, אם הן מרגישות לחץ, פחד, עצב, או לא יודע מה. התחלתי לחקור אותן. ישבתי לי ופשוט הבטתי בהן. "הכול בסדר?" שאלה אותי מישהי שהייתה איתנו בתיבה. "אתה בסדר? מרגיש טוב?" היא הוסיפה. "כן, כן." אמרתי והוספתי "אני בסדר, תודה." היא המשיכה להסתכל בי, "אתה רוצה אולי לשתות?" היא שאלה. "לא, אני בסדר, אין לך מה לדאוג." אמרתי, והיא הלכה. שמונה שעות! שמונה שעות הבטתי בחיות, זה כבר היה לחקור אותן, לא להביט בהם. לא שמתי לב שהתחיל להחשיך בחוץ. חושך, ברקים, וגשם זועף ללא הפסקה. שוב, הכנסתי לעצמי לראש שהכול יהיה בסדר, הייתי כבר מותש מהיום הזה. פשוט רציתי ללכת לישון, וזה מה שעשיתי. לפני השינה, אמרתי לעצמי שיהיה בסדר, שאני צריך להירגע ושזה לא ימשך לנצח.

יום 40

היום זה היום ה-40 שלנו בתיבה. בהרגשה שלי זה היה כמו נצח. שוב בוקר, ואני קם. שום דבר לא השתנה, אני עדיין פה, לא, זה לא חלום. עדיין אנחנו בתיבה. כל הזמן הזה הרגשתי לבד, כל הימים. רציתי שנשרוד, פחדתי מהעניין הזה. אני זוכר את היום שנח בא והודיע לנו שיש מבול שהעולם הולך להיחרב ואמר לנו לעלות לתיבה, וכולנו הלכנו אחריו כמו עדר, כמה דקות אחרי זה כבר התחלנו לראות את המבול סביבנו. הייתי בלחץ, הגוף שלי רעד, אפשר היה לשמוע את דפיקות הלב שלי מפה עד אין סוף. הימים הראשונים היו קשים במיוחד, היו אלה ימים של בכי. לא הפסקתי לבכות, הדמעות ירדו לבד, לא השתלטתי עליהן כלל, הרגשתי שאלה הימים האחרונים שלנו בעולם הזה. "בואו כולם! הגשם הפסיק!" נשמעה צעקה, הסתכלתי בחלונות, ואני רואה שאכן הגשם פסק. והינה, השמש מתחילה לחייך. "מה?" התחלתי להגיד לעצמי. ולפתע אני מסתכל על השמיים ורואה קשת בענן,

לפי מה שאני יודע הקשת מסמלת שהמבול נגמר ולא יחזור. התחלתי לשמוח, חיוך עלה בפניי כשראיתי שהמבול נגמר. "אמרתי לך שבסוף זה יגמר." הוא אמר. שוב נח, מגיע בדיוק בזמן הנכון ובמקום הנכון. הסתובבתי והסתכלתי עליו ללא מילים, לאחר כמה שניות פשוט המילה הראשונה שיצאה לי מהפה זה "תודה, נח." והוספתי "תודה על כל זה, בזכותך אנחנו בכלל מנהלים את השיחה הזאת." הייתי כולי נרגש, רועד, והפעם לא מתוך פחד. הוא הסתכל עליי והלך. הסתובבתי לחלון וראיתי את הקשת בענן, יכולתי להסתכל על זה שעות. לאט לאט הורדתי את גופי אל הרצפה ונשענתי על הקיר שבתובה ושוב התחלתי לדבר עם עצמי. "אמרתי לך." התחלתי לומר בקול רם, לא התביישתי ולא רציתי לומר את זה בלב. לאחר מכן הוספתי, "אמרתי לך, אמרתי לך שבסוף זה יגמר, נכון? אמרתי לך שבסוף הכול יהיה בסדר." כולם הסתכלו עליי והחיוך שלהם לא ירד מהפנים, וגם שלי. עמדתי כשסביבי נמצאים האנשים שחלקתי איתם תיבה ל-40 יום. עכשיו רק נשאר לחכות שכל המים ירדו וכל ההרס ייעלם והעולם יחזור לקדמותו ונוכל לצאת מהתיבה ולחזור לחיים הרגילים שלנו.

...

הגיע היום. הגיע היום שחיכינו לו, הגיע היום שבו יצאנו מהתיבה. את האמת? רציתי להישאר, לא יודע למה, אבל התרגלתי. הכרתי פה אנשים, אפילו יצא לי להכיר פה בעלי חיים, כמה שזה נשמע טיפשי, אבל כן. נח הוביל אותנו אל היציאה מהתיבה, החיות יצאו ראשונות, זוגות-זוגות בדיוק כמו שנכנסו הנה. ביקשתי לצאת אחרון, לא רציתי לעזוב את התיבה הזאת. התיבה הזאת הצילה אותי, הייתה המחסה שלי, זה היה הבית שלי, בית שאני לא אשכח לעולם ולא ארצה לעבור ממנו. בזמן שכולם יצאו, ישבתי לי בצד והסתכלתי עליהם יוצאים. האנשים שמחו, החיות רצו מהתיבה, ואני שמחתי, אבל גם הייתי קצת עצוב לצאת מהתיבה, רציתי להישאר פה, רציתי להוקיר תודה למקום, אתם בטח לא מבינים, אבל אין לי דרך להסביר מה עובר עליי. לא הייתה לי דקה של שקט בראש, הגלגלים בראש שלי נעו וחשבו כל הזמן הזה מה יהיה, איך יהיה... מי יהיה. התיבה התרוקנה, נשארתי רק אני. קמתי, עמדתי בכניסת התיבה וראיתי את העולם שלי, זה היה שונה כל כך ומרגש. ראיתי את החיות מטיילות להן, רצות, נהנות על הדשא, הציפורים עפו להן בשמיים, ובני האדם? בני האדם היו בהלם. חלקם בכו, חלקם נישקו את האדמה, התחילו לחבק זה את זה ולהודות לנח, ואני הסתכלתי מהצד. התחלתי ללכת, לאט ובעדינות, ויצאתי מהתיבה. דרכתי על האדמה, זה היה מוזר לראות את כל זה. הסתכלתי סביבי... המשכתי ללכת לי ונעצרתי. סובבתי את ראשי להסתכל אל התיבה והבטתי בה לכמה שניות. "תודה," אמרתי וסובבתי את ראשי חזרה והמשכתי ללכת...

קנאת אחים: קין והבל

רוני הדרי – כיתה ח', אורט במעלה, טבריה

בהנחיית שושי דן

קין והבל,

סיפור על קנאה בין אחים.

קנאה עמוקה שהובילה לרצח,

עידן האלימות נראה בפתח.

קין והבל החליטו להקריב מנחה,

אך רק של הבל התקבלה.

קין כעס מאוד והיה מדוכדך,

על כך שאלוקים את מנחת הבל לקח.

ה' הסביר לקין כי אם ינהג בדרך הנכונה,

הוא עוד ינחל הצלחה.

אך קין בחר שלא להקשיב,

ורצח במו ידיו את אחיו.

ברגע תמים בין עצים ושדות,

דקר אותו למוות והשליך אותו לבור.

ה' אותו העניש בכך שהאדמה, שספגה את דם אחיו,

לא תצמיח לו עוד יבול בעתיד.

בהרמת יד את חייו לקח,

ולה' שיקר.

טיפת חרטה לא הייתה בו,

למרות שידע שאחיו לא יחזור לחיים.

אירוע היסטורי כזה,

בתולדות עם ישראל לא קרה.

צריך להתייחס אל החיים כאל ערך עליון.

ולחשוב פעמיים לפני מקרה כזה גדול.

המסר שלי אליכם הרי הוא ברור:

כעס, קנאה ושנאה יצמיחו רק רע.

הדרך להצלחה עוברת דרך שיח, הקשבה, כבוד ואחוה.

מחיר ההצלחה

נויה כסיף – כיתה ח', אורט ע"ש יגאל אלון, נצרת עילית

בהנחיית שרה בוזיאנו

הו יוסף, יוסף, כה רבו מעלותיך, אך לעיתים גם פעלו נגדך,

הו יוסף, יוסף, שנענשת על לא עוול בכפך,

הו יוסף, יוסף, לכל מקום שאליו הלכת ידעת לשבות כל לב ולב,

יוסף, יוסף, גם את סריס פרעה פוטיפר הקסמת ביופיך

הפנימי והחיצוני, לא פחות מאשר את אשתו... שסיבכה את חיך בשל כך.

הו יוסף, יוסף, זהו מחיר ההצלחה...

הו יוסף, יוסף, שכבשת את יצרך ולא נענית לחיזוריה של אשת פוטיפר,

נשאת כה נאמן לאלוקיך, ובעיקר לעצמך,

יוסף, יוסף, נשלחת לבור פעמיים. פעם בצורה מוחשית,

ופעם נשלחת לכלא לאחר שאשת פוטיפר העלילה עליך שניסת לאנסה.

הו יוסף, יוסף, עם כמה קשיים נאלצת להתמודד,

אישה מפתה, חיים ללא משפחה, עמידה על עקרונות,

כל כך הרבה עליות ומורדות, ונפילות בגלל מעלות.

אשריך יוסף שהיית חכם וידעת לקום מהבור, תרתי משמע...

הו יוסף, יוסף, מה גם שדרך חלומות של אחרים הגשמת את שלך,

יוסף, יוסף, יישר כוח...

הכפר. "חשבתי בליבי, בטח בצעירותה היא הייתה יפה מאוד. "מה רצונך בשעה כה מוקדמת בבוקר, ילדתי?" "בטח שמעת על פציעתו של אבי?" שאלתי אותה. "כן, טרגדיה נוראה, השיבה. לפני שאאבד את האומץ, שאלתי: "תוכלי לעזור לי למצוא תרופה או מרפא לייסוריו?" היא השיבה: "בואי, היכנסי." בליבי ידעתי שהיא תעזור לי. נכנסתי אל ביתה הקסום, בית אפוף ריחות עדינים שמעולם לא הרחתי קודם. היא הושיטה לי כוס מים, ולאחר שנשימתי הוסדרה, היא שאלה אותי כמה שאלות על אבי וסימנה לי לבוא אחריה לעבר שתי אבנים גדולות ששימשו כמושבים בביתה ולהתיישב על אחת מהן. היא התיישבה מולי, אחזה בידי והחלה לדבר כממתיקת סוד עימי. היא סיפרה לי בקול חלש שבמקדש לאל ח'ופו שבגיזה, בתוך חדר אחסון היהלומים והזהב, נמצא סל עשוי זהב טהור ובו אבקה לבנה שזוהרת באור ירח מלא. לאבקה זו יש כוחות לרפא כל דבר, "נראה שהיא תוכל לסייע לאביך הכואב." בו ברגע החלטתי שאני חייבת להגיע לשם ולהביא לאבא שלי את האבקה. במוחי כבר התחלתי לתכנן את מסעי, אקח מעט אוכל ואלך. אני מסוגלת לעשות את זה, אני חייבת לעשות זאת, אבל, אין לי הרבה זמן! אימי בטח לא תסכים שאצא לבד למסע. ואז החלטתי לבקש עזרה מידידי הטוב ביותר – דן.

עם זריחת השמש, קפצתי ממיטתי והתארגני במהירות. ניגשתי למיטת הקש של הוריי ואמרתי להם: "אל תדאגו, הכול יהיה בסדר. אני אמצא תרופה לכל הפצעים הנוראיים הללו שהזדהמו!" נישקתי את הוריי על המצח ויצאתי במהירות. לפני שהחילים המצריים יקראו לנו למסדר, רצתי לבאר הכפר, ושם כבר חיכה לי חברי הטוב דן. "תזכירי לי שוב מה אנחנו עושים כאן?" שאל דן ואני מיהרתי להשיב לו: "זה עניין של חיים ומוות, ועוד של אבי! אנחנו נתגנב לחדר האחסון הגדול במקדש של ח'ופו כדי לקחת אבקה שתעזור לאבי להחלים." "אוקיי, אוקיי," אמר והוסיף: "אני שומע צעדים, זה כנראה המסדר, תמהרי! בואי נלך מכאן!" הרמנו את שק היוטה ורצנו במהירות לכיוון הפירמידה. לאחר כמה שעות ריצה, הליכה ועצירות, הגענו למקדש. השמירה לא הייתה כבדה כל כך כמו שחששנו. "אני רואה מעבר קטן, אבל אני חושבת שנוכל להיכנס!" אמרתי לדן. הוא הנהן ושנינו הצלחנו להיכנס לשם. דבר זה אינו מפתיע כשחושבים על המזון המוקצב שסופק לנו, כולנו רזים, קטנים ושדופים. אחרי שנכנסנו פנימה, אמר דן שהוא מכיר את הפירמידה הזו כמו את כף ידו כי הוא לקח חלק בבנייתה. כשהיה בן 17, תפקידו היה לבנות ולצפות את הקירות החשובים בזהב. לנשים לעולם לא יתנו לעשות משימות כאלה, הם הרי מחשיבים אותנו כחלשות מדי, לנו נותנים להכין קישוטים קטנים שיעטרו את הקירות. משתמשים בנו גם כמלקטות קש ובוץ בשביל הגברים שבונים את הפירמידות. זה לפחות מה שהקבוצה שלנו עושה. באיזשהו שלב אמרתי לדן: "דן, אתה בטוח שאתה יודע לאן אתה הולך? הרי אנו הולכים ככה במעגלים כבר שעות!" "כן, אני בטוח, ועכשיו נפנה פה ו..". "דן,

תיזהר!" צעקתי לו. דן כמעט נפל לאחת המלכודות שהמצרים הציבו כדי להפחיד אנשים מלהיכנס ולבזוז את הקברים שבפירמידה. "אתה בסדר?" שאלתי את דן. "כן," השיב לי. "בטוח?" "כן, אני בסדר." הוא אמר והסתכל לי בעיניים במבט מרגיע. "אז בוא נמשיך!"

לאחר כמה שעות הליכה, הגענו לחדר האחסון, "ואוו, כל כך יפה פה!" אמרתי לדן. "כן, אבל איך מרים הזקנה תיארה את הכלי שבו מאופסנת האבקה?" "היא אמרה לי לחפש ספל עשוי זהב ובתוכו אבקה לבנה," אמרתי. "כמו הדבר הזה ששם?" "נראה שכן," אמרתי ומיהרתי לקחת את הסל. ואז הרגשתי שדן מושך אותי אחורה, "מה קרה?" אמרתי לו, אפילו קצת בעצבנות. "את לא יכולה סתם להרים את הספל, המקום ממולכד!" "אהה, נכון, אז מה נעשה!?" "התחלתי להילחץ, תירגע, כל מה שצריך לעשות זה להחליף את הספל במשהו ששוקל בערך אותו דבר," אמר דן בזמן שסרק את כל החפצים שבחדר. "אולי זה?" שאלתי והצבעתי על כוס זהב שנראית בערך באותו הגודל כמו הספל. "כן, זה שווה ניסיון," אמר. דן לקח את הכוס, נשם נשימה עמוקה והחליף בין הכוס לספל בזריזות רבה ובידיים מיומנות. "הנה הספל שלך גברתי," הוא אמר כמתבדח. "חה, חה, חה, אבל בכל הרצינות, תודה דן, בלעדיך שום דבר מזה לא היה קורה! עכשיו בוא נלך מהמקום הזה!" "בבקשה, מיראל," ענה דן.

סוף סוף חזרתי הביתה! נרגשת מהמחשבה שבידי המרפא לאבי. אימא ואבא יהיו כל כך שמחים שמצאתי את התרופה! פתחתי את דלת הבית ולהפתעתי, הוריי לא היו שם! היה שם איש שנראה מוזר. הוא שאל אותי: "את מיראל, הבת של יוסף ולאה?" "כן, למה?" שאלתי אותו. התחלתי להילחץ, מה קרה להורים שלי? האם הם בסדר? מחשבות מטורפות רצו בראשי. לקחתי נשימה עמוקה, אזרתי את כל האומץ שיש בי ושאלתי "הם בסדר?" "תראי, אתמול בבניית הפסל הגדול קרתה תאונה, אבנים החליקו, פגעו באנשים והרגו רבים מבני עמך... הורייך היו בין הנספים. אני מצטער מאוד לבשר לך זאת." חשתי את ליבי נשבר לרסיסים. "אימא ואבא שלי הם... הם... הם... מתים? זה לא יכול להיות," ומיד התמלאתי רגשות אשם. "לא, זה לא יכול להיות, לא הייתי צריכה להשאיר אותם לבד וללכת!" התחלתי לבכות, והמבשר כבר יצא מן הבית. כעבור כמה רגעים החלטתי שאני לא יכולה להישאר כאן לבד, אספתי לעצמי כמה חפצים, כמה דברים שהיו יקרים לליבי וכמה בגדים שישמשו אותי ויצאתי מן הבית. הלכתי לבאר, ידעתי ששם אפגוש את דן עם שקיעת השמש. "נותר זמן קצר לשקיעה, בטח עוד רגע הוא יגיע לכאן." ואז ראיתי אותו מרחוק מגיח מהצללים. חיבקתי אותו בחוזקה והתחלתי לבכות. סיפרתי לו את כל מה שקרה והוספתי: "אינני יכולה להישאר כאן, אני צריכה ללכת... לברוח, להתחיל חיים חדשים במקום אחר. אולי אצליח לברוח לארץ אבותיי, ארץ כנען?" דן אמר לי שהוא אינו יכול לבוא עימי, עליו לדאוג לאימו האלמנה

ולאחיו היתומים. הוא הראה לי את הדרך שאליה עליי לפנות. "את בטוחה שתסתדרי?" שאל בדאגה ומיד הוסיף: "אני בטוח שתסתדרי, את שורדת ולוחמת אמיצה." נפרדתי מדן בדמעות ולפני הפרדה חיבקתי אותו הכי חזק שיכולתי ואמרתי: "דן, אני אוהבת אותך, אתה החבר הכי טוב שלי ואני לעולם לא אשכח אותך, אתה עשית כל כך הרבה בשבילי, סיכנת את עצמך. לעולם לא אשכח אותך, אני מקווה שיום יבוא וניפגש!" ויחדיו אמרנו בקול אחד: "אמן!" נישקתי אותו על הלחי והתחלתי לרוץ. רצתי כפי שלא רצתי מימיי, הכי מהר שאני יכולה. הייתה זו הזדמנות נדירה לחמוק מעיני השומרים האכזריים. הזדמנות שניצלתי בו ברגע.

חלפו חודשים מספר מאז נמלטתי ממצרים. ידעתי ימים ארוכים של הליכה במדבר, התמודדות עם חום כבד בימים ועם קור חודר עצמות בלילות. ליקטתי את מזוני והנחתי את ראשי תחת שיחים, כך שרדתי במדבר, עזובה ויתומה – אך נחושה להגיע אל ארץ אבותיי. בוקר אחד, פקחתי את עיני וראיתי מולי קבוצת אנשים גדולה. הם חנו במרחק מה ממני ונראה כאילו הם בונים אוהלים. אתקרב אליהם, אמרתי לעצמי. כשהתקרבותי, זיהיתי שני אנשים בתוך ההמון. האם אני הוזה בחום המדבר? שאלתי את עצמי, זה לא יכול להיות... "דן", צעקתי. הוא הסתובב אליי, הביט בי ומיד אמר, "מיראל?! התקרבתנו זה לזה והתחבקנו ארוכות. בליבי ידעתי שמעתה הכול יהיה בסדר." איך זה יכול להיות? מה קרה? ספר לי הכול!" התיישבנו תחת עץ ודן סיפר לי על כל הניסים, הנפלאות והאותות שעשה אלוקינו. איך הוציא את בני ישראל ממצרים ביד חזקה ובזרוע נטויה, חצה לנו את הים והביא על המצרים מכות רבות. ביקשתי מדן להראות לי את משה, האיש שהציל את כולם, כדי שאוכל לבקש את רשותו להצטרף למסעם של בני עמי לארץ כנען.

כאשר נכנסנו לאוהל של משה, זיהיתי את האיש שעמד מולי! זה האיש שהציל את אבא שלי לפני שנים רבות! בחרדה גדולה אמרתי לו: "אתה! אתה האיש שהציל את אבא שלי לפני שנים!" משה בירך אותי: "ברוכה ואמיצה את בתי, מעתה יהיה מי שידאג לך," אמר וקרץ לדן.

תם מבחינתי מסע יציאת מצרים, אבל המסע לארץ כנען רק התחיל.

רות ובועז – סיפור אהבה

יסמין יעקובי – כיתה ז', דנציגר דרכא, קריית שמונה

בהנחיית כוכי יוסף וסמדר דומיניק בן שמחון

" ויהי בימי שפט השפטים ויהי רעב בארץ, וילך איש מבית יהודה לגור בשדי מואב הוא ואשתו ושני בניו וימת אלימלך איש נעמי... וימתו גם שניהם מחלון וכליון" (רות א, א; ד)

ונעמי נשארה לבדה אלמנה

בלי בניה ובלי בעלה.

ערפה, אחת מכלותיה, ממנה נפרדה,

והשנייה, רות, איתה נשארה.

רות, כלתה המואבייה, נחושה ורוצה

לעלות לארץ הקודש עם חמותה.

עכשיו הן יחדיו צועדות,

לארצה, למולדתה ולביתה של נעמי הן הולכות.

רות אל השדה הולכת ושיבולים היא מלקטת,

ושם בשדה את בועז היא פוגשת.

הוא שם לב אליה מייד

ונתן לה יחס מיוחד.

רות שבה נרגשת לבית חמותה

מספרת לה את אשר בשדה אירע,

על בועז ועל יחסו הנפלא.

נעמי מטכסת עצה

כיצד לגרום לבועז להתאהב בכלתה.

בראשה עלה רעיון גאוני:

"ורחצת וסכת ושמת שמלתך... וירדת הגרן" (רות ג, ג)

רות עשתה כדברי חמותה

ובגורן, בלילה ליד בועז נשכבה.
בועז מתעורר מלא חרדה
ולא מבין מי זו שלצדו, האישה הזרה.

רות עונה לו ואומרת:

"אנכי אמתך

ופרשת כנפיך על אמתך

כי גואל אתה" (שם, ט)

בועז משיב לבקשתה ואומר
שיעשה ככל יכולתו לשאת אותה לאישה.
בבוקר הם נפרדים והוא נותן לה שעורים שישה,
רמז לשישה בנים גדולים שיצאו מזרעה.
ואכן בועז עומד בהבטחה:
מקיים את פעולת החליצה,
קונה את שדהו של אלימלך ואת רות המואבייה.
והינה שמחה גדולה
רות המואבייה ובועז חתן וכלה.
לאחר החתונה המרגשת,
רות הרה ובן בכור יולדת.
לתינוק הנולד קראו עובד
ובנו בכורו הינו ישי
ולישי נולד דוד
הלוא הוא דוד מלך ישראל.

הקול שמאחורי הכול

נועה דוד – כיתה ח', החטיבה החדשה, יקנעם עלית

בהנחיית חני אילוז

אני מביטה בה נפעמת

בוחנת מזווית העין את מעשיה וחושבת על אופייה ועל עוצמתה.

חושבת על השפעתה,

עד כמה היא אחראית לי, לעיצוב דרכי, לאישיותי,

לכוחותיי ולמעשיי.

אני חושבת כך על אימי ומודה לה' שזכיתי להיות בתה.

חושבת על חברותיי ועל כל נערה מסביבי עד כמה היא ינקה את דרכה ממעשי אימה.

אימא – מילה כה חזקה, שיש בה המון עוצמה.

ואז אני תוהה היכן היא? מדוע לא נשמע קולה?

חמש בנות היו לה ושמה לא נזכר במקרא.

הן נתנו את הטון, הן רקמו את העלילה,

הן הובילו למהפך – אבל בטוח היה לה קשר לכך.

בטוח הן ינקו זאת ממנה.

אני מחליטה לצאת איתה למסע, לראיין אותה, לתת לה קול,

להנכיח אותה ולשאל אותה כיצד הצליחה לטפח נשים כמו בנותיה, כפי שמעיד עליהן המדרש: "תנא

בנות צלפחד חכמניות הן, דרשניות הן, צדקניות הן" (בבא בתרא קיט ע"ב), עד שזכו שפרשה שלמה

בתנ"ך קרויה על שמן.

ואם כאלה היו בנותיו של צלפחד ברור שינקו זאת מאימן שגידלה אותן לכך.

ובהרהורי מצאתי חיזוק בדברי המדרש:

"ותקרבנה בנות צלפחד – אותו הדור היו הנשים גודרות מה שהאנשים פורצין. שכך אתה מוצא:

שאמר להן אהרון 'פרקו נזמי הזהב', ולא רצו הנשים ומיחו את בעליהן... והנשים לא נשתתפו במעשה

העגל, וכן במרגלים שהוציאו דיבה... שלא רצו להיכנס לארץ, אבל הנשים קרבו לבקש נחלה בארץ...

שמה שפרצו האנשים גדרו הנשים." (תנחומא לפרשת פנחס, ז)

במדרש זה, מצאתי סיוע לטענתי שלאימן של בנות צלפחד יש חלק ניכר בעיצוב דמותן. על אף שלא

נזכרה בתנ"ך, לא בשמה ולא בקיומה, החלטתי לתת לה במה ויצאתי לראיין אותה. בריאיון זה,

פגשתי אותה וניסיתי להבין כיצד הצמיחה בנות כה דעתניות, כה פורצות דרך, כה מחוללות מהפכה

– לא בדרך של פרובוקציה ולא בדרך של התרסה, אלא בדרך של צניעות ושל ענווה, בדרך של אמת ושל יושרה, עמדו הן יחד מול משה ושאלו בקול "למה נגרע?!"

ריאיון

נועה: שלום, שמי נועה דוד, ואני קרויה על שם בתך נעה, רציתי לשאול אותך כמה שאלות... האם אפשר?

אם הבנות: כן, יקירה, שאלני נא.

נועה: ראשית, איך הייתה החוויה לגדל חמש בנות בתקופה שבה גידלת אותן?

אם הבנות: גידול הבנות היה מהנה מאוד בהתחלה, אך ככל שהן התבגרו וגיבשו את אופיין, הן היו לדעתניות, לעקשניות, ותמיד אמרו את אשר על ליבן.

דבר זה לא תמיד התיישב עם החוקים והמוסכמות בחברתנו. לאנשים רבים הייתה ביקורת על התנהגותן, ואני חשתי שבגלל אופיין הן לא יצליחו להתחתן. אך כיום אני רואה את התכונות הללו כדבר חיובי, ואני גאה בהן!

נועה: אני אשמח לשמוע ממך על מאחורי הקלעים של מעשה בנותייך, האם היה לך תפקיד שם?

אם הבנות: תראי, אני חייתי בתקופה שבה לנשים לא היו תפקידים ציבוריים, ואני בתקופה זו ילדתי חמש בנות, בכל היריון בעלי צלפחד קיווה שהינה הפעם מגיע הבן, היורש, ואני הרגשתי את העצב שלו על כך. התפקיד שלי היה לגדל את בנותיי ולא לתת להן להרגיש שהן פחותות ולא שוות, מובן שהיה צריך לעשות זאת בצניעות. כמו כן, את ודאי יודעת שהנשים בדורי היו יותר צדיקות מהגברים, וחטאים שיוחסו לגברים, כמו חטא המרגלים, לא יוחסו לנשים. אז כאימא ניסיתי לחנך אותן לאמונה מוחלטת במשה, גם אם זה אומר לא ללכת עם הרוב הגברי. אני מאמינה שבדרך זו הן למדו להיות פורצות דרך.

נועה: היית בעד המאבק שלהן?

אם הבנות: בהתחלה ממש פחדתי והתנגדתי נחרצות. ממש התחננתי בפניהן. היינו חלק ממשפחה גדולה, משפחת מנשה, אני הייתי אלמנה, וחששתי שבגלל המעשה הזה ינדו אותנו מן המשפחה. עם הזמן ראיתי שהן כל כך נחרצות ומשכנעות. וראיתי שאולי הן עושות את מה שאני חינכתי אותן לעשות.

נועה: ספרי לי מה ראית כשהן ישבו ותכננו את המאבק שלהן.

אם הבנות: בהתחלה ישבתי ושמעתי, ראיתי שהן חושבות, שומעות ומקשיבות אחת לשנייה, שהן מדברות על משהו שנקרא "עבודת צוות", מונח שלא שמעתי עד אז... שאלתי אותן על זה והן הסבירו

לי שחשוב שהן תלכנה יחד, ככוח אחד, ככה הן יצליחו יותר לשכנע. האחדות הייתה חשובה להן מאוד, הייתי גאה ממש, ופתאום אמרתי לעצמי: אל תחששי, תני להן ותעצימי אותן.

נועה: היה דבר שחששת ממנו?

אם הבנות: היה דבר אחד שנורא דאגתי ממנו וביקשתי מהן שלא יעלו אותו... (היא קצת נראית נבוכה).

נועה: מה היה הדבר?

אם הבנות: הן חשבו לומר למשה שאם יש הבדל בין בנים לבנות אז שיקיים את חוק הייבום, שאני אתחתן עם אחד האחים של אבא שלהן כדי שיהיה בן זכר. וזה דבר שלא רציתי לעשות. כבר הייתי מבוגרת וזה היה סיכון גדול מדי.

נועה: והן קיבלו את זה?

אם הבנות: לא, אבל הן הסבירו לי מה זה טקטיקה - גם משהו שלא כל כך ידעתי. שזה שיטה להשפיע, שזה צעד שהן יודעות שלא יקרה... אבל זה ישפיע על משהו.

נועה: באמת חכמות הבנות שלך... קראתי ציטוט שאמרו על בנותייך - "חכמניות ואוהבות ארץ ישראל", מה הכוונה לדעתך?

אם הבנות: זה אומר שהן באמת היו חכמות, הן ישבו וחשבו איך כדאי להן להגיע למשה. תרצה רצתה לברר מתי משה זמין, חוגלה הסתובבה כדי להביא מידע על הנושא שמשה עסק בו, מלכה ומחלה גם הן כל אחת תרמה את חלקה. ונעה הייתה המניע, החליטו שהיא זו שתדבר עם משה ותציג את הדברים. פתאום אהבתי את השמות שנתתי להן, כל אחת פעלה לפי אופייה. הן גם היו בנות צדיקות. הן רצו חלק ונחלה בארץ ישראל בעוד שהגברים אמרו "נתנה ראש ונשובה מצרימה".

נועה: מדהים! זה נשמע כמו מצב ממש מתוכנן.

אם הבנות: בשלב הזה הייתי מעורבת ממש, הן עשו משחקי תפקידים והציגו בפניי את הדברים. אני ניסיתי לאתגר אותן ולשאול אותן שאלות קשות. והן היו כאלה מדהימות ופיקחיות.

הרגשתי שגם אם הן לא יצליחו, בשבילי הן ניצחו!!!

נועה: אז היית חלק מכל זה, רק מאחורי הקלעים.

אם הבנות: ודאי, הייתי איתן מאוד. זה היה מהלך שלהן, אך הייתי איתן מאחורי הכול. כשהן הלכו למשה הייתי במתח, דאגתי, אך בליבי ידעתי שהן הולכות להצליח.

נועה: היית מרוצה מהתוצאה?

אם הבנות: ברור, הייתי מופתעת, משה המנהיג של העם, שהיה נביא והאיש הכי חשוב, שלא כל אחד העז להתקרב אליו, חמש בנותיי הלכו יחדיו לאוהל מועד, המקום הקדוש הזה. הוא קיבל אותן והקשיב להן ואפילו פנה לאלוקים בשאלה זו. ואלוקים אמר למשה: "כן בנות צלפחד דוברות" הן צודקות!!

נועה: וואו, זה ממש גאוה, זה הניצחון גם שלך!

אם הבנות: כן זה הניצחון שלי, גם המעמד שלי עלה בזכות בנותיי והן אמרו לי שזה בזכותי ובזכות אביהן. שנינו חשפנו אותן לתורה, חינכנו אותן לערכים ולצניעות לצד סקרנות ואמונה בדרך. בתוך הבית הן היו תמיד שוות ומיוחדות ולא הושפעו מהחברה שבחוץ. אביהן גם גאה בהן בשמיים, ובזכותן גם שמו לא נשכח והוא חקוק במקרא לעד. והכי חשוב: הן השפיעו לא רק על עצמן, אלא בזכותן חוקק החוק שנשים אף הן ירשות.

נועה: בטח את רואה שיש כיום נשים בעמדות מפתח בחברה, כגון: חברות כנסת, נשיאת בית המשפט העליון ומנכ"ליות בחברות גדולות. מה יש לך לומר להן היום?

אם הבנות: בנותיי החלו במאבק לשוויון בין גברים לנשים, ועל כך אני גאה מאוד. אני כאישה שמחה מאוד ומתרגשת מכל התהליך שחל בחברה, שבו יותר ויותר נשים משתלבות בתפקידים שעד לא מזמן היו סגורים בפניהן, כגון טייסות בצבא הגנה לישראל. מה שמעיד שאין דבר שנשים לא מסוגלות לעשות. חשוב שהחברה תיתן הזדמנות שווה לגברים ולנשים, וכך חיינו בעולם ייראו טוב יותר. לצערי, יש עוד המון מדינות בעולם שלנשים אין בהן זכויות, והמהפכה החברתית האמיתית תתקיים כאשר לכולם יהיו זכויות שוות, ללא קשר למגדר שאליו אתה שייך.

נועה: וואו, איזה מילים! את כל כך צודקת. היה לי העונג לדבר איתך ולהכיר אותך לעומק, את אישה מיוחדת וגידלת את בנותייך בתבונה ובצורה ראויה להערצה.

ואסיים בדברי מדרש שכתבה רבקה לוביץ ("מדרשי בנות צלפחד", בתוך: נחמה וינגרטן מינץ ותמר ביאלה [עורכות], **דרשוני: מדרשי נשים**, ידיעות אחרונות: יהדות כאן ועכשיו, תשס"ט, עמ' 92-93):
כן בנות צלפחד דְבַרְתְּ – שאלה תנות את האלוקים: אם אמת דיברו בנות צלפחד, מדוע לא כתבת כן בתורתך, שהרי אתה אמת ותורתך אמת ודברך קיים לעולם?

ענה לה האלוקים: "אמת מארץ תצמח" (תהלים פה, יב).

שאלה תנות: וכי לא נאמר "תורת ה' תמימה"? (שם יט, ח)

ענה לה האלוקים: כבר כתבתי בתורתך "תמים תהיה עם ה' אלוקיך" (דברים יח, יג). ועוד שאמרתי: "התהלך לפני והיה תמים" (בראשית יז, א).

יש אמת היורדת ממרומים ויש אמת הצומחת מלמטה.

אשרי הדור שבו פוגשת אמת של מעלה באמת של מטה.
הוא שנאמר: "אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף" (תהלים פה, יב).

אשריהם של מחלה, חגלה, נעה, תרצה מלכה שזכו להצמיח אמת בדבריהן ובכך להוריד תורה
מלמעלה ולהאחדה עם אמת שבאה מלמטה.

קין - רוצח או אדם נואש

לאה ליבשיץ - כיתה ט', עמל נופרים בגליל, טבריה

בהנחיית צביה תמיר

אין אדם שלא שמע על רצח הבל על ידי קין בן אדם, אחיו, שקרה לפני שנים ובהחלט זעזע והכעיס את העם. קין קיבל לא מעט תגובות זועמות ("בן בלייעל", "איש רע") ואף איומים על חייו (האם בן אדם התחיל טרנד של רצח בתוך המשפחה?!).

קין, בתגובה, סירב להתראיין, ברח ואף היו שמועות שהצליח לקבל מה' תמיכה (פה גילה ה' אמפתיה משום שזה הרצח הראשון באנושות). אז למה אנחנו מזכירים את המקרה דווקא היום? ובכן, אתמול קין העלה פוסט לרשת החברתית פייסבוק. מצורף הפוסט כלשונו:

אני לא יודע מאיפה להתחיל. אני רק יודע שזה לא משנה מה אני אכתוב פה, הרי שום דבר לא יחזיר את אחי לחיים. שום דבר לא יכפר על מה שעשיתי - מגיע לי לחיות עד סוף ימי חיי בהרגשת חרטה. מגיע לי למות ברגשות אשם, בעצב ובשם רע.

אני בספק אם יש מישהו שאינו יודע על מה אני מדבר, אבל אספר בכל זאת את הסיפור בקצרה. מגיע לכם לדעת. מגיע להבל שידעו כמה אני נוראי. יש לי... כלומר, היה לי, אח קטן בשם הבל בן אדם (כן, אנחנו הבנים המפורסמים של אדם וחוה, האנשים הראשונים).

ביני לבין הבל הבדלים רבים, בין היתר בתחום העבודה, הוא עבד כרועה צאן, ואני כאיכר. יום אחד, החלטתי להקריב לה' מנחה. הקרבתי פירות רקובים, אני לא יודע מה חשבתי לעצמי. רציתי לצאת ידי חובה ולא עלתה בי המחשבה ההגיונית שלא להאונברסאלי מגיע יותר מקורבנות עלובים. הבל הקריב גם הוא מנחה לה', "וְהִבֵּל הֵבִיא גַם הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוּ וּמִחֶלְבֵהֶן" (בראשית ד, ד). מובן שה' קיבל את מנחתו ולא את מנחתי. "וַיַּחַר לְקִין מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָנָיו" (שם, ה). אני לא חושב שאני יכול להסביר מה הרגשתי באותו רגע: משהו בין כעס מטורף לקנאה אינסופית עם נגיעות של עצב.

הדחף לפעול, לפגוע, עלה על ההיגיון והחמלה, ועשיתי את המעשה הכי נורא שמישהו יכול לעשות - רצחתי... רצחתי את אחי הקטן. ואם זה לא נשמע לכם מספיק מטורף. אספר לכם שבכלל לא התחרטתי על מה שעשיתי בהתחלה. הכחשתי את הרצח מול ה', אבל מובן שהוא יודע הכול ולא יכולתי לשקר לו, לא אשכח את הצמרמורת שעברה בי כשקול ה' נזף: "מה עשית קול דמי אחיך

מבזק חדשות

רועי פראג' – כיתה ט', עמל נופרים בגליל, טבריה

בהנחיית ליאת מאירסון

באמצע מהדורת החדשות... ולהודעה שהגיעה זה עתה!

כתבנו בדרום מדווח על צעקות שנשמעו מדירתם של שמשון ודלילה, כוחות משטרה שהגיעו למקום גילו כי שמשון לא בבית ושליד מיטתו רעמת שיער מפוזרת לכל עבר, שנראית כשערו של שמשון, יש חשש שהפלישתים קשורים במעשה.

נעבור בשידור חי לכתב ערוץ החדשות בדרום, יוסי כהן, שנמצא ליד דירת שמשון ודלילה.

עינב (מגישת החדשות): יוסי, כתבנו בדרום, האם תוכל לעדכן אותנו במתרחש בשעות האחרונות בדירתם של שמשון ודלילה?

יוסי: כן, אני נמצא בדירתם של שמשון ודלילה ונראה כי התרחש כאן בלגן רציני, שמשון ודלילה לא נמצאים בבית, ונראה כי רעמת השיער המפוזרת לכל עבר היא רעמת שיערו של שמשון הנזיר, מה שגורם לחשד של התערבות עוינת, שהרי ידוע ששמשון כנזיר לא גזר את שערו בעצמו. חוקרי המשטרה סבורים כי מדובר בהתנכלות פלישתית, נעדכן שוב כשיגיע מידע נוסף.

עינב: תודה לכתבנו בדרום, יוסי כהן. נעבור לתחזית, אם יהיו עדכונים נעביר אותם בשידור חי. (שידור התחזית היומית)

לפני שניפרד, כתבנו בדרום, עם עדכון על התפתחות כלשהי.

יוסי: כן, עינב, ברגעים אלה, בלשי המשטרה מנתחים את האירוע ואוספים ראיות ועדויות מאנשים באזור. על פי דיווחים ראשונים, דלילה יצרה קשרים עם הפלישתים וחברה למזימה לפגוע בשמשון. הפלישתים – על פי הדיווחים, אני מסייג – גרמו לפגיעה הנוראית בשמשון כשחטפו אותו, פגעו קשות בעיניו ולקחו אותו לבית הכלא.

עינב: תודה לכתבנו בדרום יוסי כהן, תודה לצופים בבית, כאן מסתיימת מהדורת החדשות, אם יהיו עדכונים חדשים מהשטח, נשתלט על השידור במבזקים, תודה והמשך ערב נעים.

שידור פרק ב"האח הגדול"... את החדשות מתפרץ לשידור.

עינב: כוחותינו מדווחים כי ברגעים אלה הפלישתים מובילים את שמשון למקדש האל דגון, ככל הנראה כדי לחגוג את ניצחונם, נעבור בשידור חי לחוקר המשטרה, שהסתנן לשם במסווה של פלישתי ונמצא כעת בתוך המקדש.

חוקר המשטרה: אני נמצא בשטח האויב, נראה שמצבו של שמשון גרוע, שער ראשו מגולח, עיניו שותתות דם, הוא אינו יכול לראות והוא נראה חסר אונים לחלוטין. נראה כי שמשון מנסה לאזור כוחות אחרונים, לא ברור מה הוא עושה, אין לי מושג מה הולך לקרות, רק רגע... שמשון צועק, אני מנסה לשמוע, "תמות נפשי עם פלישתים!" וידיו לופתות את העמודים...

אני חייב למצוא מחסה, המקדש מתמוטט במקומות שונים, אני מנסה למצוא את דרכי החוצה. אנשים צורחים ורצים לכל עבר, קירות המקדש נופלים כמו מגדל קלפים, אחד הפלישתים צועק שיש המון נפגעים והוא בטוח שגם שמשון בנופלים. אני מחזיר בשלב זה את השידור לאולפן, לילה טוב.

עינב: כל הצוות באולפן, ואני משערת שגם אתם בבית, המומים וכואבים מהסיפור שעוד רבות ידובר בו. ובכן זהו יום אבל לעם ישראל. אנו חותמים את השידור בשלב זה, לילה טוב.

בלוג לבריאת העולם

ליאל חן – כיתה ט', עמל נופרים בגליל, טבריה

בהנחיית ליאת מאירסון

בדמיונכם, אתם ודאי מציירים לכם תמונה מסוימת, אך בזמן ההתרחשויות הייתי היחיד בעולם, שלטתי על הכול ובראתי הכול לגמרי לבדי. נסו לדמיין לכם עולם חשוך, ריק ואפל. לימים המדע יטען שהכול בזכות המפץ הגדול, שהוא שגרם לבריאת העולם. אני לא מפקפק במדע, אך אל תשכחו מי היה כאן לפני הכול ומי עבד קשה ליצור את העולם המושלם הזה!

יום ראשון לבריאת העולם

תחילה, היה בלגן גדול ו"הארץ הייתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום" (בראשית א, ב). בחרתי לברוא את השמיים ואת הארץ, להתחיל קצת לסדר את התוהו ובוהו שהיה. לאחר מכן, רציתי להבדיל בין זמני היממה, לזמן שבו הכול מואר קראתי "יום", ולזמן שבו הכול שחור ואפל קראתי לילה.

יום שני לבריאת העולם

עכשיו העניינים מתחילים להסתבך... אבל אל דאגה, הכול בשליטה, אני לא עוצם עין ולא לרגע! תחילה, הרקיע היה בתוך המים. כלומר, הם היו מקשה אחת, מעורבבים זה בזה, הגשמים והשלגים. ביום השני למלאכתי, סידרתי את הבלגן שהיה, את התוהו ובוהו האחד הגדול, והפרדתי בין "המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל הרקיע" (שם, ז). לפני כן, כל העולם כולו היה מלא מים, הכול היה מעורבב יחדיו. סידרתי את הבלגן שהיה, הפרדתי כמות רבה של מים ושמתי אותה ברקיע אחד רחב וגדול ששמר על המים במקומם! דמיינו לכם עולם שכולו מים, שהכול מעורבב יחדיו.

עכשיו כבר מאוחר בלילה... מחר מתחיל יום חדש במלאכתי לבריאת העולם... בואו נראה מה עוד נשאר לי לעשות? איזה סדר אצור בבלגן...

האמת שהעולם נראה לי קצת משעמם... חסר צבע וריח, יבש וסגרירי. אז מצאתי פתרון לבעיה! חכו ליום השלישי ותבינו לבדכם...

יום שלישי לבריאת העולם

לאחר לילה שלם שבו עסקו מחשבותיי בשאלה איך ליצור עולם יפה יותר, החלטתי שעליי לעשות סדר, "יקוו המים מתחת לשמים אל מקום אחד ותראה היבשה" (שם, ט), אותה יבשה הייתה נראית לי ריקה ומשעממת לכן בראתי את הצמחים, את הפרחים ואת הפירות הטובים – שייפו וישדרגו את מראה העולם, יוסיפו קצת צבע. חבל שרק אני רואה את כל היופי הטוב הזה לבדי...

יום רביעי לבריאת העולם

טוב, לאחר שבראתי את הרקיע ואת הארץ, את הארץ קישטתי בפירות ובצמחים מרהיבים. הגיע הזמן לקשט ולהוסיף גם לרקיע קצת מנצנצים ויופי. הייתי צריך למצוא רעיון יצירתי, שגם יתאים לי למראה השמיים וגם יאיר אותם, לכן חשבתי וחשבתי, ובראתי בסופו של דבר את "המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים" (שם, טו), שלושת גרמי השמיים ששינו לגמרי את העולם.

הירח והכוכבים תפקידם לשמור על נקודת אור קטנה בחושך, אחרי סיומו של היום המואר.

יום חמישי לבריאת העולם

ועכשיו, לאחר שבראתי עולם שלם, ובו אדמה, מים ושמיים, פרחים צבעוניים ופירות למאכל, יום ולילה. צריך גם נפש חיה שתמלא את העולם, בראתי את "התנינים הגדולים ואת כל נפש החיה הרומשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל עוף כנף למינהו" (שם, כא). לאחר שראיתי כי בעלי החיים טובים לארץ ומחיים אותה, בירכתי אותם בברכת "פרו ורבו" (שם, כב), שירבו וימלאו את הארץ תמיד.

יום שישי לבריאת העולם

ביום השישי למלאכתי, רציתי ליצור מישהו שיהנה מבריאתי. בראתי את האדם, "עפר מין האדמה ויפח באפו נשמת חיים" (בראשית ב, ז), ראיתי שלא טוב היות האדם לבדו, לכן "אעשה לו עזר כנגדו" (שם, יח). אדם וחיה – זוג מקסים שחיו לבד בעולם, כל העולם היה נתון לרשותם, גם הבהמה שנבראה ביום השישי נועדה לכך שיצודו ויאכלו אותה, הדגה, העצים והפרחים וכל יופי וטוב העולם היה בידיהם.

לאדם וחיה נתתי הכול. אפשרתי להם לאכול ולטעום, להתנסות בכול, חוץ מ"עץ הדעת טוב ורע לא תאכלו ממנו" (שם, יז). וואו, זה היום הטוב והמרגש מכל ימות הבריאה.

יום שביעי – שבתון לבריאת העולם

ביום השביעי לבריאת העולם, החלטתי לעשות הפסקה ולתת לעצמי ולכל הברואים קצת מנוחה לאחר שבוע מלא התחדשות ועשייה. מה אתם חושבים? ליצור יש מאין זו משימה קשה מאין כמוה ומעייפת מאוד.

צריך לחשוב על כל הפרטים הקטנים, צריך לגרום לכך שיחסי הגומלין יהיו מושלמים וחיוביים. השאלה הקשה ביותר העומדת בפניי היום היא איך מנהלים ומנווטים את העולם החדש הזה? האם אני צריך לעשות הכול? האם להסתפק בבריאת העולם כמתנה? האם להעביר את הרשות לניהולו של העולם לידי האדם? האם האדם מסוגל לזה?

ימים יגידו...

אז סוף שבוע נעים לכל הקוראים, נתראה בבלוג הבא, ביום ראשון בשעה 17:00 בערב, לריאיון מיוחד עם אדם וחווה המדהימים.

אז מי יציל את העולם

עידו ארבלי – כיתה ח', החטיבה החדשה, יקנעם עלית

בהנחיית דניאל יניב-ויצמן ורחל מלכה

השנה היא שנת 2149, העולם בסכנת הכחדה, אך מדענים מצאו פתרון: מכונת זמן שתחזיר גיבור אחד מהתנ"ך. כל אחד מעשרת חברי מועצת שיפור העולם הביא רעיון לאדם שיוכל להציל את העולם, כולל פירוט יתרונו ותיווהו וחסרונו.

מי יהיה מציל העולם האנושי?

להלן האפשרויות:

יוסף

בעד: יוסף הנהיג את כל מצרים ותרגם את חלומותיו של פרעה, דבר שהציל את המצרים מרעב והראה את היכולות הרבות של יוסף.

"ופרעה חלם והנה עמד על היאר. והנה מן היאר עלת שבע פרות יפות מראה ובריאת בשר ותרעינה באחו. והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן מן היאר רעות מראה ודקות בשר ותעמדנה. ותאכלנה הפרות רעות המראה ודקת הבשר את שבע הפרות יפות המראה והבריאת... ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה ויספר פרעה להם... ויהי כאשר פתר לנו כן היה... ואמר אל החרטמים ואין מגיד לי" (בראשית מא, א-ג).

נגד: יוסף שחצן, הוא התגרה באחיו, דבר אשר יכול להעיד על יהירות יתר למטרת היותו מנהיג. "ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנא אתו. ויאמר אליהם שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי. והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי" (בראשית לז, ה-ז).

יעל

בעד: יעל עשתה מעשה שהציל את עם ישראל כשהרגה את סיסרא. "ותקח יעל אשת חבר את יתד האהל ותשם את המקבת בידה ותבוא אליו בלאט ותתקע את היטד ברקתו ותצנח בארץ והוא נרדם ויעף וימת" (שופטים ד, כא).

נגד: יעל התפרסמה בזכות מעשה אכזרי ביותר. השאלה היא אם לרצוח מישהו כדי להציל את עמך עושה אותך למנהיג בעל יוזמה או לחוטא?

אסתר

בעד: אסתר יזמה באומץ רב סעודה שבה היא אמרה דברים רעים על משרתו הנאמן של המלך ובכך הצילה את עם ישראל.

"ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב אשר בידו ותקרב אסתר ותגע בראש השרביט ויאמר לה המלך מה לך אסתר המלכה ומה בקשתך עד חצי המלכות וינתן לה. ותאמר אסתר אם על המלך טוב יבוא המלך והמן היום אל המשטה אשר עשיתי לו" (אסתר ה, ב-ד).

נגד: על פי קריאת הפשט, זה נראה כאילו היא פשוט עשתה מה שמרדכי אמר לה לעשות. זה לא מנהיגות!

שלמה

בעד: שלמה הנהיג את עם ישראל במשך שנים רבות והראה צניעות רבה כשביקש מאלוקים משאלה ובה ביקש רק חוכמה.

"ויאמר אלקים אליו יען אשר שאלת את הדבר הזה ולא שאלת לך ימים רבים ולא שאלת לך עשר ולא שאלת נפש איביך ושאלת לך הבין לשמע משפט" (מלכים א, ג, יא).

נגד: שלמה עשה חטאים שבגללם הוא גם נענש.

"והמלך שלמה אהב נשים נכריות רבות ואת בת פרעה מואביות עמניות אדמית צדנית חתית. מן הגוים אשר אמר ה' אל בני ישראל לא תבאו בהם והם לא יבאו בכם אכן יטו את לבבכם אחרי אלהיהם בהם דבק שלמה לאהבה. ויהי לו נשים שרות שבע מאות ופולגשים שלש מאות ויטו נשיו את לבו. ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו אחרי אלהים אחרים ולא היה לבבו שלם עם ה' אלקיו כלבב דוד אביו. וילך שלמה אחרי עשתרת אלהי צדנים ואחרי מלכם שקץ עמנים. ויעש שלמה הרע בעיני ה' ולא מלא אחרי ה' כדוד אביו. אז יבנה שלמה במה לכמוש שקץ מואב בהר אשר על פני ירושלים ולמלך שקץ בני עמון. וכן עשה לכל נשיו הנכריות מקטירות ומזבחות לאלהיהן" (מלכים א, יא, א-ח).

דוד

בעד: הביס את גוליית בעזרת רוגטקה בלבד.

"וישלח דוד את ידו אל הכלי ויקח משם אבן ויקלע ויך את הפלשתי אל מצחו ותטבע האבן במצחו ויפל על פניו ארצה" (שמואל א, יז, מט).

נגד: הוא חטא בכך שחמד אשת אדם אחר ושלח את האדם למותו.

"וַיְהִי לַעֲת הָעֶרֶב וַיִּקָּם דָּוִד מֵעַל מִשְׁכְּבוֹ וַיִּתְהַלֵּךְ עַל גַּג בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּרְא אִשָּׁה רֹחֶצֶת מֵעַל הַגֵּג וְהָאִשָּׁה טוֹבַת מְרָאָה מְאֹד. וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיְדַרְשׁ לָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר הֲלוֹא זֹאת בַּת שֶׁבַע בַּת אֱלִיעֶם אִשְׁתֵּי אֹרְיָה הַחֲתָי. וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים וַיִּקְחָהּ וַתָּבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁכַּב עִמָּה" (שמואל ב, יא, ב-ג).

איוב

בעד: שרד את מבחניו הקשים של ה' ושרד את זוועותיו של השטן בלי לשנות את אמונתו.
"וַיֹּאמֶר עָרַם יִצְתִּי מִבֶּטֶן אִמִּי וְעָרַם אָשׁוּב שָׁמָּה ה' נָתַן וְה' לָקַח יְהִי שֵׁם ה' מְבֹרָךְ. בְּכֹל זֹאת לֹא חָטָא אִיּוֹב וְלֹא נָתַן תְּפִלָּה לְאֱלֹקִים" (איוב א, כא-כב).
נגד: האם אפשר להגדיר את מעשיו כהנהגה?

נח

בעד: האיש הכי תם ביקום, שאלוקים בחר בו למשימה חשובה.
"אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתָּיו... וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים לְנֹחַ קַח כָּל בֶּשֶׂר בְּאֵל לִפְנֵי כִּי מִלְאָה הָאָרֶץ חֲמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מִשְׁחִיתָם אֶת הָאָרֶץ. עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי גִפְרִי קִנִּים תַּעֲשֶׂה אֶת הַתֵּבָה וְכִפְרֹת אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר. וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מְאוֹת אַרְבָּה הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה רְחֹבָהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ. צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֵל אַמָּה תִּכְלְנָהּ מִלְּמַעְלָה וּפְתַח הַתֵּבָה בְּצַדָּהּ תִּשִּׂים תַּחְתִּים שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂה" (בראשית ו, ט-טז).
נגד: אולי נח היה תמים מדי?

שמסון

בעד: בכוחו האינסופי ובהקרבה העצמית שלו למען הכלל הוא יכול להיות בלתי מנוצח.
נגד: שמסון מת בגלל שגילה למישהו את סוד כוחו ולא הפגין אחריות.
"וַיְהִי אַחֲרָי כֵּן וַיֵּאָהֵב אִשָּׁה בְּנַחַל שָׂרָק וּשְׁמָה דָלִילָה. וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ לָהּ פְתִי אֹתוֹ וְרֵאִי בְמָה כֹּחוֹ גָדוֹל וּבְמָה נוֹכַל לוֹ וְאֶסְרְנוּהוּ לְעִנּוּתוֹ וְאֶנְחֶנּוּ נֶתֶן לָךְ, אִישׁ אֶלְף וּמֵאָה כֶּסֶף" (שופטים טז, ד-ה).

יהושע

בעד: יהושע הנהיג את עם ישראל בתקופה לא קלה, שבה העם היה אחרי נדודים ארוכים במדבר, והוא עשה זאת בכבוד רב והביא להפלת יריחו וערים נוספות ולכיבוש ארץ כנען.

"וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד ה' וַיֹּאמֶר ה' אֶל יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון מִשְׁרַת מֹשֶׁה לֵאמֹר. מֹשֶׁה עֶבְדִּי מֵת וְעַתָּה קוּם עֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה אִתָּה וְכָל הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. כָּל מְקוֹם אֲשֶׁר תֵּדְרֹךְ כִּפֵּי רַגְלֶיךָ בּוֹ לָכֶם נֹתַתִּיו כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל מֹשֶׁה" (יהושע א, א-ג).

נגד: "פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה" (בבא בתרא עה ע"א) – יהושע עמד תמיד בצילו של קודמו בתפקיד, משה.

משה

בעד: משה הנהיג את עם ישראל מיציאתו ממצרים בדרכו אל הארץ המובטחת. צניעותו ניכרה כאשר חשש לקבל על עצמו את משימתו של ה' להיות מושיע ישראל.

"וַיֹּאמֶר ה' רְאֵה רָאִיתִי אֶת עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם וְאֶת צַעֲקוֹתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נִגְשָׁיו כִּי יִדְעַתִּי אֶת מִכְאָבָיו. וְאֵרַד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם וְלְהַעֲלֹתוֹ מִן הָאָרֶץ הַהִוא אֶל אֶרֶץ טוֹבָה וְרוֹחֶבָה אֶל אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדִבַּשׁ אֶל מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי. וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלַּחֲץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם. וְעַתָּה לָכֵה וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל פְּרַעֲהַ וְהוֹצֵא אֶת עַמִּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹקִים מִי אָנֹכִי כִּי אֵלֶךְ אֶל-פְּרַעֲהַ" (שמות ג, ז-יא).

נגד: משה הרג אדם.

"וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרִי מִכָּה אִישׁ עֲבָרִי מֵאֲחִיו. וַיִּפֹּן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ וַיִּךְ אֶת הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַחֹל" (שמות ב, יא-יב).

לכל אחד מחברי המועצה ניתנה אפשרות לתת נקודה אחת לגיבור שנראה לו הכי מתאים למשימה. בסוף ההצבעה, התברר שיש שוויון בין כל הדמויות – כל חבר מועצה בחר בדמות אחרת שלדעתו תתאים למשימה. חברי המועצה לא ידעו מה לעשות. הם חשבו שעות על גבי שעות... וחשבו... וחשבו...

ואז, לאחד מחברי המועצה היה רעיון:

"בואו נשלב בין כל התכונות הטובות של הגיבורים ונכין גיבור חדש!" כל חברי המועצה התלהבו מהרעיון והתחילו לבנות בעזרת מכונות משוכללות גיבור שיושיע את העולם.

לאחר עשר שנים, לא היו יותר מלחמות, העוני נפסק, וכל המדינות חיו בשלום, והכול בזכות אותו גיבור שידע להנהיג את עמו, נהג בצניעות ובחוכמה, היה בעל אומץ לב, בעל יוזמה אשר יודע לנצל אמצעי נשק פשוטים. אדם בעל אמונה גדולה, תמימות ויכולת הקרבה אישית לטובת הכלל.

יומנה של אסתר

נופר אלמלם – כיתה ז', החטיבה החדשה, יקנעם עלית

בהנחיית רחל מלכה

יום שלישי

יומני היקר,

כרגיל... אני עושה את מטלות הבית, מתעדכנת קצת באינסטגרם ושואלת לשלום חברתי מהודו, היא שלחה לי תמונה של הפיל החמוד שבגן הארמון, איזו מתיקות! לייק!!
בכל מקרה... היום, כאשר מרדכי חזר הביתה לאחר הקניות בשוק בעיר, הוא אמר לי לשבת כי הוא חייב לספר לי משהו חשוב מאוד. הנחתי את המטאטא לצד הארון בפינת החדר והתיישבתי ליד השולחן, שהיה ערוך לקראת ארוחת הערב, הבטתי במרדכי והוא התחיל לספר לי:
"אסתר, את לא מבינה מה קרה!" הייתי סקרנית ושאלתי: "מה קרה?" "המלך מחפש מלכה חדשה!" בשלב הזה לא הבנתי בדיוק מדוע מרדכי מספר לי את זה. והשבתי: "אתה מספר את זה לי? מה אתה רוצה שאעשה עם המידע הזה בדיוק?" מרדכי העלה חיוך על פניו ואמר: "לא... את לא מבינה, שומריו של המלך מחפשים מלכה בכל רחבי הממלכה, ואת הולכת להיבחן למועמדות המלכה!" הייתי בהלם! לאחר מכן השבתי: "לא...לא..." גיחכתי, "המלך הוא גוי! לא אוכל להינשא לו." מרדכי השיב לי: "אסתר... אם לא תלכי... הוא ייקח אותך בכוח! ובכל מקרה... את תהיי מלכה נהדרת!" נאנחתי. "מה? אני? נערה ענייה שכמותי? איך אני אוכל להיות מלכה, אתה בטח טועה." מרדכי אמר: "אוי... נו כבר אסתר. את מהממת ומדהימה! וזאת הרי חובה, אז מה דעתך? מוכנה?" הבטתי בעיניו והנהנתי להסכמה.

יום חמישי, יום המועמדות

יומני היקר, אני חייבת לספר לך, המוני בנות עמדו בתור, כל אחת הייתה מגונדרת יותר מהשנייה... עברתי ליד קבוצת עלמות מבגדד המתלחשות ומצחקות, "אני אבחר! אני אבחר!" שמעתי מאחת מהן, "לא, אני! אני יפה יותר!"
אין יותר לחוצה ממני כרגע. אני מקווה שלא אבחר! אני רוצה ומעדיפה שישפטו אותי על פי אופיי ולא על פי יופיי.

אוי לי... יומני היקר! אתה פשוט לא מבין. אני לא יודעת בכלל כיצד להגיב לך. אני... נבחרתי! אני כל כך מבולבלת כרגע, מה זה אומר? אני אעזוב את מרדכי? אגור עם מלך? מהן הדרישות? אני לא יודעת אם אני מוכנה לזה בכלל!
מרדכי אמר לי שאסור לי לספר שאני יהודייה.
כאשר סיפרתי למרדכי את הבשורה הוא חיבק אותי, ואפילו עלו דמעות בעיניו...
בערב, בקושי הצלחתי להירדם, מחר המעבר לארמון, בראשי עלו אלפי מחשבות, ואף ציפיות ליום הבא.

יום ראשון

לפני כמה ימים, מינה אחשוורוש את המן להיות ראש השרים (משנה המלך). המן ציווה על כל היהודים בארץ להשתחוות לו, ומרדכי סירב להשתחוות לו. המן כעס ונשבע לנקום בכל היהודים ולהשמיד אותם. הוא אפילו שכנע את המלך לעשות זאת! הייתי עצובה כל כך, המן קבע את המועד לגזרה: ב"ג באדר. בתאריך הזה כל היהודים יושמדו.

מרדכי שלח לי העתק של הצו המלכותי ואמר: "אסתר, את חייבת להשתדל אצל המלך, את חייבת להיכנס לדבר איתו." השבתי: "כל מי שניגש אל המלך ללא הזמנה נענש במוות, אין לי מה לעשות!" "אין לך ברירה! את חייבת לדבר איתו, הגעת למעמד כזה, מעמד של מלכה! בשביל רגעים כאלו, לכי אליו אחיינתי." חיבקתי אותו והסכמתי. "מרדכי, אני מבקשת שתגיד לכל בני העם לצום ולהתפלל להצלחתי במשך שלושה ימים לפני שאגש אל המלך." "לך כְּנוֹס אֶת כָּל הַיְהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשַׁן וְצוּמוּ עָלַי וְאֵל תֹּאכְלוּ וְאֵל תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וַיּוֹם גַּם אֲנִי וְנִעַרְתִּי אֶצְמוּ כֵן" (אסתר ד, טז).
מרדכי הסכים ואחר כך שבתי לארמון. כאשר הגעתי לארמון, הבחנתי בנברשות הקריסטל הגדולות שהיו תלויות על התקרה ופסעתי לכיוון כס המלכות, ששם המלך ישב. לשם שינוי, הוא קיבל אותי בברכה. ביקשתי ממנו לערוך משתה, שבו גם המן וגם המלך יהיו נוכחים, אני מקווה מאוד שהתוכנית שלי תצליח.

היום יום המשתה, אני לחוצה מאוד, העם שלי יקר לי מכול! ראיתי שהמן פרסם פוסט חדש באינסטגרם עם התיוג: "#_ברחובות_העיר_". חשבתי לעצמי: מה יהיה עם התיוגים האלו שלו?! הנחתי שכנראה הוא שוב גורם ליהודים להשתחוות לו.

אני עצובה כל כך! מרדכי שוב סירב להשתחוות להמן במשתה, ואשתו של המן הציעה שיתלו אותו! אני כבר אובדת עצות, אין טעם להמשיך... נכון? או שלא? אוף!!

ערב

ערב המשתה... אבל שמעתי בשורה ענקית! הם לא יתלו את מרדכי! מרדכי הציל פעם את חייו של המלך וזה רשום בספר הזיכרונות... אני אסביר לך יומני, מרדכי יודע 70 שפות! וכאשר בגתן ותרש שוחחו על תחבולה שהם רוצים לעשות למלך, הם לא ידעו שמרדכי הצליח להבין אותם. עבר הרבה זמן מאז, ועלה במוחי רעיון: הזמנתי את המלך ואת המן למשתה כדי שאחשוורוש יהיה טרוד במחשבות כל הלילה על כך שאני והמן זוממים להשתלט על בית המלוכה. וזה הצליח! המלך נשאר ער כל הלילה ונזכר שמרדכי הציל אותו ממוות. ועוד לפני שהמן הספיק לבקש לתלות את מרדכי, המלך מיד ציווה על המן להלביש את מרדכי בבגדי מלכות. בנוסף לכך, הוא אמר להושיב אותו על סוס ושהמן יוליך אותו בשושן הבירה!

אני מאושרת בשבילו כל כך!

הגעתי לארמון פעם נוספת, כדי לערוך משתה נוסף שהמלך, אני והמן נהיה בו. המשתה היה ערוך בשולחנות שעליהם גביעי יין מזהב, מפה מעוטרת ומעליה זר פרחים, צלחות כסף מהודרות, ומאפים ותבשילים המפיצים ריח מגרה הונחו על השולחן. זה היה מראה כזה מרהיב! כמובן שצילמתי ל"סטורי" שלי! 50 אלף צפיות.

במהלך המשתה, לגמתי מן היין המתוק והנחתי אותו על השולחן ופניתי למלך. "אחשוורוש, אני צריכה לספר לך משהו." הוא הניח את הצלחת והסתכל עליי.

"כן, יפה שלי? מה ליבך חפץ? האם הכול בסדר?"

בלעתי את הרוק ואמרתי: "אני... אני יהודייה, ועמי ואני... כולנו הולכים להירצח." אחשוורוש הסתכל עליי ונראה מבולבל מאוד. המשכתי: "זו מזימתו של המן, הוא קבע את זה בתאריך י"ג באדר, הוא הולך לרצוח אותנו," "לְהַשְׁמִיד לְהַרְג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְהוּדִים מִנְעַר וְעַד זָקֵן טָף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד בְּשָׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר וְשָׁלָלָם לְבוֹז" (אסתר ג, יג).

המלך הסתכל על המן, כולו נראה כעוס ומרוגז. הוא קם ממקומו, הוא כעס עליו כל כך! הוא ציווה לתלות את המן על מעשה זה.

המלך מינה את מרדכי להיות משנה למלך במקום המן. בנוסף, שלח המלך צו מלכותי שאומר שכל מי שינסה לחסל את העם היהודי, אנו רשאים להילחם ולהרוג אותם! כל היהודים בעיר חגגו! היו המון שולחנות של מטעמים והיה משתה גדול! ואפילו קבעו חג! אתם קולטים? חג! לזכר הניצחון שלנו... אני לא מאמינה שגרמתי לשינוי גדול כל כך ושהצלתי את העם האהוב שלי! קבעו גם מנהגים לכבוד החג: לחלק משלוחי מנות ולהביא מתנות לכל האביונים ולעשות סעודת מצווה.

שירו של קין על חייו

לינוי אמשיאב – כיתה ח', חטיבת הבינים אורט רוז, עכו

בהנחיית ליז וקנין

"וַיְהִי בַּהֲיִיתָם בְּשֵׂדָה וַיִּקֶּם קַיִן אֶל הָבֶל אָחִיו וַיְהַרְגֵהוּ" (בראשית ד, ח)

שנאתנו התחילה כבר בגיל צעיר,
ואני בתור ילד זכיתי ליחס מחפיר.
אני והבל היינו מביאים לאימנו מתנות,
אך הבל קיבל את כל המחמאות.
כילד אהבתי לרוץ בשדות,
וכתוצאה מכך בגופי היו המון חבלות.
על חבלותיי הבל תמיד נהג לצחוק,
ולמרות זאת אימא התנהגה אליו ברגישות.
אני הייתי עובד את האדמה מבוקר ועד רדת חשכה,
ואילו הבל היה מוליך את צאנו במין תהלוכה.
כאשר משפחתנו נקלעה לצרות,
אבא ביקש מאיתנו להביא לה' מנחות.
אני הבאתי לה' סלסלת פירות,
והבל הביא לה' מן צאנו את הבכורות.
ה' את מנחתו של הבל קיבל,
ואילו במנחתי בחר לזלזל.
בליבי קנאה וכעס זה הציף,
כי אפילו ה' את הבל מעדיף.
אז החלטתי לקחת את ההחלטה בידיי,
ולהרוג את הבל בשדותיי.
אחרי מעשיי, ה' אותי שאל אם אני יודע איפה הבל נמצא,
כי אותו הוא חיפש ולא מצא.
בתגובה לכך בחרתי כל קשר להכחיש,

ואז ה' בחר אותי להעניש.
כל אדמה שבה דמו של הבל ספוג לא תהיה בשבילי יעילה,
ולי היא תהיה אסורה לשתילה.
אני בחרתי לנדוד אל ארץ נוד,
ושם את האדמה חזרתי לעבוד.

יונה, יונה, הקשב נא

שלי סייג – כיתה ט', עמל שחקים, נהריה

בהנחיית מירב פלד

*השיר הולחן על ידי הכותבת

יונה היה נביא גדול וכל יכול,
אלוקים זימן גם תולעת,
עשה נפלאות וניסים אך היה כועס לפעמים.
הוא גם הצליח להחזיר את אנשי נינווה
בתשובה.
אלוקים תמיד מרחם וסולח,
ואת יונה זה מכעיס נורא.
משום שהוא חושב שהוא ייחשב לנביא שקר,
אבל את אלוקים זה לא מכעיס וזה בסדר.
יונה יוצא מנינווה יושב ממזרח,
בתוך סוכה של אבלים.
אבל מה רע לו בחיים?
אלוקים רצה להעביר ליונה מסר,
וליונה זה היה בסדר. אלוקים זימן קיקיון,
הדבר משמח את יונה אשר עצוב נורא.
אלוקים זימן גם תולעת,
אשר במהירות זוחלת לקיקיון, ויבשה אותו
מהיום עד יום ראשון.
אלוקים זימן רוח חמה מאוד,
אשר מכה על ראשו
והוא מתעלף ומבקש למות.
אלוקים מסביר לו: יש לי 12,000
אנשים וילדים אשר לא עשו כלום,
למה שאני לא אסלח להם?
יונה, יונה, הקשב נא
יונה, לא עמלת ולא טיפלת בקיקיון.
הקשב לי, יונה, הקשב נא,
למה שאני לא ארחם על העיר.
ובנוסף גם תגרום לאובדן עיר שלמה שחלקה
כלל לא חטא.

מחוז חיפה

”וּאֲבִיא
אֶתְכֶם אֶל
אֶרֶץ
הַכְּרָמִל
לֵאמֹר
פְּרִיהָ וְטוֹבָהּ..”

ירמיה ב' 7

מחוז חיפה

חברי ועדת השיפוט

עינב יניב שוורץ, מנהלת חברה ונוער מחוז חיפה

בטי דנון, מנהלת מה"ד חיפה

אנה ברזני, סגנית מנהלת מרכז הדרכה מחוז חיפה

זיוה ברוך, מדריכה, מינהל חברה ונוער

אשוואק כיוף, סגנית מנהלת מרכז הדרכה דרוזי

פנינה אבוחצירא, צוות מרכז הדרכה מחוז חיפה

רכזת התוכנית במחוז: אנה ברזני

תוכן עניינים מחוז חיפה

מקום ראשון

74.....חטיבת ביניים: גדליה בן אחיקם והמסע בזמן לעצרת השלום / יותם רוזנברג.....

77.....חטיבה עליונה: עת מלחמה ועת שלום / יהלי א' הולצמן.....

מקום שני

80.....חטיבת ביניים: יונה והקיקיון / תומר שלום.....

83.....חטיבה עליונה: בראשית / איתי כץ.....

מקום שלישי

85.....חטיבת ביניים: איזבל אשתי / מיתר בוסיאן.....

87.....חטיבה עליונה: יוסף ואחיו / ראזי אבו־חמוד.....

יצירה נבחרת במחוז חיפה

89.....לא היה לי איפה להסתתר: מיומנו של קין / אודם כץ.....

ברכת מנהל מחוז חיפה לחוברת הארצית

אנשי חינוך ותלמידים, התנ"ך, אשר נחתם לפני מעל 2,000 שנה, הוא הבסיס להיסטוריית העם היהודי ויסוד קיומנו כעם, כאומה וכחברה. התוכנית "תורה, נביאים וכתובים" מאפשרת ללמוד תנ"ך בדרך מגוונת וחוויתית, המעמיקה את הקשר של תלמידי ישראל לספר הספרים ולמורשת ישראל. מטרת התוכנית היא לקרב את התלמידים לתנ"ך ולהעמיק את הקשר שלהם לעם ישראל, לארץ ישראל ולמורשתם. אני שמח על האפשרות הניתנת לתלמידים לעמוד על עברו של העם – המתחבר אל ההווה והצופה אל העתיד. תלמידי בתי הספר במחוז, בכלל מערכות החינוך, כתבו יצירות המתבססות על התנ"ך, כגון: סיפור, מאמר, פרשנות ושיר.

במחוז חיפה, קיימנו תהליך משמעותי, בהובלת מינהל חברה ונוער, עד אשר בחרנו בעבודות הזכות. ועדה מחוזית בחנה את תוצרי הכתיבה של כלל התלמידים ובחרה מתוכם ביצירות הראויות ביותר. אלו מופיעות בחוברת זו.

השנה הצטרפו למהלך גם תלמידים מבתי ספר ביישובים דלית אל כרמל ועוספיה.

אני מבקש להודות למנהלים, למורים, ואחרונים חביבים – לכם תלמידים ותלמידות יקרים, אשר בחרתם להשתתף בתוכנית זו. אני מאחל איחולי הצלחה לתלמידים הזוכים.

"אינני יודע בספרותינו או בספרות עם אחר אוצר תרבותי וחינוכי שישווה לתנ"ך" (דוד בן

גוריון)

**בברכה,
ד"ר סער הראל
מנהל מחוז חיפה**

שהסתכלנו זה על זה, הגענו עד ארץ ישראל. התקרבו יותר ויותר לכיוון תל אביב, וראיתי בנקודה אחת אור חזק מאוד מאוד. האטנו והאטנו עוד ועוד עד שריחפנו מעל אותה נקודה. הנקודה הייתה גדולה הרבה יותר עכשיו. ראינו המון אנשים שמחים שחוגגים להם, ואפילו את ראש הממשלה של אותם זמנים, יצחק רבין. ידעתי שהגענו למקום הנכון. הגענו לעצרת השלום בכיכר מלכי ישראל, היכן שיצחק רבין עומד להירצח.

"איפה אנחנו?" גדליה שאל. עניתי לו שאנחנו במדינת ישראל, כ-2,500 שנים לאחר מותו. הוא נדהם. הוא לא היה יכול להאמין למראה עיניו. היו שם כל כך הרבה דברים שהוא לא היה יכול אפילו לחלום עליהם. לאחר דקה של תדהמה, הוא שאל אותי: "למה הבאת אותי לפה? למה אנחנו כאן?" "אתה רואה את האיש שם?" שאלתי אותו והצבעתי לכיוון ראש הממשלה. "כן, ענה. "האיש הזה דומה לך מאוד, " אמרתי, " הוא מנהיג המדינה, כמו שאתה היית. הוא תרם רבות למדינה, כמוך. אולי הוא לא חי בזמנים כה קשים, אך בלעדיו העתיד היה נראה שונה לחלוטין!" "מה הוא עושה כאן?" הוא הוסיף לשאול. "ובכן, הוא חתם על הסכם שלום עם ירדן, אבל גם עם הפלסטינים, " עניתי. "מה?! הוא חותם על הסכם שלום עם פלישתים?! הם האויבים שלנו!" אמר, "פלסטינים ופלישתים הם לא אותו עם, עניתי. באותו רגע, התחיל רבין לשיר את השיר המפורסם, את השיר האחרון שהוא זכה לשיר לפני מותו, שיר לשלום. כבר ידוע מה קרה. לאחר השיר הוא הלך למכוניתו, ויגאל עמיר רץ לכיוונו, שלף אקדח, כיוון וירה בו. ידעתי שזה יקרה תוך דקה אחת. אמרתי לגדליה: "האיש שדיברתי עליו עומד למות כמוך בעוד דקה. " הוא נהיה חיוור. "אתה הבאת אותי עד לכאן רק כדי להראות לי שעוד מנהיג עומד למות כמוני?! איך זה יעזור לי להרגיש טוב?! " הרגשתי רע, לא רציתי שזה ייגמר ככה. "אני רואה כאן אלפי אנשים, הרבה יותר ממה שאני הנהגתי. למה זה ככה?" דיברתי באיטיות: "48 שנים לפני מה שקורה כאן הוקמה מדינת ישראל, ומיליוני יהודים מכל רחבי תבל חזרו לארץ ישראל. " גדליה כעס מאוד. הוא אמר: "עכשיו אתה מספר לי את זה?! יכולנו לראות את הקמת המדינה, יכולנו לראות מיליוני אנשים חוזרים לארץ! אבל במקום זאת, אתה מביא אותי הנה ומראה לי כיצד אדם שדומה לי עומד למות כמוני. איך זה אמור לגרום לי להרגיש יותר טוב?! " לא ידעתי מה להגיד. פתאום שמעתי יריית אקדח, ואז עוד ירייה, ועוד אחת. פתחתי את עיניי וקמתי מהרצפה. גדליה כבר קם. הוא נראה עצוב יותר מאשר היה קודם. ניסיתי לדבר איתו, אך לא היה טעם. כבר עשיתי מספיק נזק.

עבר המון זמן מאז התקרית. אין כאן שום דרך למדוד זמן, אבל הייתי אומר שעבר לפחות חודש, אם לא חודשיים. ראיתי אותו עוד פעם. רצתי לכיוונו וקראתי לו. "גדליה, אני מצטער מאוד על מה שקרה. לא רציתי לפגוע בך, " אמרתי. והוא ענה: "ישבתי וחשבתי על מה שעשית. אולי זה לא יצא כפי שתכננת, אבל אני מבין שניסית לעזור לי. " והוסיף: "אני עדיין לא משלים עם מותי, אולי אני לא אמור

להשלים איתו. "ניסיתי להסביר לו כי ההשלכות השפעת מותו לא הייתה כה נוראה. "אתה ויצחק רבין דומים מאוד", אמרתי לו. "זה כבר ידוע לי", הוא ענה. "ובכן, בגלל הרצח של שניכם היה פילוג בעם. במקרה שלך, העם הוגלה על ידי הבבלים, ובמקרה של יצחק רבין, העם לא התפלג, אך זה היה עלול לקרות." עניתי. הוא אמר לי: "אני מסכים איתך, אך כיצד זה קשור ל'משהו?' "ובכן, בשני המקרים העם ספג את הפגיעה, אך הוא התאושש. העם שאתה הנהגת ושהוגלה לבבל חזר לארץ ישראל בסופו של דבר, הוא חזר לקדמותו. לאחר הרצח של יצחק רבין, הייתה מחלוקת קשה, אך העם התאושש. "אני מבין עכשיו, "אמר לפתע בשמחה, "כל זה ממש הגיוני פתאום!" התרגש. לפתע, ללא כל אזהרה, הופיעו אורות מתחתיו, הוא התחיל כולו לזהור. הוא החל לרחף. ידעתי כי הוא השלים כעת עם עברו. "אני מודה לך על הכול, לעולם לא אשכך אותך, " הוא צעק אליי, ומייד אמר: "כמעט שכחתי, איך קוראים לך?" "שלמה!" צעקתי לו. "שלמה זה שם יפה מאוד, אני מודה לך על הכול שלמה!" וכבר נעלם. הוא סוף סוף הגיע לגן עדן. כעת, לאחר כל מה שקרה, החלטתי לנסות גם אני להשלים עם עברי. עשיתי כל כך הרבה טעויות בתור מלך.

מקום ראשון חטיבה עליונה

עת מלחמה ועת שלום

יהלי א' הולצמן – כיתה י"א, הריאלי העברי, חיפה

בהנחיית מיטל בלומנטל גורדון

בארץ הזו –

אין לכל זמן

ואין עת לכל חפץ נפרד,

הכול קורה יחד

תחת השמיים.

בארץ הזו –

אין עת ללדת ועת למות.

אורו עיניו של תינוק וחשכו עיניו של אביו בטרם עת,

במלחמה.

אין עת לטעת ועת לעקור.

בארץ הזו –

אין עת לבכות ועת לשחוק.

שיחקו הילדים בשחרותם, ואימהותיהן בכו כשנפלו

במלחמה.

אין עת לספוד ועת לרקוד.

בארץ הזו –

אין עת להרוג ועת לרפוא.

הלוחם חבק רופא להצילו,

במלחמה.

אין עת לחבוק ועת לרחוק.

בארץ הזו –
אין עת לחשות שלום
ועת לדבר מלחמה.
והלוחמים רועי הרוח,
אין יתרון לעמלם.
וגם אחרוני התוקפים
לא זוכרים את ראשוני הנתקפים.
לא יודעים על מה רבים,
רק בדרך החשוכה והמוכרת הולכים.
שבעה עין מראות אש,
ומלאה אוזן משמוע מלחמה,
אך אין כל חדש
תחת האש
ואין
עת למלחמה ועת לשלום.

© S/O!

מקום שני חטיבת ביניים

יונה והקיקיון

תומר שלום – כיתה ח', חטיבת ביניים דפנה, קריית ביאליק

בהנחיית אפרת אוחנה

"ויצא יונה מן העיר וישב מקדם לעיר ויעש לו שם סכה וישב תחתיה בצל עד אשר יראה מה יהיה בעיר. וימן ה' אֱלֹקִים קִיקִיּוֹן ויעל מעל ליונה להיות צל על ראשו להציל לו מרעתו וישמח יונה על הקיקיון שמחה גדולה. וימן האֱלֹקִים תולעת בעלות השחר למחרת ותך את הקיקיון וייבש. ויהי כזרח השמש וימן אֱלֹקִים רוח קדים חרישית ותך השמש על ראש יונה ויתעלף וישאל את נפשו למות ויאמר טוב מותי מחי. ויאמר אֱלֹקִים אל יונה ההיטב חרה לך על הקיקיון ויאמר היטב חרה לי עד מות. ויאמר ה' אתה חסת על הקיקיון אשר לא עמלת בו ולא גדלתו שבן לילה היה ובן לילה אבד. ואני לא אחוס על נינה העיר הגדולה אשר יש בה הרבה משתים עשרה רבו אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו ובהמה רבה" (יונה ד, ה-יא)

שלום לך יומני האישי, זה יורם כותב לך. אני כותב בך עכשיו על אחד הימים היותר מרגשים, מפתיעים וקצת מפחידים שהיו לי בכל חיי.

בתחילת השבוע, הסתובבתי בגינה שלי כדי לטפל בצמחים ובעצים ששתלתי. פגשתי איש שנראה קצת חולה וחיוור. שאלתי מה שמו והוא ענה לי ששמו יונה. אני רציתי לפתח איתו שיחה, אבל היה נראה לי שהוא עסוק מדי וטרוד במחשבות רבות. הדבר היחיד שהסכים להגיד זה שאני אזהר לא לפגוע בצמח הקיקיון שהוא יושב תחתיו. שהוא מתכוון לנוח בגלל שעברו עליו ימים רבים ללא שינה ושאני אזהר לא לפגוע בצמח בזמן שאני מטפל בגינה שלי. כמובן הבטחתי לו שאזהר, אבל בסתר ליבי לא הבנתי מה עושה שם הצמח הזה. אתמול הוא לא היה שם... ממש לא זכור לי ששתלתי אותו בגינה שלי. לא הבנתי איך זה יכול להיות, אולי בגלל החום הכבד אני מתחיל לדמיין?

אתם לא הייתם מאמינים אם הייתם רואים את הצמח הזה. הוא היה גבוה ובעל צבע ירוק חזק מאוד. ממש התפלאתי לראות איך בין לילה צמח לו צמח יפה כל כך, גבוה ומלא עלים טריים שמריחים טוב

כל כך. רצייתי שיהיה גם לי צמח מרשים כזה, יכולתי לקחת מהעלים שלו ולנסות לשתול לעצמי צמח כזה, אך זכרתי את הבטחתי ליונה ולא העזתי לגעת בצמח.

למוחרת חזרתי לראות מה שלומו של יונה. הבאתי לו שתייה ואוכל בגלל שגופו נראה חלש מאוד וצבע פניו היה חיוור. הלכתי מהר כדי להגיע אליו לפני שיתעורר כי ידעתי שהוא יקום רעב וצמא. והינה, שוב לא האמנתי למראה עיניי. אותו צמח ירוק, גבוה ומרשים היה לצמח יבש, נובל ואפור, כאילו מדובר בצמח שנשתל לפני שנים ועכשיו הוא מת...

יונה כבר היה ער, הוא ראה אותי והתחיל לצעוק עליי. הוא האשים אותי שהרסתי לו את הצמח בלילה, כשהוא ישן, ושאני קנאתי בו ורצייתי את הצמח לעצמי. הסברתי לו שוב ושוב שזה לא נכון, שלא עשיתי לצמח כלום. בסך הכול באתי כדי לתת לו אוכל ושתייה בגלל שריחמתי עליו. יונה לא האמין לי, והייתי עצוב מאוד. אם להודות על האמת, הבנתי שמהו לא הגיוני. אתמול ראיתי צמח מפואר, ירוק ורחב, ותוך לילה הוא היה לצמח אפור, נבול וחסר עלים. ממש התייבש...

אני יודע שזה לא הגיוני והיה לי ברור שמדובר במעשיו של אלוקים, אבל לא רצייתי להרגיז את יונה ולשאול אותו במה חטא שכנראה אלוקים העניש אותו, אז העדפתי לא לדבר איתו יותר. התחבאתי בצד, מאחורי אחד הצמחים בגינה שלי וחיכיתי לראות מה יהיה בהמשך. לפתע הגיע מלאך אלוקים לדבר עם יונה. יונה בכה על צמח הקיקיון שנהרס, אמר שעדיף היה לו למות ולא לראות את זה במו עיניו. לא הבנתי איך יונה רוצה למות בגלל צמח, אבל חיכיתי לשמוע את ההמשך.

מלאך אלוקים אמר לו: אתה מרחם על צמח ומבקש ממני לא לרחם על אנשי נינווה שאותם אלוקים ברא? איך זה הגיוני? והמלאך נעלם... יונה נראה לי כועס, בוכה ועצבני. היה נראה לי שהוא לא הבין למה התכוון המלאך. החלטתי לגשת אליו שוב, על אף שידעתי שאולי הוא שוב יריב איתי. ישבנו יחד שעות ארוכות, יונה סיפר לי את כל הסיפור מהתחלה: כיצד אלוקים ביקש ממנו לגשת לאנשי נינווה ולהגיד להם לחזור להאמין באלוקים, סיפר לי את מה שקרה לו עם המלחים בים וכיצד השליכו אותו לים הסוער כדי להציל את עצמם (על פי פרקי דרבי אליעזר), סיפר על הימים שעברו עליו בבטן הדג, על הסליחה שאלוקים העניק לאנשי נינווה, על בריחתו, על צמיחת הקיקיון.

הקשבתי לכל סיפורו של יונה והבנתי שהוא לא ממש מבין למה התכוון מלאך האלוקים. הוא הרי אהב מאוד את צמח הקיקיון ונקשר אליו ולא הבין איך מלאך אלוקים אינו מבין זאת. החלטתי שאני אסביר ליונה את כוונת אלוקים דרך משל ששמעתי לא מזמן (מתוך: א"א אורבך, **חז"ל: פרקי אמונות ודעות**, ירושלים, תשמ"ג, עמ' 399), סיפרתי לו את הסיפור: למלך אחד היו כוסות פלסטיק. כשהיה

שם בהן מים רותחים, היו הכוסות נמסות מחום. כשהיה שם בהן מים קפואים, היו הכוסות נסדקות מהקור. לכן, החליט המלך לשים בהן רק מים פושרים וכך לא לפגוע בכוסות.

בהתחלה יונה לא הבין. הוא חשב שאני מציע לו לשתות מים פושרים. האמת שזה הצחיק אותי, ואז הסברתי לו שוב: למלך היו כוסות פלסטיק. אם הוא היה שם בהן מים רותחים, המסמלים דין, הן היו נמסות מהחום. אם היה שם מים קפואים, המסמלים את מידת החסד, הן היו נסדקות מהקור. המלך החליט לשים מים פושרים וכך לא לפגוע בכוסות. הוא החליט להנהיג את בני האדם במידת הרחמים, לא בחסד ולא בדין.

הבחנתי שיונה מתחיל להבין את המשל, ואז הוא התחיל להבין למה התכוון מלאך האלוקים. הוא פנה אליי וביקש לשמוע את דעתי על מה שאמר לו מלאך האלוקים. הסברתי לו כי אם אלוקים ינהג רק במידת החסד, אז הוא יצטרך לרחם על כל בני האדם. גם על פושעים ורוצחים וכאלה שעושים מעשים רעים מאוד. בצורה כזו, כשפושעים אינם מקבלים עונש על מעשיהם הרעים, יהיה לעולם קשה להתקיים.

מצד אחר, אם אלוקים ינהג רק במידת הדין, אז הוא יצטרך להעניש כמעט את כולם. כי כל אחד יכול לטעות לפעמים. ה' אינו יכול לשפוט את כולם כל הזמן כי אז כולם יקבלו עונש. לכן, ברור שנדרש שילוב של שתי המידות – שאלוקים יעניש את מי שבאמת עשה מעשים מאוד לא טובים וייתן הזדמנות נוספת למי שמנסה לכפר על מעשיו (על פי פרשת ואתחנן). כך רק פושעים אמיתיים ייענשו, ומי שטעה יוכל לקבל סליחה מאלוקים. אמרתי לו שאלוקים רצה ללמד אותו על מידת הרחמים (על פי יוסף צמודי).

יונה הודה לי מאוד שהסברתי לו את כוונת אלוקים, הוא הבין שאלוקים ריחם גם עליו ועשה לו ניסים. נפרדנו לשלום, ויונה המשיך בדרכו. לי זו הייתה חוויה מרתקת. ללא ספק, גם אני למדתי על מידת הרחמים ונזכרתי עד כמה היא חשובה בחייו של כל אדם ואדם.

מקום שני חטיבה עליונה

בראשית

איתי כץ – כיתה י"א, הרב תחומי למדעים ואמנויות, חדרה

בהנחיית רחלי מזרחי

עריכה ספרותית: כרמית בן חיים

"וַיֵּאָהֵב גַם אֶת רַחֵל מֵלֵאָה" (בראשית כט, ל)

בראשית ראיתי אותך

עומדת על יד הבאר

ושנית הבנתי מייד

שרק עלייך רוצה להילחם

לא מבין מה קורה פה עכשיו

זאת אהבה או רק תחושה

ורק דבר אחד מתגלה מולי

אני אוהב את ההרגשה

בראשית

אותך אני אהבתי

אך קיבלתי משימה

גם את השנואה לאהוב

בראשית

עמלתי ועבדתי

רק כי רציתי

להרגיש קרוב

לאה אותך ראיתי ורציתי לספר
על כל מה שעברתי ואפילו מעט יותר
הרבה זמן שלא יצא לנו לדבר
ורציתי לשתף אותך במה שאני עובר
סליחה שלא יכולתי להביא לך את הכול
את האהבה שהגיעה לך טמנתי לי בחול
סליחה שלא הבאתי לך את מה שהיית רוצה
אך האהבה שלי לרחל גבולות חוצה

בראשית

אותה אני אהבתי

אך קיבלתי משימה

גם את השנייה לאהוב

בראשית

עמלתי ועבדתי

רק כי רציתי

להרגיש קרוב

"ויעבוד יעקב ברחל

ארבע עשרה שנים

ויהיו בעיניו כימים אחדים"

בראשית

עמלתי ועבדתי

רק כי רציתי

לאהוב...

מקום שלישי חטיבת ביניים

איזבל אשתי

מיתר בוסיאן – כיתה ט', חטיבת ביניים נעורים רבין, קריית ים

בהנחיית סיון אספוב

איזבל אשתי היקרה,

כבר כמה ימים ולילות שאני חושב לכתוב לך מכתב,

כבר כמה ימים ולילות שאני מנסה להגיד לך סליחה,

כבר כמה ימים ולילות שאני רוצה להסביר לך למה,

למה אני קם והולך מבלי לומר מילה.

כבר כמה שירים ומנגינות שמתנגנים לי בלב,

כבר כמה שירים ומנגינות שמפחיתים את הכאב,

כבר כמה שירים ומנגינות המציפים בי זיכרונות,

את הזיכרונות שלנו ואיך שהיה טוב ויפה.

ואז הכול הלך והתדרדר,

את עשית דברים איומים ואני הייתי כעיוור,

מלך הוא השולט ולא מישהו אחר,

אך איתך זה היה ששלטת בי ולא שמתי לב.

אלוהים לא ייסלח לך אבל אני כן,
אני תמיד אהיה שם בשבילך,
עליי את יכולה לסמוך בעיניים עצומות,
למרות שעליי את הדבר הבא לעשות.

איזבל,
אשתי היקרה,
כאן אני בעלך כותב לך מכתב,
סלחי לי על מה שאני הולך לעשות,
אבל אנו חייבים להמשיך בדרכים נפרדות.

אומנם אני נפרד ממך וזה לתמיד,
אך כל מה שחווינו יישאר אצלנו בפנים.
אני מקווה שתמשיכי את חיך באושר,
שתמצאי את האחד שלך ביושר,
את האחד שיגרום לך להבין שלא הכול בחיים זה רק עושר.

מאחל לך את כל הטוב שבעולם,
בעלך לשעבר, אחאב.

מקום שלישי חטיבה עליונה

יוסף ואחיו

ראזי אבו חמוד – כיתה י', בית ספר מקיף אורט אלאשראק, עוספיה

בהנחיית נג'מה חלבי עזאם

"וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׂרָר בְּמִצְרָיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְּרֹאוּ" (בראשית מב, א)

יוסף נהיה לשליט מצרים

וזה היה בגדר נס משמיים

עברו להן שבע שנות השפע, השנים הטובות

ובמקביל אליהן עברו שבע שנות בצורת רעות

יעקב האב שמע כי יש תבואה במצרים

למרות שבארץ כנען התייבשו להם המים

עשרת אחיו של יוסף ירדו למצרים

לא הכירו אותו והשתחוו לו על הברכיים

יוסף דיבר אליהם בטון נוקשה וקר

כאילו שהוא היה אדם זר

הוא רצה שאחיו ישלמו את המחיר

על כל מה שעשו לו כשהיה יותר צעיר

אחיו לא הבינו את הצרה שעליהם נפלה

ולא יכלו לתאר לעצמם איך יעמדו בפני אביהם בבושה

אומנם בסוף סיפור זה נגמר במעין שלוה

אך אל לנו לשכוח שהמניע לכול היה הקנאה

יצירה נבחרת מחוז חיפה

לא היה לי איפה להסתתר: מיומנו של קין

אודם כץ – כיתה י', בית הספר המשותף חוף הכרמל, מ"א חוף הכרמל

בהנחיית הגר אלון

קטע מיומנו של קין:

הייתי רוצה להגיד שאני מתחרט, שאני לא מצליח להירדם בלילה, שכל ציפורניי כסוסות מהמתח, שהשתקפתי במים מרתיעה אותי ואיני יכול לצפות בה יותר משניות אחדות, אבל זה לא מה שאני מרגיש. אני גם לא שמח וצוהל על מעשה זה שלי, שלא טטעו, אך אף לא דמעה אחת זלגה על פניי. אני לא יודע איך לקרוא לדבר הזה שאני מרגיש. הקלה אולי? כעס שמצא את מקומו והתפוגג?

ניסיתי, ניסיתי לחשוב על הזמן שאיבד אחי בגללי, על הזמן המשותף שחלקנו יחד, על השקט שהשתלט על השלווה בכל מקום שהיינו נפגשים, ניסיתי ליפול אל תוך הצער דרך המחשבות האלו, אבל אני אוחז בשמיים יותר מדי חזק.

אני כן מצטער, אני מצטער על הכאב שגרמתי להוריי, על כך שאכזבתי את ה' וגרמתי לו לאבד את אמונו בי, על כך שמאז החיים שלי לעולם לא יוכלו להיות יציבים ושקטים, ועל העננה הזו שתסתובב מעליי עד ליום שבו אצטרף לאחי אי שם. אבל אין דבר מכל הדברים שמניתי שיכול לגבור על הקנאה, על התחושה הזו שעד שהוא הגיע אימי הייתה רוחצת אותי כל יום באיטיות ובאהבה, הייתה שומרת את הליטופים הרכים שלה לפני השינה בשבילי בלבד, שאבי היה מקפץ איתי על הסלעים הגדולים שמאחורי הגבעה ומנגב לי את הדם בכל פעם שנפצעתי מהם. כשהוא הגיע לא חלקנו בינינו את תשומת הלב הזאת, הוא לקח הכול לעצמו, השאיר אותי בצד.

מאז שהגיע, כל חיי הייתי שני לו. ידעתי זאת ברור כשמש בנוגע ליחס הוריי, וגם בתוכי ידעתי זאת בנוגע ליחסו של ה' אליי. התכחשתי לידיעה, חשבתי שאם לא אספר את תחושותיי לאף אחד המציאות תהיה אחרת. הרי, בכל מקרה, הם לעולם לא ידעו מהן תחושותיי באמת, אז למה לא להעמיד פנים?

באותו יום כבר לא יכולתי להסתיר את זה. "הוא" לא קיבל אותי בדרך הכי בוטה שיכול היה להמחיש לי את זה. אחר כך כבר הייתי ערום לגמרי מרגשותיי, כבר לא יכולתי להעמיד פנים, סודי הגדול ביותר

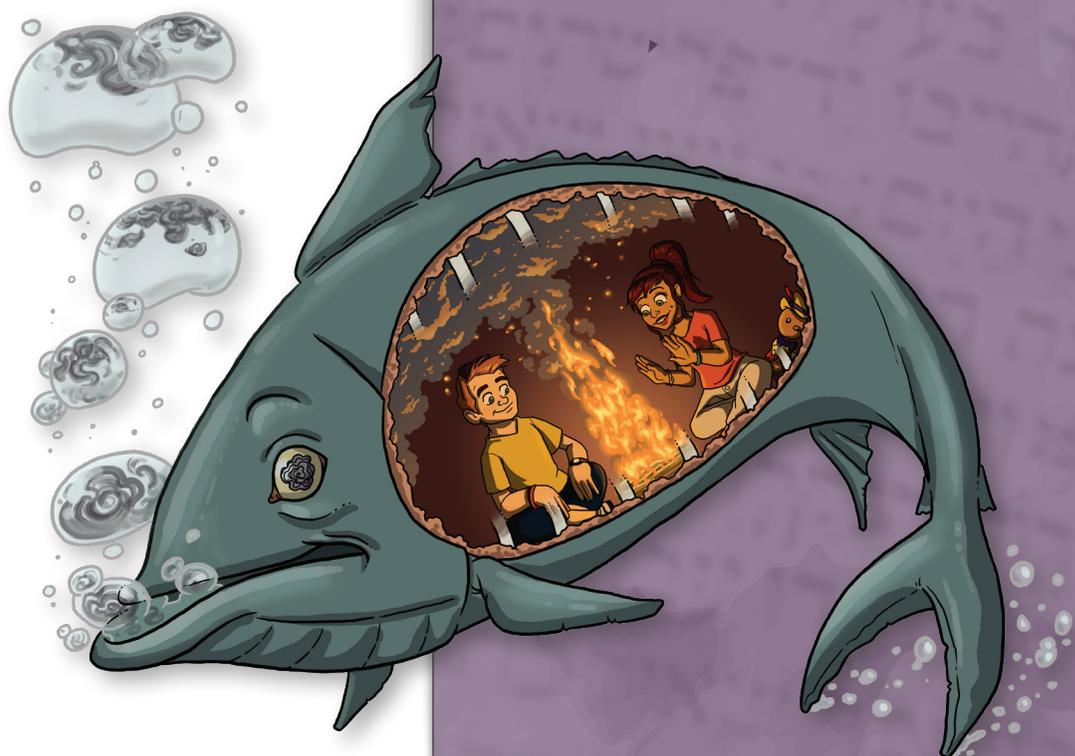
נחשף, כבודי שקע עמוק עמוק. כל כך נעלבתי, כל כך כעסתי, הרגשתי יותר נבגד משהרגשתי אי פעם, לא היה לי איפה להסתתר. הוצאתי את כל כעסי על האדם שלקח ממני הכול, ובינינו, אם הייתי יכול, הייתי עושה אותו דבר לה'.

נכון, דם סמיך יותר ממים, אבל גם עושה כתמים.

מחוז תל אביב

”ואבוא
אל הגולה
תל אביב
היִשְׁבִּים
אל נהר כְּנָר
”
...

יחזקאל ג' 15

מחוז תל אביב

חברי ועדת השיפוט

עדי אורן, מנהל חברה ונוער מחוז תל אביב

איריס בנטוב כהן, מנהלת מה"ד תל אביב

אסתר שקלים, משוררת ורכזת התחרות במחוז תל אביב

חנה עופר, דוקטורנטית לספרות עברית באוניברסיטת תל אביב ובעבר מפקחת

המינהל בעיר תל אביב

יעל רשלבך, מדריכה ארצית ומחוזית לתנ"ך

בלפור חקק, משורר ומסאי, לשעבר יו"ר אגודת הסופרים העברים

רכזת התוכנית במחוז: אסתר שקלים

תוכן עניינים מחוז תל אביב

מקום ראשון

- 96.....חטיבת ביניים: גיבור באזיקים / רום דרויאן
- 99 חטיבה עליונה: מחשבות אחרונות / ענבר ברגמן

מקום שני

- 102.....חטיבת ביניים: רות המואבייה בתל אביב בשנת 2018 / גלי כרמל
- 104.....חטיבה עליונה: המבול / אפרת גיידה

מקום שלישי

- 107.....אוריה החיתי / עמית אוריין
- 110 אחי הכי / דניאל רסין

עבודות נבחרות מחוז תל אביב

- 113 בריאת העולם / איתי מרלוב
- 116..... כוחו של בית – מיומנו של גולה אשורי בממלכת ישראל / נגה הררי
- 119 זיכרונות מהעבר – סיפור אביגיל / ניקול חבביץ'
- 123 יומן מסע – פרקים נבחרים / יובל חופי
- 126 הצוואה האחרונה / ליאור אלטחן
- 131 אות קין / עמליה סבו
- 133 יומן חנה / שקד ליברנט
- 135..... קין והבל / גל רייזמן

ברכת מנהלת מחוז תל אביב לחוברת הארצית

אֲשֶׁרֵי אָדָם מָצָא חֲכָמָה וְאָדָם יִפְיֵק תְּבוּנָה עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתִמְכֶּיָהּ מֵאֲשֶׁר
(משלי ג, יג)

מנהלים, מורים, אנשי חינוך ותלמידים יקרים,

זוהי השנה הרביעית ברציפות שמחוז תל אביב מוביל במספר בתי הספר המשתתפים בתחרות היצירה הארצית "תורה, נביאים וכותבים". מטה מינהל חברה ונוער קיבל עליו בשמחה את תפקיד הובלת חידוני התנ"ך לנוער ולמבוגרים ויזם את המיזם "תורה, נביאים וכותבים" בהבנת החשיבות הרבה שבחיבור דור העתיד למקרא.

מטרת המיזם היא להדק את הקשר של התלמידים לתנ"ך, שהוא התשתית הלאומית, התרבותית והערכית שלנו כיהודים וכישראלים; לחזק את השפה העברית ואת יכולת ההבעה של התלמידים בדרך חווייתית ויצירתית, היוצרת דיאלוג אקטואלי ורלוונטי בין התלמידים ובין הכתוב בספר הספרים.

ברצוני להודות לכל העוסקים במלאכה: למנהלי בתי הספר, למנחים ולתלמידים שפעלו לטיפוח הקשר לשורשי עם ישראל ולארצו בהירתמותם לפרויקט חשוב זה. תודה מיוחדת למלווי הפרויקט: איריס בנטוב כהן, מנהלת מרכז ההדרכה, ואסתר שקלים, רכזת התחרות.

התוצרים המרתקים של התלמידים באים לידי ביטוי בנבחרת העבודות המפורסמות בחוברת זו. ברכותיי לתלמידים היצירתיים ולתלמידים הזוכים שעלו לשלב הגמר במחוז ובתחרות הארצית, עלו והצליחו!

בברכה חמה,

חיה שיטאי

מנהלת מחוז תל אביב

בכיכר העיר עד זריחת הבוקר. לא עבר זמן רב לאחר קרקור התרנגול הראשון, והוקפתי עשרות גברים זועמים שענייהם צמאות לדם. באותו יום נרקם רומן האיבה ביני לבין הפלישתים, רומן שלימים יסתיים בבכי, בדם ובמוות בשני הצדדים.

אותה החלטה טיפשית סיפקה לי גאווה רבה. לא בגלל שאני אוהב לגרום סבל, אלא משום שמאז אני קרוי גיבור, אין אחד שלא רוצה לבלות בחברתי ולשמוע מסיפורי הגבורה שלי, והינה גילוי נאות: מעל למחצית סיפורי הגבורה שלי המציאו שיכורים, ואני אישרתי כל בדיה ללא הינד עפעף.

כל ערב אני חושב על עברו של ילד צעיר וגאווותן זה שהייתי ובוכה על כל אחת מן ההחלטות שהחלטתי. כל החלטה הסיטה אותי מדרך אלוקים והובילה אותי לגיהנום זה שאני שרוי בו. מאז נשביתי, לא פגשתי את דלילה, ויש אינספור שאלות שעליי לשאול אותה: האם מהרגע הראשון שנפגשנו תכננה להפילי בפח? האם כפו על אהובתי לעשות זאת או שהשטן קיבל שוחד ופגע בנפשי אנושות ללא היסוס?

כל ערב הייתי חוזר לביתי ומשתרע על מיטתי, עייף מקרבות היום. דלילה הייתה ממהרת להציע לי ענבים ומטפלת בי במסירות. וכל ערב חזרו אותם דברי הלל: "אתה הגיבור שלי, אתה מדהים וחזק, חסון ויפה תואר. מה הסוד שלך?" ואני הייתי מנשקה, מתהפך על צידי ונרדם. כל יום ניסתה דרך אחרת לקבל תשובה, לשכר אותי, לדאוג לשובעי ולהתחנן בפניי. פעם אחת סיפרתי לה שכוחי ייגזל בשלשלות ברזל, וכשקמתי בבוקר תקפוני פלישתים בשלשלות, בין רגע קרעתי מעליי את השלשלות ונפטרתי מתוקפיי. ואז, כמו טיפש, הרגעתי את דלילה ואמרתי שחלפה הסכנה. לא יכולתי לקשר בין שיחתנו אמש לבין מאורעות היום. ערב אחד, בעודי פצוע אנושות ועייף, הצליחה דלילה לדלות את סוד כוחי, "כשנולדתי בחר בי אלוקים להיות משרתו המיוחד, להיקרא נזיר. מעולם לא גזרו את שיער ראשי כי כוחי טמון בו." באותו יום, גזרה דלילה את שיערות ראשי בשנתי.

הפלישתים לקחו אותי אל מחנה צבאי רחוק. ראשי קירח, עיניי נוקרו והוצאו ממקומן. הם היכו אותי, ואני שכבתי כמו בול עץ ובכיתי. לא בגלל כאבי התופת, בכלל לא. לא בגלל מהלומות אלות הברזל, לא ולא. באותו יום הבנתי שאהובתי בגדה בי והוליכה אותי שולל ושלא אשוב לראותה. באותו יום חדלתי להיות "שמשון הגיבור", לא רציתי בזה עוד.

אז ברגעים אלו ממש, כשאני ניצב בין עמודי התמיכה של מגדל הפלישתים, ידיי המדממות לופתות בחוזקה את השיש הקר, עיניי – ששוביי ניקרו – מנקרות בשנאה. האנשים שהסבו לי רוע וסבל כל ימי חיי הם הפלישתים, אך את הנזק הכי גדול גרמתי אני לעצמי. שנאתי הגדולה היא כלפי עצמי. חורי

עיניי מדממים, עור כפות ידיי משופשף מהעבודה הקשה, פרקי כפות ידיי ניזוקו מהשרשרות שבהן
נאזקו, שריריי נפוחים מהעבודה המרובה ועורי צרוב מהשמש הקופחת.

אני מבין שזה הסוף,

ושעל חטאיי אין דרך לכפר,

היה שלום, עולם יקר,

לא נתראה יותר,

כל חדרי ליבי בוכים,

תמות נפשי עם פלישתים.

מקום ראשון חטיבה עליונה

מחשבות אחרונות

ענבר ברגמן – כיתה י"א, תיכון טשרניחובסקי, נתניה

בהנחיית דלית פרנקל

אבי היקר, כשתעמוד על קברי ותחשוב אם הייתי בכלל,

אז תוכל להעמיד פני אומלל.

כשהזמן ייתן בפניך אותותיו,

אני איוותר בדיוק כמו שאני עכשיו,

ואתה תזדקן, קמט אחר אנחה.

אבי, כשלא תיקרא יותר "אבי"

ושדי אימי יפלו מגודש חלב וצער,

אתה תלמד לחיות חיים ללא טעם –

לאכול ללא טעם,

לאהוב ללא טעם,

לכעוס ללא טעם,

לצחוק ללא טעם...

וכשתרצה לטעום – תבכה,

אך גם אז,

לא יעבור זעם.

אבי, כשייוולד עוד אחד כמוני,

אשתקף בעיניו, זיכרון שנעים לשכוח,

אמלא אתכם בתחושת החמצה,

כי לא תדעו איך הייתי גדל

ומה יכולתי להיות.

לו הוולד המשחק בחול היה ילדי שלי.

אבי, כשתחזור הביתה אנקום נקמתי.

כיצד תסביר לאימא שהכבש הזה הוא אני?

אז תשתוק ותביט בה,

עיני עגל ממורקות בחרטה,

הברות נשימותיך תשוקנה שחיטה.

ואל תאמר שהקרבת קורבן,

כי יזעק מן האדמה דמי שלי

הלא לב שפועם גם מחסיר פעימה

ואני עוד אזעק,

אתה תזעק, אבי

וכל שנותרה לי לנחמה

היא המאכלת החדה בדמותה של אשמה –

היא שתעכל אותך.

היא מתוך קרביים,

היא תהיה לי לקול ולעצמות ולגידיים ולידיים,

היא הצער והיא המחנק.

היא התשובה כשאתה נאנק –

הלא הצדק נעשה כשאין מי שיסלח.

אבי, אני כבר לא גוף.

הכול אדום ומוכתם מעליי.

הספדתי את כל האור,

טוב לי מותי מחיי.

חיים שלעולם לא אכיר,

נעורים שלעולם לא אחווה,

ואם נשימתי זו היא נשימתי האחרונה,

אעניק לך חסד אחרון

ולא אבכה.

© PLO

דמיינו אותה מחפשת עבודה ללא רישיון עבודה,

האם הייתם מעסיקים אותה?

ומה עם הילדים?

האם הייתם בוחרים בהם למנהיגים?

מה הייתם אומרים אם לודמילה הייתה מתחתנת עם ישראלי ועוברת להרצליה –

שהיא איתו בגלל הכסף, שהיא פיתתה אותו, זונה רוסייה?

האם אתם רואים אותן באמת?

בתקופת מגילת רות יכלו הגרים ללקט שיבולים בשדה.

היכן השדה הזה היום?

לרות המואבייה היה את בועז שהעריך את המאמץ שעשתה ואת הדרך שעברה וסייע לה.

היכן בועז היום?

אומנם חלפו אלפיים שנה, אבל היחס שלנו לשונים מאיתנו רק לרעה השתנה.

מקום שני חטיבה עליונה

המבול

אפרת גיידה – כיתה י"א, תיכון טשרניחובסקי, נתניה

בהנחיית דלית פרנקל

להרס היו רעבים, לדם צמאים,

זוממים ללא הרף ומבצעים חטאים,

אכילת אדם, חטיפות ילדים,

עושק, שוד ושפיכות דמים!

ראה האל במרומים

שיצירי כפיו פרצו גבול,

הבחין עד כמה הם טמאים

והחליט להנחית עליהם מבול!

אט אט החלו המים לשטוף

ואז בשצף קצף,

אימה גדולה וצעקות,

כל הבריות נחנקות,

גם תינקות.

שמעו!

ראו!

הנשמות נלקחות...

בתיבה אנחנו אחדים...

הניצולים...

החוצה השקפתי וחזיתי בזוועה –

ילדה קטנה מבקשת מפלט בחיק אימה,

מבוהלת עד עומק נשמתה ממי המהומה,

והאם, בשמלה צמודה, אדומה,

לבתה אינה עונה.

כפותיה מורמות לשמיים

מתפללת שיחדלו זרמי המים,

וידיה מגואלות בדם!

...לפתע נפגעו השתיים

וקולן באחת נדם...

אלוקיי, אין לפשוע ואין להרע.

אך אין זה יאה למחות את כל עולמך!

לנו הענקת את חופש הבחירה,

אולם, האם זה טוב או דבר נורא!?

ולמה, ריבונו של עולם, למה בת קטנה

נענשת על חטאי אימה!?

אני מוצפת סימני שאלה מטרידים.

קרני תולע, ארגמן ושני אותי אופפים,

כשצופה בשקיעה על צבעיה האדמדמים.

שטה התיבה באיטיות במים התכולים

למציאות אחרת, לימים אחרים.

מקום שלישי חטיבת ביניים

אוריה החיתי

עמית אוריין – כיתה ז', חטיבת ערמונים, רמת גן

בהנחיית אלירן רגב

"ויאמר אוריה אל דוד הארון וישראל ויהודה ישבים בסכות ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה
חנים ואני אבוא אל ביתי לאכל ולשתות ולשכב עם אשתי חיה וחי נפשך אם אעשה את הדבר הזה"
(שמואל ב, יא, יא)

דוד מחבקני,

ושולחני לאשתי.

ואני, לא ירדתי,

אל ביתי.

עובר יום... ולילה,

תחת כיפת השמיים,

באוויר החופשי,

ומלכי שואלני,

למה אינך בביתך, אוריה החיתי?

חיילי שם בחוץ,

ישנים בשדה קרב.

ואני? חי נפשי,

שאישן עם אשתי.

יושב אנוכי בשולחן אדוני.
והוא מאכילני ומשקני שיכר,
וכשעומד אני מול ביתי,
מתנווד ומדושן,
פוגע בי שוב גל של צער,

על חייליי שם בחוץ,
הישנים בשדה קרב,
ואני? חי נפשי,
שאישן עם אשתי.

ספר יקר, איגרת מלכי,
מעביר אנוכי ליואב,
שומר עליה אני מכל משמר,
פן תיהרס, שלא תאבד.

וברגע האמת,
כשאני בקדמה, בחזית,
ומול עיניי מונפת חנית,
אני זועק שמו של מלכי,

כי אני בן חיילי שם בחוץ,

בשדה קרב,

ולמען מלכי אלחם

ולעצמי אני מרשה,

ולו לרגע קט,

לחשוב על רעייתי, בבת עיני.

ואת הזיכרון אני שומר אצלי,

כשהחנית מונפת מולי.

כי חיילי שם בחוץ, עכשיו אני איתם

כי לביתי לא אשוב, לא אישן עם אשתי,

לעולם.

מקום שלישי חטיבה עליונה

אחי הכי

דניאל רסין – כיתה י"א, תיכון טשרניחובסקי, נתניה

בהנחיית דלית פרנקל

הוי, אחי, אחי!

דם מדמי!

במה חטאתי שזהו גורלי?!

ברגע תמים, בשדה בודד ומנוכר,

דקרת אותי למוות, לגורל מר ואכזר!

במו ידיך את גפיי חתכת

ואת רגליי באדמה שתלת!

אמור לי אחי, מדוע?

האם תפקידי הוא לשכב נטוע?

הרי אתה הבכור, ואני הצעיר...

ודע שלשמור עליי היה תפקידך

על אף שעשית את "השומר אחי" לבדיחה,

בדיחה פרטית וזדונית משלך...

איך, אלוקים, לא לקחת אליך גם אותו?

איך, ללא בושה, הענקת לו הגנה מפני מותו?

איך בארץ נוד התהלך בבטחה,

ולאחר מכן אפילו הקים משפחה?

אחי,

אומנם אני בעולם תחתיות, באופל הדממה,

אך עטוף געגועים אני לאימא אדמה,

לחבק את אבי ולהניח ראשי על כתפו החמימה,

להריח את הפרחים המלבלבים בשדות המרעה בתאוה.

לא לדעת דבר על רוע ועל אלימות,

לא לכאוב את דמי שנשפך ברשעות,

רק להיות שרוי בתמימות

ובאהבת אח שהייתה

הכי הכי...

קין והבל,

סיפור מלא סבל,

על שני אחים

שאת דרכם היו מחפשים.

יש שלא ידעו מי הוא מי...

לעיתים קין היה יוסף,

לעיתים אָחיו.

וגם הבל היה...

לא ידע מה,

אם ללבוש כתונת פסים

או לפרום חלומות.

מי חשב אז על

בור,

חיה רעה,

קרעי זיכרונות.

יצירות נבחרות מחוז תל אביב

בריאת העולם

איתי מרלוב – כיתה ז', חטיבת זאב, הרצליה

בהנחיית מקס רוזנפלד

כשתוהו ובוהו שרר בעולם,

החליט אלוקים לברוא קוסמוס מושלם.

ביום הראשון את החושך ראה,

ומכך קיבל השראה – את החושך

ללילה המיר, וברא את

האור, כדי שיאיר.

כשהתעורר ביום השני חיפש את המים,

ברא את השמיים והחליט להפריד

בין מים למים.

לשמיים קרא רקיע, והרים אותם לשחקים,

ואילו המים שנותרו מטה מטה,

הינם המים התכולים.

אלוקים יקר, אדון עולם,

מודה אני לך על מקום מושלם.

מקום שבו זריחות ופריחות חוזרות ונשנות,
מקום שבו הציפורים בקולותיהן את הלב מרנינות.

ביום השלישי הביט על העולם,
וחשב לעצמו שעדיין אינו מושלם.
חשב: מה אצור כעת? מה אוסיף?
ואז... את היבשה ברא,
ועליה צמחים רבים נטע.

כשהתעורר ביום הרביעי ובשמיים
צפה, חש שמהו חסר, אך לא ידע מה.
פתאום שם לב: שמש פה אין,
ובלעדיה, מי אור ייתן?
ואז... ברא את החמה, וקבע
שהרקיע הוא מקומה.

גם את הלילה החליט הוא להאיר,
וברא ירח וגם כוכבים, שנוצצים
באפלה בנגוהות נפלאים.
כשהגיע הלילה, ראה בשמיים את התאורה,
והיה מרוצה מאשר ברא.
בשקט ובנחת הלך לישון,

והרגיש כי הספיק לברוא ממש המון.

ביום החמישי ברא את בעלי החיים,

שימלאו את הימים ואת המרומים.

עופות יצר, שימלאו את השמיים,

ואת הדגים, שימלאו את המים.

ביום השישי ברא את החיים שעל היבשה,

כדי שיתרצצו על הארץ כל כולה.

את האדם בצלמו הביא לעולם,

ועכשיו אפשר להגיד שזהו מקום מושלם.

נגמר לו יום שישי והגיע יום שבת,

שבו אלוקים החליט כי יש לנוח מעט.

כעת הוא מתרווח לו בעולם חדש,

עולם שנברא על פי רצונו ממש.

וכשם שאלוקים נח ממלאכתו ביום השביעי,

גם אנו נחים כל שבת בזיכרון הפלאי.

כוחו של בית – מיומנו של גולה אשורי בממלכת ישראל

נגה הררי – כיתה ט', חטיבת אורט גוטמן, נתניה

בהנחיית מאור רוש

בתקופה האחרונה, קרו לנו כמה אירועים מטלטלים. המצב עדיין קשה, ואנחנו חסרי אונים. אני לא מבין את המלך שלנו! מה הוא עשה לנו? אני מקווה מאוד שהמצב ישתפר בקרוב, אם כי אני לא רואה את זה קורה.

בדיוק בנקודה שחשבתי שדבר כבר לא יפתיע אותי, דווקא בנקודה שהייתי בטוח שמצאתי יציבות. דווקא אז הבנתי מהי משמעותו של בית.

הבית

ומזה דורות על דורות שואלים,
מהו המקום שאליו כולנו שייכים.
מהו כוחה של אותה אדמה,
המסבה לנו תחושה מדהימה.
בית, יש אומרים, זו תחושה יציבות,
שתי רגליים על הקרקע, תחושה של קביעות
וברגע שאותה קרקע נשמטת מתחת לאותן הרגליים,
מתכנסים כל העננים בשמיים
וגשם של פחד יורד
וכל השאלות, והמוח יוקד.
מה עושים? לאן? ומתי זה נגמר?
הבית, כמו כל שהוא מסמל, נותר בעבר.
ובאמונה של גיבורים, כי אי אפשר אחרת,
מאמינים תמיד שיש הזדמנות חוזרת.
עוד נשוב לבית, למקום הראשון
שעבורנו, הוא הרבה יותר מעוד תחושת ביטחון.

סליחה, עליי להסביר.

במהלך מסע הכיבושים שלנו, שבראשו עומד מלכנו הנערץ, הצלחנו לחדור לממלכת ישראל ולכבוש אותה. כן, אותה ממלכה עתירת כבוד. הוד מלכותו החליט להעביר את בני העם היושב בארץ זו לכותה ולכמה ערים נוספות ברחבי אשור, ונתן להם את הבתים שלנו. אותנו, בני העם שלו, הוא גירש לארץ של אותו עם ישראל. אני לא אשכח את היום שבו הודיעו לנו שעלינו להתפנות. סתם ככה, מעכשיו לעכשיו, היינו צריכים לעזוב את כל חיינו הקודמים ואת כל מה שהכרנו בלי שסיפקו לנו כל הסבר. זה היה קשה. אפילו לנו, המבוגרים, לקח זמן להתרגל למקום החדש, למציאות החדשה, שאף אחד לא הכין אותנו אליה. יש פשוט תחושה של ניתוק, של ריקנות. זהו לא הבית שלי! וזה עוד כלום לעומת הטראומה שחוו הילדים. טלמנסר הקטן לא הבין מה קורה בהתחלה, וכשהוא קלט שזהו, שלא חוזרים הביתה, הוא כמעט לא הפסיק לבכות במשך שבועיים, מה שהקשה עלינו אפילו יותר, מן הסתם. שלמנקר דווקא נהג באיפוק לא מובן מאליו לילד בן עשר. הוא התמודד בגבורה עם המעבר הקשה ועשה כמיטב יכולתו להקל עליי ועל אימו. עם זאת, אין ספק שהוא אומלל מאוד. פעמים אחדות התעוררתי באמצע הלילה ושמעתי אותו בוכה חרישית. אני דואג מאוד לילדיי האהובים.

אבל זה לא החלק הכואב ביותר. דבר נורא בהרבה מתרחש. דבר מה שגורם לכולנו, כל האשורים שהועברו לחברון, לחיות בפחד מתמיד ויומיומי. עד שהתחלנו להתרגל לחיים במקום החדש, כשכבר כמעט השלמנו עם המעבר המטלטל, גל אריות נכנס לעיר והחל לתקוף אותה. יש כמויות מהם, הם בלתי צפויים וחסרי רחמים. הם מסתובבים בכל מקום ואפילו נכנסים לתוך בתים. אנשים נהרגים בכל יום. ביום שלישי, התפרץ אריה לבית השכנים שלנו. מזל גדול שאיש לא היה בבית באותה שעה, אך הבית נהרס כליל. היו כבר כמה מקרים שילדים נטרפו. מזעזע כל כך! לפני שלושה שבועות נהרג שלמפסר, חברי הטוב ביותר, והותיר אותי הלום וכאוב. געגועיי אליך, חבר נפשי, מתגברים בכל יום שחולף.

כדי להתמודד עם הבעיה החמורה, שלח אלינו הוד מלכותו נביא מעם ישראל, העם שישב כאן לפנינו ושכעת יושב בבתינו, כדי שידבר עם האל שלו ויבין מה הוא רוצה. הנביא נתן לנו רשימה ארוכה של מצוות שעלינו למלא. עקבנו אחר כל הדרישות המשוונות. ביניהן, לדוגמה, איסור לאכול סוגים מסוימים של בשר ואיסור על ביצוע פעולות מסוימות, כמו הדלקת אש בחלק מימות השבוע. הקפדנו למלא אחר כל ההוראות, עשינו כמבוקשו של האל הזה, האמנו בו וסגדנו לו, אך האריות ממשיכים להתקיף ללא הפסק. עכשיו, אמר לנו אותו נביא עברי, שלא די בכך שנקיים את המצוות ושנעמוד בחוקים, עלינו גם להפסיק להאמין באלים שלנו. אינני מבין מה זה אומר... כיצד אפשר לחשוב שקיים

אל אחד בלבד? האם האלים האחרים לא עלולים לכעוס? מדוע הם אינם מגינים עלינו כעת מפני
זעמו של אותו אל נורא? אני מבולבל מאוד ובעיקר מלא אימה. הסיפורים שמתפרסמים בכל יום
מחליאים. אני כה חרד לשלומם של בני ביתי... בכל יום אני עשוי למות או לאבד את אחד מיקיריי.
אנא ה', רחם עלינו!

זיכרונות מהעבר – סיפור אביגיל

ניקול חצביץ' – כיתה ח', חטיבת ש"י עגנון, נתניה

בהנחיית דליה אביהו

אנשים מספרים תמיד שרגעים ספורים לפני המוות, האדם רואה את חייו עוברים מול עיניו ונזכר בכול: ברגעים הטובים וברגעים הרעים, ברגעים השלווים ובאלה חסרי המנוח, בחטאים שחטא ובמעשים הטובים שעשה, בכל מה שאירע במהלך החיים. אני לא האמנתי בזה, אבל עכשיו, כשנשמתי מתחילה לעזוב את גופי וכשליבי מייד יחדל לפעום, זיכרונותיי צפים ועולים בי, כל רגע ורגע בחיי חוזר אליי ועובר כהרף עין: הילדות לצד הוריי, חיי המשפחה שהיו יקרים לי מאוד, בני דניאל (כלאב), בעלי דוד וגם נבל המנוח. וכמו זיכרון נושן, חוזרים אליי מראות ביתי הקודם ואותו יום גורלי...

היה זה יום ככל הימים, התעוררתי בבוקר לצד בעלי וסעדנו יחד ארוחת בוקר שהכינו עוזרות הבית שלנו. לאחר מכן פנינו לעיסוקינו: אני לעזרה במשק הבית ובהכנות למשתה שייערך הערב, ובעלי לניהול הבית והאדמות שברשותנו. בעלי נבל היה אדם חשוב. "וְאִישׁ בְּמַעַן וּמַעֲשָׂהוּ בְּכָרְמֹל וְהָאִישׁ גָּדוֹל מְאֹד וְלוֹ צֶאֱן שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְאֶלֶף עֲזִים" (שמואל א, כה, ב). למרות מעמדו הרם, היה אדם "קָשָׁה וְרַע מַעֲלָלִים" (שם, ג), אך לא היו לי רגשות שנאה או טינה כלפיו כי אהבתי אליו הייתה בליבי. במשך שעות הבוקר ועד הצוהריים ערכתי, עם העוזרות, את האוהל הראשי לקראת האורחים, עזרתי בהכנת האוכל ובמזיגת המשקאות לכוסות יין.

הזמן חלף וסיימתי את המוטל עליי, פניתי לאוהל שלי לנוח לפני האירוע הערב, ובדרכי לשם הופיע במהירות אחד מנערי משק הבית. הוא רץ לעברי, ובדרכו אליי זעק ואפילו התחנן שאקשיב לדבריו. הופתעתי מעט מקולו, הוא נשמע לחוץ מאוד, ואני כאשת בעל הבית לא רציתי לגרום בעיות כלשהן ונעתרתי לבקשתו. הוא נרגע מעט והתחיל לספר לי את אשר אירע קודם לכן: אדם הקרוי דוד שלח לכאן עשרה שליחים. הם סיפרו לנבל שהם ודוד סייעו לרועים שלו ואמרו שדוד שואל לשלומם ומבקש תמורה נאה על פי ראות עיניו של נבל. אך נבל ענה להם: "מִי דָוִד וּמִי בֶן יִשָׁי הַיּוֹם רַבּוֹ עֲבָדִים הַמִּתְפַּרְצִים אִישׁ מִפְּנֵי אֲדֹנָיו. וְלִקְחָתִי אֶת לַחְמִי וְאֶת מִימִי וְאֶת טֶבֶחְתִּי אֲשֶׁר טִבַּחְתִּי לַגִּזְזִי וְנָתַתִּי לְאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּתִי אִי מִזֶּה הֵמָּה" (שם, י-יא). לאחר שנבל סיים את דבריו, שבו השליחים על

עקבותיהם אל דוד. במילים אלו, סיים הנער לומר את דבריו, הביט בי ולא אמר דבר, אך עיניו זעקו "אנחנו בסכנה!" ומייד חזר בחיפזון אל עבודתו, אל בעלי נבל.

חשבתי על דברי הנער ותהיתי מיהו אותו דוד ואם יקרה משהו בעקבות מעשיו ודבריו של בעלי. דברי השליחים לא נשמעו שקריים, ולכן החלטתי כי מוטב שאני אגש לדוד ואבקש ממנו מחילה וכפרה על הדברים שנאמרו ועל המעשים שנעשו לו. התארגנתי במהירות הבזק ליציאה ולקחתי איתי: "מאתים לחם ושנים נבל - יין וחמש צאן עשוות וחמש סאים קלי ומאה צמקים ומאתים דבלים" (שם, יח) כמנחה הוגנת עבורו. העמסתי את מטען המנחה על חמורי המסע, ביקשתי מנערי הליווי שלי ללכת לפניי ולא לספר לבעלי דבר על כך. היום הוא יום המשתה ולא רציתי להכעיסו ולהוציאו מכליו. רגעים ספורים לאחר מכן יצאתי לדרכי...

במשך כמעט שעתיים ניסיתי לאתר את דוד, אך הדבר לא צלח בידי. לבסוף, נעתר אחד הרועים לבקשתי והוביל אותי אליו. הרכיבה לשם נמשכה חצי שעה בלבד, אך נדמתה כנצח... במשך כל זמן הרכיבה אליו תהיתי לעצמי מה אני אמורה להגיד לו? כיצד אשכנעו לסלוח לי ולבעלי על חטאינו? הדבר הטריד את רוחי עד מאוד, ולא הצלחתי להירגע. בעודי שקועה במחשבות, ראיתי אותו לראשונה, את דוד, האדם שלקראתו באתי. לצידו עמדו עשרות אנשים, שיערתי שהיו אלה אנשיו וחיליו, אך לא זה היה הדבר החשוב. התבוננתי בו ארוכות ולפתע מבטינו נפגשו, לשנייה אחת בודדת. שנייה שבה ראיתי דרך עיניו, שהיו כעיני הנץ, את סיפורו ואת זהותו האמיתית. באותו רגע כל מחשבה שלילית שהייתה לי עליו התפוגגה כלא הייתה, הוא נראה אדם מן היישוב, אדם הנאמן לאנשיו. הובלתי את חמורי לעברו, צעד אחר צעד, עד אשר הגעתי אליו. כמעט ונפגשנו. היה זה המפגש הראשון שלנו, אולם לא האחרון...

רכבתי על חמורי לעברו והמרחק בינינו הלך והצטמצם. ככל שהשניות חלפו, כך גברה שאגת הדממה, והאוויר היה נפיץ יותר ויותר, רגשות מעורבים התעוררו בליבי, רגשות של פחד ובו בזמן גם אמונה, חמלה וכעס, הכול היה לתוהו ובוהו. לבסוף הגעתי אליו. הוא פנה אליי ואמר: "אך לשקר שמרתי את כל אשר לזה במדבר ולא נפקד מכל אשר לו מאומה וישב לי רעה תחת טובה" (שם, יא). הבנתי היטב את דבריו, את הכאב שליווה את מילותיו. בעלי נבל התנהג כלפיו וכלפי שליחיו בדרך מעליבה ומזלזלת. התייחסות משפילה זו הובילה לתחושות עלבון, זעם ובגידה. כן, דוד הרגיש נבגד. אך לא בכך הסתיימו דבריו, הוא המשיך ואמר: "כה יעשה אלהים לאיבי דוד... אם אשאיר מכל אשר לו עד הבקר משתין בקיר" (שם, כב). נחפזתי לרדת מחמורי והשתחויתי לפניו, כל עצב בגופי היה

דרך לקראת מה שעתיד להגיע. מה אוכל אני, אישה פשוטה, להגיד לדוד כדי לעמעם ולהפחית את כעסו ולהציל את בני ביתי מגורל המוות המרחף מעל ראשיהם...

ופתאום, כאילו רוח ה' התערבה, ידעתי מה לעשות ומה לומר לדוד... שלחתי תפילת הודייה קצרה לה' בשקט ופניתי לדוד, שכל אותו זמן נעץ בי מבט מאיים. מבט קפוא. כל גופי רעד מפחד, ולמרות זאת הצלחתי לפתוח את פי ולומר לו מילים שלא אשכח לעולם: "בִּי אֲנִי אֲדַבֵּר וְתִדְבֹר נָא אִמְתָּךְ בְּאָזְנֶיךָ וְשָׁמַע אֶת דְּבָרֵי אִמְתָּךְ. אֵל נָא יֵשִׁים אֲדָנִי אֶת לְבוֹ אֵל אִישׁ הַבְּלִיעַל הַזֶּה עַל נֶבֶל כִּי כִשְׁמוֹ כֵּן הוּא נֶבֶל שְׁמוֹ וְנֶבֶלָה עִמּוֹ [...] וְלֹא תִהְיֶה זֹאת לָךְ לְפִוְקָה וּלְמִכְשׁוֹל לֵב לְאֲדָנִי וְלִשְׁפָךְ דָּם חֲנָם וְלְהוֹשִׁיעַ אֲדָנִי לְוַהֲיֵטֵב ה' לְאֲדָנִי וְזָכַרְתָּ אֶת-אִמְתָּךְ" (שם, כד-ל).

במשך הזמן הזה פחדתי ויראתי מאוד, אך לא נתתי לאימה להכניעני. דיברתי אליו בקול צלול ובטוח כדי לגרום לו להבין שאסור לו לעשות דבר שעלול להכתיים את דמותו, אסור לו לבגוד באלוקיו על ידי שפיכת דם מיותרת. הוא הבין אותי. כעת, לאחר הנאום, התבונן בי דוד במבט רגוע יותר, חיוך קל עלה על שפתיו ותווי פניו התרככו אף הם. הוא נעמד סמוך לי והודה לי על כך שהארתי את עיניו ושגרמתי לו להבין את טעותו החמורה. כשהוא שיבח והילל את ה' על כך ששלח אותי, הסמקתי מאושר וממבוכה, כיצד הצליח אדם, שהיה זר לי עד אותו יום, לגרום לי תחושה נעלה בכזאת קלות. השבתי לו שאין לי כל צורך במחמאות אלו, כל פעולותיי נבעו מתוך האמת הפנימית שלי.

היום הארוך הזה הגיע לקצו כששבתי למאהל. הייתי תשושה מאוד מאירועי היום ובכל זאת החלטתי לגשת לבעלי לספר לו את כל מה שעבר עליי. הגעתי אליו. הוא היה מבושם והדיף צחנת אלכוהול כבדה מהמשתה שנערך באותו זמן... ידעתי שהמשתה הוא אירוע חשוב עבורו והחלטתי להניח לו לנפשו. עם עלות השחר, כשנבל חזר לעצמו, פניתי אליו וסיפרתי לו על כל מה שארע לי אמש. המפגש עם דוד, חילופי הדברים בינינו. נבל עמד מולי כנציב אבן, עיניו פקוחות לרווחה ופיו פעור בתדהמה מוחלטת. כשסיימתי את דבריי, ציפיתי שיגער בי או לפחות יאמר משהו, אך לא כך היה הדבר. נבל פשוט המשיך לעמוד שם, בהלם מוחלט. לבסוף, כשפניתי ללכת משם, הוא התמוטט במקום ואיבד את הכרתו. הזעקתי בבהלה גדולה את רופא המשפחה, ונערי ביתי עזרו לי להעביר את בעלי למיטתו ואף להרגיעני. הייתי לצידו עשרה ימים, אולם מצבו לא השתפר כלל וכלל. ביום העשירי לנפילתו למשכב, ליבו חדל מלפעום. הרופא יידע אותי על כך דקות ספורות אחר מותו, ואני רצתי לעבר האוהל שלו אחוזת ייאוש. מיררתי בבכי ממושך לצד גופו הדומם וחסר החיים.

ללא ידיעתי, התפשטה במהירות הבשורה על מותו, וכעבור זמן מועט הגיעה גם אל דוד. ימים ספורים אחר אירוע טרגי זה, עם תום האבל, הגיעו אליי שליחיו של דוד. הזמנתי אותם בסבר פנים יפות לביתי,

ולאחר ארוחה משותפת ביררתי עימם את מטרת הגעתם. הם ענו לי שדוד רוצה לקחת אותי לאישה. רעד עבר בכל גופי, וגביע הזכוכית שהחזקתי נשמט מידי. המחשבה היחידה שעברה בראשי הייתה: "דוד רוצה להינשא לי?! לי? אביגיל הכרמלית?" כשהתעשתי מעט, ביקשתי מהם ארכה של שעות מספר כדי לשקול את ההצעה. ואכן, במשך יום שלם שקלתי את ההצעה לעומקה. האם כדאי לי להינשא לו? אולי עדיף שאשאר אלמנה? וכשהגיעה לבסוף השעה המיועדת להחזרת תשובה, הרגשתי שלמה לחלוטין עם בחירתי. התקדמתי לעבר מקום הפגישה. בדרכי ראיתי את השליחים מגיעים ומתקרבים לשם אף הם. הם נראו עייפים מאוד, ולכן החלטתי שאמסור להם את החלטתי הסופית ללא כל עיכובים מיותרים. "הִנֵּה אָמְתְךָ לְשִׁפְחָה לְרַחֵץ רַגְלֵי עַבְדֵי אֲדֹנָי" (שם, מא) הייתה תשובתי.

למוחרת בבוקר, עם עלות השחר, נחפזנו אני וחמש נערותיי לעבר מורד ההר אל דוד, אני רכבתי על חמורי, והן הלכו לצידוי. בהגיענו לשם, רצתי אל דוד וחיוך על פניי. הוא הביט בי וצחק, ואני הסמקתי ממבוכה. לראשונה בחיי חוויתי אושר אמיתי, הבנתי למה התכוונו הוריי כשאמרו "אושר אמיתי יוסב לך רק על ידי אדם יקר לליבך."

במשך כל אותו היום בילינו, צחקנו, אכלנו, שוחחנו... וכשהשמש החלה לשקוע והשמיים נצבעו בצבעי ורוד, כתום, צהוב – החל טקס הנישואים. הייתי רשמית לאשת דוד. חיוך התפשט אט אט על פניי הקמלות. דמעת אושר זלגה מעיני. השמחה של אותו יום טרם נשכחה מליבי ולא תישכח לעד. נצרת את הרגע ההוא עמוק בנפשי, וכשהדמעה ההיא נשרה מפניי אל הכרית שעליה הנחתי ראשי, השחיר הכול ונדם...

יומן מסע - פרקים נבחרים

יובל חופי - כיתה ח', חטיבת גולדה, פתח תקווה

בהנחיית רונית שפירא

רכזת: בלהה לוינזון

בקיזור, הלכתי לחפש אתונות

יומני היקר שלום,

היום גיליתי שלפעמים החיים מובילים אותנו בדרכים נסתרות. כאילו שיש מעין כוח עליון אשר דואג שדברים יקרו, שגורלות יתממשו ושהשגרה תשתנה. כוח אשר דואג שבסוף הסיפור, כל הדברים יסתדרו. זה מדהים איך הכוח הזה מושך אותנו לעשות מעשים אשר בסופו של דבר קובעים את גורלנו - שלמען האמת, כתוב מראש אי שם בכוכבים.

אני מניח שכל הדברים הללו לא נראים מציאותיים במיוחד, גם אני חשבתי כך, אך בעקבות היום הזה, בהחלט שיניתי את דעתי. תן לי לספר לך את מה שקרה לי היום כדי להמחיש ולהבהיר את כל מה שכתבתי.

היום, נכנס אבי קיש לחדרי בבהלה והעיר אותי. "קח נא אתך את אחד מהנערים וקום לך בקש את האתנת" (שמואל א, ט, ג) אמר לי, וכמובן שנעניתי לבקשתו, שהרי אני מעריך ואוהב אותו מאוד. התלבשתי בבגדים חמים, כי היה זה בוקר קריר, שטפתי פניי במים צוננים ויצאתי אל מסע החיפוש עם אמיר, עוזרי הנאמן וחברי הטוב.

המסע היה מייאש, קשה וארוך. אני לא יכול לחשוב על מקום אחד שבו לא ביקרנו במהלך המסע - מארץ שלישה ועד נחלת בנימין ועוד. אין ספק שהאתונות האלו נחבאות אל הכלים במיוחד. למען האמת, גם אני כזה. נחבא אל הכלים, ביישן. תמיד אמרו זאת עליי. כלומר, אני לא נוטה לדבר על רגשות או להציג את רגשותיי בפני אנשים אחרים. אם כי המסע הוציא אותי מהכלים והביא אותי לנקודת משבר מלאה בכי וכאב.

נקודת המשבר הייתה בארץ צוף. לאחר שלושה ימים של חיפוש אינטנסיביים, הבנתי כי הסיכוי שהאתונות ימצאו אינו גדול ולא רציתי שאבי יחשוש מהיעדרותי ומהיעדרות אמיר. אמרתי זאת

לאמיר, והוא ניסה לשכנע אותי לא לוותר על המטרה שלשמה באתי – מציאת האתונות. הוא הציע ללכת אל הנביא בעיר הרמה ולבדוק אם הוא יכול לסייע במציאת האתונות. כמובן תגובתי הראשונית הייתה התנגדות, שהרי לא היה לנו דבר לתת לנביא, לא לחם ולא מתנה, והרי אין זה מקובל לבוא אל הנביא בידיים ריקות. למרבה המזל, היה לאמיר רבע שקל כסף אשר יכל לשמש מתנה הולמת. לכן, לאחר חשיבה קצרה, אישרתי את הצעתו.

עלינו לעיר והגענו לבאר מים ופגשנו בשלוש נערות יפות. הן רצו לסייע לנו. אולי זה קשור לעובדה שהן התלהבו ממני עד מעל הראש, אך אינני רוצה לקפוץ למסקנות. שאלנו אותן היכן נמצא הנביא, והן ענו כי היום הוא זובח בבמה של הזבח וכי יש למהר כדי למצוא אותו.

כעת, אני ואמיר מחפשים את הנביא. מרגיש לי כאילו הנביא הולך להיות תחנה משמעותית בחיי, אשר תשנה לי את החיים. כאילו כל הדברים שקרו לי לא קרו במקרה, שהם מובילים אותי לייעוד מסוים, כמו שסיפרתי לך בתחילת הכתיבה שלי. אני עוד לא יודע מהו הייעוד הזה – אך אני מרגיש כאילו אני מתקרב אליו בצעדי ענק...

אז חכה לעדכון הבא ממני, יומני! בטוח שאגלה עד אז דברים חדשים ומעניינים מאוד.

מתקרב אל גורלי

יומני היקר שלום,

אני מניח שאתה מסוקרן לדעת את המשך הסיפור, מוכן? אני מתחיל.

אני ואמיר עלינו לחוצים ונסערים העירה, שהרי היה עלינו למהר כדי להגיע אל הבמה ולמצוא את הנביא. כשהיינו קרובים לשער, ראיתי אדם אשר נראה צנוע וחכם. ניגשתי אליו ושאלתי אותו היכן מתגורר הנביא. היה די מביך לגלות שלמעשה אותו אדם היה הנביא בכבודו ובעצמו. הוא אמר ששמו שמואל, וכנראה שהוא ממש אהב אותי! הרי הוא התייחס אליי כאל מלך – הוא הציע לי לעלות לבמה ולסעוד עימו, ואף ניסה להשכיח ממני את בקשתו של אבי למצוא את האתונות אשר עמלתי עבודה במשך כשלושה ימים. מעניין איך הוא בכלל יודע עליה או על מספר הימים שבהם חיפשתי את האתונות. בכל אופן, אם זה לא מספיק, הוא אף שיבח אותי ואת אבי בצורה מרגשת.

חשתי שמח מאוד באותו רגע, אם כי גם חשדתי – מניין לו המידע על האתונות? מדוע הוא שיבח אותי ואת אבי כל כך? לכן, שאלתי אותו מדוע הוא נותן לי את היחס הטוב הזה, שהרי אנוכי בא משבט

בנימין הקטן וממשפחה שאינה ותיקה או מכובדת... הוא לא ענה, אך יכולתי לראות בעיניו שמסתתר כאן סוד כלשהו. לאחר שאלתי, הוא פשוט שתק למשך כמה שניות ומיד אחר כך לקח אותי ואת אמיר ללשכה שלו, הנמצאת סמוך לבמה. היו שם המון אנשים סועדים את ליבם, וחשתי חוסר נעימות קל אם כי גם כבוד גדול. הופתעתי לראות שמבין כל המכובדים שהוזמנו, דווקא אני ישבתי בראש וקיבלתי את השוק של הכבש שהוגש – שהוא החלק הכי עסיסי וטעים בכבש כולו. זו ממש לא הייתה מקריות, שהרי שמואל אמר לי כי המנה הזו שמורה במיוחד לי, לאיזושהי אספת עם מסוימת. אכן, תעלומה...

כשתמה הסעודה, הלכנו אני ושמואל יחד לביתו, עלינו לגג ושוחחנו בקצרה על ענייני מלוכה, מה דעתי על מלוכה ועוד. אני לא יודע מה לחשוב על זה, אבל בינתיים אני לא רוצה לנחש מה פשר הדבר... הייתי עייף מאוד ולכן נרדמתי על גג ביתו של שמואל. עם עלות השחר, קרא לי שמואל כדי להחזיר אותי הביתה. הלכנו משך זמן לא ארוך במיוחד והגענו אל קצה העיר. רגע לפני שיצאנו מהעיר, אמר שמואל לאמיר להתרחק מאיתנו עד שיסיים למסור דבריו, ואמיר מילא את בקשתו. "וְאַתָּה עֲמַד כִּיּוֹם וְאַשְׁמִיעֶךָ אֶת דְּבַר אֱלֹקִים" (שם, כז) אמר לי, ולכן נשארתי מרוכז וחיכיתי לדבר אלוקים כלשהו...

אמיר ניסה להוציא ממני את המידע שאמר לי שמואל, אך כמובן, בגלל כבוד אל הנביא, לא סיפרתי דבר. יש לי תחושה טובה מאוד בנוגע לשמואל, כאילו שגורלי היה לפגוש אותו. זאת אגלה בהמשך. אז יומני, אני מבולבל מאוד ונסער רגשית מהחוויה המדהימה... חכה לעדכון הבא שלי בנוגע למצב, אני מבטיח שהוא יהיה לא פחות מעניין. ועד אז – ביי!

אמר לי לאחר מכן, אך רק דבר אחד אני זוכר כאילו אמר לי אתמול: "בני, נפלה בידך זכות לעשות דבר גדול, שישאיר חותם על עם ישראל לנצח, לבנות את בית המקדש. למען האמת, כבר אספתי את כל החומרים הדרושים לבנייה, כל שעליך לעשות הוא לבנות."

ידעתי שהיה לו קשה לומר את המשפט הזה, תמיד היה בו חלק שהאמין כי יום אחד האל ישנה את דעתו וייתן לו לבנות את בית המקדש, עכשיו הוא הבין כי לא יזכה לראות את חלומו מתגשם. לכן כל כך הופתעתי כשהוא אמר: "אני יודע שתגרום לי גאווה, בן." מצאתי את עצמי מחזיק בידו של אבי ועיניי מלאות דמעות, מנסה להזכיר לעצמי שאני חייב להתבגר, הרגשתי כל כך חסר ביטחון, איך אוכל להחליף מנהיג כה דגול? "אני לא אעמוד בזה, אבא, אני יכול ללמוד מהיום עד מחר אבל זה עדיין לא יעשה אותי למנהיג. אני בסך הכול נער בן 12, אני לא יכול לנהל מדינה. אני אאכזב אותך." אמרתי.

הוא השיב לי במבט משועשע. באותו זמן חשבתי שהיה תוצאה של מחלתו, רק שנים אחר כך, כשנולדו לי ילדים משלי, הבנתי מה הייתה הסיבה לאותו מבט. כשהמבט המשועשע עוד נכח בפניו הוא התחיל לדבר: "תן לי לספר לך סיפור על משהו שקרה לי לפני זמן רב, מעולם לא סיפרתי לך אותו כי אהבתי את זה שראית אותי כגיבור כל הזמן. אבל הסיפור הזה הוא מהתקופה שהייתי פשוט נער." ובנימה זאת, הוא התחיל לספר: "לפני עשרות שנים, בזמן ששאלו מלך, התקיימה מלחמה בינינו לבין הפלישתים. זה היה נורא, הפלישתים הגיעו עד לעמק האלה ועמדנו להפסיד." מובן שידעתי על איזה מקרה אבי דיבר, זה היה סיפור ידוע, כולם הכירו את הקרב שלו מול גוליית. הוא ניצח בקרב הזה על אף שהסיכויים היו לרעתו והיה לגיבור, לא הייתה לאבי כל סיבה להתבייש בעצמו. לא עצרתי אותו כיוון שלא רציתי לפגוע בו, אבל בליבי שוב האשמתי את מחלתו של אבי.

הוא המשיך: "כל הגברים שיכלו להילחם נשלחו לקרב, שלושת אחיי הגדולים ביניהם. לא דאגתי לשלומם, אחיי היו חזקים וגדולים, וידעתי שהם יצאו מהקרב בשלום. אדרבה, קינאתי בהם, רצון עז בער בי להשתתף בקרב ולגרום לאבי להיות גאה בי. לכן, כששלח אותי אבי להביא לאחיי ציוד לשדה הקרב, ידעתי שזאת ההזדמנות המושלמת בשבילי להצטרף ללחימה. בשעות הבוקר המוקדמות שלמחרת יצאתי למחנה, אחרי שתכננתי את הצטרפותי לקרב במדוקדק. כשהגעתי למחנה, בדיוק יצא גדוד לוחמים אל שדה הקרב. השארתי את הציוד שהבאתי לאחיי במחנה והצטרפתי לחיילים. אף לא אחד מהם שם לב לנער שהצטרף לשורותיהם. בשדה פגשתי את אחי הגדול, אליאב. לא ארחיב לספר עליו משום שהוא אינו משמעותי לסיפורנו. רק אומר שהיה גבוה וחזק ושקינאתי בו קנאה עזה. קנאה זו תתדלק את מעשיי בהמשך.

בזמן ששוחחתי עם אליאב, יצא ממחנה הפלישתים איש אחד, תשומת הלב של כל הלוחמים הופנתה אליו. כבר מרחוק יכולתי לראות כמה גדול היה, גובהו היה שש אמות וזרת, הוא היה מכוסה בשריון מכף רגל ועד ראש ומבט צמא דם היה בפניו. האיש, שקולו היה עבה וחסר פחד, פנה אלינו: "שמי גוליית, ויש לי עסקה להציע לכם." הלוחמים הישראליים, שעד עתה עמדו בדממה והביטו באימה בגוליית, פרצו בגל של מלמולים. אך כשגוליית המשיך לדבר, הם השתתקו במהרה: "מדוע שנלחם כולנו? זה יהיה הפסד של חיי אדם לשני הצדדים. במקום זה אני מציע לכם לנהל דו קרב, תבחרו בלוחם החזק, המהיר והאמיץ ביותר שלכם והוא יילחם נגדי. אם ינצח, אנחנו נהיה העבדים שלכם. אבל אם אני אנצח, אתם תהיו העבדים שלנו. אני אחכה לתשובה שלכם," אמר והלך.

אנדרלמוסיה השתררה בקרב הלוחמים, אני בקושי שמתי לב למתרחש סביבי, הגלגלים שבראשי החלו להסתובב, ידעתי בדיוק מה אני צריך לעשות. אני חייב להילחם בגוליית, זאת הדרך היחידה שבה אוכל להרוויח את גאוותו של אבי. אבל זאת כבר לא הייתה הסיבה היחידה שבגללה רציתי להביס אותו, הבוז שגוליית גילה כלפינו והעובדה כי הלוחמים, ואני ביניהם, התמלאו אימה ברגע שראינו אותו גרמו לדמי לרתוח. אבל איך אוכל לנצח אותו? צמרמורת ירדה במורד גבי כשחשבתי על גובהו של גוליית ועל חוזקו. אך המחשבה נדחקה מראשי, יש דברים חשובים יותר לדאוג להם כעת, לדוגמה, איך אבחר להיות הלוחם בדו קרב? אני רק נער, חשבתי לעצמי. הכי טוב שפשוט אאלתר תוך כדי תנועה, החלטתי. התחלתי לשאול את הלוחמים מה יקבל האדם שינצח את גוליית ולספר להם שברצוני להילחם נגדו, בתקווה שבסופו של דבר השמועה על שאלותיי תגיע לשאול. השאלות הללו זיכו אותי במבטי בוז מרבים מהלוחמים, הם אמרו שעדיף שפשוט אחזור לבית אבי. שדה קרב אינו מקום לנער, טענו. אבל כל זה השתלם, כי כמו שתכננתי, השמועה על שאלותיי אכן הגיעה לשאול, והוא שלח שומרים להביא אותי אליו. בדרך פלאית, הצלחתי לשכנע את שאול לשלוח אותי לקרב. הוא נתן לי את שריונו ואת חרבו ושלח אותי להילחם בגוליית. החלק הזה היה קצת מביך היות והשריון הכביד עליי ובקושי הצלחתי לזוז איתו, ואת החרב בקושי הצלחתי להרים, נראיתי כמו ילד קטן שהולך בנעליו של אביו. שאול הסתכל בי במבט מתוסכל, וידעתי שאני חייב לעשות משהו לפני שהוא יתחרט. בלי לחשוב פעמיים, הורדתי את השריון ואת החרב ואמרתי לשאול שאני מעדיף ללכת לקרב בלעדיהם. יצאתי מהאוהל והלכתי לעבר הקרב, בגב זקוף ומלא בביטחון עצמי. ואז...

קפאתי.

רק באותה נקודה הבנתי שיכול להיות שלא אחזור מהקרב, ואפילו נורא מכך: שאם אפסיד, כל עמי יהיו לעבדים. הבנתי גם כמה פתטי אני נראה מהצד, נער שהולך להילחם בענק קטלני ואפילו אין לו שריון או חרב להגנתו. מי בכלל המשוגע ששלח אותי ככה לקרב? חשבתי. התחלתי לרעוד ונאבקתי

בדחף לחזור על עקבותיי. אבל פתאום, בצורה מופלאה, תחושת שלוה ירדה עליי, והפחד נעלם כמו שהגיע, ידעתי שהאל יעזור לי. הרגשתי את ההדרכה שלו כקול בראשי שאומר לי שאני יכול לנצח, ידעתי בדיוק מה לעשות. בדרך אל הקרב עברתי ליד נחל, אספתי חמישה חלוקי אבן ושמתי אותם בתרמילי והוצאתי ממנו את הקלע שלי, נשמתי נשימה עמוקה והתייצבתי מול גוליית. ממבט קרוב הוא נראה שונה, הפנים שלו כבר לא נראו לי אכזריות כל כך ובדרך מוזרה, הגובה שלו כבר לא נראה מאיים. גם כשהוא פנה אליי, הוא כבר לא נשמע צמא דם: "אני כלב שבאת לקרב נגדי עם מקלות ואבנים?" הוא התייחס לקלע ולחלוקי הנחל שלי וניסה להתגרות בי, אבל זה לא עבד. ידעתי בוודאות שאני עומד לנצח אותו. כשהוא ראה שלא נבהלתי מדבריו, הוא המשיך: "תתקרב אליי ואתן בשרך לעופות ולבהמות."

גם הפעם לא הצליח לערער אותי. ראיתי שפניו מתחילות להתמלא פחד רק מעצם הביטחון שהקרנתי מולו. בצורה מוזרה, יצאו מפי בשטף מילים, כאילו מישהו שתל אותן בפי: "אומנם אתה הגעת לקרב בשריון, בחרב ובכידון, אבל אני הגעתי אלייך בשם אלוקיי, והוא יעזור לי לנצח אותך. לא בשרי הוא זה שהעופות והבהמות יקבלו היום, אלא בשרך ובשר שאר בני עמך. כולם ידעו כי לא כוחי הוא שגרם לי לנצח אותך, אלא כוחו של אלוקיי." גוליית התחיל להזיע ומבטו היה מפוחד, בצעד נואש הוא רץ לעברי. ידעתי שזה הרגע, בזמן שרוח קרירה נשבה על עורפי, הוצאתי אבן אחת מתרמילי. הקהל, שהיה בחציו פלשתי ובחציו ישראלי, צפה בנו בדממה ובמתח, אף אחד לא העז לדבר. הכנסתי את האבן אל תוך הקלע, תלתלי האדומים צנחו על מצחי. כיוונתי אל מצחו של גוליית, אשר עם כל מאית שנייה התקרב אליי יותר ויותר, נשמתי נשימה קצרה אחת ושיגרתי את האבן. היא חתכה את האוויר במהירות ופגעה בדיוק במרכז מצחו של גוליית, והוא צנח אל הארץ.

כשהתקרבתי אליו, ראיתי שהוא עדיין נושם, אז בידיי החשופות הכיתי אותו עד שהייתי בטוח שהוא מת. אחר כך לקחתי את חרבו, שבמפתיע כלל לא הייתה כבדה, וקרתי את ראשו. הרמתי את ראשו של גוליית אל עבר שני המחנות. הפלישתים תקעו בי מבט המום אחד ואז ברחו. אך כשהצגתי את ראשו של גוליית לעבר עמי, קרה דבר מופלא. לרגע אחד הם עמדו בדממה, אבל ברגע הבא הם הריעו ומחאו כפיים, תחושת חום מוזרה בערה בחזי.

אתה מבין, שלמה? כשהרגתי את גוליית הייתי נער, כמוך, אבל הייעוד שלי היה לנצח את גוליית, עמוק בתוכי ידעתי את זה מההתחלה, לכן, בניגוד לכל הסיכויים, באמת ניצחתי אותו. הייעוד שלך הוא להקים את בית המקדש, לא אשקר ואומר שזה לא יהיה קשה, חלק מהעם לא יקבל את זה שנער בן 12 מולך עליהם, אבל אם תקשיב לאל ותלך בדרכו, אני בטוח שתצליח".

את ההרגשה שהרגשתי באותו רגע קשה לי אפילו לתאר, זה היה שילוב מוזר של רגשות רבים, חלקם אפילו סותרים. אולי פשוט אספר לכם את מה שקרה אחר כך: נשארתי עם אבי, שהרגשתי כאילו הכרתי מחדש, עד שעצם את עיניו בפעם האחרונה. חלק מהזמן שוחחתי איתו על האסטרטגיה שלי ברגע שהוא ימות, ככל שהמשכנו לדבר הרגשתי בטוח יותר בעצמי, אפילו התחלתי להאמין שאני אהיה מלך לא רע. בשאר הזמן דיברנו על הילדות שלו ושלי, רציתי לספוג כמה שיותר מזיכרונותיו של אבי, כאילו זה יעשה אותו פחות מת בשבילי. בשעות הערב זה קרה, איבדתי את אבי והייתי למלך בבת אחת. נשארתי חזק, מקבל השראה מסיפורו של אבי, עקבתי אחרי התוכנית המשותפת שלנו ולעיתים, אם חשבתי שזה הדבר הנכון לעשות, גם סטייתי ממנה. אני רוצה להאמין שאני מלך טוב, אבל אני יודע בוודאות שאני לא מלך נורא כמו שחשבתי שאהיה. ארבע שנים לאחר מותו של אבי, התחלתי לממש את צוותו ולבנות את בית המקדש, הבנייה נמשכה שבע שנים.

כעת, אני מתבונן ביופיו של בית המקדש. הדמעה שזלגה על לחיי כבר התייבשה, וברקע העם עדיין קורא בשמי. האובדן פינה את מקומו להרגשה אחרת, הרגשה שמעולם לא הרגשתי בעבר, אותה הרגשה, אני מניח, שאבי הרגיש בשעה שהניף את ראשו הכרות של גוליית. מבטי עובר לילד העומד לצידי ומסתכל בי בהערצה, אני מקווה שיום אחד גם הוא יזכה להרגיש אותה הרגשה.

אות קין

עמליה סבו – כיתה ז', חטיבת רמון, רמת חן

בהנחיית דנית מסילתי

זו הייתה כבר שעת ערב, והשמש ירדה, כאשר התפרצתי לבית המשפט העליון ונפלתי לרגליו של השופט הגדול. סימן ה-ק' הגדול והאדום בער על מצחי כתמיד. נכנסתי לאולם בדיוק ברגע פסק הדין ליעקב על גנבת הבכורה מעשיו, והשומרים נחפזו להוציא אותי מן האולם.

"חכו", אמר השופט הגדול. "האיש הזה היה אחד הנשפטים הראשונים שלי. הניחו לו לדבר."

השומרים שחררו את אחיזתם. "מהו רצונך?"

"אדוני, עזור לי בבקשה. הורד ממני את הסימן הארוך הזה שקושר אותי כך אל עברי!"

"והרי אתה ביקשת ממני את הסימן הזה, הלוא כך?"

"זה נכון, אך אז לא ידעתי את מעשיי ומה פשר הדבר. עכשיו אני מבין. לכל מקום שאני הולך הולך איתי גם הסימן הזה, בכל מקום שאליו אני מגיע אני לא רצוי, מפחדים ממני. בכל מקום שאליו אני מגיע אני מסומן כרוצח, כקנאי. הורד ממני בבקשה את הסימן הזה – שהוא כאילו המגן שלי, אך בעצם הוא הקללה שלי. הורד ממני את הסימן הזה, ואם לא – הרוג אותי. אני מעדיף למות מאשר להישאר עם הדבר הזה על מצחי."

חיכיתי לתשובה. ואז נשמע קולו של השופט הגדול: "ביום שבו אתה תבין שהסימן הזה הוא אינו קללתך, ואינו מגן, אלא הוא שליחותך, אז ה-ק' הזו על מצחך, ק' הקנאי תהפוך להיות ק' הקדוש, ואז תשחרר מעול העבר." לרגע קצר השתררה דממה בחדר. "וכעת, נמשיך במשפט יעקב," המשיך השופט הגדול בענייניו הקודמים כאילו לא הייתי שם מעולם. יצאתי לאט מהאולם, מנסה להבין את פשר דבריו. בשעה זו, השמש כבר לא הייתה גלויה לעין, ואור כתמתם קלוש נראה בקו האופק. מה אני אמור לעשות עכשיו? חשבתי בליבי. מה זאת אומרת שהסימן הוא בעצם שליחותי? ירדתי בסולם ארצה והתחלתי לצעוד, ראשי טרוד במחשבות. לא ידעתי לאן ללכת, פשוט הלכתי. עברתי על פני גבעות וערים, מדי פעם הביטו אנשים במצחי. ראיתי באר, והלכתי לשתות ולהתרענן. מאחוריי נשמע קול צחוק של ילד. הסתובבתי וראיתי אב משחק עם בנו הקטן ומסתכל בו במבט אוהב. לא רחוק מהם ישב ילד גדול יותר. הוא ישב כשגבו אליהם. פניו היו כעוסות ואגרופיו קמוצים, מדי פעם הוא הסתכל בקנאה באב המשחק עם בנו. ניגשתי אליו, וכשהתקרבתי ראיתי שבזוויות עיניו עומדות דמעות.

"אני יודע מדוע נפלו פניך." אמרתי לו. "אבל רק שתדע, אבא שלך אוהב אותך מאוד." לפתע הרגשתי צריבה מוזרה במצחי. חזרתי אל הבאר ומשיתי ממנה דלי מלא מים. הבטתי בבואתי ולא האמנתי למראה עיניי. הסימן הבולט שישב במרכז מצחי הלך ודהה אט אט עד שנשארה ממנו רק צלקת קטנה בצורת ק' שבקושי נראית לעין. ברגע זה הבנתי מה פשר דברי השופט הגדול. ברגע זה הבנתי מהי שליחותי. מעתה אעביר את המסר ואמנע מאנשים אחרים לעשות אותה הטעות שאני עשיתי.

כעת איני רוצה עוד למות. כעת אני מרגיש שיש טעם לחיי.

יומן חנה

שקד ליברנט – כיתה ז', חטיבת בן גוריון, גבעתיים

בהנחיית ענת ברבירו

היום אני לוקחת את בני שמואל להיכל בשילה כי הבטחתי שאקדיש אותו לה'. אני פותחת את היומן שכתבתי ביום שבו הכול השתנה, והזיכרון מאז חוזר וצורב:

סוף סוף מקום לפרוק את כל הכאב שלי. כן, אתה, יומני, אתה מקום מפלטי.

עוד יום, עוד בוקר, גם היום קמתי באותה הרגשה צורבת, זה אומנם יום חדש, אך אותה מחשבה מלווה ואינה עוזבת, המחשבה מדוע אני, מדוע אני עקרה? מה עשיתי רע? מאז ילדותי התנהגותי הייתה למופת, כיבדתי את האחרים ועזרתי לכל אחד ולכל אחת, אך גורלי נחרץ להיות עקרה.

כשסיפרתי לחברותיי הקרובות ביותר את סודי המר, הן נעלמו כלא היו. ואז הבנתי שהעקרות תמרר לי את החיים. כשפגשתי את אהוב ליבי אלקנה, הוא לא ידע על העקרות שלי. רק לאחר החתונה סיפרתי לו והוא אמר לי: "מדוע רק עכשיו את מספרת לי? אני אוהב אותך כך או כך." אך למרות מילותיו האוהבות ראיתי בפניו את האכזבה על כך שלא אביא לו צאצאים.

בערך שבוע לאחר החתונה, סיפר לי אלקנה שהוא יוצא עם אישה ששמה פנינה. לפני שהספקתי לעכל זאת הוא התחתן איתה. ומאז כל יום חזרו העלבונות מפי פנינה ומפי ילדיה. אפילו כאן, בשילה, היא ממשיכה ללחוש באוזניי את עלבונותיה הצורבים. וכשאלקנה נתן לי מנה כפולה של אוכל, היא הטיחה בי את העלבון הצורב ביותר שאי פעם יצא מפיה: "אף פעם לא תדעי מה זה לחלוק את המזון שלך עם ילדיך." טוב, נמאס לי לרחם על עצמי. הגיע הזמן לנקוט פעולה, אני עולה למקדש ללחוש תפילה לה' שייתן לי ילד אחד, ילד שאוכל לקרוא לו בני בלב שלם.

חזרתי, יומני, ויש לי כל כך הרבה מה לספר. טוב, אתחיל בעלי. אני לא מאמינה עליו! חושב שאני שיכורה! אני לא אבוא בחיים למקום קדוש כזה שיכורה! כשעלי הבין זאת, הוא ניחם

אותי והבטיח לי שתפילתי תתגשם. שמחה ואושר התחילו להציף אותי. התיאבון חזר אליי
באורח פלא, ואכלתי כמו שלא אכלתי זמן רב.

עכשיו אני רק יכולה לקוות שכל הבקשות והתפילות שלחשתי כשתפרתי את המעיל יעזרו לבני
במסעו.

קין והבל

גל רייזמן – כיתה י"ב, תיכון רוטברג, רמת השרון

בהנחיית יעל גרוס

תנו לי לשאול אתכם שאלה: מה אתם יודעים על קין והבל? בטח אתם חושבים לעצמכם שאלו שני אחים, שהאחד הרג את השני בגלל קנאה. הקנאה, רבותי, רובצת בכולנו, אבל האם אתם יודעים מה מקורה בליבו של קין? בואו, אני אגלה לכם משהו, כל מה שאתם עומדים לשמוע נעלם מסיפורי התנ"ך שסיפרו לכם, כל מה שאתם תשמעו נעלם כדי שאנו לא נדע שגם אז, לפני כל כך הרבה שנים, קרו דברים נוראים. בואו, נתחיל מהתחלה.

קין והבל נולדו לאדם, מה שאתם לא יודעים הוא שקין לא תוכנן, יש דברים שרק יד אלוקים נתונה בהם. במשך ילדותם, נהגו קין והבל לשחק, לבלות וליהנות, אך כאשר החלו לגדול קרבתם גדלה איתם, אולי הייתה אפילו גדולה יותר ממה שצריך היה להיות. כאשר התבגרו, נחשפו קין והבל לחשקים וליצרים אחד של השני, הם כל כך אהבו אחד את השני שזה היה אסור. אין אנו יודעים אם אהבה זו הייתה רומנטית, חברית או משפחתית, מה שאנחנו כן יודעים הוא שככל שהזמן חלף והילדים גדלו, כך גדלה לה האובססיה שלהם זה לזה, הקנאה השתלטה על ליבם, הם לא היו מסוגלים להיפרד אחד מהשני, לשחק עם מישהו אחר, לדבר עם מישהו אחר, כל דבר היו עושים יחד. בחלוף השנים, תקף עוני את ביתם, אבל לקין היה את הבל, ולהבל היה את קין, ורק זה מה שהיו צריכים כדי להתקיים, נדמה היה שהם חיים זה בזכותו של זה, כאילו הם חולקים לב משותף, נושמים אותו אוויר, מרגישים אותם דברים. אדם לא היה מוכן לקבל את הגזרה, הוא ניסה להתערב בהחלטות שגדולות מהחלטות אדם, בהחלטה של אלוקים, ההיסטוריה והתנ"ך מראים כי מי שמתערב בהחלטות של אלוקים משלם, משלם מחיר כבד ביותר. מבלי להתייעץ, הוא יצא לחתן את בנו הבל עם בחורה ממעמד גבוה, נישואים פוליטיים היו כבר אז, כדי שיצליח לגבור על הרעב שתקף אותו. וכמו שרצה כך היה, הבל התחתן, לקח את ידה של הבחורה והיא הייתה לאשתו. הוא הביא כסף הביתה ושימח את אביו. מה שלא ידע אביו הוא שילדיו, קין והבל, נועדו להישאר זה לצד זה, ומי שמתערב בהחלטות גדולות ממנו ישלם, אך לא דרכו, אלא דרך ילדיו, אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקהינה, עונש גמול הדורות היה כל כך נורא, שהסירו אותו מדפי התנ"ך.

כאשר הבל התחתן, יד אלוקים השחירה את ליבו של קין. נדמה היה כמו מת מהלך על שתי רגליים. אינו אוכל, אינו זז, אינו נושם, בעוד אחיו הבל מצליח להתקיים בלעדיו, לחיות עם החלופה, עם אישה. מחשבותיו של קין על הבל אכלו את ליבו ונדמה שלא נשארו מחשבות בראשו מלבד מחשבה אחת: לנקום. הקנאה רבצה לה יותר מדי ימים, יותר מדי שבועות, עד שלא השאירה את רוחו בגופו. נקמתו של קין הייתה ברורה, להרוג את אחיו על שהחליפו באחרת. בכוחותיו האחרונים, יצא קין לביתו של הבל בפעם הראשונה, כיוון שעד עתה לא היה יכול לראות את הבל מתקיים בלעדיו. קין נכנס לבית אחיו בידיעה כי אלו הצעדים האחרונים שהוא עומד לעשות, אך שכך יזכה לנשום את נשימתו האחרונה עם הבל. הוא יהרוג את הבל ולאחר מכן את עצמו, כי אין הוא רואה טעם לחיות בלעדי אחיו, חיים אלו אינם חיים הם.

ויאמר קין להבל אחיו: מדוע שברת ליבי ולקחת אישה זו לאשתך? הן יודע אתה אחי כי אהבתי אליך חזקה מכול. סלח לי אחי כי חטאתי לפניך ולא אוכל עוד להחזיק את אש קנאתי כי חזקה היא ממני. סלח לי כי לא אוכל עוד לחלוק אותך עם אחרת כי ידעת אחי את אהבתי אליך. אהבתי אליך הייתה לשנאה גדולה מאוד, כי גדולה השנאה אשר שנאה מאהבה אשר אהבה. ויאמר לו קין: מצטער אחי.

”הנה עם
יורדים
מעם
טבור
הארץ
”
...

שופטים ט' 37

מחוז מרכז

מחוז מרכז

חברי ועדת השיפוט

ויקי ניצן, מנהלת חברה ונוער מחוז מרכז

אורלי קלינסקי, מנהלת מה"ד מרכז

אתי ליבוביץ, מדריכה, מינהל חברה ונוער

יוסי מסטאי, מפקח רשותי, מינהל חברה ונוער

רכזת התוכנית במחוז: אתי ליבוביץ

תוכן עניינים מחוז מרכז

מקום ראשון

143 חט"ב: מגדל בבל/ מיכל אוסטרובסקי.....

145 חט"ע: עמך עמי ואלהיך אלהי/ מירב-יונה ימרה.....

מקום שני

152 חט"ב: ספר איוב-עניין של איזון/ גנית אופק.....

155 חט"ע: אחת משבע הנביאות/ טלי ימרה.....

מקום שלישי

157 חט"ב: תיק רצח - קין והבל/ פלג ליפץ-אליאסי.....

עבודות נבחרות מחוז מרכז

163 שירו של מוחמד המצרי / עידן ישראלי.....

166 מונולוג אישי / הילה אפרים.....

ברכת מנהלת מחוז מרכז לחוברת הארצית

"והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו ייתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח"

(תהלים א, ג)

זוכים יקרים,

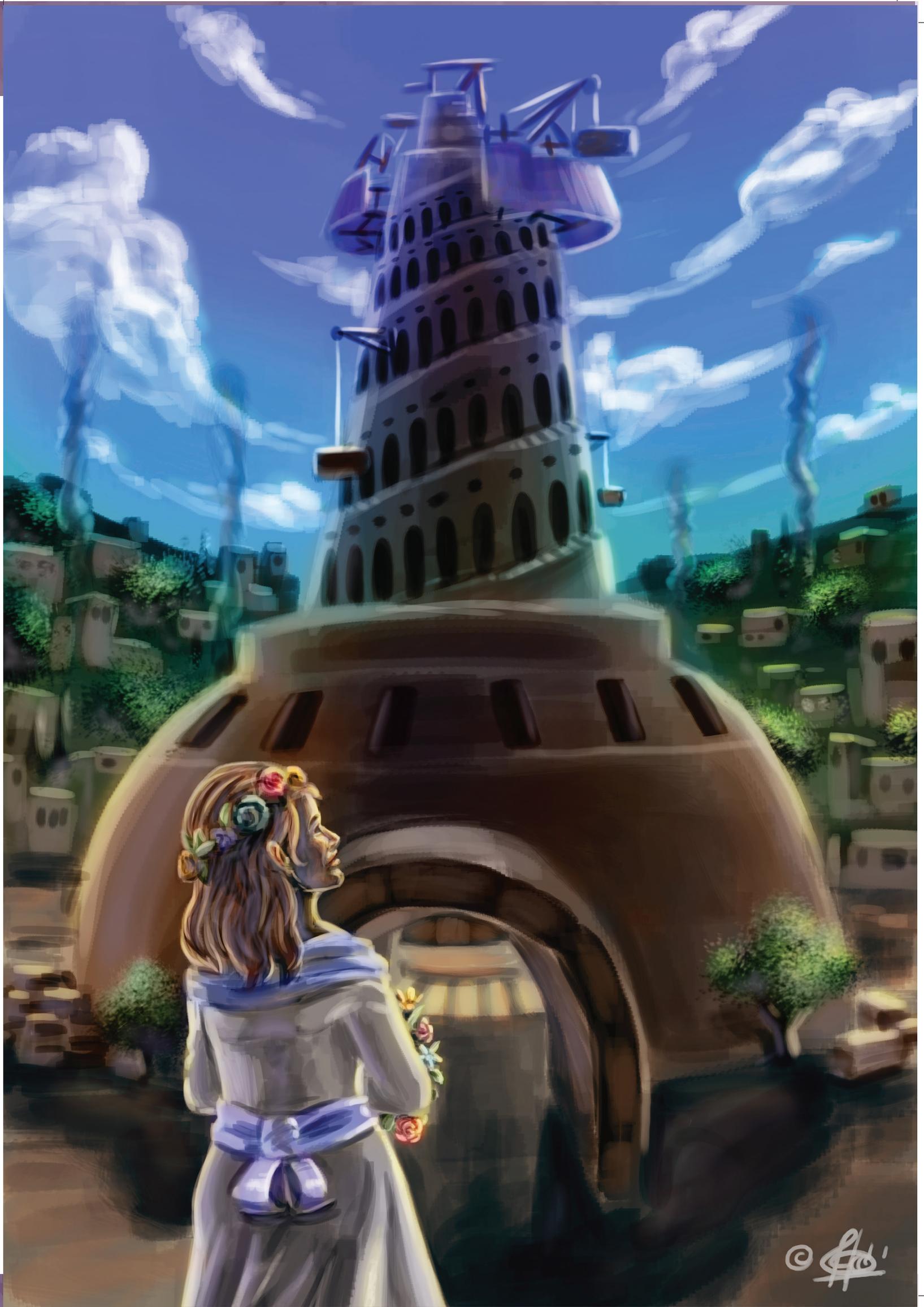
אנו גאים ושמחים לברככם לרגל זכייתכם בתחרות "תורה, נביאים וכותבים", אשר מבטאת את אחד ממפעלי העשייה המרכזיים של מערכת החינוך: העמקת הקשר של תלמידנו לספר הספרים, התנ"ך.

כתיבה יצירתית בהקשר לסיפורי התנ"ך דורשת כישרון רב ובקיאות רבה. דרך הכתיבה, הבאתם לידי ביטוי את הקשר של סיפורי התנ"ך לערכים אנושיים. ערכים אלו הם נכסי צאן ברזל, ואנו מאמינים שהם צריכים להוביל בני אדם באשר הם להתנהגות הוגנת ומוסרית. אנו מקווים כי עבודה זו הנחילה לכם את הלהט להדביק את הסובבים אתכם באהבה לספר הספרים ולערכי המוסר הנובטים ממנו.

יישר כוח,

עמליה חיימוביץ'

מנהלת מחוז מרכז

© [Signature]

מקום ראשון חטיבת ביניים

מגדל בבל

מיכל אוסטרובסקי, כיתה ח', מקיף י"ג

על שם יצחק נבון, ראשון לציון

בהנחיית אורטל גוטרמן

אלו היו אז ימי התנ"ך, בארץ שנער הרחוקה. הייתה זו שעת צהריים, ונשות המשפחה התכוננו לקראת חזרת האב מיום עבודה קשה. לו רק ידעו איזה שינוי עומד להתחולל בחייהן. הרוח החמה נשבה בבית הצנוע, והווילונות הלבנים התעופפו ברוח ונראו כעלי כותרת של שושן צחור, אך הבת האמצעית במשפחה שנאה את החיים האלו – היא רצתה יותר. נמאס לה מהשגרה המשעממת, שכולה סובבת סביב בישולים וטיפול הבית וטיפול בארבעת אחיה הקטנים. שלושת אחיה הגדולים היו בוגרים מספיק כדי לסייע בפרנסת המשפחה, והיא נותרה לבדה עם המטלות הקשות, כועסת וזועמת בידיעה שבסופו של דבר כל חייה מתנקזים לנקודה אחת: להתחתן ולטפל בילדים. לא שלא אהבה את הרעיון של משפחה, אך ידעה שעם המזל שלה, כנראה שתוכרח להתחתן בעוד שנים ספורות, עם גבר שגדול ממנה בשנים רבות.

אומנם, המומחיות של אישה צעירה זו הייתה לברוח מהבעיות שלה הממשמשות ובאות, ובמקום לשקוע במחשבות החליטה להמשיך במטלותיה השגרתיות, ויצאה לשאוב מים מן הבאר. אך המראות שראתה מרחוק היו בלתי ניתנים לתיאור, היא מעולם לא ראתה משהו כזה. עשרות פועלים מעמיסים לבנים ומערבבים את הטיט באתר בנייה ענק שהתפרש על שטח רחב ידיים. היא הוצפה ברגשות לא מוסברים, ובטנה התהפכה למראה המפעל המפלצתי. היא הייתה ידועה בשל סקרנותה, והאינסטינקט הראשוני שלה היה לצאת לחפש תשובות, אך הידיעה שכנראה לא תוכל לקבלן הרגיזה אותה, ולכן החליטה לוותר, לציית, להיכנע לאורח החיים שנקבע עבורה. בחוסר חשק ניערה את האבק שנישא ברוח מבגדיה הפשוטים, וחזרה למלאכת שאיבת המים, כשבליבה עדיין בוערות אלפי שאלות.

עברו כמה ימים, והתקדמות המבנה כבר הייתה בלתי ניתנת להכחשה, במיוחד כשהשמש האהובה והמוכרת כבר לא הציצה מבעד לוויילונות הקלילים, וכל הבית נמלא חושך. רבים ניסו לעצור את בניית

המפלצת המתרוממת מעל חייהם, מחשיכה אותם ומעפילה עליהם. אך מה נותר לנערה ההיא לעשות, מלבד לחכות בביתה בבידוד, נותנת לאפלה לעכל אותה, אף הנרות לא עזרו. היא ניסתה לשקוע בעבודות הבית, ניסתה למצוא הסחת דעת, אך דבר לא עצר את הכמיהה שלה לראות מה קורה בחוץ. אך היא ישבה, חיכתה וחיכתה. לא נותר לה מה לעשות. אחיה עבדו באתר הבנייה, וכל מה שידעה מכך הייתה העובדה שכולם נהיו תאבי שליטה – כל מה שרצו היה להתעלות על האל, לטפס ולטפס, לא מוכנים לוותר על הקריירה המזהירה שלהם, עד ששכחו מהאחות הקטנה שמחכה בבית.

הנוף השגרתי שהייתה רגילה לראות מחלונה כאשר התעוררה נראה כחלום רחוק, הבקרים היו קרים וחשוכים והלילות היו מקפיאיים עצמות. בכל בוקר וערב קיוותה לשינוי, לוותר, להפסקה. בטנה התהפכה בכל פעם שחשבה על התוצאה הסופית עם השלמת הבנייה, על אי הוודאות. היא לא הייתה היחידה שחשה כך. כל חברותיה חרדו מהעתיד ההוא, עד שלגמרי שכחו מהעתיד המפחיד הנוסף שהתדפק על הדלת: חתונה בלתי רצויה לאדם שכנראה לא הכירו כלל וכלל. כמובן שהבנייה ההמונית לא השפיעה כלל וכלל על העתיד הזה. וכמובן, גם היום הזה היה חייב להגיע ובחשכת צל המגדל נקבעה החתונה.

היא בהתה בבגדי הכלולות המהודרים בעצב ובחרדה. עד לרגע האמת, פשוט קיבלה את הגורל באדישות, אך עכשיו, כשהתוכנית שיועדה בשבילה עומדת לפנייה, היא החלה לתהות אם הייתה יכולה לברוח, לעשות משהו. עכשיו מאוחר מדי בכל מקרה. החדר היה חשוך, כמובן, אך היא הייתה רגילה לכך, לאפלוליות שחנקה אותה מכל כיוון. לפתע החלה האדמה לרעוד בתנודות עזות, המרצפות נסדקו והרהיטים הדלים החליקו לכל מקום, בעוד קול התמוטטות רועש פילח את אוזני הכול. אבק סמיך טייל לכל מקום אפשרי, אך לראשונה מזה זמן מה היה אפשר לראות את אור השמש. קרני האור הבהירות הסתננו מבין התריסים העקומים, נושאות איתן עוד אבק. אלו היו כמה שניות של דממה טהורה ומאושרת, שנקטעו במהרה והוחלפו ברעש מריבה קולנית, בשפות זרות ומוזרות שאיש לא הכיר. בעיות רבות היו בדורך, אבל לראשונה היה אפשר להסתכל מהחלון ולראות את אור השמש הזך.

מקום שני חטיבת ביניים

עמך עמי ואלקיך אלקי

מירב-יונה ימרה, כיתה י"ב, תיכון בן גוריון, נס ציונה

בהנחיית שרית שטרצר

"ותאמר רות אל תפגעי בי לעזבך לשוב מאחריך כי אל אשר תלכי אלך ובאשר תליני אליו עמך עמי ואלקיך אלקי. באשר תמותי אמות ושם אקבר כה יעשה ה' לי וכה יוסיף כי המות יפריד ביני ובינך" (רות א, טז-יז)

שלוש אלמנות בבית אחד. נשמע כמו התחלה גרועה של בדיחה לא מוצלחת, נכון? אך לא. זה הסיפור שלי, סיפור חיי.

הכול החל מהר מאוד. מהר מדי.

תחילה, אב בעלי, אלימלך, נפטר. ואם בעלי, נעמי, נהיתה אלמנה. אחריו נפטרו בעלי מחלון ואחיו כיליון. כך שרק שלשתינו נותרנו: נעמי, ערפה ואנוכי – רות. אלמנות, נטולות בנים, מפרנס, מעמד ומשפחה.

באחד מין הימים, הגיעו אלינו הבשורות: "כי פקד ה' את עמו לתת להם לחם" (שם, ו). הרעב בבית לחם יהודה פסק. ייתכן כי לא ציינתי זאת קודם, אך משפחת בעלי, משפחת אלימלך, עקרה מארץ יהודה למואב, ארץ הולדתי, מחמת הרעב. עם בוא הבשורה, החליטה נעמי, אם בעלי, בתעוזה רבה, לחזור לארץ מולדתה, לבית לחם אשר ביהודה. חוץ מכלותיה לא נותר לה דבר במואב: בעלה ושני בניה היחידים מתו. אנו, כלותיה, החלטנו לחזור עימה. אך בדרכנו לצאת ליהודה, החלה נעמי להפציר בנו להישאר במולדתנו: "לכנה שבנה אשה לבית אמה יעשה ה' עמכם חסד כאשר עשיתם עם המתים ועמדי" (שם, ח). תחילה, לאחר ברכתה של נעמי, שתינו סירבנו לעזוב את חמותנו האלמנה והשכולה לבדה בדרכה ליהודה. אך לאחר שכנועים נוספים מצד נעמי ולאחר בקשותיה החוזרות ונשנות שאין לנו עתיד עימה ביהודה שכן שם מעמדנו נחשב נחות עקב מוצאנו הנוכרי, ולא נוכל להתחתן שם שוב בשל העובדה שאין לה בנים נוספים אשר יוכלו ליבם אותנו ולנעמי יש סיכוי קלוש ביותר שיוולד לה בן זכר נוסף שיוכל לבצע זאת מפני, כפי שאמרה, "זקנתי מהיות לאיש" (שם, יב). כלומר, לנעמי אין בנים נוספים שיוכלו לשאת את אחת מאיתנו, אלמנות אחיהם, ולהמשיך את שושלת האחים. אין לנו עילה להמשיך איתה במסעה ומוטב שנחזור לחיינו הקודמים. אשת כיליון

הסכימה עם נעמי ועזבה למוחרת כשאור היום עלה, נפרדת מאיתנו בבכי ובנשיקות. אני עדיין זוכרת את עורפה, את יציאתה ממפתן הדלת, ואת נעמי ואותי אבלות על לכתה במשך שבועות ארוכים. ואילו אני עמדתי על דעתי, דבקתי בחמותי והבטחתי לה כי אשאר איתה עד יום מותה: "אַל תִּפְגְּעֵי בִּי לְעִזְבְּךָ לְשׁוּב מֵאַחֲרַיִךְ כִּי אֶל אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִנִי אֵלַי עִמָּךְ עִמִּי וְאֶלְקִיךָ אֶלְקִי. בְּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת וְשֵׁם אֶקְבֵּר כֹּה יַעֲשֶׂה ה' לִי וְכֹה יוֹסִיף כִּי הִמּוֹת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינְךָ".

כך נותרנו רק שתינו, בדרך זו החל מסענו ליהודה: אלמנות, אביוניות, חסרות כול. דרכנו ליהודה הייתה ארוכה ומייגעת, הלכנו בדרכים צחיחות ומסוכנות. למרות מצבנו וחרף המחשבות שחלפו בראשי בזמן מסענו על ההליכה אל הלא נודע ועל היחס השלילי שנקבל עקב מוצאי המואבי אשר יהיה לעול על כתפינו, לא נכנעתי למחשבות אלו ולא נשברתי. החלטתי לדבוק בחמותי הייתה שלמה ועמוקה.

לאחר חודשים ארוכים, הגענו לבית לחם בחודש השלישי, בתקופת הקציר. יהודה הייתה ירוקה ויפהפייה כל כך. לרגע אחד חלפה בראשי המחשבה שאילו ידעתי שכך בית לחם נראית, אולי יכולתי לשכנע את מחלון ואת שאר משפחתנו, משפחת אלימלך, לעזוב את מואב לפני שכל האסונות נפלו עלינו.

פסענו בשקט לעבר בית לחם, השקט הזה הופר כשנשות בית לחם ראו את שתינו מגיעות. הן ניסו לברר את זהותה של נעמי, שמראה החיצוני והפנימי השתנה מחמת השנים ומחמת הגורל המר שפקד אותה, "הַזֹּאת נְעָמִי?" (שם, יט), הן שאלו והתלחשו בינן ובין עצמן, ונעמי ענתה: "אַל תִּקְרָאנָה לִּי נְעָמִי קְרָאן לִּי מְרָא כִּי הֵמָּר שָׁדִי לִּי מְאֹד" (שם, כ). העצב ניכר בקולה. עקב הרעות שפקדו את חמותי, היא ביקשה שלא יקראו לה נעמי, מלשון נַעַם, אלא מְרָא, מלשון מֵר. היא עזבה את יהודה מלאה, אמידה, בעלת מעמד ומשפחה, וכעת היא שבה ריקה, ללא רכוש, מעמד ומשפחה.

כדי לשרוד בארץ החדשה שאליה הגענו בחוסר כול, החלטתי לנצל את זכותי כענייה ואלמנה וללכת ללקט את עומרי השיבולים שנשארו לאחר הקציר באחד מהשדות בבית לחם. מסרתי זאת לנעמי וכך עשיתי. הלכתי לי אחר הקוצרים ללקט עומרים, במקריות, בשדה ירוק ורב ממדים של אדם נכבד ובעל רכוש רב אשר יהיה אבן דרך משמעותית בחיים שלי. מובן שזאת לא ידעתי באותו מועד, כמו כן לא ידעתי את העובדה החשובה שהוא קרוב משפחתו של אבימלך, אב בעלי המת. לאדם זה קראו בעז, בעז בן שלמון.

בזמן שליקטתי בשדהו, הוא שאל את נערו "הַנְּצֵב עַל הַקּוֹצְרִים" (שם ב, ו) בסמכותיות: "לְמִי הַנְּעִרָה הַזֹּאת?" כן, זה נשמע קצת לא מציאותי שמישהו במעמדו ישאל מי אני, אני רק רות, אלמנה מואבייה

חסרת כול. אך כך זה היה. הנער ענה לו: "נַעֲרָה מוֹאֲבִיָּה היא הַשְּׁבָה עם נַעֲמִי מִשְׁדֵי מוֹאֲב" (שם), הנער המשיך: "וְתֹאמֶר אֶלְקָטָה נָא וְאֶסְפָּתִי בְּעֶמְרִים אַחֲרֵי הַקּוֹצִרִים וְתָבֹא וְתַעֲמֹד מֵאֲז הַבֶּקֶר וְעַד עֵתָה זֶה שְׁבֵתָה הַבַּיִת מְעֵט" (שם, ז). הנער הסביר לבועז את חריצותי ואת מצבי המונע ממני לחזור לביתי לעיתים תכופות. "הֲלוֹא שָׁמַעְתָּ בְּתִי אֶל תְּלִכִי לִלְקֹט בְּשָׂדֶה אַחֵר וְגַם לֹא תַעֲבֹרִי מִזֶּה וְכֹה תִדְבְּקִין עִם נַעֲרָתִי" (שם ח). כעת בועז פנה אליי והפתיעני, בפנייתו אליי הוא נראה תמיר והבעתו שידרה כובד ראש. תחילה חשבתי שהוא אולי יבזה אותי, יגער בי או יטריד אותי כמו ששאר בעלי השדות היו עושים מידי פעם למלקטים העניים שלא מצאו חן בעיניהם. אך במהרה נפוגו כל חששותיי, הוא נהג בי באדיבות ובנדיבות. לא רק שנתן לי ללקט בשדהו ללא מפריע, הוא הורה לקוצריו לתת לי ללקט גם בין האלומות הקשורות ולא רק בין השיבולים הנקצרות, ובנוסף ביקש ממני שלא אלך לשדה אחר וששאר בשדה שלו. נפלתי על פניי בהכרת תודה על יחסו הטוב אשר העניק לי בעודי נוכרייה ושאלתי אותו: "מִדּוּעַ מְצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְהַכִּירֵנִי וְאֲנֹכִי נִכְרִיָּה?" (שם, י). הוא שיבח אותי: "הֲגַד הֲגַד לִי כָל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת חֲמוֹתְךָ אַחֲרֵי מוֹת אִישׁךָ וְתַעֲזְבִי אֶבִיךָ וְאִמְךָ וְאַרְץ מוֹלְדֹתְךָ וְתִלְכִי אֵל עִם אִשְׁרָאֵל לֹא יִדְעַתְּ תַמּוֹל שְׁלֹשׁוֹם יְשֻׁלָּם ה' פְּעִלְךָ וְתִהְיֶה מִשְׁכַּרְתְּךָ שְׁלֵמָה מֵעַם ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּאת לְחַסּוֹת תַּחַת כְּנָפָיו" (שם, יא-יב). הוא תיאר את מסלול חיי בצורה מרשימה, את מות אישי, את עזיבתי את הוריי במואב ואת דבקוטי בחמותי ובואי איתה ארצה ללא הבטחות וברכות אלא מבחירה, אל הלא נודע. כמו כן, הוא המשיך לתאר את דבקוטי בעם ישראל ובה' ואמר שאני ראויה לשכר מה'. מרוב התרגשות האדימו פניי, הודיתי לו על יחסו החם כלפיי אף על פי שאיני אחת מנעורותיו והתפללתי בליבי שהוא לא הבחין בהתרגשותי.

בועז המשיך בחסדו עימי, הוא נתן לי לשתות ממי הקוצרים ולאכול קלי עימם. הוא ציווה עליהם לדאוג לי, לא לפגוע בי ולא להציק לי, לתת לי ללקט יותר מהמותר והרשה לי ללקט בשדהו עד תום תקופת הקציר. הבחנתי שלאחר שהוא ציווה על נעריו את חסדו, שכחו נעריו יותר אלומות שיבולים. הוא התייחס אליי בצורה טובה יותר מאל שאר המלקטים, הרגשתי את ההבדלים ביני למלקטים האחרים וגם הם הרגישו זאת. הם התלחשו ואמרו: "מִדּוּעַ נִכְרִיָּה זֹאת מִקְבֵּלֶת יוֹתֵר מֵאִיתֵנוּ?", "גַּם אֲנִי עֵנִיִּים, אֲךָ לֹא נִכְרִיָּים". לעיתים הם לא לחשו זאת, אלא אמרו זאת בפניי בהתרסה. ברגעים אלו הרגשתי בוש על מוצאי המואבי ועל החסדים שבועז עושה עימי ולא עם לאחרים. אך כל יום כשחזרתי לביתי, לנעמי, נזכרתי במזלי הרע לפני בואי ליהודה ובמזל הטוב שה' נתן לי כשפגשתי את בועז.

כאשר נעמי שמה לב שחזרתי במשך כמה ימים עם כמות שעורים גדולה מהרגיל, היא שאלה: "אֵיפֹה לִקְטַתְּ הַיּוֹם?" (שם, יט). ענית לה שליקטתי בשדהו של בועז. כשהיא שמעה שבעל השדה הוא בועז, היא סיפרה לי על היותו קרוב משפחתנו, עודדה אותי להמשיך ללקט בשדהו ובירכה את ה': "בָּרוּךְ

הוא לה' אֲשֶׁר לֹא עֲזַב חֶסְדּוֹ אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַמֵּתִים" (שם, כ). כשסיפרתי לה שהוא, בועז, הזמין אותי ללקט בשדהו עד תום תקופת הקציר, היא המשיכה: "טוב בְּתִי כִּי תִצְאִי עִם נַעֲרוֹתָיו וְלֹא יִפְגְּעוּ בְּךָ בְּשָׂדֵה אַחֵר" (שם, כב). אני חשבתי שרק שלום כלתה בראש מעיינה, שאני, כלתה, אהיה מוגנת ובטוחה. אך מתברר שלנעמי היו גם תוכניות אחרות. תוכניות אחרות בשבילי ובשביל בועז.

בינתיים, המשכתי ללקט בשדות בועז בעת קציר השעורים באביב ולאחריו בקציר החיטים בקיץ, ועם תום שנת העבודה החקלאית חזרתי לשבת בביתה של נעמי חמותי. תקופה זו עברה עליי בנעימים ובשלווה. במשך תקופה זו, השכילה נעמי להבין שבועז יכול לגאול אותי. בועז ממשפחת אלימלך, וכאשר בעלה של אישה מת בלי להעמיד צאצא זכר ומוותר את אשתו בודדה, אח הבעל המת צריך להעמיד צאצא זכר על שם אחיו, ובדרך זו להנציח את אחיו. מעשה זה נקרא "ייבום". אולם, לבעלי המת לא נותרו אחים. במקרה כזה, קרובי משפחת הבעל, לפי קרבתם, צריכים לייבם את האלמנה, אותי. משמע, לו בועז יישא אותי לאישה, יהיה בכך מעין מעשה של ייבום ושל גאולה. אומנם אלימלך ובניו מתו, אך נעמי יכולה עדיין, בעזרת בועז, לשקם את משפחת אלימלך ולהעמיד צאצא על שם בנה. מאחר שאני ליקטתי בשדהו כל תקופת הקציר, ובועז לא הראה שום סימן שהוא עתיד לגאול אותי או רוצה בי, החליטה נעמי לקחת את המושכות לידיים ותכננה את הצעד הבא, יוזמת את הפיתוי שלי.

נעמי אמרה לי: "וְרַחֲצֵתְּ וְסָכַתְּ וְשָׁמַתְּ שְׂמַלְתְּךָ עָלֶיךָ וּיְרַדְתִּי הַגֶּרֶן אֶל תְּוֹדְעֵי לְאִישׁ עַד כָּלְתּוֹ לְאָכַל וְלִשְׁתּוֹת. וְיִהְיֶה בְּשֹׁכְבוֹ וַיְדַעַתְּ אֶת הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכַּב שָׁם וּבָאת וְגִלִית מִרְגְּלֹתַי וּשְׁכַבְתִּי וְהוּא יִגִּיד לְךָ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂינִי" (שם ג, ג). להתרחץ, להתלבש, להתבשם, ללכת אליו ולחכות שהוא יגיד לי מה לעשות? לשם מה כל הפעולות הללו – חשבתי אך לא ביטאתי את מחשבותיי בקול. קיבלתי את דבריה ללא הסתייגות: "כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמְרֵי אֶעֱשֶׂה" (שם, יא), והתכוננתי לפגישה לפי הוראות נעמי. בלילה, כשאישי אינו רואה, חיכיתי שבועז יאכל, ישתכר, ילך לישון, ואז שכבתי למרגלותיו כפי שהורתה לי חמותי. "וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וַיִּחְרַד הָאִישׁ וַיִּלְפַּת וְהִנֵּה אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מִרְגְּלֹתָיו" (שם, ח) בועז התעורר. הוא התעורר והופתע לראות אותי שוכבת למרגלותיו. גם אני הופתעתי ממצבי, התחרטתי ורציתי לחזור לביתי, אל נעמי, אך בועז שאל אותי: "מִי אַתְּ" (שם, ט) ואני הזדהיתי: "אֲנִי רֹת אֶמְתֶּךָ וּפְרִשֶׁתְּ כִנְפֶךָ עַל אֶמְתֶּךָ" (שם). למרות מבוכתי, החלטתי להתמקד במטרה שלשמה באתי וביקשתי ממנו שיגאל אותי, שיישא אותי לאישה, "כִּי גָאֵל אֶתְּהָ" (שם), קרוב משפחת בעלי המת שיכול לייבם אותי, לגאול אותי. בועז בירך אותי: "בְּרוּכָה אַתְּ לַה' בְּתִי" (שם, י) ואמר: "הֵיטֵבֶתְּ חֶסֶדְךָ הָאֲחֵרוֹן מִן-הָרִאשׁוֹן לְבִלְתִּי לָכֶת אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים אֲמִדֵּל וְאִם עֲשִׂיר" (שם). לדעת בועז, בקשתי להיגאל היא מעשה חסד גדול יותר מחסדי הראשון שצל עזיבת משפחתי, דתי ומולדתי ודבקוטי בחמותי, מפני שכעת אני רוצה להנציח את שם

בעלי המת עימו על אף שאני יכולה להינשא לבחורים צעירים ממנו, בין עניים בין עשירים. פניי האדימו שוב בנוכחות בועז, ושוב התפללתי שהוא לא הבחין בכך. בועז אמר: "כל אשר תאמרי אעשה לך כי יודע כל שער עמי כי אשת חיל את" (שם, יא), הוא הסכים לגאול אותי והוסיף: "ועתה כי אמנם כי אם גאל אנכי וגם יש גאל קרוב ממני ליני הלילה והיה בבקר אם יגאלך טוב יגאל ואם לא יחפץ לגאלך וגאלתיך אנכי חי ה' שכבי עד הבקר" (שם, יב-יג). הוא הציע לי להישאר ללון אצלו ואמר שבבוקר הוא יברר אם הגואל שקרבתו גדולה יותר למשפחת אלימלך יסכים לגאול אותי והבטיח כי אם אותו אדם לא יסכים לגואלי, הוא יעשה זאת. לחיזוק דבריו הוא נשבע בה'.

השכם בבוקר, "בטרם יכיר איש את רעהו" (שם, יד), כדי שלא ידעו שאישה, אנוכי, ישנה בגורן, קמתי לעזוב לביתי. אך לפני פרדתנו, העמיד בועז במטפחתי "שש שערים" (שם, טו). ברגע זה, הרגשתי שהגאולה תגיע, שבועז הוא המפתח לגאולתי. "ויבא העיר" (שם), בועז הלך העירה כדי לברר את החלטת הגואל. כששבת אל חמותי, סיפרתי לה את כל אשר עשה בועז לי ועל שש השעורים אשר העניק לי "כי אמר אל תבואי ריקם אל חמותך" (שם, יז). נעמי ביקשה ממני להימנע מכל פעולה ולחכות לראות כיצד בועז יתנהל, משום שלפי דעתה הוא יפעל לסיום הפרשה בדרך הטובה ביותר. הסכמתי עימה בכל ליבי.

בהמשך אותו יום, בועז עמד בשער העיר לנגד עיני עשרה מזקני העם ולנגד עיני העם עצמו, גם נעמי ואני היינו ביניהם. בועז פנה אל אותו גואל, "פלני אלמני" (שם, ד, א) בסמכותיות והזמינו אל השער: "סורה שבה פה פלני אלמני" והאלמוני: "ויסר וישב" (שם). בועז הזכיר לאלמוני שנעמי נאלצה למכור את חלקת השדה שלה ושכעת יש לו אפשרות לגאול בשל היותו הגואל הקרוב ביותר לנעמי. אם הוא לא יעשה זאת, הוא, בועז, יגאל אותו. דהיינו: קרקע אינה נמכרת לצמיתות. אם אדם התרושש ומכר את קרקעו, הוא זכאי לגאול את הקרקע, לפדות אותה מהקונה. אולם אם אין בכוח האדם אשר התרושש לפדות את קרקעו, מצווים קרוביו לגאול את האדמה. פלוני אלמוני הסכים: "אנכי אגאל" (שם, ד). כששמעתי זאת הרגשתי תחושה של החמצה ואכזבה, ייתכן מפני שאני ידעתי שהוא חשב רק על הקנייה שתגדיל את נחלתו, על הרווח שיצא לו מכך, ולא על נעמי ועליי. וייתכן שרציתי שרק בועז יגאל אותי. בועז, בפניו הרציניות וחדורות המטרה, השיב לו: "ביום קנותך השדה מידי נעמי ומאת רות המואביה אשת המת קניתי להקים שם המת על נחלתו" (שם, ה). כאשר פלוני אלמוני החל להבין שעם גאולת הנחלה הוא מחויב לייבם את אשת מת, אותי, רות הנוכרייה, הוא החל לסגת בחשש לפגיעה בייחוסו המשפחתי. גאולת האדמה וגאולתי, אשת מת, מביאה איתה את החובה להקים צאצא על שם בעלי המת על נחלתו. צאצא שיישא את שם בעלי המת ולבסוף יירש את הנחלה והיא תחזור להיקרא על שם המת בזמן שהגואל יצטרך לפרנס אותי ואת נעמי עד שצאצאי יוכלו לגאול את

אדמת אביו. הוא חזר בו: "לא אוכל לגאול לי פן אשחית את נחלתי" (שם, ו). בשל ויתורו על הגאולה ועל הייבום, הגואל הפלוני אלמוני החל לבצע את טקס שליפת הנעל, שנעשה בכל מעשה של גאולת האדמה בכסף, "על הגאולה" (שם, ז), או בעסקת חליפין של שדה בשדה אחר "ועל התמורה" (שם), כדי לתת תוקף חוקי לעסקה: "לקיים כל דבר" (שם). המנהג החל: "שלף איש נעלו ונתן לרעהו" (שם). הנעל מסמלת אדנות, בעלות ושליטה, ושליפת הנעל מסמלת את הוויתור על הבעלות על השדה והעברתו לאחר. "ויאמר הגאול לבעז קנה לך וישלף נעלו" (שם, ח). הגואל, פלוני אלמוני, ויתר על זכות הגאולה ועל ייבומי, וכסמל לאותו ויתור הוא שלף את נעלו בפני הזקנים והעם והעבירה לבועז. מכאן, בועז רשאי להיות הגואל הרשמי. בועז הכריז ברבים שברצונו לבצע את מעשי הגאולה וציין את הגאולות שאותן ביצע: הוא גאל את השדה של נעמי ואלימלך: "עדים אתם היום כי קניתי את כל אשר לאלימלך ואת כל אשר לכליון ומחלון מיד נעמי" (שם), וגאל אותי: "וגם את רות המאביה אשת מחלון קניתי לי לאשה" (שם, י) וציין את מטרת הגאולה: "להקים שם המת על נחלתו ולא יכרת שם המת מעם אחיו ומשער מקומו" (שם). התוקף החוקי לגאולותיו הם העדים: "עדים אתם היום" (שם).

לא יכולתי לעכל את הבשורה, ההתרגשות שאחזה בי גרמה לי לפרוץ בבכי. השדה חזר לנעמי, ושמה של משפחת אלימלך ונעמי חזר לנחלה. מה שנראה לי ולחמותי כאבוד חזר ונבנה כמעט יש מאין. באומץ ובתעוזה שלי, ובעיקר של חמותי נעמי, הצלחנו לשקם את משפחת אלימלך, כמובן בעזרת חסדו של בועז, בעלי. האמת, גם היום זו תחושה מוזרה לבטא את המילה "בעלי" כשלא מדובר במחלון. זו תחושה טובה.

העם בירך אותי ואת בועז בשמחה ובכבוד רב: "יתן ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנה שתייהם את בית ישראל" (שם, יא). הם איחלו לי שאהיה כאחת מאימהות האומה שבנו את בית ישראל, וכך ביטאו את קבלתי לעם ישראל. ברגע זה הפסקתי להרגיש בוושה על מוצאי הנוכרי. "ועשה חיל באפירתה" (שם) – הם איחלו לבועז הצלחה באפרת, שמה הנוסף של בית לחם, והוסיפו: "וקרא שם בבית לחם" (שם) – שבועז יבנה לו בבית לחם משפחה גדולה שתאריך ימים ששמו יקרא עליה וששמו יהיה מקור לתהילה.

"ויקח בעז את רות ותהי לו לאשה ויבא אליה ויתן ה' לה הריון ותלד בן" (שם, יג). בועז נשא אותי לאישה בערב אותו יום, בחתונה מאושרת ושמחה, ובעזרת התערבות ה' הריתי וילדתי בן. בני יהיה גואל לנעמי, כאשר יגדל יירש את נחלת אלימלך, יכלכלה, ידאג לצרכיה בעת זקנה ויחיה את נפשה המיוסרת עד כה בשל שכול בניה ואישה. "ותקח נעמי את הילד ותשתהו בחיקה ותהי לו לאמנת"

(שם, טז). נעמי, שאני אוהבת אותה אהבת אמת ללא תנאים על אף שאין בינינו קשר דם, נחשבת סבתו של בני ושימשה לבני אומנת. אני החלטתי לקרוא לבני עובד.

וכך הסתיים לו סיפורי: מרעב לשפע כלכלי ולשדות מלאים תבואה, מירידה מהארץ להשתרשות באדמת הארץ ולגאולה, ממוות לנישואים ולחיים חדשים, מסבל לאושר ולפיצוי על סבלי העבר ומעקרות לפוריות – בני עובד הוא מקור שמחתי.

"זה היה סיפור ארוך, " אמר ישי. "ארוך מאוד, " הסכים עימו אביו עובד והמשיך: "בכל פעם כשהיא מספרת את סיפורה היא אינה חוסכת בפרטים". "כן, " השיבה להם רות וחייכה, "זה הסיפור שלי, סיפור גאולתי, סיפור חיי איננו קצר. אני רוצה להעביר לכם את המסר המשתמע מדבריי, " אמרה נחרצות. "איזה מסר יש לסיפורך?" שאל אותה ישי בתמימות. רות ענתה לו: "עברו כבר שנים רבות מאז שהתאלמנתי לראשונה, מאז שסיפורי החל, אני כבר סבתא, אך אני רוצה שתזכרו זאת, את המסר של סיפורי, ללמדכם כמה שכר טוב מגיע לגומלי חסדים". "מה המשמעות של שכר טוב מגיע לגומלי חסדים?" שאל ישי בתמיהה. ואביו, עובד, ענה לו: "המשמעות היא לעזור לזולת. כאשר אדם עוזר לזולת ללא בקשת תמורה, מבצע חסד, שכר טוב מגיע לו ושכר טוב יגיע לו מה" אימו רות חייכה שוב ואמרה: "לימדתי אותך היטב בני."

מקום שני חטיבת ביניים

סיפור איוב – עניין של איזון

גנית אופק – כיתה ט', חטיבת הביניים השחר, הוד השרון

בהנחיית אורטל גוטרמן

ברור כשמש כי חטאת לו, אולי אינך זוכר?

איזו אמת תמצא במעט הונך? הציע האחר

תהי חמת ה' עליך, ומה אתה בכלל שואל?

קם אדם ומטיל דופי בסדרי כל התבל?

צל הצדיק, כמו לא שמע דבר, היטה ראשו השמימה

ליבו דואב ראשו קודח זעק איוב לאל "למה?!"

רכושו ואדמותיו, הרגעים היקרים, עם משפחתו שכה אהב

הכול עכור ואפלולי, חיוו הם שקר וכזב

הן לא ירא את אלוקים? והביא את טובי הבנים?

נולד נקי מחטא, אל מציאות קודרת וחסרת רחמים

נפש רכה אובדת בתוהו אחר המוות הנשגב

שם צדיק טוב ורשע מוחלט נחים שלווים יחדיו

ושם בשערי שמיים התכנסו מלאכי אלוקים ושטן
אשר שמח לאיד בחטאיו של איוב המסכן כילד קטן
והכריז: "חמדנים הם, ילכו בדרך רעה אם יחסוך ה' בגמול
אשר עשה טעות נוראית כששם קץ לאותו מבול"
מתבוסס בעפר התגבשה בראשו של הצדיק התועה קללה
מילים אימות העלה על דל שפתיו, כי כך מאס במחלה
וכמו ממרחק שמע דברי משיחו אֱלִיהוּא בֶן בְּרַכְאֵל:
"ידעת עליות רבות ויראת, הן כך במורדות מוצדקות דרכי האל"

הלילה ירד וכוכב נגלה, דמעה זלגה על לחיו של איוב
אהבתו אל אלוקים עודנה בוערת. כבר לא התכוון לעלוב
ועל מר גורלו לא בכה, הוא היטה ראשו השמיימה
בלב שלם וראש שְׁלוֹ שאל את אדונו "למה?"

ומתוך הסערה התגלתה התבונה, העוצמה ומידת הרחמים
נכלם עמד איוב מול צל של רוח אלוקים
הבט סביבך, מה רואות עיניך? מה צרים הם אופקיך?
זוכר אתה כמה זוגות עיניים ראית בימיך?
כאין וכאפס הן נגד עולם וזמן
ובכל זאת רואות הן רק את עצמן

מקום שני חטיבה עליונה

אחת משבע הנביאות

טלי ימרה, כיתה י', תיכון בן גוריון, נס ציונה

בהנחיית שרית שטרצר

"ותאמר אם על המלך טוב ואם מצאתי חן לפניו וכשר הדבר לפני המלך וטובה אני בעיניו יכתב להשיב את הספרים מחשבת המן בן המדתא האגגי אשר כתב לאבד את היהודים אשר בכל מדינות המלך. כי איככה אוכל וראיתי ברעה אשר ימצא את עמי ואיככה אוכל וראיתי באבדן מולדתי" (אסתר ח, ה-ו)

ויהי בימי אחשוורוש,

חיה אחת משבע הנביאות.

האם אינכם שומעים את קול שירתה?

האם אינכם שומעים צחוקה הרך והמלבלב?

האם אינכם יכולים לראות את חיוכה,

אשר זורח כמו השמש ביום אביבי ושמשי?

צחוקה יכול להביא תקווה לעם אשר נמצא בגולה

וחוכמתה תגרום לאיש החכם ביותר בכל רחבי פרס לבלוע את לשונו.

אמונתה גבוהה כמו הכוכבים אשר איננו יכולים להגיע אליהם

וברגע שהיא תיעלם מהאדמה, כל העם יקונן מצער.

היא טובת מראה, צנועה, חכמה, אמיצה ואדיבה;

היא לא פחדה לפנות אל מלכה בהסתכנות

במותה להצלת עמה.

נושאת היא חן וחסד בעיני מלכה
ואין זה פלא שנשא אותה לאישה,
אחרי הכול מבורכת היא בידי האל
ונאלצת היא להסתיר את דתה, אמונתה
ואת ערכיה.
אך למרות זאת רוחה לא נשברה
ונשארה היא חזקה
כי רק כך תוכל היא להציל את עמה.
היא אשר ידעה כל אשר נעשה,
אשר סיכלה את ניסיון חיסול בעלה ועמה,
אשר הייתה מלאת תקווה, אמונה ואהבה.
אשר לחמה נגד הרוע וניצחה,
שלא הרימה ידיים וויתרה,
היא תישמר בליבנו לעד.
אחת משבע הנביאות,
שבורכה על ידי האל,
שלא פחדה מהמוות והוכתרה למלכה.
זאת אשר נכתבה עליה מגילה שלמה.
האישה אשר הייתה המושיעה של עמה:
הדסה.
אך אנו מכירים אותה בשמה: "אסתר המלכה".

נזכור אותה לעד,
נחגוג את ניצחונה,
ונקרא את סיפורה בכל שנה בגאווה.
כל העם ידע את כל אשר עשתה
היא הצילה את עמה בזכות אמונתה ונחישותה.

מקום שלישי חטיבת ביניים

תיק רצח מס' 1 - פרשת קין והבל

פלג ליפץ-אליאסי, כיתה ח', חטיבת הביניים השחר - הוד השרון

בהנחיית עינת לנדיס

החוקרת הראשית:

פלג ליפץ-אליאסי

תיק החקירה הזה, הראשון במספר, מציג עובדות על אודות רצח קין את הבל.

בעקבות ממצאים חדשים שנתגלו לאחרונה, ראו להלן שיחת ווטסאפ שהתקיימה בין קין לאלוקים, הוחלט לפתוח את תיק הרצח ולדון בו מחדש.

להלן שיחת הווטסאפ שהתקיימה בין קין לאלוקים לפני ביצוע הרצח -

אלוקים...למה אתה אוהב יותר את הבל? למה? כי הוא רועה צאן, ואני עובד אדמה?

למה אתה חושב כך?

שנינו הקרבנו לך קורבן וזה ברור שאתה מעדיף את הקורבן של הבל. אתה בכלל לא שועה לקורבן שלי.

אתה מעדיף בשר על פני צמחוני?
אני מאמין שיבוא יום והטרנד הזה ישתנה...תהייה העדפה ברורה לצמחוני על פני בשר

למה חרה לך ולמה נפלו פניך?

הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואליך תשוקתו ואתה תמשל בו

???

אלוקים...אתה לא מסתדר עם המקלדת? השמטת מילים,
יש לך שגיאות כתיב, בודק האיות שלך לא עובד...

מה יקרה לי אם אני איטיב? ומה זה שאת בכלל?

אלוקים?

אלוקים?

למה אתה לא עונה? מסנן?

הינה... עוד הוכחה שאתה לא אוהב אותי...

****[שעה מאוחר יותר]****

קין, אי הבל אחיך?

לא ידעתי. השמר אחי אנכי?

מה עשיתי! קול דמי אחיך צעקים אלי מן האדמה

ועתה, ארור אתה מן האדמה אשר פצתה את פיה לקחת את דמי אחיך מידיך

כי תעבד את האדמה לא תספ תת כחה לך, נע ונד תהיה בארץ

גדול עוני מנשא

הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר, והייתי נע ונד בארץ, והיה כל מצאי יהרגני

לכן כל הרג קין שבעתים יקם

דוח חוקרת היחידה לפשעים חמורים – פלג ליפץ-אליאסי:

רקע: שני אחים הגישו מנחה לאלוקים. אלוקים קיבל את מנחתו של הבל ואת מנחתו של קין לא קיבל ("וישע ה' אל הבל ואל מנחתו. ואל קין ואל מנחתו לא שעה"). מדובר במקרה הרצח הראשון שלנו.

אליבי: אין

סיבת הרצח: קנאת אחים

אביזר הרצח: לא ידוע, כנראה אבן שנלקחה מהשדה

זמן ביצוע הרצח: לא ידוע, כנראה סמוך להקרבת הקורבן

החשוד העיקרי: קין, האח הגדול של הבל

רקע על אודות קין: המשפחה מוכרת למשטרה, בעלת רקע עברייני. האם (חוה) היא פתיינית שהדיחה את האבא (אדם) לאכול מהפרי האסור בגן עדן. שניהם יחד עברו על חוק ברור וחד משמעי של איסור אכילה מפרי עץ הדעת. האב – חלש אופי ונוטה להתפתות בקלות.

חשוד נוסף: אלוקים

רקע על אודות אלוקים: כל יכול וכל יודע

ניתוח האירוע על סמך שיחת הווטסאפ שנמצאה בטלפון של קין, כולל הסקת מסקנות:

מדובר ברצח הראשון בתולדות האנושות. קין, האח הבכור, רצח את אחיו הבל. סיבת הרצח היא קנאת אחים. במקרה שלהלן, הקנאה אינה מבוססת על יחס מועדף של אחד ההורים (אנחנו לא רואים לכך עדויות בטקסט, כמו שרואים למשל בסיפור יוסף, ששם יש עדויות מפורשות שיוסף היה הבן המועדף על אביו). במקרה שלפנינו הקנאה מבוססת דווקא על תשומת הלב של אלוקים – קין נפגע מכך שאלוקים לא שעה אל מנחתו, אף שהוא הבן הבכור. נוסף לכך שכנראה הקנאה היא תכונת אופי של קין, דפוס התנהגות עברייני מולד.

בניתוח השיחה שהתקיימה בין ה' לקין, חשוב לשים לב לכמה משפטים שעזרו לנו לגבש את כיוון החקירה החדש:

אלוקים שואל את קין: **למה חרה לך ולמה נפלו פניך?**

שאלה זו מלמדת שה' אומנם דחה את מנחתו של קין, אך הוא לא דחה את קין עצמו. הוא מגלה דאגה אבהית ומתעניין בקין. הוא שם לב שהוא עצוב, מאוכזב והוא פונה אליו כדי לברר את שעל ליבו. לדאבוננו, קין ממשיך לאצור את כעסו ואת כאבו בליבו ואינו עונה לה' על שאלה זו.

לאחר שקין לא ענה על שאלתו של ה', ה' ממשיך ואומר –

"הֲלוֹא אִם תִּיטִיב שְׂאת, וְאִם לֹא תִיטִיב לִפְתַּח חֲטָאת רִבְצָ, וְאֵלֶיךָ תִּשְׁקֶתוּ, וְאַתָּה תִּמְשַׁל בּוֹ"

משפט עמום וקשה להבנה. במשפט זה יש קושי תחבירי וסמנטי ואפשר להבין את המשפט הזה בשתי דרכים:

1) **אם תיטיב מעשיך – אז ישתפר מצבך** (במקרה זה, משמעות המילה "שאת" היא תתנשא,

תתרומם, ייסלח לך, יהיה לך יתרון) **ואם לא תיטיב – החטא והכישלון תמיד יארבו לך.** במילים אחרות: אם תיטיב מעשיך אז לא תצטרך לכבוש את פניך באדמה ותוכל ללכת זקוף. אך אם לא תיטיב את מעשיך, יתחיל החטא להכשילך, לשלוט בך.

2) **אם תיטיב ואם לא – זה לא משנה שכן החטא תמיד אורב לך.** במקרה זה, לא משנה במה

תבחר – התוצאה זהה, היצר הרע תמיד יארוב לך. במקרה זה, משמעות המילה "שאת" היא עוונך, פניך.

המשפט העמום הזה של אלוקים עושה אותו לחשוד נוסף בפרשייה. כחוקרת הפרשייה הסבוכה הזו, אני תוהה מדוע במקרה של קין אלוקים אינו מציג איסור מפורש לרצוח. הרי ה' הרגיש שקין נמצא במצב נפשי לא פשוט, מדוע הוא לא אמר לו במפורש לא לרצוח? אם נבדוק את הפרשייה של הוריו בגן עדן, נוכל לראות ששם אלוקים הציג איסור מפורש על אכילה מעץ הדעת. יכול להיות שאם ה' היה מציג איסור ברור ומפורש שאסור לפגוע באדם אחר, הרצח הנ"ל היה נמנע.

בנוסף לכך, ידוע שה' הוא כל יכול וכל יודע. הוא ודאי צפה שקין יגיב בצורה אלימה כלפי הבל. מדוע לא מנע זאת? כחוקרת הפרשייה, אני תוהה אם אפשר להאשים את אלוקים באי מניעת רצח.

כאשר אנחנו ממשיכים לנתח את השיחה בין ה' לקין, אפשר לראות שבחלק השני של השיחה, זה שפותח בשאלה של ה': "אֵי הֶבֶל אַחִיךָ?" ה' מתחיל לחקור את קין. בשלב זה, הוא כבר יודע שקין רצח. אומנם, בשלב הראשון, קין מתנער מאחריות ומתכחש לרצח, ה' מיד מוכיח אותו ואומר לו "מָה עָשִׂיתָ! קוֹל דְּמֵי אַחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן הָאֲדָמָה". משפט זה מוכיח שאי אפשר להסתיר מהאל דבר ולכן גם אי אפשר לחמוק מעונש.

בסוף השיחה, אנחנו עדים לעונש שה' בוחר לתת לקין על המעשה הנתעב שביצע. בניגוד למצופה, ה' אינו גוזר על קין עונש מוות. העונש הוא שקין יהיה מנודה מהקהילה (בימינו, לישיבה בבית כלא יש אותו תפקיד – הרחקה מהקהילה), ובנוסף לא יצליח להצמיח פרי מן האדמה, הוא יהיה נע ונד, יאלץ לנדוד כל חייו, הוא יחיה בבריחה מתמדת ובחוסר מרגוע.

לאחר שקין שומע את גזר הדין, הוא אומר: "גְּדוֹל עֲוֹנֵי מִנְּשָׂא", וזו למעשה הודאה מפורשת בפשע. על סמך משפט זה, אנחנו יכולים להגיד חד משמעית כי קין הוא הרוצח!

לצד ההודאה ברצח, אפשר לראות שקין מוחה על העונש שה' נתן לו ומביע חשש כבד מכך שהסובבים אותו ירצחו אותו (בהתאם לדין רוצח). ה' מקבל את בקשתו של קין ומבטיח לו שמי שיפגע בו יענש שבעתיים, כלומר בכל חומרת הדין. התגובה הזו של ה' מוכיחה של אף שקין פשע ה' עדין חס עליו ומחליט להגן עליו. כנראה בגלל שזה הרצח הראשון בהיסטוריה וה' בחר בקין להיות זה שילמדו דרכו שיעור במוסר, דרך הסיפור הזה ה' רוצה שהאנושות כולה תדע שאפשר וחשוב לבחור בדרך הטובה ולכבוש את היצר הרע. אומנם קין הוא הרוצח, אך ללא ספק יש כאן גם אחריות הורית, ובמקרה שלנו מדובר בדמות האב - באלוקים.

אם אסכם את האמור לעיל, אפשר לכאורה לקבוע קו הגנה לקין שבו נטען שה' מעולם לא ציווה על איסור רצח, מהיכן קין אמור היה לדעת שאסור לו לרצוח את אחיו? וכן אפשר לטעון כלפי ה' שלא מנע את הרצח.

למרות התהיות הללו, אני מאשימה את קין בלעדית ברצח, שהרי האיסור לפגוע במישהו אחר, קל וחומר לרצוח מישהו, זו אבן פינה בעולם המוסרי. כל בן אנוש צריך לדעת שאי אפשר ליטול חיים של מישהו אחר. אדם נולד עם מצפון, עם מוסר, ולא צריך לנסח חוק שאוסר על רצח, זוהי אקסיומה, עיקרון שהוא מובן מאליו. ואם מישהו עובר על החוק המוסרי הזה, הוא חייב להיענש.

הערה: השאלה בדבר נוכחותו של אלוקים באירועים קשים, באירועים שאינם מובנים לאדם, היא שאלה שחוזרת על עצמה פעמים רבות. בתיקים רבים שמטופלים על ידי משטרת ישראל מופיע אלוקים כחשוד. גם באחת הפרשיות הגדולות שהיו אצלנו, השואה, נשאלה השאלה איפה היה אלוקים. מדוע אלוקים, הידוע בכך שהוא רואה הכול ויודע הכול, לא מנע את רצח ההמונים האכזרי והמזוויע הזה? שאלה זו מתעוררת לא ממקום של התרסה נגד הדת או נגד האמונה, אלא ממקום של חיפוש תשובות לקיומם של אכזריות ושל חוסר מוסריות בעולם. לכן גם במקרה זה, לא אלוקים הועמד לדין, אלא הנאצים.

עבודות נבחרות מחוז מרכז

שירו של מוחמד המצרי

עידן ישראלי, כיתה ט', חטיבת בניינים מיכה רייסר, ראשון לציון

בהנחיית חגית טליאס

ידוע הסיפור על מכות מצרים

שפגעו בנו, ביבשה ובמים:

במכת הדם הכול התחיל,

הכול היה אדום ומגעיל.

לא היה לנו במה להרוות צימאוננו,

לנו ולצאננו.

אחר כך צפרדעים היו בכל פינה,

הקימו קול שאון והמולה.

הכינים טיילו על ראשנו,

השחין פגע בעורנו,

ואנו יצאנו מדעתנו...

ועוד לא ראיתם את הערוב,

שנראה כמו מטוס מקרוב:

מעין חיות טרף

שהרסו את יבולינו כאילו בפיהם יש חרב.

והדבר? חשבנו שהכול עבר,

אכל כל מה שנשאר, לא השאיר דבר.

לפתע נפתחו ארובות השמיים,

ברד כבד ירד, אפילו לא מים.

חתיכות קרח עצומות וחזקות,

חשנו את עוצמתם כמכות.

אחרי הברד, כשחשבנו שנגמרו המכות,

הגיעו הארבה – חגבים שבאים בלהקות,

הרסו כל חלקת אדמה טובה,

במצרים ארצנו האהובה.

ואז באמת חשבנו שהכול נגמר,

שמאחורינו כל האסון המר:

פתאום היה שקט, דממה והכול חושך ואפלה,

לא ראינו כלום, כאילו מסך על עינינו עלה.

אחרי החושך, כשהופיעו האורות,

הגיע הגרוע מכול: מכת בכורות.

כל בית איבד את הבכור במשפחה,

אצל כל אדון, עבד ושפחה.

האבל הורגש בכל הבתים,

ברחובות אספו את המתים,

ורק אז פרעה יצא מהארמון

והבנו שירד לו האסימון:

את העברים צריך לשחרר,

ואת נפשותינו לאוורר,

לעמוד על הרגליים

ולבנות מחדש את מצרים.

מונולוג אישי

הילה אפרים, כיתה ח', מקיף י"ג ע"ש יצחק נבון, ראשון לציון

בהנחיית אורטל גוטרמן

שמי הוא יונה. ודאי אתם מכירים אותי מסיפורי ילדותיכם, "האיש והלוויתן", כך כינו אותי. אך מה מסתתר מאחורי הכול, את זה אינכם יודעים. כעת אני כאן ואספר לכם את סיפורי מנקודת המבט שלי – מה אני עברתי, למה התנהגתי כך, את הכול!

ה' ביקש ממני ללכת לעיר הגדולה נינווה, הוא רצה שאגיד להם שהוא כועס מאוד בגלל התנהגותם. אני פחדתי, פחדתי מהאחריות הגדולה, הרי זו עיר גדולה מאוד. לאנשי העיר נינווה יש הרבה סיכויים לחזור בתשובה. אם יחזרו בתשובה, אנשי נינווה יהיו בני אדם טובים יותר. פחדתי מזה כי אז שמם של היהודים בישראל ירד והם ימשיכו לחטוא. כך אני אהיה למקטרג על היהודים בישראל. זאת הרגשה נוראה, איומה, זה כמו לבגוד בעמך. כולם יכעסו עליי ואני אהיה אחד מהם, מהגויים.

אז החלטתי לברוח, לברוח מהאחריות. אני יודע, זאת התנהגות ילדותית ומפחדת, אבל פחדתי עד מאוד וזה נראה לי הדבר הכי הגיוני באותו רגע. אבל היום, היום אני מתחרט על זה. כל הסיפור היה יכול להיגמר אם הייתי עושה מה שאומרים לי ומקשיב לה'. ירדתי לכיוון יפו וחיפשתי אונייה. אחרי שמצאתי, שילמתי לרב החובל של האונייה והתחלנו לשוט.

פתאום התחילה סופה. הים געש ורעש כל כך, לא היה לנו סיכוי, הסתכלתי סביב, ושקט, הים רגוע, רק מתחתי ומתחת לכל בעיותיי נמצאת הסופה, הסופה שהוכיחה לי את כוחו של ה'. ירדתי למטה והלכתי לישון כי ידעתי מה גורלי. ידעתי שזה באשמתי. ה' רוצה לנקום בי ולהראות לי שמעשי לא השתלמו. היה לי קשה, רציתי פשוט לשכוח מהכול ולישון. שמעתי את כולם מתפללים. אנשי האונייה עשו הגרלה לראות מי אשם בכל הסופה הזאת. אני יצאתי בגורל, זה היה צפוי, ידעתי זאת מראש, ה' יודע הכול! רב החובל של האונייה ירד אליי והיה מופתע. לא הבין למה אני לא כמו כולם, למה אני לא מתפלל בצעקות שיקרה נס.

הסברתי לו שאני אשם ושאין מה לעשות חוץ מלהוציא אותי מהאונייה. לא הייתה לי ברירה, זאת הייתה האפשרות היחידה להציל את כולם ולשלם על מעשיי. לפני שהרגו אותי, ניסו לעשות הכול:

להתפלל, לזרוק מטען כבד מהאונייה. אך לשווא. אנשי האונייה זרקו אותי למים – והים עצר, קפא מלכת. כולם התפלאו ונדהמו, קראו תודה לה' שהציל אותם מהסופה הנוראית ומהמוות שהתקרר. הרגשתי שלפחות בדבר אחד הצלחתי, הצלחתי להראות לגויים שה' הוא גדול, הוא יכול לעשות הכול! לפתע, בלע אותי דג, נכנסתי למעי הדג ומצאתי לי פינה שקטה, שם נשארתי, אני חושב שה' כעס עליי. הוא כעס, כי לא אמרתי תודה. תודה על הכול. קיבלתי עונש, הדג בין רגע נהיה לדגה, זה היה מפתיע מאוד, הדגה התחילה להתעבר וביצי דגיגים הופיעו בבטנה. יותר ויותר ביצים הצטרפו ונהיה כל כך צפוף עד שלא יכולתי כבר לנשום. התפללתי חזק מאוד לה', ביקשתי סליחה, סליחה על מה שעשיתי ועל מעשיי הילדותיים, ביקשתי שיוציא אותי כמה שיותר מהר. ה' נענה לבקשתי והורה לדגה לפלוט אותי ליבשה, וכך עשתה.

לאחר יציאתי מבטן הדג, הזכיר ה' לי את משימתי: ללכת לנינווה. מובן שהסכמתי והלכתי לכיוון נינווה, הדרך הייתה ארוכה ומתישה מאוד, שלושה ימי הליכה רצופים. הגעתי לנינווה מותש ועייף, הלכתי לספר להם את הנבואה. בגדיי היו בלויים וקרועים מכל הליכתי. אבל הרגשתי שאני עושה את הדבר הנכון, מכפר על מעשיי ואומר סליחה לה'.

אמרתי להם שה' כועס ורוגז על מעשיהם, על החטאים שלהם ועל כל מה שעשו בעבר. אנשי נינווה שמעו והצטערו על מעשיהם. כל אנשי נינווה לבשו שקים על גופם כאות אבל והיו בצום. השמועה על הבשורה שלי הופצה מהר כל כך עד שהגיע לאוזני מלך נינווה. מלך נינווה הצטער לשמוע על מעשי העיר וגם הוא התאבל. מעשה זה הפתיע אותי מאוד, כי לא האמנתי שמלך נינווה, איש כל כך חשוב, יחזור בתשובה בגלל נבואתי. זאת הייתה ההוכחה בשבילי שגם אני יכול להוביל שינוי, אפילו שינוי גדול כזה. אחרי שה' ראה את תושבי נינווה, הוא סלח להם ועל מעשיהם.

אני, לעומת זאת, הרגשתי רע. היה לי קשה. כל הדרך הזאת, המסע הזה עשה לי לא טוב. כל החטאים, הכישלונות, הבריחה מעצמי והפחד, הבריחה מאחריות רק הרסו אותי, אותי ואת נפשי. עשיתי כל כך הרבה טעויות, אני יודע, אני יודע שאנשים טועים, אבל היה לי קשה, זה לא פשוט שכל העולם נגדך. התפללתי, התחננתי, חזק כל כך, צעקתי לה': "בבקשה, רחם עליי! קח את נפשי, הפסק את הסבל שאני עובר כעת, כי טוב מותי מחיי".

אחרי תפילותי הלכתי מאחורי העיר כדי שאשקיף על נינווה לכל צרה שתבוא. בניתי לי סוכה ותחתיה ישבתי. ה' הצמיח מעל הסוכה צמח, צמח גדול מאוד שיעשה לי צל. לצמח קוראים קיקיון והוא צמח

רעיל. היה צל, שמחתי מאוד, לא האמנתי שאחרי כל חטאיי ומעשיי תגיע כזאת בשורה משמחת. הייתי מאושר. איך אחרי כל הרע בא טוב?!

אך שמחתי הייתה מוקדמת מדי. תולעת באה בעלות השחר ואכלה את כל הקיקיון. פניי חוורו והרגשתי נורא, התעלפתי, השמש הכאיבה והכתה בי. שוב, ביקשתי והתחננתי שה' ייקח את נפשי כי טוב מותי מחיי ואני לא רוצה עוד סבל.

אבל אז הוא הסביר לי משהו שהאיר את עיניי ואני בטוח שיעורר אנשים אחריי. וכך אמר: "ויאמר ה' אתה חסֶת על הקיקיון אשר לא עִמַּלְתָּ בוֹ וְלֹא גִדַּלְתָּ שָׁבֵן לִילָה הִיא וּבֵן לִילָה אֶבֶד. וְאֲנִי לֹא אֲחוֹס עַל נִינוּה הָעִיר הַגְּדוּלָה אֲשֶׁר יֵשְׁבֶה הָרֶבֶה מְשֻׁתִּים עֲשֶׂרָה רְבוּ אָדָם אֲשֶׁר לֹא יָדַע בֵּין יְמִינוֹ לְשִׁמְאֹל וּבִהְמָה, רָבָה" (יונה ד, י-יא).

אני שמחתי על הקיקיון שלא עמלתי עליו, לא שמרתי עליו, לא גידלתי, לא האכלתי ולא עשיתי כלום למענו. בגלל זה הקיקיון צמח ברגע וגם אבד ברגע. כך ה' לא יחוס על נינווה העיר הגדולה, שיש בה המון כסף ורכוש, אבל כולם חסרי השכלה. מי שחסר השכלה כנראה אינו עובד ואינו מתפרנס. מה שאומר שכל רכושם גנוב, הם לא עמלו בשבילו ולקחו מאחרים שעבדו קשה בשביל לקבל רכוש זה. בגלל הסיבה הזו לא אחוס על נינווה והעיר תחרב.

ואז הבנתי: אין לעשות דברים על רגל אחת! צריך לעבוד קשה, לחשוב המון ולהתמיד. המעשים שעשיתי היו לא נכונים, לא עשיתי זאת מרצון, בגלל זה היה לי קשה ובגלל זה אנשי נינווה ימותו בסופו של דבר. חזרה בתשובה היא תהליך ארוך שלוקח זמן, כוח ומשאבים, לא רק להגיד אני חוזר בתשובה והעבודה נעשית לבד, לא, צריך לעבוד ולהשקיע. חזרה בתשובה לא באה רק מהפן הדתי, אלא גם איך להיות בן אדם יותר טוב, אדם רגיש וקשוב, אדם שיודע להציב לנו מטרות ולעמוד בהם.

כל מטרה שמציבים בחיים לוקחת זמן, בין מטרות קטנות בין מטרות גדולות, הן דברים שאנו כבני אדם חייבים להציב לנו וגם לעמוד בהם. אבל כדי להשיג אותם צריך לעבוד, ולעבוד קשה, להשקיע, להתמיד, להאמין בעצמך, צריך רצון, אומץ, תעוזה! אנשי נינווה עשו את הכול על רגל אחת ולא ייחסו משמעות לדברים שעשו, זה הלקח שצריך ללמד מסיפורי. תחשבו פעמיים, תתאמצו והתוצאה תהיה שווה את זה!

”ויהודה
לעולם
תשב
וירושלים
לדור ודור
”
...

יואל ד' 20

מחוז ירושלים

מחוז ירושלים

חברי ועדת השיפוט

יפה צדקיהו, מנהלת חברה ונוער מחוז ירושלים

מיכל יצחקי, מנהלת מרכז הדרכה

חווה אברבנאל, ממונה חח"ק

טלי פריס, מדריכה, מינהל חברה ונוער

ריקי מנדל, מפקחת רשותית

שי קיל, מנחה של"ח

רכזת התוכנית במחוז: טלי פריס

תוכן עניינים מחוז ירושלים

מקום ראשון

- 169 חטיבת ביניים: מנקודת מבט של דינה / מעיין שקד
- 178 חטיבה עליונה: השומר אחי אנוכי / רון בנימין

מקום שני

- 179..... חטיבת ביניים: סודות גלויים / קורן גבאי
- 184 חטיבה עליונה: היומן של חוה / שובל כהן

מקום שלישי

- 189 חטיבת ביניים: קינת תמר / זהר אלמכיאס
- 190..... חטיבה עליונה: על החטא ומעשיות אחרות / צחור מזרחי

עבודות נבחרות מחוז ירושלים

- 191 סיפור באוב / שיר פרץ
- 196 הקולות שלי / ג'וי נבון
- 198 מלכת הבובות / טלי גורחובסקי
- 201 רות בבית קפה / אריאל מ-רון
- 203 נעמה והמבול / נמרוד אוריזקי
- 207 חיי אברהם אבינו / יוסף דסטורי
- 208 מיומנו של יוסף / אביב אוחיון
- 210..... הי אליה, למה להרוג / הדר טל
- 212 מה טובו אוהליך / שירה זורין
- 213 נולדת לשרת / ליאורה קרני

ברכת מנהל מחוז ירושלים לספר הארצי

תלמידים יקרים!

כתוב במשלי ד, ב: "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו".

בחרתם להשתתף בתוכנית הכתיבה "תורה, נביאים וכותבים", המאירה את התנ"ך בזווית חווייתית ובאור יקר.

התנ"ך הוא ספר הספרים של העם היהודי ורלוונטי לחיינו במהלך כל הדורות. הוא נוגע בכל גונוי העם היהודי בהיותו חלק מהמורשת, מהתרבות ומהזהות היהודית. הוא בסיס ויסוד לרצף הקיום היהודי.

החיבור שלכם אל המקורות מעמיק את הקשר לתנ"ך באמצעות למידה משמעותית, מחזק את הקשר למורשת ישראל ואת תפיסת התנ"ך כערך רלוונטי, חי וקיים הנלווה לחיינו!

התנ"ך הוא התשתית ליצירת מכנה לאומי משותף ולשמירה על מרקם נכון וראוי בחברה בישראל. בימים אלו, הדברים מקבלים משמעות עמוקה יותר וחשובים עד מאוד.

אני מאחל לכם שתמשיכו לעסוק בלימוד התנ"ך כל חייכם ושהתנ"ך יהיה נר לרגליכם וישמש לכם מצפן בכל אשר תבחרו לעשות ובבואכם להשפיע טוב על הסובבים אתכם.

אני רוצה לברך אתכם על העבודות הנפלאות שכתבתם. ניכר בעבודות שחוויתם תהליך כתיבה משמעותי ויצירתי ושהתייחסתם ברצינות הן ללימוד הן להגשת התוצרים בצורה מכובדת.

אני מודה למורים ולמנהלים שלכם שסייעו לכם להוציא יצירות פרי עטכם מן הכוח אל הפועל ועודדו אתכם לעסוק בלימוד התנ"ך כמעצב זהות ותרבות יהודית וישראלית.

אשרינו שאלו הם תלמידינו.

עלו והצליחו בכל מעשי ידיכם ותלכו מחיל אל חיל!

בברכה,

מאיר שמעוני

מנהל המחוז

© S/O!

מקום ראשון חטיבת ביניים

מנקודת מבטה של דינה

מעייין שקד – כיתה ט', תיכון האקדמיה

למוזיקה ולמחול, ירושלים

בהנחיית טל דברה

"ואחר ילדה בת ותקרא את שמה דינה" (בראשית, ל, כא)

הוריי קראו לי דינה.

בילדותי תיעבתי את שמי. הוא הרי שם של בת, ואחיי לעגו לי ללא הפסק על היותי אישה. עכשיו אני מבינה שהשם הולם אותי יותר מכל שם אחר בעולם. רעיי ומשפחתי מאמינים שדנתי את עצמי לזוועות שסבלתי, ואמונה זו חוזרת ומהדהדת בכל פעם שהם קוראים לי בשמי. אני דינה, וזה הסיפור שלי.

פעמים רבות אמרו לי ששגייתי כשיצאתי מאוהלי כדי לראות את הבנות מופיעות ורוקדות, אבל אני יודעת שגם אם היו מזהירים אותי שמהו רע עומד להתחולל, הייתי יוצאת. כל האנשים שנזפו בי על טעותי לא הבינו את כוחה של הסקרנות של אישה צעירה שכל חייה בילתה בחיק משפחה, ללא חלון אל העולם שמעבר מלבד סיפוריו של אביה – רואה העולם. ואכן, הייתי ילדה סקרנית ולא העליתי בדעתי שהאנשים שבחוץ ירצו להרע לי. לא היה לי מושג...

ימים לאחר המקרה היו לי הבזקים של זיכרונות. מראה פניו המעוותות מאלימות ומתשוקה וקולו מלא הזעם לא עזבו את מחשבותיי לרגע. לא ידעתי איפה אני או מי אני או מה קרה לי. הייתה בי רק הידיעה החודרת שמישהו פגע בי, ושלא אתן לאף אחד להתקרב מספיק בשביל לעשות זאת שוב. הסתגרתי בחדרי ולא דיברתי עם איש. זאת הייתה הפעם הראשונה שהתחלתי לפקפק בהוריי. אבי שתק, אימי לא ידעה מה לעשות כדי לנחם אותי. ראיתי אותם בחולשתם. אני זוכרת שחשבתי לעצמי: אם הם לא יכלו לעזור לי, על מי אוכל לסמוך?

רק שבוע ימים לאחר המקרה, כשבא שכם עם אביו כדי לבקש את ידי, כמו התעוררתי לפתע מן התרדמה שאפפה אותי. ואז התמלאתי כעס קוצץ ומלחשש. מראה פניו של תוקפי הוא זה שהעיר אותי מתרדמתי. אני זוכרת שחשבתי לעצמי "איך זה שאותו אדם שפגע בי וששינה אותי לעד יכול

לבוא אל ביתי ולבקש את רסיסי החיים שהצלחתי לאסוף? איך זה שאדם שלקח את כל מה שהיה לי יכול לבוא אל ביתי ולבקש עוד? איך זה שכל החיים שלי נתונים בידיים שאינן שלי?" את התשובה קיבלתי דווקא מדודתי רחל. היא ואימא אף פעם לא היו קרובות, לפחות לא מאז שאני זוכרת אותן, ורחל תמיד סלדה ממני ומאחיי. לכן הופתעתי כשהיא באה אל"י במחבואי. אני עדיין זוכרת את מה שאמרה לי, מילה במילה. "הדבר הראשון שנאלצתי ללמוד בחיי הוא הרשעות של גברים. קיוויתי כל כך שאביך יהיה שונה, אבל גבר הוא גבר, וכל גבר מחונך להאמין שהעולם כולו מגיע לו."

באותו רגע הבנתי את כוונתה. נולדתי אישה אל עולם שנשלט על ידי גברים. תמיד ידעתי את זה, גם אם זה אף פעם לא נאמר במילים, אבל המבט של העצב והכאב בעיניה של רחל הוא זה שהבהיר לי חד משמעית שלעולם לא אוכל לשלוט בעתידי. שהוא תמיד יהיה נתון בידי אבי או אחיי או בועלי, הגבר שחישב להיות בעלי. אחרי שהבנתי את זה, כל החיים שלי התמלאו בשאלה אחת גדולה: מה היה בבחירה שלי? מה נקבע לי בידי אבי? האם מה שקרה לי היה באמת באשמתי? ממקום מחבואי הקשבתי לדיונים של אחיי ושל תוקפי על עתידי. לא ידעתי מה אוכל לעשות שלא יתפרש כשגיאה או כאי צניעות, מה אוכל לעשות שלא ישאיר אותי נתונה לחסדיו של גבר. כעסתי. כעסתי על מזלי הרע שנולדתי בת, על אימי שלא לימדה אותי אלו מגבלות יש בחייה של אישה, על אבי שלא ניסה לגונן עליי מפני מלתעות השנאה של העולם, על אחיי שכל חיי לעגו לי ולימדו אותי שאני פחות – פחות מהם ופחות מכל זכר אחר. על כולם כעסתי. אבל יותר מכול על עצמי. על חוסר האונים שלי ועל כך שאין לי שום יכולת להשפיע על גורלי. פתאום כל דבר נראה לי כעוול שנעשה לי ולכל הנשים בעולם. הדרך שבה התייחס סבי אל בנותיו, ואיך שאבי ראה רק את אחיי וממני התעלם. אפשר היה לחשוב שאחוש כעס או שנאה כלפי רחל, שלא ייפתה את המציאות ושדיברה באוזניי מילים קשות כל כך. אבל באותו רגע הרגשתי רק הכרת תודה כלפיה. היא הייתה האדם היחיד שהציע לי נחמה. לא במילים יפות וחסרות משמעות, שנלחשות כאילו מפחדות שישמעו על ידי כל גבר שעובר על פניו, לא בידיים מלטפות ובפינוקים שקריים. לא. היא ניחמה במילים קשות וכבדות שהכילו יותר משמעות מכל מחווה אחרת. היא הציעה לי את האמת כששום דבר בחיי לא נראה לי כן. עוד באותו לילה נימולו כל הגברים בעירו של שכם. אשמה אחזה בי ולא ידעתי נפשי מרוב דאגה, לא הפסקתי לחשוב ולתהות למה כל הכאב הזה נגרם בגללי, מה עשיתי שהביא לעולם כל כך הרבה עינויים. נרדמתי לקלות אנחות הכאב של גברי שכם בדמיוני. למחרת בבוקר הייתי מיועדת להתחתן עם שכם. הנחמה היחידה שמצאתי הייתה בשיכר.

כל מה שהתרחש אחר כך נעלם מראשי במרוצת השנים. אני מניחה שנפשי כבר לא יכלה לעמוד בזוועות שראיתי. ארבעה ימים אחר כך כבר הייתי שוב בביתי והעיר שכם כולה עמדה בהריסותיה. בשבועות הראשונים מוחי היה מלא מחשבות שהתרוצצו אנה ואנה. לא יכולתי להפסיק לתהות מה דחף את אחיי לעשות את מה שעשו. אף פעם לא הייתה בינינו זיקה חזקה. הם ושאר אחיי אף פעם לא הרשו לי להצטרף אל חברתם. האח היחיד שסבל את חברתי היה יוסף, שנינו מנוודים ושנינו זקוקים נואשות לחברה. אני מניחה שלעולם כבר לא אראה את אחי יוסף - הוא לפחות הצליח לעזוב את המקום המקולל הזה לפני מותו. ראשי הסתחרר עליי, אבל נושא אחד המשיך לטרוד את מנוחתי - אבי. הוא לא כעס אף פעם על מה שנעשה לי, אלא הרשה לאחיי לענות במקומו. אולי הוא זה שנתן להם את הרעיון שמתוקף תפקידם הם צריכים להחריב עיר שלמה. הפעם היחידה שהפגין כעס הייתה כששמעון ולוי חזרו משכם. האם הוא באמת אהב את כבודו יותר מאשר אותי? לא הייתה מנוחה בנפשי. השאלות שעברו בראשי באותם ימים כנראה לעולם לא תיענינה.

בכל השנים שעברו מאז אותו שבוע נורא, לא היה יום שבו לא התייסרתי מאשמה. לא משנה כמה ניסיתי לשכנע את עצמי שמה שקרה לא היה אשמתי, לא יכולתי לשחרר מעליי את האמונה שהחדירו בי עוד לפי הולדתי: שהאשמה תמיד בי.

אני יודעת שלעולם לא ארשם בדפי ההיסטוריה, לא אוזכר בתור יותר מאנקדוטה מצערת. השלמתי עם מקומי בעולם כבר מזמן. אף אחד לא ידע מה נפל בגורלי. ובאמת, למי אכפת? אישה שנדחקה לפינת האוהל, שבילתה את ימיה בבדידות, שהייתה לדמות משנית בסיפור של עצמה. חוויתי וראיתי יותר מדי דברים, והתמונות ורגשות האשם נצרבו במוחי לתמיד, עד שיום אחד המחשבות, האשמה, הכאב, והחרטה הפסיקו כולם, ונשארתי רק הקליפה של מה שהייתי פעם.

מקום ראשון חטיבה עליונה

השומר אחי אנוכי

רון בנימין – כיתה י', תיכון יחד, מודיעין

בהנחיית מנשה צורף

סלח לי אלוקים, מדוע הינך מופתע?
עשיתי הרע בעיניך לפי רצונך
אתה בראת את הטוב והרע
ולי נתת את תפקיד המופרע
אתה מכתוב מעשי כל אדם
גם את ליבו של פרעה הקשית לא פעם
אז איך תבוא בטענות
אם נבראתי בידיך כמו כל הבריות?
משחק בכולנו כמו בובות
בידיך מחזיק את המושכות
גם הוריי לא הבחינו בין טוב לרע
הכול צפוי והרשות אינה נתונה
אז אנא, אלי, פתור את הבעיות
כי אתה מחליט על כל הבריות
קין, בן אדם
מספיק עם התלונות
יכולת לבחור בטוב
ולחיות
אני לא מתערב סתם בלי סיבה
את לב פרעה הקשיתי מתוך מטרה
את התשובה, בן אדם, לעולם לא תדע
הכול צפוי והרשות נתונה

אז אל תיתמם
וקח אחריות
כי היא התנאי
למתן החירות
ועתה, כשמימשת את זכות הבחירה,
שא עוונך וקלונך בשתיקה

מקום שני חטיבת ביניים

סודות גלויים

קורן גבאי – כיתה ט', בית הספר על שם מיי בוואר, ירושלים

בהנחיית אלי דהן

קוראים לי מתנאל.

שנים רבות אני תר ומחפש את לוחות הברית.

כשהייתי ילד, סיפר לי סבא טוביה על כוח עצום, שאין כמותו לאיש ולא יהיה לעולם.

הוא סיפר לי על ארון שבתוכו היו לוחות הברית ובהן עשרת הדיברות. כל לילה לפני השינה, היה סבא

מספר לי על מעמד הר סיני, על חטא העגל וגם על הלוחות.

הוא סיפר לי שלוחות הברית מכילות את העבר, את ההווה ואת העתיד. הייתי קשור מאוד לסבי,

וכאשר הוא נפטר נשברתי לרסיסים, לכן החלטתי לחפש את לוחות הברית לזכרו.

חיפשתי שנים רבות ובכל פעם שהייתה בי תקווה שאמצא את הלוחות, היא התנפצה אל מול עיניי.

אבל מעולם לא ויתרתי.

יום אחד, באחד ממסעותיי, פגשתי אדם זקן מאוד והוא אמר לי משפט שלא אשכח:

"ביום שהעבר יתחבר עם העתיד ההווה יכתב."

אני חושב שזה רמז, אני לא בטוח מה הוא אומר, אבל אני חייב לגלות.

כבר לא ישנתי שלושה לילות בעקבות המשפט, אני צריך רק קצה חוט קטן.

אחרי ארבעה ימים ללא שינה, הגעתי למסקנה שהעתיד והעבר מתחברים רק בנקודת מפגש אחת

– הכותל המערבי.

בכותל, ביום כיפור, אנשים מצטערים על העבר וכותבים איחולים לעתיד וטומנים אותם בין חריצי

האבנים.

אני חושב שהלוחות נשארו קרובים אל אלוקים, בביתו, בכותל.

אני לא בטוח במשמעות של ההווה במשפט, אבל אני אגלה.

אני לא יודע איך אני אחפש בכותל בלי ששימו לב אליי.

אתחיל לחפש במקום הקרוב ביותר לאדמה, במנהרות הכותל.

חשבתי על תוכנית כדי להגיע למנהרות הכותל בלי שישימו לב שמשוהו חשוד. פתאום נזכרתי שיום כיפור מתקרב, וכמו בכל שנה מתקיימים טקסי סליחות בכותל. יהיו שם הרבה אנשים, והצפיפות תהיה רבה. לא ישימו לב אליי ואל כלי החפירה שלי. אלך לכותל בעשר בלילה, כאשר המונים מתאספים ברחבת הכותל לתחילת התפילות. אכנס למנהרות הכותל וארד למקום שהכי קרוב לאדמה. כאשר מסיימים את המסלול במנהרות, מגיעים לקיר גדול שהוא חלק מהכותל החפור מתחת לאדמה. אחפש את החריץ שטמונים בו הכי הרבה פתקים ואחפור מעבר לחריץ. צריך לספור את מספר הפתקים שבתוך החריץ ולפי מספר הפתקים אני אדע כמה סנטימטרים לחפור. מקווה שכך יהיה. הלוואי שאגלה את משמעות המילה הווה במשפט. תשע וחצי בלילה, אני לא יודע איך אצליח לעקוף את המשמר בכותל. שמעתי מהשומר שאמורה להגיע קבוצה גדולה של תיירים ושלא צריך לבדוק אותם כי הם באים דרך חברה שעושה סיורים בכותל ואנשי הכותל באים איתם באוטובוסים. אנסה להתגנב עימם לכותל. אסור שיתפסו אותי כשכלי העבודה בידי. הצלחתי להיכנס איתם, רחבת הכותל מלאה המונים שרוצים להתפלל, עכשיו אני צריך להיכנס למנהרות. יש הרבה רעש בכותל, זה יפחית את רעש המקדחה. נתנו לי להיכנס למנהרות הכותל, עכשיו אני צריך למצוא את הקיר שמחכה לי בסוף המסלול. הגעתי לקיר, יש כאן כל כך הרבה חריצים ובכל חריץ יש כל כך הרבה פתקים שאני צריך לספור. ליד כל חריץ אדביק מדבקה עם מספר הפתקים שהיו בו. זה ייקח לי הרבה זמן, ואני מקווה שאף אחד לא ייכנס לאזור הזה. ליתר ביטחון הבאתי בגדי איש צוות ותחזוקה, ואם מישהו יתקרב אני אגיד שהאזור בשיפוצים. כבר ספרתי לפחות 50 חריצים והשעה עכשיו היא 11 בלילה. נשאר לי עוד עשרה חריצים. אוי! אני שומע מישהו מתקרב, אני חושב שזה תייר. מזל! זה היה תייר, הצלחתי להעמיד פנים ולהגיד לו שהאזור בשיפוצים והוא הלך. מוזר שהוא היה לבד, כנראה שהוא אבד לקבוצה שלו, בכל מקרה הראיתי לו את הדרך ליציאה. למזלי למדתי עשר שפות לצורך חיפושיי, והתייר הזה דיבר אמהרית. הגעתי לחריץ האחרון, מספר הגבוה ביותר של פתקים שהיו בחריץ אחד עד עתה היה תשע. החריץ הזה נראה מלא ושופע יותר מכל החריצים. מעניין כמה פתקים יהיו בו.

!12

12 פתקים יש בחריץ הזה, כמספר שבטי ישראל, זה יכול להיות רמז.
התחלתי בחפירות. חפרתי לעומק עשרה סנטימטרים דרך החריץ, אף אחד לא שם לב אליי או לרעש,
מצוין!

חפרתי 12 סנטימטר ולא קורה כלום.
רגע, יש כאן לבנה בצבע שונה, אני אנסה ללחוץ עליה ולשחק בה, אולי זה יוביל אותי לפתרון, אין לי
מה להפסיד!

לחצתי על הלבנה, היא הובילה אותי לתא קטן שבתוכו הייתה קופסה.
אולי לוחות הברית נמצאים שם!!
משפט כתוב על גבי הקופסה, אני לא מצליח להבין, הקופסה ממש מאובקת.
כתוב שם: "ביום שהעבר יתחבר עם העתיד ההווה ייכתב", זה בדיוק המשפט שהזקן אמר לי, המשפט
שהוביל אותי לכאן!

יש מתחת למשפט שלושה רצפי מילים שאפשר לשחק באותיות כדי להרכיב מילה.
במילה הראשונה יש חמש אותיות, במילה השנייה יש ארבע אותיות ובמילה השלישית יש ארבע
אותיות.
אני חושב שזאת חידה, אני חושב שאני צריך להרכיב מילה שמתארת את העבר, את ההווה ואת
העתיד.

את העבר והעתיד מצאתי, אחרת לא הייתי מגיע לכאן.
העבר – סליחה.

העתיד – בקשה.

ההווה, אני לא יודע מה אומר ההווה.

רגע, אני חושב שההווה הוא ההבנה, כאשר אתה מבין שאתה עושה טעות אתה מבקש סליחה
(העבר), וכאשר אתה מבין אילו דברים אתה רוצה לשפר אתה מבקש (העתיד), אז אולי ההווה הוא
נקודת המפגש בין השניים.

ההווה – הבנה.

כן, זאת המילה, הבנה.

נפתחה הקופסה, אני מתרגש כל כך.

רגע, אני לא מבין,

יש כאן שני לוחות, האחד שבור והשני שלם.
אולי זה קשור לסיפור על חטא העגל שסבא טוביה נהג לספר לי.
משה שבר את הלוחות לשניים כיוון שראה את בני ישראל חוטאים ומתפללים לעגל הזהב. אולי
הלוחות השבורים הם הלוחות שמשה שבר, והלוחות השלמים הם במקום אותם לוחות.
אני מתרגש כל כך, חיכיתי לרגע הזה שנים!
זה לכבוד סבא שלי!
אני לא מאמין שהצלחתי:
אני שומע רעשים, אקח מהר את הלוחות לבית ואנקה אותם.
הגעתי לבית, כל החיים שלי חיכיתי לרגע הזה.
שמתי את הלוחות השלמים במים חמים למשך הלילה.
את הלוחות השבורים השארתי בצד למקרה שיהרסו החריתות והכתב.
קרצפתי את הלוחות ופתאום גיליתי מילים חדשות בלוחות הברית בגבן.
אני רואה מילים המחולקות לאגפים כמו מצוות עשה ולא תעשה.
מצוות עשה:
אחוה – שותפות וחברות,
קבלה – הכר בשונה,
הערכה – שמח בחלקך, הטוב עבורך הניתן לך (על כל דבר אשר אתה מקבל תאמר תודה),
נדיבות – כבד את הסובבים אותך ואת אנשיך כאותך.
מצוות לא תעשה:
לא תשנא – תבין את האדם שעומד מולך כי כמוך הוא,
לא תכפה – תן לאדם אשר אניו רוצה להיות בסביבתך ללכת,
לא תצפה – כגודל הציפייה גודל האכזבה,
לא תאנוס – אדם לגופו, ידיך לגופך.
אני לא מבין, המילים והמשפטים הללו נכתבו מאחורי הלוחות ובשפה ברורה יותר מהשפה התנכית.
כאילו נכתבו לתקופה אחרת.
אולי זה נכון?
אולי נכתבו הלוחות בשביל התקופה שלנו?
אולי זהו סימן שאנחנו מקובעים בעבר ולא מבינים את העתיד כמו שצריך?

אני חושב שהלוחות נכתבים מחדש כל פרק זמן. הם מפלסים לנו דרך להבנת עצמנו, להבנת התקופה והסובבים אותנו. אני לא מוצא הסבר הגיוני אחר. אני אפרסם את הלוחות החדשים, העולם צריך לדעת שהזמנים השתנו. העולם חייב להבין שגם אלוקינו שבשמיים יודע שצריך לשנות את תפיסת העולם לפי התפתחותו. אולי ה' רצה לרמוז לנו במה אנחנו טועים כדי שנוכל לתקן. המשפט שהכי שבר אותי בלוחות החדשים הוא "לא תאנוס". כל כך הרבה נשים נפגעות וגברים נפגעים שה' מצווה עלינו להפסיק. שמתי לב למילה קבלה, ה' מורה לנו להבין את השונה. שמתי לב שיש המון בעיות בנושא של נטייה מינית. אנשים אינם מקבלים אנשים אחרים בגלל הדרך שלהם להביע אהבה. משמח אותי לחשוב שה' אומר לנו לקבל את השונה, לקבל את האחר. כל הנימוקים נגד נטיות מיניות שונות באו מהתורה, ועכשיו אני מבין שהיחיד שיכול לדבר בשם אלוקים זה אלוקים. אם כל תקופה נכתבים לוחות חדשים, אז בטח ייכתבו לוחות חדשים בעתיד. אני חייב לגלות מה יכתבו בלוחות הבאים ואני מקווה שבפעמים הבאות נשתפר...

זו שוב אני, חוה שלך.

אתה יודע, לפעמים אני מרגישה כאילו אדם חושב שהוא טוב יותר ממני, הוא מצפה שאסכים לכל מה שהוא יגיד. גם כשאני מעירה לו על זה, הוא תמיד עונה בזלזול ואומר לי: "שכחת בזכות מי את קיימת?" אם כך הוא מתנהג, הלואי ולא הייתי קיימת בכלל.

אני יודעת שזה נראה כאילו לא רע לי, חיה בגן עדן עם בן הזוג שלה, בעולם יפה, מלא בטוב, בפרחים ובחיות. אבל זה לא ככה. גם אם כך נראה.

קשה לי ורע לי, מה, אני שונה מכולם? אני תמיד מרגישה פחות. בכול!

עוד דבר, יומני היקר, שכחתי לספר לך!

היום פגשתי חיה מוזרה שאף פעם לא ראיתי בגן עדן, היא קוראת לעצמה "נחש", אבל זה לא מה שמשנה כרגע.

הוא החל לדבר איתי ולומר לי מילים יפות, והרגשתי מוזר... כאילו פתאום מישהו מעריך אותי, הלב שלי הוצף והרגשתי סמוקה מכף רגל ועד ראש, ממש ככה!

הייתה לנו שיחה קצרה, אבל הוא ביקש להיפגש איתי שוב מחר השכם בבוקר.

אז זהו להיום, יומן שלי, אני אספר לך מחר איך היה עם החיה המוזרה, לילה טוב יומני היקר.

בוקר טוב יומן יקר שלי,

עכשיו סיימתי את הפגישה עם החיה המוזרה שסיפרתי לך אתמול.

אבל אתחיל מהבוקר.

קמתי מוקדם ממש, בערך ב-6:00 אני חושבת.

אתה שואל למה ככה מוקדם? כדי שאדם לא יראה שאני הולכת ויתחיל לחשוד כמו תמיד, אני חייבת לבקש רשות ממנו ממש כמו ילדה קטנה אחרת הוא יתחיל עם השאלות המוזרות שלו. "חוה, מתי את חוזרת?" "חוה, לאן את הולכת?" "חוה, תיזהרי לא לעשות שטויות" לפעמים פשוט נמאס לי ממנו.

ככל שזה נשמע נורא, אני פשוט לא יכולה יותר.

טוב, אמשיך. יצאתי לפגישה עם החבר החדש והמוזר שלי, וכעבור שעה הליכה הגעתי למקום שקבענו, ליד עץ גדול ומשונה. כשהייתי מתקרבת לכיוון העץ הזה, הרגשתי תמיד מן חולשה, תחושה של כעס ועצב ועם זאת שמחה ואושר, אין דרך להסביר זאת למי שלא היה שם. מצד אחד, העץ מלא פירות עסיסיים, מצד אחר, הוא נבול ומיובש כאילו לקחו לו חצי מהחיים, זה נשמע מוזר, אני יודעת, אבל באמת שהפעם אני לא הוזה. אני יודעת שמה שאני רואה זה אמיתי לחלוטין.

טוב, בכל מקרה, כעבור כמה דקות הבחנתי בנחש מתקרב לכיווני מרחוק ממש בצעדי ענק ונראה מאושר.

כאשר הגיע, שאלתי אותו: "נחש, למה אתה מאושר כל כך, מה קרה?" הוא ענה לי שהוא מאושר לראות אותי, וכבר כשראה אותי מרחוק הוא התרגש לראות אישה יפה כמוני, אני לא יודעת למה, אבל תמיד כשהוא מדבר אליי אני מרגישה מן מבוכה כזו, כאילו מישהו שואל אותי על הדברים האישיים שלי והכי פרטיים, אבל במציאות אלו סתם שאלות פשוטות שהוא מפנה אליי. כמו: איך אני מרגישה, אם אכלתי היום – למרות שזו באמת הייתה שאלה מוזרה, מה אכפת לו אם אכלתי? בקיצור, הייתה פגישה נחמדה וקבענו להיפגש שוב, אני מקווה שאדם לא יגלה את זה. אם אדם ידע על כל הפגישות האלה עם החבר החדש, אני אסתבך בצרות. טוב, יומן יקר, תודה שאתה תמיד כאן בשבילי כדי שאספר לך את הרגשות שלי, אחזור אליך אחרי הפגישה הבאה עם הנחש.
עד אז, להתראות. חוה.

יומן שלי, זאת שוב אני.
מצטערת שלא כתבתי לך הרבה זמן אבל קרה מקרה...
משהו אסור, משהו כואב, משהו קשה שלא חשבתי שאעבור. אני אפילו לא יודעת איך להתחיל לספר לך.
אני אתחיל מההתחלה.
קמתי לעוד יום רגיל, אני, אדם וגן העדן.
אותו בוקר, קבעתי להיפגש עם הנחש, קבענו ליד העץ הגדול והשונה, במקום הרגיל שלנו.
אבל הפעם, בניגוד לפגישות הקודמות, הנחש רצה להיפגש מאוחר מאוד בלילה. והסכמתי.
הייתי לחוצה מאוד לקראת הפגישה, בלי שום סיבה, לחוצה. לקראת חשכה, דאגתי שאדם יאכל טוב ויצלול לתוך שינה עמוקה. וכך היה.
כאשר הלילה השחור החל לרדת והחל להיות מאוחר, יצאתי לעבר מקום הפגישה.
אני מפחדת מאוד מהחושך, יש תמיד תחושת לחץ ופחד באוויר, כאילו משהו עומד לקרות. רק שהפעם באמת קרה.

להפתעתי, הפעם הנחש חיכה לי, הוא חייך אליי חיוך גדול והתקרב אליי, הוא החזיק לי את היד ואמר לי: "חוה, יש לי משהו שאני רוצה להראות לך, " הייתי מסוקרנת וביקשתי ממנו שיסביר לי מיד במה מדובר.

הוא אמר לי: "חוה, את יודעת שיש סיבה מיוחדת שאני מביא אותך אל המקום הזה כל הזמן, נכון?" ועניתי לו שאינני מבינה.

הנחש החל כרגיל במילים היפות והמביכות שלו ואמר: "העץ הזה, הוא הסיבה שאנחנו כאן, כל פעם רציתי שתבחיני בו ותראי את המראה המרשים שלו ואת פירותיו היפים. יפים בדיוק כמוך חוה." הסמקתי, שוב. תמיד זה קורה לי בגללו.

הנחש התקרב אליי ולחש לי: "את רוצה להיות החזקה, נכון? להיות זאת שתוביל את כולם ולא זאת שמובילים אותה, נכון? לפרי של העץ הזה יש כוח לתת לך את זה, " חשבתי לעצמי: הוא צודק, למה שאסרב? זה יכול להיות הפרי שיגשים את כל החלומות שלי, וביקשתי מהנחש שייתן לי לטעום מהפרי הבשל והעסיסי.

לפתע נזכרתי, נזכרתי שאלוקים אמר לנו כי יש עץ אחד שממנו אסור לנו לאכול, שאסור לנו אפילו לחפוף בנגיסה מהפירות שלו. כן! נזכרתי, זה העץ.

הנחש התרומם וקטף לי את הפרי הכי יפה על העץ, הכי בשל, הכי טרי, נראה מושלם ממש! אבל אמרתי לו שאני לא מוכנה, שאני מצטערת אבל הבקשות של אלוקים הן מעל ומעבר בשבילי! הוא הראה לי פרצוף מאוכזב ומבואס ואמר לי: "חוה, באמת תוותר על מה שהעץ הזה יכול לתת לך? זה רק טעימה קטנה, אף אחד לא ידע. אני מבטיח שלא אספר." חשבתי לעצמי: טוב, נו חוה, מה כבר יקרה, הרי אמרת שאת חזקה ואת לא מפחדת מכלום נכון? זאת ההזדמנות שלך.

לקחתי את הפרי בשתי ידיי ופתחתי את פי, ונגסתי בו. בחיים לא טעמתי דבר טעים כזה! באותו רגע, קרה דבר נוראי, הרגשתי מן רעידה כזו ברגליים, ופתאום היה הבזק אור עוצמתי!! הסתכלתי ימינה ושמאלה והנחש... הנחש נעלם.

לפתע, ראיתי את אדם רץ אליי ואומר לי: "חוה, מה עשית, זה העץ שאסור לנו לאכול ממנו, זאת פקודת אלוקים!"

הסתכלתי עליו בתדהמה, מה זה, אדם... "אדם, אתה עירום!" צעקתי אליו.

אדם לא הבין מה אני רוצה, הסתכל עליי במבט מוזר כזה. ופתאום הבנתי, זה הפרי, פתאום אני מרגישה על גג העולם. אני מרגישה שאני יכולה לדעת ולהבין הכול, משהו שאני חושבת שלא הייתי יכולה לעשות לפני כן.

אדם ראה שמשהו בי השתנה ושאל אותי: "חוה, מה קרה לך, את בסדר?" ועניתי לו שאני מרגישה מצוין, שהפרי הזה מדהים, ושאלוקים כנראה טעה לגביו.
אמרתי לאדם: "אדם, נגיסה קטנה, תנסה, אף אחד לא יראה!" אדם השתכנע מהר מאוד וחסף פרי גדול ועסיסי מן העץ וטעם ממנו.
מרגע זה, יומן יקר שלי, הכול נהיה שחור ונורא, אלוקים ניצב מולנו מתוך ענן כבד מן השמיים וזעם והטיח בנו עונשים קשים וכבדים מנשוא.
מה עם הנחש, אתה שואל? הוא נעלם, כאילו נעלמו עקבותיו. עכשיו אני יכולה להגיד שפעם חייתי בגן עדן. אבל גם הוא נעלם.
להתראות, יומן יקר, לפחות יש לי אותך עדיין, תודה על הכול.
חוה.

מקום שלישי חטיבת ביניים

קינת תמר

זהר אלמכיאס – כיתה ט', אורט תעופה וחלל, מעלה אדומים

בהנחיית זאב מירון

ייחר לנפשי.

אנה אוליך את חרפתי?

וכיצד אשכיח זעמי?

ומתי יחלוף צערי?

ולמה?

אחי אמנן

ענני

ושנאני

והותירני –

מחוללת.

וייפלא בעיני אמנן

לעשות לי מאומה,

ואלבב לעיניו

ואייבב לעיניו.

ואפר על ראשי

וכתונת הפסים הקרועה,

לא ישכיחו מאמנן

את מעשה הנבלה.

ואני

אשר נפרצתי –

שנואה אהיה

ואזעק ואתבייש,

את חמלת אבשלום אבקש

וייחר לאבשלום

וייחר לאבי

וייחר לאמנן

וייחר לי

מקום שלישי חטיבה עליונה

על החטא ומעשיות אחרות

צחור מזרחי – כיתה י', תיכון אור ברנקו וייס, צור הדסה

בהנחיית נעמי רואן

אבל אני בחדרי,	זה אוכל מבפנים ולא יוצא
וחדרי שרוי בנעימים אבל בשתיקה מחרישה.	גם כאשר אני רוצה
לאט לאט בפתח דלתי,	אני לא מוצא
יושבת התחושה שלא מפסיקה לרדוף אותי.	פתרון
כמו אלוקים ובנו השטן,	מחפש בהיגיון את הדרך לברוח מהפיתיון
כמו עולם אמיתי נגד עולם מושלם.	הפיתיון יושב, מציץ מהחריץ של הדלת או
כמו שמחה נגד עצב,	החלון
כמו מכה כנגד ליטוף כנגד כנגד, אני נגד,	מחכה לתקוף את הלב
אני נגד כולם.	את התשוקה,
לקחתי אבן ורצחתי את תחושת הקנאה	שמחה.
שהייתה בדמו ובעיקר בליבי.	מנסה לברוח ממנה
אבא אוהב את אחי יותר ממני,	היא לא קיבלה הזמנה.
הפסדתי בקרב נגד עצמי,	החטא והתשוקה רובצים עם שתיקה,
נגד הצרחות שרובצות בפתח דלתי.	כל כך חזקה.
דמו כבר על ידי	הוא אחי, דם מדמי, אין אחר כמוהו, אין אחר
וסימן חייו על מצחי.	כמותי.
מצטער.	ודמו נוזל משתרע על פניו צועק לי אשמה,
"לפתח חטאת רבץ"	צועק לי השם.

יצירות נבחרות מחוז ירושלים

סיפור באוב

שיר פרץ – כיתה ט', תיכון האקדמיה למוזיקה ולמחול, ירושלים

בהנחיית טל דברה

**"בקשו לי אשת בעלת אוב ואלכה אליה ואדרשה בה ויאמרו עבדיו אליו הנה אשת בעלת אוב
בעין דור" (שמואל א, כח, ז)**

לחוף.

זה המקום הטוב ביותר לברוח אליו. שם זה לא יוכל לפגוע בי. בריצה מהירה, אמרתי לעצמי. אני לא אספיק. מאחוריי כבר כל היער איבד את צורתו וכעת הוא בוער בלהבות עצומות באור הלילה החשוך. איבדתי את דרכי בין כל העצים הגבוהים האלו ובקושי ראיתי את הכוכבים. אולי בשל קומתי הקטנה, חשבתי. מחשבה זו העלתה בי חיוך, אך לא לזמן רב. בקרוב זה יגיע אליי ואמצא את עצמי בגן עדן. בקרוב אגיע אל החוף.

הינה, כבר אפשר לראות אותו מכאן. רק עוד קצת. אך כוחי אזל. רק עוד קצת, אמרתי לעצמי, הינה, את כבר יכולה לשמוע את רחש הגלים מכאן. אך זה כבר לא יעזור. זו הייתה מחשבתי האחרונה. הצרחה שיצאה מפי נשמעה בכל רחבי היער, והיא החזקה ביותר שהשמעתי בחיי, וגם האחרונה.

התעוררתי חסרת נשימה, ובפראות התרוממתי אל עבר החלון כדי לנשום אוויר צח. השחר עלה. התנשפתי ולאט לאט הסדרתי את נשימתי. זה הרגיש כל כך אמיתי. השמיים נמלאו עננים אפורים ופסים אדומים של זריחה עברו ביניהם. הבטתי סביבי והבנתי שזה היה חלום. הרגשתי חנוקה ובודדה, והחלטתי לצאת אל היער ולהירגע קצת מהלילה שעבר עליי. אולי גם אזכה לתפוס כמה דגים לארוחת הצוהריים. לבשתי את השמלה הלבנה של אימי ויצאתי אל היער. כל הדרך חשבתי עליה. היא הייתה בטח מתבדחת שאין לי בגדים יפים ושאני לובשת את השמלה שלה, אך היא לא הייתה עושה מזה סיפור גדול, ואולי אפילו הייתה מחמיאה לי. זו הייתה הפעם הראשונה שנגעתי בבגדיה, ובכלל בדבר של מישהו מבני משפחתי. אך אני חושבת שהגיע הזמן להמשיך הלאה. אני מתגעגעת

אליהם מאוד, הלוואי שהיו כאן איתי, אבל אני בטוחה שהם במקום טוב יותר עכשיו. רק המחשבה עליהם מעלה בי דמעה.

הייתי שקועה מדי במחשבות מכדי לשים לב לכך שהשמש כבר זרחה והשמיים נהיו כחולים וריקים מעננים. הבטתי קדימה ולנגד עיניי נגלה עמק קיצי מלא חיים, צמחים ירוקים, פרחים בשלל צבעים, ובליבו מעיין שממנו קפצו דגים זוהרים באור השמש. התיישבתי בגומחה קטנה בין הסלעים וחשבתי על משפחתי. מה אם הם יכלו להיות איתי כאן עכשיו, אם רק יכולתי לדבר איתם ולהגיד להם שאני מתגעגעת אליהם ושאני אוהבת אותם. כל זה מיד החזיר אותי לאחור, אל הימים שבהם הייתי בעלת אוב. עד ששאל המלך אסר את ההעלאה באוב, זה היה מקור פרנסה נהדר בשבילי. אני זוכרת שאבא היה אומר תמיד שזו עבודה מטופשת, ושהתעסקות עם המתים תביא איתה רק דברים רעים, ושאלם הם מצאו את מנוחתם לא צריך להפריע להם. הוא לא האמין שאנשים משלמים על זה כסף. אך אני חשבתי אחרת. אני לא חושבת שכל אדם ירצה להחזיר את המת, אלא רק למטרה שחשובה מספיק. במהלך עבודתי, הרגשתי את הצורך העז של האנשים לדבר עם אדם קרוב שמת. זה היה דבר שהם עשו כאשר הם לא מצאו אף אדם אחר להתייעץ איתו, לשאול אותו שאלות. עכשיו, במצבי, אני מבינה את הצורך הזה הרבה יותר. לצערי, מעשה זה יצא מחוץ לחוק, וכעת לא אוכל להעלות באוב בגלוי כפי שנהגתי לעשות. רק מדי פעם, אדם או שניים באים ומבקשים ממני להעלות להם באוב, והם מוכנים לשלם סכום רב של כסף. לפחות זה, חשבתי לעצמי. ידעתי שזהו מעשה אסור, אך כבר לא נשאר לי מה להפסיד בעולם הזה. כבר איבדתי את משפחתי ואת עבודתי. כמה ימים לאחר מותם, גזר שאול המלך גזרה שאומרת שאסור להעלות באוב. אני זוכרת בבירור את היום הזה. מיד לאחר ששמעתי את הגזרה, יצאתי החוצה והתיישבתי על הארץ. הרגשתי פשוט שבורה. לא יכולתי לחנוק יותר את הדמעות ופשוט בכיתי ללא הפסק. לא יכולתי לשאת את העובדה שאאבד גם את עבודתי. בדיוק אז החל לרדת גשם, אך הרגשתי שאין לי כבר מה להפסיד יותר ופשוט נשארתי בחוץ. טיפות הגשם היכו בפניי כמחטים חדות ושטפו אותי ואת האדמה במים צלולים ונקיים. הסופה התגברה והרוח שרקה, אך זה לא גרם לי להיכנס הביתה. למרות הכול, הרגשתי בטוחה בין טיפות הגשם האלו, כאילו הן עוטפות אותי במעטה של רוח וטוהר.

התחלתי ללכת חזרה. הטיול הרגיע אותי, ואף הפסקתי לחשוב על הלילה. מעניין ממה ברחתי, חשבתי לעצמי. כשחזרתי הביתה, הופיעו בפתח ביתי שלושה אנשים. האחד היה גבה קומה וחסון, בעל חשיבות עצמית, ושני האחרים נראו כמלווים אותו, לא היו בהם סממנים מיוחדים. יצאתי איתם

החוצה. האיש גבה הקומה ניגש אליי, וכבר מדריך הליכתו הרגשתי שמשהו חשוד. הוא נעמד על ידי, ואז יכולתי לראות את פניו בבירור. אף פעם לא ראיתי אותו כאן באזור, הוא מזכיר לי מישהו, חשבתי, אבל אני לא מצליחה לזהות. הוא התקרב לאוזני ולחש בקול חרישי: "האם אוכל לקבל את שירותיך? אני נמצא במצוקה, ורק אדם מסוים יכול לפתור אותה, ולצערי הוא כבר לא בין החיים." לא ידעתי מה לענות. משום מה גם לא ציפיתי לבקשה זו. "אני לא יודעת מי אתה, אפילו לא אמרת לי את שמך. איך אוכל לדעת שלא תלך למלך ותסגיר אותי? הרי מילוי בקשתך כרוך בסכנת מוות."

"אני נשבע בה' ששום דבר רע לא יאונה לך. לא הייתי מגיע עד אלייך אלמלא זו הייתה הברירה האחרונה. זו החלטה שאני חייב לקבל, וזה דבר שאני חייב לעשות. בבקשה ממך, " הוא אמר בשקט אך בנחישות. אני לא יודעת למה, אבל משהו בדבריו ובדרך הדיבור שלו גרם לי להרגיש שאני חייבת להסכים. נכנסנו פנימה, ופתאום המקום נראה אפל. "טוב, שב כאן, " ארגנתי את הדברים הדרושים בזריזות והתיישבתי מולו. "את מי תרצה שאעלה לך באוב?"

"את שמואל הנביא."

נרתעתי מעט. לא ציפיתי לבקשה זו, אך הוא לא האדם הראשון שמבקש להעלות את שמואל. הבחנתי בייאושו ונעניתי לבקשתו. הבערתי את הקטורות ואחזתי בשרביט של הדס. הנפתי אותו לצידו של האיש, ולחשתי בשקט מילים מילים. שמואל נגלה. הבטתי סביבי על האיש ועל שמואל שנגלה לעיניי, ורק אז זה היכה בי. זה היה שאול המלך. זעקתי בקול גדול ואמרתי: "למה רימיתני ואתה שאול?"

לא האמנתי שכך אירע. למה לא שאלתי? הוא בטח ניסה לבחון אותי. אני כנראה אתאחד עם משפחתי ממש בקרוב. השומרים יוציאו אותי מכאן ויתלו אותי. דרך משונה למות, חשבתי. "אני אכן שאול. מדוע יראתך? דבר רע לא יאונה לך."

פחדתי. מעולם לא חשבתי שאפגש פנים אל פנים עם שאול, מלך ישראל. עם זאת, הרגשתי בטוחה. סמכתי עליו, הוא הרי המלך. שאול השתחוה בפני שמואל ונכנס עמו בדברים. נסוגתי מעט לאחור, כך שלא יכולתי לשמוע את דברי שאול ואת נבואתו של שמואל. תהיתי על מה הם מדברים, אך מיד הנחתי לזה. חשבתי שלא כדאי להתערב בעניינים אלו. לפתע נפל שאול מלוא קומתו ארצה. הוא נראה מבוהל מאוד. ניגשתי אליו, ורק אז, כאשר הסתכלתי בעיניו, הבנתי את גודל מצוקתו. ראיתי את אפיסת כוחותיו ואת חוסר האונים שהיה שרוי בו.

"אנא, שאול, שמע בקולי. זהו קול שפחתך. הרשה לי לתת לך פת לחם. זה יחדיר בך כוח," אמרתי לו. בשארית כוחותיו ניסה שאול לסרב, אך הוא היה חסר אונים. לבסוף, הוא קם מהארץ והתיישב על המיטה. אנשיו הפצירו בו לשמוע בעצתי, ולאחר זמן מה הוא הסכים. מיד ניגשתי אל המטבח והכנתי את המצות. מסכן, חשבתי. הוא היה כל כך שבור ומתוסכל. מעניין מה אמר לו שמואל שגרם לו להגיב בצורה כל כך קשה. "תודה," אמר בחום. זו הייתה המילה הראשונה שאמר מאז שנפל. לאחר זמן קצר, עמדו שאול ואנשיו לעזוב את המקום. ממש כשעמדו במפתן הבית, פנה אליי שאול ואמר, "אל תדאגי. את טובת לב ורחומה. תודה על נתינתך."

וכך הם הלכו. השאירו אחריהם שובל של שאלות שאינן ניתנות לפתרון. הבטתי אל עבר השמיים. הערב כבר הגיע והשמש שקעה שקיעה אדומה מרהיבה. חשבתי על כל מה שקרה. הרגשתי ריקנות. לעולם לא אוכל לדעת מה קרה שם ומה נאמר למלך. למרות זאת, הם מילאו את חיי לרגע, וזו הייתה הרגשה נעימה. הרגשתי עייפה ומותשת. חזרתי פנימה והתכוננתי ללכת לישון. כנראה שנרדמתי אגב המחשבות, כי התחלתי לחלום שוב.

מצאתי את עצמי שוב בקרחת היער. רק שהפעם היא לא הייתה יפה כלל. הכול היה חשוך ואפל, ורק קולות התנים נשמעו. לפתע, הרחתי ריח שרוף. הסתכלתי סביבי ולא ראיתי דבר. הרגשתי שמהו לא בסדר. הסתכלתי שוב לאחור, ואז ראיתי את הלהבות מתחילות לכסות את היער במעטה של הרס ושנאה. הן שרפו עצים במהירות, ובין רגע האש כמעט הגיעה אליי, מבלי שיכולתי לעשות דבר. התחלתי לרוץ, ופתאום שמעתי קולות. אף אחד לא היה שם. לפתע הבנתי מאיפה הקולות בוקעים. מתוך הלהבות נגלו פנים. הן אמרו בקול חרישי ומחריד "אסור". המילה הדהדה באוזניי וגרמה לי סחרור. לא מצאתי כיוון להימלט אליו ולהתחמק מהאש. מאוחר מדי. אין דרך להימלט. האש החלה להתקרב, והקולות היו חזקים יותר. רק אז הצלחתי להבחין של מי הפנים. פניו של שאול נראו כעת בבירור. זה היה המראה האחרון שראיתי לפני שנשרפתי למוות.

"אסור".

התעוררתי. השמש זרחה בפרץ אור זהוב במלוא עוצמתה וסנוורה את עיניי. מזל שהגיע הבוקר. החלום היה קשה מנשוא. שמעתי דיבורים מבחוץ, דבר די רגיל. קמתי מהמיטה ויצאתי החוצה. לפתע ראיתי שני שומרי מלוכה חמושים יושבים על הארץ סמוך לביתי ומדברים. "מה אתם עושים כאן?" שאלתי בתהייה. "עלמתי, אנחנו כאן כדי לשמוע ממך את מה שקרה אמש. האם עברת על גזרתו של

שאלו והעלית באוב? הרי את יודעת שזהו איסור, והעונש הוא עונש כבר מאוד, "ענה לי אחד השומרים די ברוגע. נבהלתי. יכול להיות שמישהו הלשין? מה עליי להגיד? הייתי אובדת עצות. לא ידעתי כיצד לצאת מהמצב.

"עלמתי, עלייך לספר לנו את מלוא האמת. את תסכני את עצמך אם תעני שקר," אמר השומר השני בצורה תוקפנית יותר מחברו. מה עליי לעשות? האם אני אמורה להסגיר את עצמי? לספר להם על שאלו? לא, בשום אופן לא אספר להם על שאלו. סודותיו שמורים איתי. "אתם צודקים, אכן העליתי אתמול באוב. אך האדם אשר הגיע אליי היה כה נואש ושביר שלא יכולתי לא להסכים. אני יודעת שזוהי עבירה מוחלטת על החוק, ואני אקבל כל עונש שתיתנו לי." קולי נשבר. לא יכולתי להמשיך. דמעה זלגה מעיניי. נעשיתי עצובה כשהבנתי שחיי עלולים להסתיים. אולי זה לטובה. מיד ניגבתי את הדמעה, והסתכלתי אל עבר השומרים.

"את מאשרת את ההאשמה שאתמול את העלית באוב?"

"כן."

"בואי איתנו! אנחנו נצא ברכיבה אל עבר העיר, ושם כבר יחליטו מה יעלה בגורלך."

לאורך כל הרכיבה חשבתי על החלומות שהיו לי בלילות האחרונים. ממה ברחתי? ורק אז הבנתי. ברחתי מהגורל שלי. ברחתי מהיותי בעלת אוב. עברתי על החוק, והיום אשלם את המחיר. משום מה, הרגשתי שלוה כפי שלא הרגשתי אף פעם. הרגשתי חופשייה.

הקולות שלי

ג'וי נבון – כיתה ט', תיכון האקדמיה למוזיקה ולמחול, ירושלים

בהנחיית טל דברה

זה היה בוקר נעים, פקחתי את עיניי, קרני השמש בצבצו מבעד לוויילון חדרי הקטן. כמו כל בוקר, לבשתי את בגדיי הקרועים מעבודה קשה ויצאתי לשדה. מרחוק שמעתי קול הקורא לי "קין, קין," פניתי לעבר הקול וראיתי אותם, אתכם, עומדים מולי ומנופפים לי מחויכים. אמרתם לי "זה הזמן, עכשיו!" ואני הקשבתי.

אתם הרגתם אותו! אל תספרו לי את הסיפורים שלכם. אתם, הכול אתם! אני הקשבתי לכם, אבל אתם רצחתם אותו. הרגתם אותו, הרגתם אותי. הסתלקו מפה! התרחקו ממני! רואים מה עשיתם?! ראו מה קרה! רוצחים, צוררים, מרשעים, קנאים, נבלים! שומו שמיים! אוי, מה עשיתם! איך נצא מזה עכשיו?! אינני מדבר לאוויר, אני יודע שאתם כאן, כדאי שתענו לי! אתם נעלבים עכשיו? אל תתנו לי להאמין למה שכולם אומרים, דברו! אני יודע שאתם אמיתיים! אני רואה אתכם כל היום איתי. מלווים אותי כל רגע, מזכירים לי מה עשיתי, מכאיבים, דוקרים, מלטפים. כל כך אמיתי שזה לא יכול להיות בראש שלי. תמיד הייתם שם להזכיר לי מי אני, למה אני פה, מה אני עושה רע או טוב. אתם שלי ואני שלכם. ולכן אני יודע שאתם אמיתיים, לא פרי דמיוני. הרי אתם פה, ניצבים מולי. אפילו שאינני רוצה, אתם פה. נותנים עצה, מעלימים כאב, מחבקים כמו שרק אתם יודעים.

בגדתם בי, איך יכולנו לרצוח אותו ככה? אל תגידו לי שזה הגיע לו! הבל אינו אשם! הילד המסכן לא עשה כלום! הבל היה כל כך נקי תמיד, לא היו לו חבלות או צלקות, גם הנפש שלו... צלולה. לא כמו שלנו – פגומה, הרוסה, מכוערת, מלוכלכת. אנחנו אשמים, אתם אשמים!

הפלתם עליי את הנטל! אני זה שמסתובב ברחובות בבושה, מסתיר את הפנים בעוד שאתם מסתובבים בגאווה! אתם יכולים להרשות לעצמכם! לכם אין צלקת להסתיר! אתם לא מתעוררים כל בוקר בצפייה שהצלקת שלכם נעלמה, ואחר כך בוכים בשברון הלב הכרוך בכך שהיא עדיין צורבת. מוצגת לכם על המצח לראווה. לא משנה כמה תשפשף, כמה תרחץ, כמה תחתוך, כמה תסתיר... ידעו שזה אתה. כל המבטים האלה, הגועל, הלגלוג. כמו לא שווה אפילו יריקה.

היבול שלי נפגע, המשפחה שלי, השפיות שלי, הכבוד שלי, הגוף שלי. הרסתם לי הכול!

אתם יודעים מה נחרת בזיכרוני יותר מכול? אחזתי בכתפיו של אחי והפלתי אותו ארצה בחוזקה, הנפתי את היתד החלודה שהייתה בידי ונעצתי אותה בגופו עד שהרגשתי את גרגרי החול הלחים מבעד בטנו. שקט. הריקנות שעטפה את גופי וסירבה לעזבו, זעזוע כבד אחז בי, המגע הקר של פניו הנקיות מחטטים ומפצעים של אחי, העיניים שלו הנעצמות אט אט מעצמן, הלב שלו שחדל לפעום, המחשבות שהתרוצצו בראשי גם הן הפסיקו לרגע כדי שאשמע את השקט הצורם שלעולם לא אשכח. אחי לא התנגד לנו, הוא היה כל כך טוב ורצה להגיע לגן עדן כמה שיותר מהר. היד שלנו ליטפה אותו בפעם האחרונה כאילו נפרדה ממנו לשלום, האף זכר את ריח גופו העדין והנעים, העיניים הביטו בו מפני שידעו שלעולם לא יזכו לראות עוד אדם כמוהו. עמדתי מול גופו שותת הדם, ומסביבו אדמתי הספוגה בצבע אדום כהה. אפילו כשהיה מת הוא היה יפה. העברתי יד בשיערו המתולתל, הנעים והרך בפעם האחרונה ולחשתי באוזנו "סליחה על מה שעשינו, אני אוהב אותך." עורו איבד מהזוהר שלו, תווי פניו נשמטו, שיערו נהיה דליל ויבש, אצבעותיו הדקיקות נפרשו, רגליו פרכסו כל אחת לצד אחר, סנדליו הקרועים נפלו מכפות רגליו הארוכות והרזות, הדם הפסיק לנזול מבטנו ומגבו ונספג באדמה ללא זכר. ואז שמעתי אתכם צוחקים צחוק אפל, מרושע, זדוני, מסופק, כמו ילד שקנו לו את מה שחפץ בו. איך יכולתם!?

היום נשארה מהבל רק הצלקת זו, מחוספסת, מכוערת, מלוכלכת, בדיוק ההפך ממנו. צלקת שמקרינה החוצה את כל מה שאנחנו היום.

מלכת הבבות

טלי גורחובסקי – כיתה ט', תיכון האקדמיה למוזיקה ולמחול, ירושלים

בהנחיית טל דברה

**"ותמאן המלכה ושתי לבוא בדבר המלך אשר ביד הסריסים ויקצף המלך מאד וחמתו בערה
בו" (אסתר א, יב)**

הייתי מלכתו של אחשוורוש, אך הרגשתי כבובה על חבלים. חבלים שהוא משך, ואני רקדתי סביבו. המלך מהודר מכף רגל ועד ראש, אך בפנים שממה. אדם שליבו שחור כלילה, ונשמתו כולה דם. דם של האנשים ששם קץ לחייהם על אף שלא עשו דבר רע. הם רצו קצת חופש. אנשי ממלכתך לובשים מסכות שכולן שקר. הם מחייכים אליך חיוכים מזויפים ובנשמתם כאב. הם קדים לך קידות על אף שגופם כואב מעבודת פרך. הם נראים שמחים, אך הכול שקר! הצגה! הם פוחדים מפניך, ליבם רועד כששומעים את שמך, ולכן הם משקרים! פוחדים שתגזול מהם את המועט שיש להם...

גזלת ממני את חיי, אך לא יזלגו עוד דמעות על לחיי האדומות. קיבלתי את גורלי על אף שהוא שורף אותי מבפנים. יש לך אלף נשים אשר כפופות לך. כבובות עומדות בפניך בשורה. אך אני אינני כמותן! כשהגעתי לארמונוך היה יום קודר. ערפל כיסה את הארץ, וגשם ירד בשושן הבירה. נראה כי האלים בוכים איתנו, עם הבנות שגזלת להן את חייהן! התייחסת אלינו כאל חיות! כולנו עמדנו מושפלות, ואז החלטתי שדי!

הרמתי את עיניי והסתכלתי לתוך עיניך. זו הייתה הפעם היחידה שבה מבטנו נפגשו. השנייה הזו שבה הסתכלתי לתוך עיניך גילתה לי הכול. עיניים לא יודעות לשקר, הן כמו חלון לנשמה, מספרות הכול. לא משקרות. האמת הנוראה נחשפה בפניי. כשהסתכלתי לתוך עיניך היה נראה לי שמלך השאול מסתכל אליי. לפתע זרחה השמש וגירשה את הצל והאפלה ששררו באותו היום. האור מילא את האולם ונתן לי תקווה למשהו טוב.

נשאת אותי לאישה בגלל גופי שהעניקו לי האלים. איך יודע מה מסתתר מאחוריו. לא גילית את עולמי הפנימי, לא ראית את ושתי. לא תזכה לדעת מי אני, אך זה לא יטריד אותך. נשאת את גופי ולא

את נשמתי... הפרדת אותם זה מזה ויצרת חור שחור שאט אט בולע אותי מבפנים. אני מעדיפה לרצוח את גופי לפני שנשמתי תקרע מכאב.

הייתי יושבת ליד החלון. אוויר חופש ליטף את פניי. זה הזכיר לי את הימים הטובים ההם, כשהייתי ילדה קטנה בכפר. כשרצתי יחפה בשדות הרחבים ורציתי לראות את כל העולם. סביב הכפר שלנו היו הרים רבים. כל ילדי הכפר פחדו מהם. בעיניהם נראו גדולים ומאיימים. לעומת זאת אני לא פחדתי מהם. תמיד הייתי מטפסת עליהם ואחרי מאמצים רבים היה נחשף לפניי נוף מדהים. כך למדתי שאם מתאמצים נהנים מתוצאות. כבר אז ושתי הקטנה החליטה שאין דבר העומד בפני הרצון ושחלומותיה יתגשמו.

חלומותיי התנפצו, וכעת אני יושבת בכלוב זהב ומסתכלת באנשים הפשוטים שעוברים ברחוב. אין להם כמעט דבר, אבל יש להם זה את זה. יש להם חופש ואהבה... ואני מלכה. כולי עטופה בזהב ובתכשיטים שחונקים אותי. אך בפנים הכול ריק.

רציתי ליפול מהחלון, לגמור עם הכאב. האלים ריחמו עליי ושלחו אליי מלאך בגוף אדם. מרדכי שמו. אדם עם לב זהב. ישר, אצילי, נבון כמו נסיך על סוס לבן. הרגשתי שליבי נמס לידו. קולו היה רך, עיניו עמוקות. הוא היה היחיד שהקשיב לי ושמילא את ליבי באושר. דמעות זלגו על לחיי, אך הפעם משמחה. מרדכי הצליח לאסוף את כל חלקיקי ליבי שנשבר ולגרום ללב שלי לפעום שוב בחוזקה כמו בעבר.

גרמת לי לחשוב שאני כלום, בובה שאין לה דעה ונשמה, לא היה לי מקום בארמונו. קולי לא נשמע באולמותיו המפוארים, כתפאורה הייתי לך. ביום אפל אחד נודע לי שחיי של מרדכי בסכנה כי הוא יהודי וכי המן, העכברוש שמסתובב סביבך, רוצה להשמיד את העם היהודי. החלטתי לפעול. לא אאפשר שהוא ימות! לא אאפשר שהוא יאבד את מי שקרוב לו כמו שאני איבדתי. בפעם הראשונה בחיי נשמתי התמלאה זעם מהול בתקווה וברצון לעזור.

שלחתי לו יונה נושאת מכתב. כאשר כתבתי את המכתב הזה, התרוצצו הרבה מחשבות בראשי, אך לא נתתי להן לחלחל, בפעם הראשונה הקשבתי ללב ולא לראש. כשסירבתי לבוא לנשף כתבתי את המכתב הזה. הוא יעזור ליהודים להינצל ממוות. מרדכי היה האדם היחיד שהיה קרוב לליבי, זה המעט שהייתי יכולה לעשות למענו. ידעתי שהתוצאה מסירובי תהיה זו. אך איני מפחדת מהמוות, ואפילו לא מהאלים, כי יודעת אני שהם אינם קיימים. בנינו להם מקדשים ופסלים. אנשים מוכנים

להתכופף בפניהם. בוכים ומבקשים מהם עזרה, אך אין מענה לדמעותיהם. הפסלים עטורים בזהב ובאבני חן, אך בפנים חלודה. כמו מלככם, כי בשבילי הוא אינו מלך.

איני רוצה לגמור את חיי בתור מלכה, אני רוצה למות בתור ושתיל! לא רוצה שאנשים יקודו בפניי קידות מזויפות. לא אכפת לי שישכחו אותי ושאמחק מדפי ההיסטוריה. אני רק רוצה שאנשי ממלכת אחשוורוש יצאו מן החושך, יוכלו לפתוח את פיהם ולומר בקול גדול את מה שהם חושבים. אני רוצה שאנשי הממלכה, אחיי ואחיותיי, יחיו יחד במקום שבו יוכלו להיות חופשיים ולא יהיו כבולים בפחד!

אלו מילותיי האחרונות! אלו מילותיה האחרונות של ושתיל!

להתראות לך ארציל! להתראות!!!

רות בבית קפה

אריאל מ-רון – כיתה ט', תיכון האקדמיה למוזיקה ולמחול, ירושלים

בהנחיית טל דברה

"ותפל על פניה ותשתחו ארצה ותאמר אליו מדוע מצאתי חן בעיניך להכירני ואנכי נכריה"
(רות ב, י)

ביום שישי סתווי

כמו כל יום שישי בשעת צהריים

ישבתי בבית הקפה השכונתי

לפניי הפוך גדול (אחד סוכר) וכוס מים

וכמו בכל יום שישי

אני, לבדי, שקועה במחשבות והרהורים

מנסה להבחין בפרטים נסתרים

אך רואה

רק את אותם מלצרים

משתקפים באותה כוס מים

ופתאום ראיתי אותה

מלצרית חדשה

אישה נוכרייה שהגיעה ממכורה אחרת

בגלל צורך שלה או של מישהו אחר

והיא לבדה בארץ מנוכרת

נעמה והמבול

נמרוד אוריזקי – כיתה ט', תיכון האקדמיה למוזיקה ולמחול, ירושלים

בהנחיית טל דברה

"וַיֹּאמֶר ה' אֶמְחָה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה עַד רֶמֶשׂ וְעַד עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי נַחַמְתִּי כִּי עָשִׂיתִם" (בראשית ו, ו)

"מרגישים את זה באוויר, מעין לחות קרה מעורבבת בשקט. "דמעה ירדה לה מהעין. "בבקשה, " היא אמרה בקול חרישי.

"דיברנו על זה כבר, זה פשוט בלתי אפשרי. גם לי זה קשה לעזוב את כולם מאחור ולהמשיך כאילו כלום, אבל חייבים. " היא ניסתה להתרחק ממנו אבל הוא חיבק אותה, החזיק הכי חזק שיכול, ולחש לה באוזן שהכול יהיה בסדר. אך היא התקשתה להאמין. לפתע הרגישה משהו בגב, קור קטן וחודר. לאט לאט, החליק הדבר במורד גבה עד שהתנדף באוויר הקר. היא לחשה לו באוזן, "נח. אני חושבת שזה מתחיל."

"גם אני הרגשתי את זה, נעמה. כדאי שנתחיל לזוז." הם התחילו לצעוד לעבר ביתם החדש. הילדים כבר חיכו ליד הכניסה. שם הסתכל בנועם על העננים הרכים שכבר התחילו להיווצר מעליהם. הוא ידע מה משמעות הדבר. לפתע הם ראו את הוריהם עולים בגבעה לכיוונם. "קדימה ילדים, הגיע הזמן להיכנס." בשנייה שסגרו את הדלת, מטר כבד התחיל לרדת.

הרגע שממנו חששו מכול הגיע, צליל טיפות הגשם המכות בדפנות הספינה הדהדו כצחוקו האפל של אלוקים, שסוף סוף ביצע את נקמתו בבניו הסוררים. הגשם ירד ומילא בהדרגה את עמקי העולם וכך גם את הנשמות של בני המשפחה, שרגשותיהם האמיתיים צפו אט אט על פני השטח. מגיעים ממקום עמוק ומודחק של התודעה. היא פרצה בבכי, "למה אתה עושה לנו את זה? לא יכולת לדבר איתו? לשנות את דעתו?"

"כבר אמרתי לך. זה בלתי אפשרי."

"אני לא מאמינה לך!" צעקה ורצה לאחת מפינות הספינה.

כולם כבר ישנו, רק שם ונח היו ערים. שם הרהר בחשכה. "אני מקווה שאתה לא מרגיש כמוה, שאני לא אוהב אתכם."

"אני כבר לא יודע מה לחשוב, אבא," והסתובב לקיר.

לילה קשה עבר על נעמה. הדבר היחיד שיכלה לחשוב עליו היה תמונה יחידה ועמומה שהופיעה אליה ממרחק, אך לא הפסיקה לרדוף אותה עד לניצני האור הראשונים של הבוקר. התמונה הייתה מלאה מים. היא בחיים לא דמיינה לעצמה כאלו צבעים, מכחול השמיים של בוקר קיצי עד לחושך שבמעמקי מצולות. כל הגוונים שמוחה יכול לדמיין מתנגשים זה בזה בפראות חייתית. ובמרכז, יד מושטת אל על מתוך המים, מחפשת במה להיאחז, ואינה מוצאת.

נח התעורר לקרני אור ראשונות שפלו דרך חריצי הספינה הישר אל עיניו העייפות, ושם לב שהמים כבר נשאו את הספינה. הוא ידע את משמעות הדבר, אך מה שיותר הטריד אותו היה איך יספר את זה לנעמה. אירועי הלילה הקודם רדפו אותו, והוא התרכז אך ורק במה שהוא הולך להגיד לה כשתתעורר. באיזה טון יתחיל, מה תהיה המילה הראשונה, האם ישקר קצת בשביל לשמח אותה או שיספר את האמת הקשה במלואה. ולפתע חוט המחשבה שלו נקטע כשראה דמות מתהלכת בחשכה. נעמה.

הוא חיכה קצת שתתקרב כדי שיוכל לראות את הפנים שלה. עיניה היו סגולות ונפוחות מבכי ומחוסר שינה, הוא הזדעזע כשראה אותה ומיהר לחבקה. אך בתנועה חדה ונחושה העיפה את ידו והמשיכה ללכת לכיוון חדר הילדים. הוא רץ אחריה. "נעמה, אני מצטער, בבקשה."

היא הסתכלה בו בעיניים ריקות וענתה לו ברוגע מטריד: "אני מצטערת, אבל זה מאוחר מדי."

"למה את מתכוונת? עדיין יש לנו זה את זה, כל השאר לא משנים."

היא הסתובבה אליו בצעקה. "אתה חושב שאני טיפשה? אתה חושב שאני לא יודעת מה קרה? מה שאתה עשית? המשפחה שלי וכל החברות והשכנים, כל אדם שאי פעם הכרתי, כולם מתים. המחשבה שהעדפת את החיות האלה ואת הנשים של בנינו על פני המשפחה שלי מחליאה אותי, אני לא מסוגלת להסתכל עליך. אתה דוחה אותי. האנוכיות שלך שורפת את המשפחה הזאת. כבר שנים שאנחנו מנסים לסבול את השיגעונות שלך אבל כבר עברת את הגבול."

הוא שתק. היא הסתובבה בנחישות והלכה לעבר חדר השינה, לדבר עם האנשים החשובים היחידים שנשארו לה, הילדים שלה.

כולם עדיין ישנו, חוץ משם, שכמוה, לא הצליח להירדם כל הלילה במחשבה על החיים שהשאירו מאחור. היא התיישבה בקצה המיטה והתחילה ללטף את שיער ראשו העדין. "אתה יודע שמאז שנולדת, הדבר היחיד שהצליח להרגיע אותי מהשיגעונות שלו היה אתה. כשהיה יוצא למסעות ההתבודדות שלו וחוזר אחרי שבוע עם סיפורים מטורפים על ספינות ועל השמדה, הדבר היחיד שהחזיק אותי מלהישבר היה אתה. הייתי מחזיקה אותך בידיי ושרה לך שירי ערש, ובין רגע הבכי שלך היה לשינה עמוקה. אני הרגעתי אותך ואתה אותי. אחרי כמה שנים, כשהיה חוזר עצבני ופצוע מהבנייה של הספינה הארוורה הזאת ומוציא את התסכול שלו עליי, הייתי מספרת לך על מקומות מרוחקים שאליהם הייתי רוצה לברוח במסווה של סיפורי ילדים על נסיכות ואבירים. ליטפתי את שיערך עד שהיה כה רך ונטול קשרים שזז כמו שדה חיטה ברוח. הייתי רוקמת בחוטי ראשך שתי וערב, אריגים לכסות אינסוף. נהגתי לשתוק, לקבור בתוכי את מה שחשבתי, את הדאגות שלי. במחשבה שקשה לו, שלשאת אחריות כזאת זה דבר גדול, שהתפקיד שלי הוא לתמוך בו, לא לתת לו ליפול. אבל טעיתי. הוא היה האחד שנתן לכולנו ליפול. אני לא מוכנה לשתוק יותר אחרי מה שעשה. אני לא מוכנה לשתוק! שלא לחשוב אפילו על לסלוח."

הוא ישב והקשיב, נתן לה את הזמן שלה, כמו תמיד. אך היום, ראה באימו כוחות חדשים שלא הכיר לפני כן. הם הרתיעו והרשימו אותו באותה מידה. הוא ידע מה היא עוברת, המשימה הלא פשוטה על גבול הבלתי אפשרית שקיבלה על עצמה. הוא העריץ אותה על כך. יותר משהעריץ את אביו על צדקנותו ועל המחויבות שלו. המשימה שלה הייתה הכי קשה. לעמוד מאחורי אדם כמוהו, להחזיק אותו על הרגליים, בלי תגמול. אך כמו כל עץ איתן שעומד מול הרוח, גם היא נשברה בסוף.

"אני הולכת לעשות משהו קיצוני, אבל אם אתה באמת אוהב אותי, אל תעצור בעדי." היא התחילה ללכת לעבר דלת היציאה מהחדר במהירות ובביטחון.

הוא צעק לעברה: "למה את מתכוונת? אל תעשי משהו שתתחרטי עליו." אבל זה כבר היה מאוחר מדי. דלת החדר נטרקה ונעמה שעטה לכיוון חדר המדרגות. נח, שהרהר עוד בשיחה שלהם, לא שם לב עד שכבר חלפה מול עיניו. ואז התחיל לצעוק לעברה, "אני מצטער נעמה. אני יכול לתקן את זה."

היא צעקה אליו חזרה: "את מה שעשית כבר אי אפשר לתקן."

"למה את מתכוונת? עדיין יש לך אותי, את הילדים. וכשכל זה ייגמר, הם יולידו לנו נכדים ואת תהיי סבתא, זה לא מה שרצית תמיד?"

"לא, נח. תמיד רציתי שתתמוך בי, שתהיה לי ירח בשמי הלילה השחורים. אבל רק החמרת את המצב, השלכת עליי את התסכול שלך בלי לחשוב שמולך יש בן אדם. וברגע שמצאתי לי נחמה אחת בעולם הזה, כוכב אחד קטן שיאיר את לילי, גם אותו לקחת לי לבניית הספינה. נשארתי לבד. אולי לא קלטת את זה עד עכשיו, אבל אני סובלת, סובלת ממך. סובלת מהבדידות. סובלת מהמחשבה שאני ניצלתי כשהמשפחה שלי מתה. ובשביל מה? להיתקע איתך בספינה למשך מי יודע כמה זמן."

"את לא באמת מתכוונת לזה!" הוא צעק, אך לא קיבל שום תשובה. היא הגיעה לקומה האחרונה, קומת היציאה, ופתחה את הדלת. בבת אחת פרץ רוח העיף את שיערה אחורה ושלח גלי קור לאורך כל גופה. היא ראתה את הפתח הגדול, מחכה רק לה, והחלה ללכת כמהופנטת לעברו. נח נכנס לחדר אחריה מתנשף מהריצה. היא עמדה מול הדלת הפתוחה, רטובה מהגשם. הוא הסתכל בה בעיניים מבועתות. "נעמה... מה... את... עושה...?"

היא לא טרחה להסתובב אליו, קרבה אל הפתח במבט קפוא ורק לחשה: "אני מצטערת."

הוא רץ אליה הכי מהר שיכול, מנסה לתפוס אותה. שיערות ראשה חמקו מתוך אצבעותיו והיא צנחה לתוך הגשם. הוא בהה בה, נוטפת מהספינה בשקט מקפיא. גופה הסתחרר בין הטיפות. מכת הנחיתה כאבה בכל הגוף, אך היא ידעה שבעוד כמה דקות ההרגשה תחלוף והסבל יסתיים. היא התחילה לשקוע עמוק אל תוך המים. ככל שצללה יותר ויותר, התעמעמו רעשי הגשם באוזניה עד שהיו כקריאות קרן מרוחקת שבקושי הצליחו לתפוס את תשומת ליבה. בניסיון אחרון של גופה להינצל מתחבולותיו הערמומיות של המוח, באינסטינקט חייתי בלתי נשלט, היא התחילה לשחות אל פני המים, וכשסוף סוף הגיעה לאוויר היא הושיטה ידה אל על הכי חזק שיכלה בניסיון לחפש משהו לתפוס בו. ולא מצאה.

חיי אברהם אבינו

יוסף דסטורי – כיתה ח', ביה"ס למדעי הסביבה שלב, בית שמש

בהנחיית אביחי חרורי

אברהם "לך לך" לאן שאומר,
אם זה ליער ואם למדבר.
מעובד אלילים לאב האומה,
הבטחתי לך את זאת האדמה.
אספת כמה חפצים ואת בנך הקטן,
יצאת לדרך בלי לדעת לאן.
הניסיון לא פשוט אך בהחלט אפשרי,
בחרתי בך וזה כלל לא מקרי.
את בנך כמעט הקרבת בראש ההר,
עשית היום ולא חיכית למחר.
קנית קבר בכסף מלא,
חיך אינם פשוטים, איני מתפלא.
בחרון נקברת, במערת המכפלה
חיים מעניינים בלי שום שאלה.

מיומנו של יוסף

אביב אוחיון – כיתה ח', בית ספר למדעי הסביבה "שלב", בית שמש

בהנחיית אביחי חרורי

יומני היקר,

אימי הייתה עקרה עד שנולדתי, היא קראה לי יוסף בגלל שהיא ראתה בי סימן לבן נוסף – "וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יוֹסֵף לְאֵמֶר יֹסֵף ה' לִי בֶן אֶחָר" (בראשית ל, כד).

לדעתי, אבי אהב אותי יותר משאהב את שאר האחים במשפחה, הוא אפילו הביא במיוחד בשבילי כתונת פסים! אחיי הגדולים קינאו בי וזרקו אותי לבור ולבסוף מכרו אותי... זה היה יום נוראי, סך הכול רציתי לראות בשלומם.

אויש... נמכרתי לפוטיפר, שר הטבחים במצרים, הייתי לראש ביתו... אך לאחר מכן נכנסתי לכלא בגלל השקרים של אשתו. תחושה של אי ודאות... רגע אני למעלה ורגע למטה. בכלא, הכרתי את שר המשקים ושר האופים, שנכנסו לשם בגלל רשלנותם ביחס למזון המלך. היו להם חלומות ללא פתרון, אז עזרתי להם... שר האופים היה צריך להיתלות, ואילו שר המשקים יחזור לעבודתו. ביקשתי משר המשקים שיזרוק איזו מילה עליי בפני המלך ואז אולי ישחררו אותי, מובן שהוא שכח.

"וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּים וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו הַמִּצְרִי" (בראשית לט, ב).

לבסוף, אחרי שנתיים מייגעות, חלם פרעה גם הוא חלום, ולא מצא פתרון לחלום. השר נזכר בחסד שעשיתי איתו, ואמר לפרעה שיש מי שיפתור את חלומו, וכך אני נכנסתי לסיפור ופתרתי את חלומו. בחלום היו שבע שיבולים יפות ודשנות, ומולן שבע שיבולים שלא ראויות למאכל, ובין רגע אכלו השיבולים הלא טובות את הטובות יותר. הפתרון היה שעומדות להגיע שבע שנות שפע, ומיד לאחריהן שבע של רעב, לדעתי זה מוזר קצת שיהיו שנים טובות כל כך ומייד אחר כך יגיע רעב קשה כל כך!

פרעה מלך מצרים בכבודו ובעצמו אמר לי: "אַחֲרַי הוֹדִיעַ אֶלְקִים אוֹתְךָ אֶת כָּל זֹאת אֵין נְבוֹן וְחָכָם כְּמוֹךָ" (בראשית מא, לט). לראות את הטוב בתוך החושך. למדתי מסר חשוב לחיים מהמעשה הנ"ל: שבע שנות השובע והשפע הן התקופות הטובות שעוברות עלינו בחיים, אך חשוב לזכור שלעיתים אנחנו בתחושה של ערפל, של קשיים ושל בלבולים במהלך החיים, בתחושה של אי ודאות – שזה

בעצם שבע שנות הרעב. בימי הקשים ובחושך, עליי להתעודד ולהיזכר בימי האור והטוב שהיו לי קודם לכן!

ממש התרגשתי כשפרעה מינה אותי לאחראי לאגירת מזון ולמשנה המלך... הוא אפילו כינה אותי בשם חיבה, הוא קרא לי "צפנת פענח". שמעתי אנשים שאמרו שפירוש השם הוא "מגלה נסתרות"... וואו, מי היה מאמין! איזה כבוד גדול עושים לי!

ביצעתי את המשימה בהצלחה, שמרתי המון אוכל. זה היה מדהים, דמיינו שאתם פותחים דלת ורואים מלא אוכל. טוב, בכל זאת, מכרתי את האוכל לתושבי מצרים, אך כמובן חיכיתי לאחים שלי שיבואו לקנות אוכל... כמו שחשבתי הם באו לקנות מזון, והאשמתי אותם שהם מרגלים, הם הביאו את בנימין אחינו הקטן כהוכחה לכך שכוונותיהם חיוביות. אחרי שהלכנו, האשמתי את בנימין בגניבת הגביע שלי. עשיתי זאת רק בשביל לראות מה היחס שלהם לאח שלהם, לנסות אותם, האם הם מצטערים על המעשה הנורא שעשו לי... לבסוף, כמובן, לא הצלחתי לעצור את עצמי והתפרקתי מולם בבכי וגיליתי להם שאני יוסף אחיהם. שאלתי אותם: "וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אִבִּי חַיִּי?" (בראשית מה, ג).

הכול לטובה! "אַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשַׁבָה לְטֹבָה" (בראשית נ, כ). אהה, שכחתי לומר... אין לי כל סיבה לכעוס על מעשה אחיי. אני מבין שהכול התגלגל לטובה והכול מאת ה'. דווקא בגלל הקושי ובעקבות הירידה לבור, הגעתי לתפקיד בכיר במצרים ולכבוד עצום. לכן אין לי כל סיבה להחזיר רעה לאחיי על מה שעשו לי.

שלחתי אנשים להביא את אבא, והוא הסכים לבוא, זלגה לי דמעה, ממש התרגשתי לראות אותו, לאחר מכן ארגנתי מקום למשפחתי, המקום נקרא "ארץ גושן" ושם כולנו נגור...

- צוואת יוסף -

וואו... כמה אור הספקתי להוסיף בעולם! יש לי בקשה קטנה: כשבני ישראל יוכלו לחזור לארץ ישראל, אל תשכחו לקחת את עצמותיי ולקבור אותי בארץ ישראל - ארץ הקודש!

יומן יקר, היה כיף לכתוב, אבל זה הזמן להיפרד...

הי אליה, למה להרוג

הדר טל – כיתה ט', עירוני ב' ע"ש יצחק רבין, מודיעין

בהנחיית יעל יוסיפון

הי, אליה, למה להרוג?

הרי אין בכלל דבר כזה בעל, הוכחת מי כאן האלוקים,

באש שירדה מהשמיים וברעש וברקים,

והינה עננים באים ועוד מעט ירדו הרבה גשמים...

אז מה אכפת מהשטויות ומהבלבולים – למה משתחווים, במי מאמינים?

הי, התשבי, למה ממשיך אתה לשחוט?

תניח את החרב, נהרגו כבר מאה נביאי שקר,

תואיל בטובך לחמול, תשאיר בחיים את כל היתר.

אתה צודק! צריך הוכחה? רוצה למלא דף חקר?

אולי נעביר דף משוב? נעשה בזריזות גם איזה סקר?

הי, הגלעדי, די עם האלימות, מה איתך? אתה חי בסרט?

הזקן הלבן מגואל בדם, האזור במותנך, ראה איך נראית האדרת.

מה אתה, מלאך המוות? בן אנוש? חיסלת כבר מאתיים ראש!

נביא תקיף כמוך לא יקום ומעולם עוד לא קם!

ואולי בכלל הבעל טרם קם? נמנם צוהריים, הניח ראשו ונרדם?

הי, אליהו, שלוש מאות נביאים שוכבים כבר הרוגים,

נותרו רק מאה המייחלים עדיין ומתפללים לאליליהם המזויפים.

ובדרך העולה כרמלה, מרכבת אחאב, ואולי תגיע איתו איזבל,

אבוי לנו, היכן נחביא את כל הגויות,

מה נעשה בערמות האשפה ובהררי הזבל...

הי, אליהו, סופר המלך הגיע ומתעד את המחזה.
זה לא מריח טוב, בחדשות הערב – זוועה איך שהדבר הזה ייראה...
הכול ייכתב במלכים א', ואתה עם המעשה הזה לנצח תחיה!
יאמרו נאורים: דוגמה להדתה, במחוזותינו, דבר כזה לא היה ולא יהיה.
ויקניטו עיתונאים: השתגע זה? הרי איש באמונתו יחיה!

הי, אליהו! ארבע מאות הרגת! לא הגזמת? נו, מה איתך יהיה???
זרוק מיד את הסכין! זו פקודה! כאן אהיה אשר אהיה...!
אכול חתיכת עוגה, שתה צפחת מים, להר חורב, בריצה, לדרך צא!
בעוד ארבעים יום תשמע ממני, חכה, עוד תראה מה לך יקרה...
אתה עוד תעוף, אבל רק אלישע, את המחזה הזה יראה...

מה טובו אוהליך

שירה זורין – ט', עירוני ב' ע"ש יצחק רבין, מודיעין

בהנחיית יעל יוסיפון

לשלוט, למלוך, לנהל, לפקד,
להחליט, לקבוע, להפעיל, להוביל.
לחלק, לקצץ, לתגמל, להכביד,
למנות, לפטר, לאיים, להסית.
לייסר בשוטים או בעקרבים,
להילחם באויבים מבחוץ ובאויבים מבפנים.
ואני חושבת, האומנם
מה טובו אהליך יַעֲקֹב מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל?

נולדת לשרת

ליאורה קרני – ט', עירוני ב' ע"ש יצחק רבין, מודיעין

בהנחיית יעל יוסיפון

אלישע הנביא נועד לשרת
זאת אליהו מאלוקים לְמַד.
הוא בא ולקחו כנביא להכשיר
להוכיח העם בפתחה של העיר.

מאחור נותרו אב ואם,
אחים, אחיות שהוא חסר להם.
מה מחירה של נבואה?

לשרת זאת זכות גדולה
אבל יש קורבן ומחיר לתהילה,
משפחה רגילה נהית לחסרה.

לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חֶפֶץ תַּחַת הַשָּׁמַיִם

מדוע ולמה ילד נלקח

טרם בשל ולחיי בגרות צלח?

האם נביא לא יהיה יותר מוצלח

לאחר שיפנים ערך משפחה וכבוד אב, אם, אחות ואח?!

עַת לְטַעַת וְעַת לְעֵקוֹר נְטוּעַ

מי שלא השלים ילדות תקינה

כיצד יבקר עם ומדינה?

מי שמוכיח היעדר מוסר וניצול החלש

ודורש מהעם אחדות של ממש...

כיצד נלך אחריו כשהוא נטש?

”נִפְתְּלִי
שִׁבְעַתְּ רִצּוֹן
וּמִלָּא
בְּרִכַּת ה'
יָם
וְדָרוֹם
יִרְשָׁה
”
...

דברים לג' 23

מחוז דרום

מחוז דרום

חברי ועדת השיפוט

ד"ר איילה חג'ג', מנהלת חברה ונוער מחוז דרום

מירי טימסיט, מנהלת מה"ד דרום

אביבה לוטן, רפרנטית תנ"ך, מחוז דרום

דורית טלמון, מדריכה, מינהל חברה ונוער

רכזת התכנית במחוז: רחל יפרח

תוכן עניינים מחוז דרום

מקום ראשון

- 221 חטיבת ביניים: לאה בת לבן – מכתב לפסיכולוגית / נהוראי משה
- 225 חטיבה עליונה: כך היה ואיננו עוד / ליאת פלד

מקום שני

- 228 חטיבת ביניים: שבויה בערפל / טליה אלמליח
- 235 חטיבה עליונה: תאונת פגע וברח / מירי שללשוילי

מקום שלישי

- 241 חטיבת ביניים: חנה, כוחה של תפילה / יאנה סוליאניקוב
- 244 חטיבה עליונה: בין שתי ערים / ניתאי נחמיה

יצירות נבחרות מחוז דרום

- 247 יומנו של נח / אביגיל אוזן
- 252 יותר מזל משכל / בת חן פוקס
- 255 שירה של האישה שחושקת בתינוק שותפתה / אדר אוחנה
- 259 ויהי לה לבן / אלמוג ג'ולי
- 261 משפט חיי / יסעור בן אבו
- 265 מים רבים לא יכבו את האהבה ונהרות לא ישטפוה / הילה אדרי
- 266 את אחיי אנכי מבקש / ליאם גבאי
- 270 שמואל / ליאם עשור
- 275 נחש הנחושת / אביב זרביאן
- 278 ניסיון העקדה – ניסיון המחשבה ולא המעשה / עומר עזרן
- 282 טעם החיים / ליאת גוניקמן
- 285 זרה ומרא / דורון פלץ

ברכת מנהל מחוז דרום לחוברת הארצית

מנהלים, מורים, אנשי חינוך, תלמידות ותלמידים יקרים,

ספר התנ"ך הוא יסוד קיומנו כעם. הוא המורשת התרבותית, ההיסטורית והערכית של עם ישראל לדורותיו והתשתית ליצירת מכנה משותף לאומי. בזכות מורשת זו, נשתמרה הזהות היהודית ונמשך הרצף של הקיום היהודי לאורך הדורות.

דוד בן גוריון, ראש הממשלה הראשון, פתח את הכרזת העצמאות של מדינת ישראל במילים מרגשות המתארות את הקשר ההיסטורי בין עם ישראל לארץ ישראל. מילים אלו מדגישות את מקומו של התנ"ך כספר היסוד של עמנו ושל שאר הדתות המונותאיסטיות: "בארץ-ישראל קם העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית, הדתית והמדינית, בה חי חיי קוממיות ממלכתית, בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל-אנושיים והוריש לעולם כולו את ספר הספרים הנצחי." התכנית "תורה, נביאים... וכתבים" נועדה לחזק ולהעמיק את הקשר של התלמידים לספר הספרים ולמורשת ישראל, בדרך של דיאלוג עם הטקסט המקראי ושימוש בכתיבה יצירתית להבעת עמדה ופרשנות. התכנית מהווה מנוף ללמידה חווייתית, מדגישה את מקומם של התלמידים כלומדים מעורבים ופעילים, הופכת את הכתוב בספר התנ"ך לרלוונטי למציאות חיינו ומקרבת את המסרים הערכיים והאנושיים אל לבם של הלומדים.

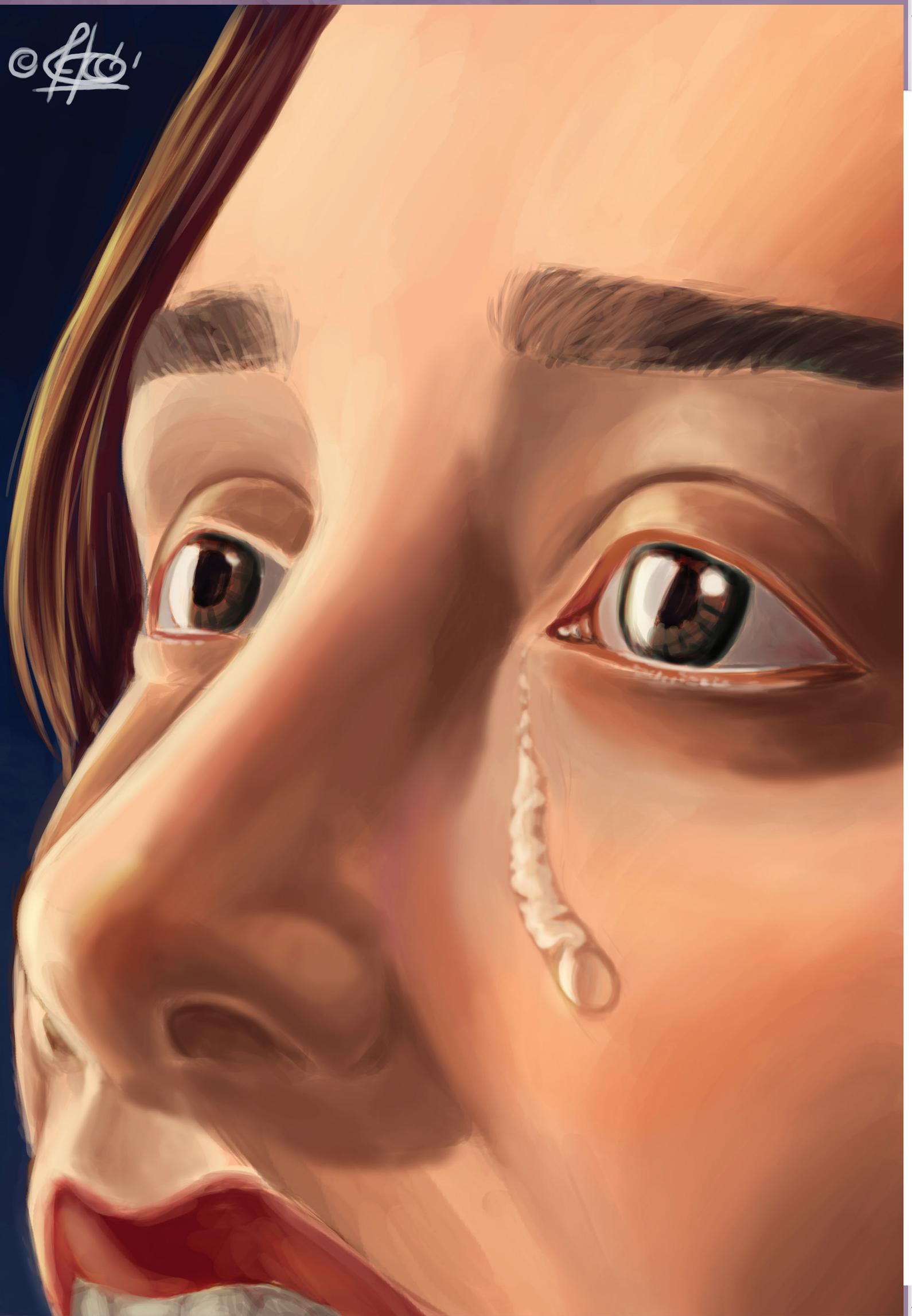
ברכותיי לתלמידים ולתלמידות אשר יצירותיהם נבחרו לייצג את המחוז בספר זה. הישג מרשים זה מעיד כי הלומדים ניחנו באהבה עמוקה לתנ"ך, בקריאה רהוטה של הטקסט המקראי, בהכרת הסוגות הספרותיות והעושר הלשוני, ביכולת לעיין באופן עצמאי בכתוב ולהבין אותו על תכניו ומסריו המגוונים, ביישום אסטרטגיות חשיבה ובפיתוח מיומנויות תוך-אישיות ובין-אישיות. אתם הלומדים מהווים ראש חץ לסחוף אחריכם בני נוער נוספים להיכרות מרתקת עם הקסם הטמון בספר התנ"ך ובעולם המקרא ולקיים את הנאמר בדברים לא, 19: "וְעַתָּה כְּתַבּוּ לָכֶם אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלַמָּדָה אֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל שִׁימָה בְּפִיהֶם לְמַעַן תִּהְיֶה-לִּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְעֵד בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל."

תודתי והערכתי לכל העוסקים במלאכה: למנהלים ולמנהלות של בתי הספר על פועלם לביסוס יחס של הוקרה למורשת היהודית וטיפוח תחושת שייכות לארץ, למדינה ולעם; לצוותי בתי הספר על יצירת מפגש אינטלקטואלי בין הלומדים לספר התנ"ך ועל טיפוח תחושת המסוגלות; לפיקוח הרשותי במינהל חברה ונוער, לפיקוח הכולל, למדריכים בתחומי הדעת, למנחים בחינוך החברתי ולוועדה המחוזית על עבודתם המסורה בהובלת המהלך החינוכי-הערכי להעמקת הזהות היהודית, הציונית והישראלית. אני מאחל לאנשי החינוך ולתלמידים כי יתקיים בכם הכתוב במשלי ג': "אֲשֶׁרִי אָדָם מְצָא חֶכְמָה וְאָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה... דְּרָכָה דְרָכֵי נָעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם. עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתִמְכֶּיהָ מְאֹשֵׁר."

בברכה, רם זהבי

מנהל המחוז

© S/O!

מקום ראשון חטיבת ביניים

לאה בת לבן – מכתב לפסיכולוגית

נהוראי משה – כיתה ח', מקיף ה', אשדוד

בהנחיית רותי כהן

אל: הפסיכולוגית היקרה מיכל בת יפתח

מאת: לאה בת לבן

מיכל היקרה שלום וברכה,

אקדים ואדגיש כי אני פונה אלייך בנושא רגיש ביותר, וברור שמעצם היותי אחת מארבע האימהות, הדיסקרטיות היא הכרחית ומשמעותית עד מאוד.

הבעיה העיקרית שבגללה אני פונה אלייך, כותבת לך וטורדת את מנוחתך, היא לא פחות מאשר אחותי הקטנה רחלי, או כמו שכולם מכירים אותה – רחל. אני חשה כי לאורך כל חיי, על אף שהיא האחות הקטנה ואני בוגרת ממנה בכמה שנים, הרי שאני חיה בצל שלה. תאמיני לי, מיכל יקרה, שאני אפילו מתביישת להעלות את הנושא, אך אני יודעת שאם לא אפתור זאת לא תבוא מנוחה לנשמת. נכון, אני הגדולה והבוגרת בין שתינו, והרי אני זו שאמורה לגלות בגרות ולהיות סמל ודוגמה לסלחנות ולוותרנות ולהפגין חמלה, אך אינני יכולה עוד...

את בטח שואלת את עצמך על מה אני מדברת, ובכן אתחיל מן ההתחלה כדי שתשכילי להבין את גודל הבעיה שבה אני נמצאת: הדבר התחיל כבר בתיאור הפותח בספר בראשית, המתאר אותי בצורה עמומה כבעלת עיניים "רכות", וזאת בזמן שאת אחותי הקטנה, רחלי, מתאר הכתוב באותו מקום כ"יפת תואר ויפת מראה", לא פחות ולא יותר. היא כל כך יפה, כך אומרים כולם, המחמאות זורמות אליה כמו מים בנהר שוצף וגועש... ואילו אני? לי הדביקו עיניים רכות. מה זה בכלל עיניים רכות? היה כבר עדיף לי שלא יכתבו מאומה ומלבד שלא יכתבו "בעלת עיניים רכות". מה חשב לו המספר המקראי, שאין בי לב? שאין בי נשמה? שאין בי רגשות? או שמא חשב שלעולם לא אקרא את מה שכתב... בכל מקרה, מדובר בחוסר רגישות משוע. ניסיתי להבליג ולבלוע את הגלולה המרה, ניסיתי למצוא בעצמי כל מיני יתרונות נוספים שאולי לא קיימים בה, ברחל הקטנה, ובכך לעודד את

עצמי, אך כלום לא עוזר ומאום לא מועיל, אני נאכלת מבפנים בכל פעם מחדש למראה זה של אחותי... מאז היינו קטנות הקנאה אוכלת אותי. אף פעם לא יכולתי להסתכל בתוך עיניה שכן כל מה שהייתי רואה הוא את היופי שלה אל מול הכיעור שלי, בכל פעם שהיינו מקבלות כותנות חדשות מאבינו היקר, לבן עליו השלום, כל העיניים היו נישאות אליה וכל המחמאות היו מורעפות מייד עליה, שכן כל יריעת בד, ולו הבלויה ביותר, נראתה עליה כלבוש מלכות. ואילו אני נראיתי לידה כאמתה, כשפחתה, ואף לא עין אחת הייתה נישאת לעברי...

ועוד עניין, שעליו בטח כבר שמעת, שהרי אין אדם עלי אדמות שלא שמע על ההונאה שהונה אבי את יעקב... הוי יעקב יעקב, את בכלל לא מבינה, מיכל, כמה רציתי אותו למן ההתחלה, אך כמובן שגם כאן נכנסה רחל לתמונה וניסתה לגנוב את ליבו ממני.

כל כך שמחתי שאבי היקר החליט להשיא אותי ליעקב, הייתי בטוחה שזהו, כל התקופה הרעה מאחוריי והנה אתחיל את חיי עם בעלי האהוב, ושהוא יאהב אותי עד כלות, ובכך אשים סוף לקנאה השורפת שאני חשה כלפי אחותי. לתומי חשבתי שכאשר יגלה אותי תחת החופה, יבין יעקב כי אני היא האחת בשבילו, שאני היא המיועדת עבורו, אך כנראה שליושב במרומים היו תוכניות אחרות בשבילי... יעקב, כך הסתבר, לא הצליח לשכוח את רחל, גם לא אחרי שעבד קשה כל כך במשך שבע שנים. כנראה שבכל השנים הללו עבד וחשב רק עליה. מיכל, אילו היית יודעת כמה דמעות בוכה ליבי, כמה הכאב מפלח את גופי... אז נכון שכיום יעקב נשוי לשתינו, אך אינני טיפשה, יודעת אני שאוהב הוא רק אותה, את רחל.

רחל, רחל, רחל... אילו לא הייתה קיימת, הכול היה נראה אחרת.

ומה אומר ומה אספר, החיים לאחר החתונה היו בלתי נסבלים, שהרי יעקב לא ויתר על רחל היפה שלו, הוא אפילו הסכים לעבוד עוד שבע שנים כדי לזכות ברחל. ומה איתי? אני, שהייתי כלה טרייה, נאלצתי לראות איך בעלי אהובי עוזב וונטש אותי לטובת עבודה קשה ומאומצת כדי לזכות באחותי, כדי שגם היא תהיה לאשתו. אוי לי על גורלי. מהו חטאי ומהו פשעי שאלו הם חיי? מיכל, בכל בוקר שיצאתי לשאוב מים מן הבאר הייתי שומעת את ריכולי הנשים המדברות עליי ועל חיי האומללים, מתארים את יופייה של אחותי הקטנה לעומתי, מדברות על ההונאה של אבי ועל כמה מסכן יעקב שנאלץ לגלות שנשא אותי לאישה במקום את אחותי. כל העיניים המרחמות ננעצות בי, ואני מתהלכת כחימת, כמו נשואה אלמנה – אין גרוע מכך. כלה צעירה שצריכה לדאוג לעצמה ולביתה לבדה, ללא אף אחד שיהיה לעזר כנגדה, ללא אף אחד שיהיה לה למשענת ולתמיכה. פשוט לבד.

ומה עם פרי בטן? הכיצד אוכל אם בעלי היקר אינו בסביבה...

ובימים האלו, מיכל, לא יכולתי להסתכל על רחל כלל ובכלל, היא הייתה לאויבת. אילו הייתה אחות נאמנה, הייתה צריכה לסרב בכל תוקף ולעצור בעד יעקב מלצאת ולעבוד כדי לזכות בה, הייתה צריכה להבין שה' איחד ביני לבין יעקב, שזהו הגורל, ולחפש לה את מזלה במקום אחר. אך לא! גם את הדבר היחיד שקיבלתי בחיי ניסתה, וגם הצליחה, לגזול ממני.

כן, מול עיניי הכואבות והעייפות, נשא יעקב בסופו של דבר את אחותי לאישה.

את מבינה, מיכל, בתמימותי חשבתי שכאשר אעזוב את בית אבי אוכל להשתחרר סוף סוף מדמותה התחרותית של אחותי הקטנה רחל, אך במקום להשתחרר ממנה, התברר שאנו נשואות לאותו אדם! האם את מסוגלת לדמיין מציאות בעייתית כזו? כיצד אפשר לחיות בצילה התמידי של אחותך הקטנה, היפה והמוכשרת ממך?

הנחמה היחידה שהגיעה לחיי העלובים הייתה בדמותם של שבעת ילדיי המקסימים: ראובן, שמעון, לוי, יהודה, יששכר, זבולון ודינה. לרגע יכולתי לנשום אנחת רווחה שכן אני ולא אחותי הבאתי ילדים ליעקב, שבעה ילדים בריאים וטובים. הרגשתי סוף סוף מוצלחת, סוף סוף שידי על העליונה. ראיתי את מבטיה המקנאים של אחותי רחל, אך לרגע לא כאב לי, אדרבה – שתרגיש עכשיו היא את מה שחשתי אני כל חיי. שתיכנס פעם אחת לנעליי. שמעתי אותה בוכה בלילות, אך לא קמתי לנחם אותה. אני יודעת שאולי אצטייר כאחות גדולה לא טובה, אך מישהו יכול להאשים אותי אחרי כל מה שעברתי אני?

אספר לך מקרה שקרה, מיכל. באחד מן הימים, יצא בני בכורי ויקירי, ראובן, אל השדות ומשם הביא דודאים רעננים וריחניים. בראות רחל דודאים אלו, חפצה נפשה בהם עד מאוד. ברגע של ייאוש, הצעתי לה לתת לה מן הדודאים ובלבד שתותיר לי לבלות זמן עם יעקב במקומה. את לא תאמיני, מיכל, אבל רחל הסכימה לכך, היא מכרה את זמנה עם יעקב אהובי בעבור צרור דודאים, ואילו אני לא הייתי מוותרת אף לא על דקה אחת לצידו של יעקב, גם לא בעבור חופן זהב וכסף.

אך, מיכל יקרה, נחמה זאת לא ארכה זמן רב, כי בסופו של דבר קרה הדבר שהכי לא רציתי שיקרה – רחל הרתה ליעקב והביאה לעולם שני ילדים: יוסף ובנימין. ויעקב מצידו כאילו שכח את שבעת ילדינו והתאהב בילדיה של רחל, ובמיוחד ביוסף. אוי, כמה שהחיים לא האירו לי פנים.

מיכל, רחל נפטרה בלידת בנה השני בנימין. כן, מיכל, אחותי הקטנה החזירה את נשמתה לבורא. האם זה גרם לי להפסיק לחוש קנאה כלפיה? לא! אינני מוצאת שלוה בנפשי. אני נאלצת בכל יום לקלל את עצמי ואת יום בואי לעולם האכזר הזה. שוב אני מוצאת את עצמי מקנאה באחותי הקטנה

והמוצלחת רחל, וזאת על אף שאינה עוד בין החיים. למה, מיכל, למה לא זכיתי אני לחיי נחת? למה לא זכיתי ליום אחד של שקט בחיי? מדוע, גם לאחר שנים רבות כל כך, אני לא מצליחה לראות ברחל את מה שהיא – אחותי?

מה עליי לעשות מיכל? אנא יעצי לי כיצד להסיר עול זה מחיי.

אשמח לכל עזרה ומזור.

ממני, המטופלת שלך,

לאה בת לבן

מקום ראשון חטיבה עליונה

כך היה ואיננו עוד

ליאת פלד – כיתה י', אורט, ערד

בהנחיית עפרה ריבקין

היה הייתה שפה אחת לעם אחד.

במסעם אל עבר השמש העולה,

מצאו הם מקום אחד בבקעה.

התיישבו הם שם ואמרו פה אחד:

"נלבנה לנו לבנים, אשר כמו אבן יהיו קשים.

מהם נבנה לנו עיר מגדל, שבו איש לא יהיה נבדל."

ירד ה' לראות

את העיר ואת המגדל.

ראה כי שפה אחת להם ולכן יעשו כל העולה על רוחם,

כי אין מי שיגיד אחרת ויערער את ביטחונם.

החליט ה' ועשה מעשה:

את שפתם הוא פילג וכך קרה גם לעם,

הבנייה נפסקה והתפזרו הם משם.

עד היום קוראים למקום בבל

כי שם ה' את שפתם בלבל.

כך סיפר לי סבי לפני השינה בילדותי

ואמר שהדבר עוד יחזור

כי כך הוא הטבע האנושי

להתקדם צעד קדימה ושניים לאחור.

עברו השנים

וכבר נהייתי סבא לנכדים.

האנושות השתנתה

או שבעצם חזרה היא לקדמותה.

שפה אחת יש שוב:

כולם מבינים את כולם,

אך לבבל הישנה לא נשוב

כי למדנו מהטעויות של העם.

למדנו להבין דעות של אחרים,

ושלא תמיד צריך להסכים.

שכל אחד יכול לעשות מה שהוא חושב,

כל עוד באחר הוא מתחשב.

כך בבבל חדשה חיים אנו היום,

כל אחד במגדל אשר מתאים לו.

ממש כמו בחלום,

העולם מתוקן ומלא מגדלים.

"בוקר טוב!" אמרה לי אימי.

מבולבל התעוררתי והתיישבתי במיטתי

הסתכלתי סביב וראיתי...

ראיתי שוב את בית ילדותי!

התעוררתי לרעש של צעקות רמות. עיני נפקחו וקמתי במהירות מן המיטה שישנתי בה אל החלון. נאנחתי בשקט. אלו הם שוב, אנשי העיר. כבר ימים שהם מתקוטטים ובחוץ שורר אי סדר וכאוס. אני מרגישה שהאי שקט הזה שובר את רוחי.

אנשי העיר סדום הם אכזריים, הם שולטים במקום הזה ועושים ככל העולה על רוחם. כאשר רק הגענו לכאן, לא ידענו על האפלה שבמקום הזה. הם הצליחו לקחת בהדרגה את כל מה שהיה לנו. אלו הם אנשים אשר הורגים בלי משים, ואני יודעת שאם לא היינו נאבקים עימם קשות, לא היינו בין החיים.

תמיד רציתי לצאת מסדום. זאת עיר שאי אפשר להחזיר למוטב, כולם כאן אותו דבר, אחד אחד, כל בני העיר הזאת הורסים כל טיפת אושר אפשרית, הם בוזזים ומכאיבים, ואני ניסיתי להאמין שיש בהם לב אנושי, אבל זו הייתה רק תקווה, תקווה שהתנפצה לי בפנים פעם אחר פעם.

אני נזכרת בהרגשה המטלטלת כאשר הם הצמידו אותי לקיר וחנקו את צווארי. הרגשתי שעוד שנייה אני מחזירה את נשמתי לבורא והכול ייגמר. איך הם הפילו את בנותיי לרצפה ונתנו לי לצפות בהם מכאיבים להן. לעולם לא אשכח את המבט בעיניים הבוהקות של הבנות התמימות שלי ואת צעקותיהן, קוראות לאימא שלהן שתבוא ותציל אותן.

אבל אימא לא באה, כי אימא הייתה שכובה על הרצפה כל גופה חבורות כחולות, מרגישה כאבים איומים שלא אפשרו לי לבוא. מאז אותו יום נשבעתי להגן על בנותיי, נשבעתי לעזוב את העיר הארורה הזאת. וטרם ידעתי כי זה רחוק מלהתגשם...

לוט החליט לעשות מעשה.

הוא החליט שכדי לשרוד במקום הזה, הוא הולך להשתנות ולהיות כמותם, וזה מה שקרה. האיש שהכרתי ושאתו התחתנתי היה אמיץ, תמיד הגן עלינו ועל כבודנו, גיבור, אישי הנבון שלא היסס מעולם לעשות את הדבר הנכון! אך מאז שהגענו לכאן, הוא החל לשקר ולהיעלם מהבית. אני מרגישה כי הוא עושה דברים קשים, דברים רעים וכואבים, כמו כל האנשים כאן. בהתחלה הוא היה מתרץ לי שמעשיו נעשים כדי שנוכל לשרוד כאן... אך אני מרגישה שהוא משתנה בהדרגתיות עוד ועוד עד שאיני מכירה אותו עוד.

בהתחלה לוט הסכים איתי שאנו חייבים לעזוב את העיר הזאת. הוא אמר לי שזה רק משחק, שזה עד שהם יעזבו אותנו וזהו, שהכול יהיה בסדר בסוף. אני, התמימה, הקשבת למילותיו הנעימות, האמנותי לכל מילה ולכל שקר קטן שיצא מפיו. אבל בסוף כל הבועה הזאת התפוצצה לי בפנים.

הוא נהנה עם אנשי העיר, אף על פי שהסתיר זאת. אני לא רוצה אפילו לדעת מה עשה. ניסיתי לשכנע אותו שהוא טועה, שצריך לעזוב, אך קולו הרוטן השתיק אותי. הוא צעק עליי ולא נתן לי ולבנות לצאת מהבית. בנותיי הבוגרות שנאו אותנו. כל יום במקום הזה הכיל כעס וכאב, שקרים ודמעות שניסיתי כל כך חזק להסתיר.

לבסוף הן ויתרו. שתי בנותיי הבוגרות ברחו מהבית ונישאו לגברים הרסניים. גם הן האמינו שבתוכם הם אנשים טובים. כמה תמימות הן היו. אותם גברים הרסו אותן והכאיבו להן. אני ציפיתי בכליון עיניים ליום שבו הן יחזרו, יבינו שעשו טעות, ואני אקבל אותן חזרה באהבה. אך לא ראיתי אותן עוד. השנים עברו בלעדיהן, ואני למדתי מה זה כאב ועצב אמיתיים. מה זה אובדן של אם.

עם הזמן לא הורשיתי לצאת מהבית, והבדידות הכניעה אותי. הבנתי שאין לי ברירה אחרת חוץ מאשר לוותר על החיים שהכרתי בעבר ושחלמתי לשוב אליהם. לבסוף נכנעתי. שתקתי וחייתי חיים ריקניים והסכמתי להישאר. איבדתי תקווה שהמצב ישתנה.

בליבי עדיין רציתי לעזוב, אך לא ידעתי כיצד אסתדר עם שתי בנותיי הנוספות, המתבגרות. חששתי לחיינו. הבנות שלי היו המפלט שלי, האושר האחרון בחיי. כל יום שבו הן חייכו אליי הייתי מאושרת. שמחה זמנית נכנסה בליבי. הדבר חיזק אותי ורומם את רוחי. מהצד צפיתי בהן מתחזקות ונהיות לנערות בוגרות בכל יום שעובר.

מאז, לוט כל ערב שומר בשער לסדום, ואני מדמיינת את עצמי עם בנותיי במקומות רחוקים מהמקום הזה, מתפללת לישועה מהמקום הארור הזה. מדמיינת אותי בורחת מהשער שבעלי שומר בו.

לאחר זמן מה, חושך ירד על העיר, ואני ובנותיי נכנסנו לבית. ידוע מאז ומתמיד שבשעות הלילה סדום מסוכנת אפילו יותר. לוט, כרגיל, החליט להישאר בשער העיר ולשמור. אני ושתי בנותיי התיישבנו על הבד הדק שמכסה את הרצפה והן סיפרו לי בשקט על מעשיהן באותו יום. חייכתי כאשר הבטתי בהן, גאה בבנותיי הצעירות. אני מרגישה לפעמים שהן כל מה שנשאר לי, הן מחזירות אותי לימים הטובים, כשלא חיינו בפחד ובכעס זה על זה.

בזמן שישבתי לצד בנותיי, שמעתי קולות בחוץ. משהו קורה. ניסיתי להתעלם מן הרעשים. לאחר כמה דקות, לוט נכנס לבית. ולצדו אנשים – שונים מכל האנשים שראיתי אי פעם. הם היו חיוורים, כמו הלבנה. בגדיהם היו לבנים גם הם, ושיערם אפור. מעולם לא הרגשתי כזאת הילה חזקה מאנשים. בנותיי הביטו בהם בסקרנות וכך גם אני.

"בנות, אלו הם אורחים חשובים מאוד. עירית! הוציאי את האוכל והכיני את שולחננו. עזרו לה בנות."
לוט ציווה עלינו ובמהירות קמנו להביא את שביקש. הרגשתי בקולו יראה וכבוד מפני האורחים הללו.

"וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֵּה וּמִצּוֹת אֶפֶה וַיֹּאכְלוּ" (בראשית יט, ג)

בזריזות אני ובנותיי הבאנו משקאות רבים ואוכל רב לשולחן הקטן. ביתנו היה בית אפור, כמו כל הבתים בסדום. לעיתים אני נזכרת בשקט הנעים שידעתי לפני שנים רבות, אני נזכרת בחיוכים קטנים אל לוט, אני זוכרת שאהבנו.

לפעמים, כשאני סתם צופה בבנות, אני נזכרת איך גידלנו אותן, את ארבעתן. אני זוכרת איך יכולתי לחייך ולדעת בביטחון שתמיד יהיה בסדר. אך עכשיו כל מה שהיה לי נעלם בדמעות. דמעות של הלילה, דמעות בלתי נראות בערפל.

לוט טיפל באורחים ושוחח איתם. הוא ביקש מהבנות להכין להם חדר, ואני ישבתי על הבד שהונח על הרצפה, רחוק מהם, בשקט.

באותו ערב לא הצלחתי להירדם והבטתי בקירות החדר, נודדת במחשבותיי למקומות רחוקים ויפים יותר. לאחר כמה דקות, שמעתי צעקות בחוץ, צעקותיהם של אנשי סדום. אבל זה לא הגיוני, אין להם מה לעשות בביתנו בשעה כזאת. לפתע שמעתי צרחות קולות מוכרים – הבנות! הן צועקות, אבל אני לא הבנתי מה אמרו.

קמתי במהירות ומיהרתי לראות מה קורה לבנותיי. הגעתי במהירות לדלת וראיתי שהיא סגורה אבל רק האורחים נמצאים בפנים. איפה לוט והבנות?

הרעשים בחוץ והצעקות התחזקו ושמעתי ביניהם את קולות בנותיי. לא יכולתי לחכות יותר ופתחתי את הדלת במהירות ונבהלתי למראה שנראה לעיניי. כמעט כל אנשי העיר התכנסו סביב ביתנו, צרחות וצעקות רבות נשמעו, היה בלגן גדול ומפחיד ביותר. חלק מאנשי העיר החזיקו בידיהם חרבות וחלקם אפילו נלחמו ביניהם. אני לא הבנתי איך זה קורה, הרי אנחנו עושים כל מה שהם מבקשים מאיתנו!

במהירות סרקתי את ההמון בעיניי ולפתע ראיתי את בנותיי ליד לוט, מייבבות ובוכות.

וליבי נפל.

רצתי אליהן בכל כוחי ובמהירות חיבקתי אותן אליי, בלי לשים לב להבעתו העצבנית של לוט או לקולות הזעופים של האנשים. לרגע אחד, רק חיבקתי את בנותי באהבה ורציתי לתת להן את העולם ולהבטיח שאשמור עליהן לנצח.

אמרתי להן בקול שקט ובטוח: "כנסו לבית, אני מיד אחזור." לאחר שסגרתי את הדלת הלכתי בנחישות רבה אל לוט. הבטתי בו בקור רוח ושאלתי: "למה הבנות שלנו בוכות, לוט?" פחדתי לדעת את התשובה.

הוא הביט בי במבט רציני, והתחלתי לרעוד. "אנשי העיר רוצים לקחת את האורחים שלנו, אבל לא הסכמתי לתת להם אותם. הם התעקשו, אז הצעתי את בנותינו במקומם."

"הִנֵּה נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת וְעֵשׂוּ לָהֶן כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לְאֲנָשִׁים הָאֵל אֶל תַּעֲשׂוּ דָבָר כִּי עַל כֵּן בָּאוּ בְּצֶל קִרְתִּי" (שם, ח). הוא אמר זאת בלי להניד עפעף, ואני הבטתי בו בהלם וכאב פילח את כל איברי גופי. "אבל הם לא רוצים את הבנות, אני לא בטוח מה לעשות..." הוא סיים את דבריו באנחה, אך אותי זה לא עניין. הוא רצה למסור את בנותינו, את האושר היחיד שנותר בחיי, רצה למסור אותן לאנשי העיר האיומה הזאת.

ואני כבר לא יכולה לחייך אל לוט באותה צורה. אני כבר לא יכולה להביט עליו באותה צורה, לא יכולה להאמין שאני יכולה לאהוב אותו יותר. הוא היה לאיש מן העיר הזאת, הוא שייך למקום הארור שנקרא סדום.

שאלתי אותו בגרון יבש: "מי אתה, לוט? אתה כבר לא האדם שאהבתי. תפתור זאת בעצמך, בלי לערב את בנותינו." החזקתי בקולי שלא ירעד, רציתי כל כך לצעוק ולכעוס עליו על שהעז לגרום לבנות לבכות, אבל לא רציתי להפגין חולשה מולו ומול אנשי העיר. כעס זו חולשה מסוכנת.

הוא צעק עליי וביקש שאשאר ואעזור לו, אבל אני כבר לא שמעתי את מה שאמר ונכנסתי הביתה. האורחים המוזרים יצאו אל לוט וביקשו ממנו להיכנס לבית. אור חזק נראה מבחוץ, סנוור כך שלא היה אפשר לראות דבר.

"וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הַכּוּ בַסְּנֹרִים מִקֶּטָן וְעַד גְּדוֹל וַיִּלְאוּ לְמִצַּא הַפֶּתַח" (שם, יא)

ביושבי בבית לצד בנותיי חשבתי עליו, על הרגע שנפגשנו, על האהבה שהייתה בינינו ועל מה שקרה היום. לוט כבר לא כמו שהיה, לא אכפת לו שבנותינו הבוגרות עזבו או שבנותינו הצעירות תסבולנה מכל אנשי העיר. אני לא יודעת כבר מה לחשוב, חוץ מאשר על הצורך לעזוב את המקום הזה. ומהר.

בבוקר למחרת היה שקט, בהתחלה לפחות.

כשקמנו, קרא לנו לוט וסיפר כי סדום הולכת להיחרב ואנו חייבים לברוח. אני חייבת להודות כי לא יכולתי שלא לשמוח בליבי על כך שהעיר הזאת תיהרס, ושמחתי מאוד שלא נישאר כאן. אומנם כבר לא סמכתי על לוט, אבל לא התכוונתי לסרב לבריחה מהעיר.

אני והבנות ארגנו את דברינו ובמהירות הסתלקנו מהמקום. דרכנו לצאת מסדום הייתה ארוכה ורק לאחר שעה התרחקנו מספיק. עמדנו על הר שממנו אפשר לראות את סדום. במהלך הליכתנו, הלך לוט לצידי ולצד הבנות. מרחוק שמעתי את לוט אומר להן שאסור להביט לאחור, אסור להסתובב כי צפויה לנו סכנה גדולה אם כן.

"וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶט עַל נַפְשֶׁךָ אֶל תִּבְיֵט אַחֲרַיָּךְ" (שם, יז)

פתאום שמעתי רעש. רעש חזק ומחריש אוזניים, והרגשתי חום רב מאחוריי וריח חזק של אש, זהו הרס סדום, אני בטוחה בכך. ההר שעליו עמדנו החל לרעוד, וכך גם אני. "רוצו ככל שתוכלו! עירית, קדימה, התקדמי כבר!" לוט קרא לי והבטתי בו, ובמבט אחד ראיתי את הדאגה בעיניו ונזכרתי למה התאהבתי בו. ורציתי לרוץ אליו ואל הבנות, ובאמת זה מה שכמעט עשיתי – אלא ששמעתי צעקות חזקות מסדום מאחורינו.

לוט כבר התקדם מאוד, וידעתי שגם אני צריכה להתקדם, אבל זיהיתי את הצעקות האלו. אלו היו שתי בנותיי הבוגרות! אני לא מאמינה, בגלל שהתרגשתי לעזוב ושמיהרנו שכחתי להזהיר אותן, ועכשיו הן תישרפנה למוות, וזה יהיה באשמתי. לא, אני לא יכולה לתת להן ללכת, הן לא יכולות לעזוב אותי, לא טוב!

וברגע אחד, זה קרה.

הסתובבתי אל העיר הזאת, סדום. לראות את בנותיי ולראות את המקום האיום הזה נשרף ונהיה לאפר.

המראות שראיתי היו לא מן העולם הזה, מחזה מיוחד – גשם של גפרית וכדורי אש ענקיים, הרס מוחלט וחורבן שלא יתואר, מראה כל האנשים הרבים ששנאתי בורחים לכל עבר אבל לא מצליחים להימלט. וגם ראיתי אותן, את שתי בנותיי הבוגרות, נשרפות. והרגשתי את הדמעות יורדות מעיני ואת ליבי שורף מעצב. אך בבת אחת הדמעות פסקו, ולא הצלחתי לדמוע יותר.

ניסיתי לזוז ולברוח עם לוט ועם בנותיי, אבל לא יכולתי. הרגשתי את כל גופי מתקשה ללא יכולת לזוז.

למה אני כאן? למה אני לא יכולה לחזור אליהם?

לוט, למה לא הזהרת אותי?

או שמא הזהרת אותי, אבל אני לא הקשבתי לך... לא האמנתי שזה מה שיקרה...

ולא יכולתי לא להסתובב, רציתי לראות אותן, רציתי להציל אותן!

וכל הזיכרונות שבעולם לא יחזירו לי את ההרגשה הזאת איתם, עם המשפחה שלי. הייתי חוזרת לאחור ועושה הכול אחרת, אני מבטיחה שהייתי מחבקת אותן ולא עוזבת, מבטיחה שהייתי עושה הכול בשביל להיות איתן עכשיו. ואני רוצה לדמוע ולשחרר את רגשותיי, אבל אין לי כבר שם, אין לי כבר גוף ופנים, כל מה שנשאר ממני הן המחשבות הללו שמחזירות אותי אלפי שנים אחורנית, לזיכרונות שאינם מרפים.

אני מתגעגעת גם ללוט, לאישי שהתאהבתי בו לראשונה. אני מתגעגעת לארבעת בנותיי, אני מתגעגעת לעצמי.

ולפעמים זה גם קורה לי בלילות, כל כך קשה לי לא לשחרר את הדמעות. אני תקועה בסלעים ובחולות האלו שאין להם סוף ומקווה שיום אחד תסתכלו מאחורכם ותראו שאני עדיין כאן, על אף ששכחתם ממני.

"וַתִּבֶּט אֶשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וַתְּהִי נְצִיב מְלַח" (שם, כו)

מקום שני חטיבה עליונה

תאונת פגע וברח

מירי שללשוילי – כיתה י', מקיף י"א על שם יצחק נבון, אשדוד

בהנחיית דגנית אלימלך

קין והבל – האם היה אפשר למנוע את הרצח?

המנחה של הבל הייתה מרשימה. חיפשתי בה פגם כלשהו, אך לא מצאתי בה שום פגם. הבכורות והחלקים המובחרים נמצאו בה. ואז הסתכלתי על שלי, קודם לכן חשבתי כי המנחה שלי נראית טוב, אך היא לא משתווה לזו של הבל. היבולים בשדה החלו להירקב, ומעט אוכל נותר לי ולמשפחתי, לכן העדפתי לתת למשפחתי את היבולים הטובים ואת הפרי הנותר להשאיר למנחה שלי לה'. במקום זה ניסיתי את מיטב יכולותיי בעיצוב המנחה. יומיים שלמים ראיתי את נשותיי מעצבות כתר עשוי פרחים בשלל צבעים וניסיתי כמיטב יכולתי להכין מנחה יפה ככל האפשר.

אך ה' קיבל את מנחתו של הבל ואת שלי לא קיבל.

שמי מייצג את גאוותה של אימי, חוה. כאשר נולדתי הרי האל היה שותף בהיוולדי. אך מאז היוולדי, כששמי עלה על הפרק, גאוה ושמחה היו הדבר האחרון שהיא הרגישה. אולי כך מרגיש גם ה'... אולי מנחתי אכזבה אותו...

הוריי תמיד העדיפו את הבל על פניי, זה לא היה חדש. הוא תמיד היה הילד שנתן להם גאוה ושלווה, עשה את מה שהם רוצים בלי לשאול יותר מדי שאלות. לעומתו, אני הייתי העקשן שרצה לדעת הכול בכול. שמא אבא שבשמיים העדיף את הבל על פניי בדיוק כמו אבא שעל האדמה? כאב מילא את ליבי. מחשבה צלולה התעוררה במוחי: אני אהיה היחיד, ואז לא יהיה להם למי להשוות אותי.

"הֲלוֹא אִם תִּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תִיטִיב לְפָתַח חֶטְאֵת רִבְץֹ וְאֵלֶיךָ תִּשׁוּקָתוֹ וְאִתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ" (בראשית ד, ז) הזהיר אותי האל. אך אני כבר התחלתי לנוע אל המקום שבו עמד הבל, ליד צאנו, לא מקשיב להזהרותיו של ה'. "הבל, היכן אתה נמצא בימים אלו?" התחלתי לומר במבט תמים, "אני צריך את עזרתך בשדות הרחוקים יותר מביתנו, בזמן האחרון היבולים בשדות שבהם עבדתי עד כה החלו

לנבול, שמעתי מנשותיי שבאחד מספוריהן ברחבי השדות הרחוקים ראו את היבול שם והוא נפלא מכפי שראו מעולם."

"אשמח לעזור לך, " החזיר הבל, נענה לבקשתי, "בהזדמנות זו אולי אמצא אתונות חדשים."

לעולם לא הרחקתי לכת לכיוון השדות הרחוקים וכך גם נשותיי, לא ידעתי למה לצפות, אך בדיוק כפי שאמרתי להבל, השדות אכן נראו מרהיבים. עשירים בעצים גבוהים אשר הצלו מפני שמש קורנת ביותר. פרחים בשלל מינים וצבעים נמצאו כאן. חיות ממגוון סוגים: ארנבים, אתונות, סוסים וחמורים. אך החשוב ביותר לנו בשהותנו הקצרה במקום היו הפירות שאותם נוכל לאכול. התחלנו לארגן לנו מקום ללון בלילה. אני הייתי אחראי על בניית מחסות מאולתרים מעלי דקל יפיפים שמצאתי על האדמה ועל הבערת אש שתחמם אותנו מפני הרוח שהייתה קרה יותר מהרוח שנשבה תמיד בשדותיי. הבל החל לחפש אתונות וחמורים כפי שאמר שיעשה כשנגיע ליעדנו.

ראיתי זאת קורה פעם. ראיתי מוות. אומנם לא מוות של אדם אלא של חיה, לאחר שמעדה מסלע, אך ייתכן שזה קורה גם לבן אנוש. ייתכן ואני אצליח להרוג את אחי, הבל. הרי זאת הסיבה שהבאתי את הבל איתי לשדות הללו. אני כאן בשביל להרוג אותו ולסיים את ההשוואה ביני לבינו.

"ההתנהגות שלך משדרת ריחוק מאז המקרה עם המנחות," אמר הבל, מעיר אותי ממחשבותיי, בוחן את קווי המתאר של גופי הישוב על גזע מול מדורה, פניו מוארים באור המדורה בחשכה המוחלטת השוררת כרגע בארץ.

אז הוא כן שם לב.

צריך לפעול במהירות, חשבתי, לפני שיתחיל לחשוד במעשיי הקרבים לבוא. במקום לענות לו, תפסתי בידו הימנית של הבל ופגעתי באגרופי בכתפו השמאלית, סמוך ללבו, פוגע בו רק קלות. הבל השתחרר מאחיזתי די בקלות, הוא תמיד היה טוב יותר, כנראה הוא גם חזק יותר מבין שנינו. הבל לא מוותר ולא בורח, הוא מתעמת איתי עד הרגע האחרון, עד שהאחד יפגע חמורות באחר. ידיו של הבל לופתות את צווארי, מונעות ממני לנשום. החלתי להילחץ, האם סופי קרב? לא! אני אחפש דרך מילוט, עיניי היו האיבר היחידי שיכולתי להזיז ברגע זה, כל גופי רועד וזועק מכאבים. חיפשתי בעיניי את כלי הנשק היעיל ביותר שאוכל למצוא – גזע, אבן, משהו שיכול לשמש לי להגנה ואולי גם לאפשר התקפה. לא מצאתי דבר בקרבת מקום, השתמשתי בכל הגזעים והענפים לבניית המדורה ולבניית

מקום מחסה. ראיתי אבן במרחק ארבעה צעדים ממני. הו, ה'... לא התפללתי לה' אף פעם. הרי הוא זה שגירש את הוריי מגן עדן, המקום המופלא שהם סיפרו לי עליו, תמיד רציתי להגיע למקום זה. זו הייתה הפעם הראשונה שהעזתי לבקש את עזרתו של האל. אך עכשיו... בהחלט התכוונתי להשתמש בעזרתו של האל. בבקשה ממך, עזור לי.

תגובתי האוטומטית הייתה הקפצת הברך אל כיוון מפשעתו של הבל בכוח רב. הבל פלט זעקת כאב והתפתל, ואני התחלתי לסגת אחור. זוהי ההזדמנות שלי, חשבתי, ההזדמנות שלי לברוח. אולי כדאי שאשאר ואסיים את העניין? הרי גם לו ניתנה ההזדמנות לברוח, אך הוא החליט להישאר ולסיים את העניין איתי. אשאר! אשאר ואסיים את מה שרציתי לעשות מלכתחילה, את הדבר שבשבילו צעדתי את כל הדרך עד לפה.

התחלתי לרוץ לכיוון האבן שראיתי קודם לכן, רגליי שקעו באדמה הרכה בכל צעד וצעד. הצלחתי להגיע לאבן, ובאותו רגע לפת הבל את רגליי, סובב אותי אליו, משך אותי לאדמה והטיח אותי בה בחוזקה. נפלתי ופניי פגעו באותה אבן שמצאתי. נשימתי נעתקה וראייתי היטשטשה מעט, אך עדיין יכולתי לראות את קווי המתאר של הבל מעליי.

לקחתי את האבן שהוא הפיל אותי עליה וקמתי. קמתי די מהר ובהפתעה, הבל לא ציפה לכך. הטחתי את האבן בראשו, בין עיניו. האבן נשמטה מידי. נוזל בצבע ארגמן ניגר ממצחו הישר אל לחיו ומשם מטה אל צווארו ואל גופו. הבעתו הייתה נחושה, למרות פחדו הגלוי לעין. הדם החל ליזול מאחי הצעיר והוא נעשה חיוור. הוא לא בכה, לא נפל על ברכיו ולא החל בתחנונים, הרי ידע שתחנונו לא יעזרו. אני הייתי נחוש בדעתי לסיים את המעשה. הרמתי את האבן שכעת היה עליה את דמם של שני אחים: אחים שנלחמו כעת זה בזה. כיוונתי את האבן שוב אל ראשו, אך הבל קפץ אליי והאבן פגעה בצווארו. האגרוף שכוון אליי נשמט, ידיו לפתו את צווארו בעוד הדם מבעבע מצווארו ומשפריץ על ידיו ועל פניי. הוא נפל ארצה, גופו מפרכס על אדמת השדה הירוק ואז הפסיק, גופו נהיה שקט ושום תזוזה לא נראתה לעיניי. פרשתי את ידי המגואלות בדם, עיניי נפערו כאשר ראיתי את צבע הארגמן, בעל הריח המצחין.

האם כך נשמעת מנגינת מוות? שקט ודממה?

מה עשיתי? חשבתי לעצמי, למה הבל, אחי הקטן, לא נע, הרי הוא צריך לברוח ממני, הלוא כן? אולי הוא משים עצמו ישן כדי לברוח ברגע שלא אסתכל, או שלא... התקרבתי לכיוונו של אחי, החזקתי בכתפו הפצועה והפכתי אותו על גבו, עיניו של הבל סגורות, נראה כאילו הפסיק לנשום. גופו הדומם שכוב על האדמה, דם ארגמני יוצא מפניו ומצווארו הישר אל אדמת השדה.

צבע דם ארגמני על צבע העשב הירוק.

אדום על ירוק.

נתקפתי סחרחורת, ראייתי היטשטשה, ליבי דפק בחוזקה וגרוני צרב מזעקותיי. אני חייב לברוח! למצוא מקלט מכל אשר יראה, למצוא מקלט מזה שיודע הכול, מהאחד אשר אני ירא ממנו, האחד אשר יודע מה עוללתי, האחד שידע את מחשבותיי ואת מעשיי עוד לפני שידעתי אותם בעצמי – האל. התחלתי להתרחק מגופתו של אחי. משב רוח חזק בא על פניי ובין רגע כבתה המדורה שהכנתי. חושך מילא את שדה ראייתי. "היכן אחיך, קין?" קול נשמע לפתע.

מי זה? היכן הוא נמצא? אני לא רואה אף אחד. מחשבות החלו לרוץ במוחי. זה הוא. מחשבה זו החלה להתבהר בי. זהו האל. זהו ה'.

"האם אני נראה לך כמו שומר ראשו? איני יודע היכן אחי נמצא, אנוכי עובד אדמה פשוט וכוחותיי לא עולים על שלך... אם אתה לא יודע היכן הוא נמצא אז מאיפה עליי לדעת?"

רגע של שקט. רגע שלא נמשך זמן רב, לצערי.

"מה עשית?" שאל בקול נוקשה.

הבעת פניי הייתה מופתעת לרגע אך התאבנה ברגע שדבריו חלחלו בי. הוריי צדקו – הוא אכן יודע מה קרה ברגעים אלו ממש למרות שלא נכת. עמידתי, שתמיד הייתה אימתנית, הייתה עכשיו רפויה, אילו כל הביטחון והחוזק אזלו ממני כאשר שמעתי את קול האל, קולו של האל שעליו סיפרו לי הוריי. שפתי התעקלו כלפי מטה כאשר נזכרתי במה שסיפרו לי כי ה' הוא אל יודע כול וכי למרות ניסיונותיהם הנואשים להסתיר את מעשיהם מפניו, הוא ידע את שעשו עוד לפניהם. אך אני לא מוכן לוותר על עתידי בגלל עברי. גם אני אנסה להסתיר מפניו, הרי הוא אינו שואל סתם כך, אולי באמת אינו יודע מה עוללתי.

"כלום, עניתי, מאמץ את המבט הכי תמים שיכולתי ברגע זה, קולי לא עלה על לחישה.

"קול דמי אחיך צעקים אלי מן האדמה" (שם, י) הטיח בי.

הוא לא מדבר רק על הבל. הוא מדבר גם על צאצאיו. "שפכת דם מדמך על אדמה זו ולכן תהיה אתה ארור מן האדמה. מעתה ואילך תהיה נע ונד בארץ ולא תמצא מנוח לכף רגלך. הקשר בינך לאדמה ינותק לנצח, והאדמה לעולם לא תיתן לך פירות," אמר בקול סמכותי אשר גרם לעצמותיי לקפוא במקום ולכל גופי לרעוד מצמרמורות שתקפו אותי.

אני הולך למות ברעב, חשבתי. "חוששני שאני לא יכול לשאת חטא כה גדול, שהרי הגיע לו, ואנשים ינסו להרוג אותי על מעשיי," התחלתי להתלונן מהר ככל שיכולתי, אך הוא קטע אותי. "אני מבטיח לך, כל מי שינסה לפגוע בך ייפגע שבעתיים." אמר, נשמע כעוס יותר מרגע לרגע. אך אני לא הסתפקתי בזאת. "אבל," התחלתי לומר באי שביעות רצון, אך באותו רגע חזר אור המדורה. לא ראיתי אותו ולכן הפסקתי תלונותיי.

"לא, הוא לא מת! צאצאיו העתידיים לא מתו... אולי יש עוד סיכוי לחייו?" התעקשתי, לא רציתי את עונשי, הוא היה כבד מדי. אומנם חשבתי שהגיע להבל מה שעשיתי לו, אך לא ידעתי בדיוק שאני הולך להרוג אותו, ומה זה להרוג באמת? האם מכה מאבן יכולה להרוג? רצתי אל גופו של הבל השרוע על אדמת השדה, צבע ארגמן שב למלא את שדה ראייתי.

אדום על ירוק.

"הבל! אני מצטער, הבל, קום!" ניסיתי להעיר אותו משנתו העמוקה. אך כמובן מילותיי לא יוכלו להחזיר את המת לחיים. ככל אדם מת, הוא לא קם. אני גזרתי עליו גזר דין מוות על היותו המוצלח בינינו. האהוב בינינו. הטוב בינינו. וה' גזר עליי גזר דין של רעב ושל השפלה תמידית. הרי אני אמור להיות גבר עובד אדמה, וכעת אחיה מהיד לפה, נאלץ לאכול את היבולים שנשותיי קוטפות בשל היותי קנאי, בשל היותי רוצח, בגלל תאונת פגע וברח שאני ביצעתי.

כולנו הפסדנו, חשבתי, הרי הבל מת נער, עדיין לא גבר, ללא ממשיך וללא יורש, חייו היו קצרים כהבל פיו. ואילו אני כבר לא ילד וגם לא נער. אני גבר. ראיתי זוועות ועשיתי זוועות. אני רצחתי. מהיום הכול ישתנה. הכול נהרס. לתמיד.

רוב יום המוחרת התחבאתי בשדה, הרחק מגופתו של הבל, אף שלא הודיתי בכך שאני מתחבא, גם לא ביני לבין עצמי, אך כעת אני מבין זאת, פחדתי ממי שאני. אבל בצוהרי היום התחלתי להיות רעב, אחר מאמצים רבים שבהם ניסיתי להוציא יבול מהשדה. מאמצים כושלים כמובן, הרי ה' אמר לי שהאדמה לא תצמיח לי פירות לעולם. אך התעקשתי לנסות, למצוא בריחה מאמרתו בכל זאת. ניסיתי לקטוף ירקות, אך נכשלתי.

הרגשתי שלא אוכל להתמודד עם שאלות על אחי או על אות ה' אשר נמצא על מצחי. לכן התגנבתי למקום מגורי משפחתי. עמדתי קרוב מספיק בשביל לראות מתי כולם הולכים לישון אבל רחוק מספיק בשביל שלא יראו אותי. תכננתי לקחת את חפציי מהבית ולברוח... וכמובן לקחת גם קצת אוכל – הזכיר לי קול בטני המקרקרת. סמוך לחצות הלילה נפלה סוף סוף דממה סביב, ראיתי את

האש במרכז המחנה שבנתה משפחתי אחר צאתי עם הבל. הבל... שמו הזכיר לי את אשר רציתי לשכוח... את העבר הלא רחוק. העבר, הדגשתי ביני לבין עצמי, העבר לא יגדיר אותי יותר – ניסיתי לשכנע את עצמי. ניסיון כושל. ניסיתי להיפרד בליבי מהוריי. חששתי שזו תהיה הזדמנותי האחרונה לראותם, שלא אראה אותם שוב לעולם. הבושה, האכזבה והכעס על עצמי גרמו לי לברוח מביתי.

אפילוג

שת נולד.

להוריי נולד ילד ושמו שת, שמעתי זאת בשיחות הריכולים של נשותיי. הם לא סיפרו לי. ההורים לא סיפרו לי שנולד להם בן. שנולד לי אח. אח צעיר. בדיוק כפי שבזמנו היה לי את הבל. חזרתי לבית הוריי כעבור שנים. הלכתי לבקר אותו. רציתי להרגיש שוב אהבה כלפי אח צעיר. בהתחלה הוריי נעצו בי מבטים. "למה הגעת?" שאלו בעת ובעונה אחת. קולם מפוחד ופניהם מבועתות. כנראה פחדו שארצה לשחזר את העבר – שאהרוג שנית את אחי הצעיר.

אחרי כמה ימים החלו להתרגל לנוכחותי בשטחם. אומנם בהתחלה הם לא הניחו לי להתקרב לאחי, אך כאשר סיפרתי להם שרצוני הוא להכיר את אחי הצעיר, הם נתנו לי לדבר איתו ולשחק איתו במשחקיו. מובן ששמו עלינו עין. נראה שהיו לשומרי ראש, כל אחד בתורו נמצא איתי, שומר שלא אעשה טעויות.

הם הפגינו אהבה לשת, כפי שהפגינו כלפי להבל בזמנו, אהבה שלעולם לא הפגינו כלפיי. תחושת הקנאה חזרה והכתה בליבי, מצליפה בי כשוט על פצעיי הפתוחים לרווחה. אך נזכרתי בעצה חכמה שקיבלתי בעת נעוריי, למדתי שעליי לשלוט על הקנאה.

"וְאֵלַיךְ תְּשׁוּקָתוֹ וְאֶתָּה תִּמְשַׁל בּוֹ" (שם, ז)

מקום שלישי חטיבת ביניים

חנה, כוחה של תפילה

יאנה סוליאניקוב – כיתה ז', מקיף ט', אשדוד

בהנחיית יעל אחיון

"וְלוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם אַחַת חַנָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פְּנִנָּה וְיְהִי לְפַנְנָה יְלָדִים וְלַחַנָּה אֵין יְלָדִים" (שמואל א, א, ב).

תארו לעצמכם שאתם פחות אהובים על ידי אהובכם. שערו שאתם שם רק בשביל להמשיך את השושלת שלו.

הי, אני פנינה, ותורי לספר את הסיפור מהצד שלי. אני התחנתי עם אלקנה לפני 30 שנה! עשר שנים אחר כך הייתי כבר אימא לעשרה בנים. ואלקנה לא אהב אותי יותר... הוא הלך אל חנה. אותה הוא אוהב על אף שאין לה ילדים וגם לא יהיו. אני מרחמת על חנה על שלא יהיו לה ילדים. אתם יודעים איך זה לקום בבוקר ולראות את חנה, ששיערה הארוך, היפה, המתולתל והזהוב נסרך על הרצפה, את חנה, בעלת העיניים הירוקות העמוקות, בוכה ודומעת ומתפללת לה' בלחש כדי שיהיה לה בן? אני מרחמת עליה, אבל גם כועסת כיוון שגנבה את האהבה של אלקנה אליי. אני כל כך רוצה לחזור בזמן, שיהיה כמו פעם, כשאני ואלקנה ישבנו, צחקנו, נהנינו יחדיו והאהבה בינינו פרחת.

לכן ישבתי אתמול וחשבתי ועלתה בראשי תוכנית! אני הולכת להציק לחנה, לפגוע בה ולעקוץ אותה בנושא הכי רגיש לה – שושלת. כך שהיא תעזוב את אלקנה, והוא יחזור לאהוב אותי בכל ליבו! אה... הזמנים ההם היו יפים כל כך... היינו יושבים יחדיו על שפת הנהר, ושיערי החום, המתולתל והארוך התנופף לו ברוח, והגלים זרמו בשצף קצף לכיוון רגלינו, השחפים שרו בקולות נעימים, והחזקנו ידיים מול השמש השוקעת ודמיינו לעצמנו את העתיד יחדיו. תודו שזו תמונה רומנטית ויפה. אני זוכרת את זה כאילו זה היה אתמול... אלו זמנים היו לנו יחד כשהיינו צעירים... אבל עכשיו אני צריכה לטפל בעשרת בניי: דנאל, ישמעאל, שמעון, טטלה, אוריק, דוד, יצחק, יעקב, ישראל ואבי הצעיר.

כל חיי אני סביבם. אין לי כבר אהבה גדולה בלב! האהבה בלב שלי כבתה ונרמסה. חנה מוצפת באהבה, ליבו הטהור של אלקנה מלא אהבה אליה ודאגה לה. את כל האהבה חנה לקחה, ובגלל זה

אני כועסת עליה! היא אפילו לא יודעת את הסיפור שלי, שלנו. לכן אתמול הלכתי אליה והצקתי לה בשאלות: "איפה הילדים שלך? רציתי שהילדים של שנינו ישחקו יחדיו." "איפה הבגדים של הילדים שלך?" "את מי את מקלחת לפני השינה?" נהייתי לראות את הדמעות בעיניה זולגות על לחייה הרכות, את שפתייה הוורדרדות היפות נסגרות בעצב.

אני לא בן אדם רע! אני רק רוצה אהבה! תשומת לב! קרבה! מה אני, אדם שאינו ראוי לאהבה?! גם לי יש רגשות! גם לי היו תקוות! גם לי היו חלומות! אומנם יש בי רגשות אשם על שגרמתי לחנה לבכות, אבל זאת הייתה הדרך היחידה לספר לה שהיא לא רצויה פה בלי להפר את השבועה שלי לאלקנה. הרי אלקנה השביע אותי לא לספר לחנה על סיפור האהבה שלנו ולהגיד לה שאני והוא הוכרחנו להינשא בגיל צעיר על ידי ההורים... אלקנה רק דואג לי וילידיי למקום להניח את הראש ולישון ולמקום לאכול בו בגלל ההסכם שעשיתי איתו. אם לא הייתי מסכימה, הוא היה שוכח ממני ומילדינו לגמרי!

הייתי כל כך כסילה שהסכמתי לזה! ממש טיפשי מצדי, אבל לא הייתה לי דרך אחרת לדאוג לילדיי! אני לא יכולה לספר לאף אחד על השבועה! וזוהי הסיבה שאני רושמת ביומני על כך. אני יודעת שהמצב לא ישתפר ושאלקנה לא יחזור לאהוב אותי כמו שאהב! ואני לא יכולה לעשות דבר בשביל שאהבתו אותי תחזור... אני מרגישה חוסר אונים... אני מנסה להישאר חזקה בשביל הילדים... אבל זה מאתגר מאוד!

בטוחה אני שאהיה בשארית חיי מרה, עצובה, בודדה ושבורה. העתיד שלי כבר לא יהיה ורוד כמו שדמיינתי! אני כבר לא מאמינה באהבה וגם אין לי תקוות. מה נשאר לי בחיים האלה, מה? לגדל את ילדיי בעצב? בתקוות שווא?

אני נזכרת בימים הנעימים שצחקנו יחדיו וישבנו יחד ודיברנו יחד על העתיד, על החיים שנבנה ועל המשפחה שנקים יחדיו! אך... לצערי, כל זה היה בעבר. תם ונשלם! אך מה עם הלב? הלב אינו מרפה... הוא מסרב להרפות... הוא לא מאמין שזו לא הייתה אהבת אמת...

אלקנה, אם אי פעם תקרא את הדף הזה ביומן שלי תדע שאהבתי אותך ושלא אפסיק לאהוב על אף שבחרת בחנה העקרה על פניי. על אף שהכאבת לי, שבגדת בי, על אף שהבטחת לי שלעולם לא תעזוב אותי ונשבעת שלא תעשה זאת גם אם מישהי יותר יפה ממני תבוא... אבל חנה הגיעה, ואתה, למרות החסרונות שבה, נטשת אותי והקנית לה את אהבתך החמה, האינסופית, היקרה.

רק שתדע שאני מבולבלת, כועסת, אבל אני גם מנסה להבין אותך. למה? למה אותה? מה עשיתי? במה טעיתי? מה עוללתי לך? למה זה מגיע לי? מדוע? איך זה קרה? אני יודעת שזה מגוחך, אבל אני צריכה לפתוח את ליבי ולהוציא את רגשותיי החוצה ולא לשמור אותם בפנים... אז הדרך שבחרתי לעשות זאת היא במכתב לעצמי.

אני יודעת שהמצב לא ישתפר. אני גם לא מפתחת תקוות כי אני יודעת שהן יירמסו... אני לא מפתחת תקוות וחלומות כי לא נשאר לי שום דבר מהחיים האלה! אתה לא זקוק לי יותר! אבל אחרי הכול, אלקנה, רציתי להגיד לך תודה.

תודה שהיית פעם שלי... תודה שאהבת אותי... תודה שנתת לי הזדמנות לחיים יפים,

תודה שנתת לי ילדים,

תודה שהענקת לי תשומת לב,

תודה שדאגת לי ולילדיי,

תודה.

עברו חמש שנים מאז שכתבתי את מכתב זה וראו זה נס! חנה ילדה בן! שמו הוא שמואל! יומיים אחר כך, נפטרו בניי שמעון ואבי...

שוב זה קורה. ידעתי שאני חסרת מזל. איך? למה זה מגיע לי, למה? למה לפגוע דווקא במה שנותר לי בחיי?

מקום שלישי חטיבה עליונה

בין שתי ערים

ניתאי נחמיה – כיתה י', מקיף ג', אשדוד

בהנחיית יפה עוזיאל

"ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום",

בעיניו של יונה ניצת השיממון.

"קום, לך אל נינוה, עלתה רעתם לפניי",

זעקת סדום ועמורה מעכירה את הרקיע,

וחטאתם כבדה במצולות הים.

מן המצולות עולה קול האלוקים,

מטלטל, שאון הרוח על המים בלא רחמים.

וכמעט שהמון האדם מציף את ביתו וגוזל את אורחיו.

האחד מקריב את בנותיו, השני מקריב את רוחו,

אך אל לאדם לברוח מבשורה.

"ולוט יושב בשער סדום",

הוא לדודו ודודו לו.

קבלת האורחים והשכינה מתלכדות יחדיו,

מלאכי ציפורים דואים מעליו,

העיר הזו בעוד ארבעים והיא בצאת האש תיפול.

אנשי נינוה "יראי שמיים",

לאנשי סדום לא ניתנה ההארה.

שם היו השרפים כמגן,

אך האם בתרי הפילגש ניתנים לכפרה?

החטא ועונשו היינו הך.

הימלט על נפשך, לוט!

אהבתך, אבוי לה, היא ברת חלופי.

העבר קרא לה מהגופרית,

ובערה בליבה אש הסקרנות,

אך האם חטאה רק במבטה?

והעיר האחת נטמנה באפר,

והעיר השנייה זכתה ברחמים.

יושב האוהלים חרד על האובדן,

והיושב תחת הקיקיון נפחד מהחיים,

"ואני, לא אחוס על נינוה?"

"למען חמישים הצדיקים אשר בקרבה"

"עוד זה מדבר וזה בא"

"אולי ימצאון שם ארבעים"

"עוד זה מדבר וזה בא"
"אולי ימצאון שם שלושים"
"עוד זה מדבר וזה בא"
"אולי ימצאון שם עשרים"
"עוד זה מדבר וזה בא"
"אולי ימצאון שם עשרה"
"ואמלטה רק אני לבדי להגיד לך"
...והשחר מפציע מבין החורבות,
והמרום זרוע כוכבים בוהקים.
"סוף דבר הכול נשמע
את אלוהים ירא ואת מצוותיו שמור,
כי זה כל האדם."

יצירות נבחרות מחוז דרום

יומנו של נח

אביגיל אוזן – כיתה ז', מקיף ה', אשדוד

בהנחיית מורד מלי

יומני היקר,

החלטתי לשתף אותך במה שקרה לי במהלך חיי; בהתגלות ה' אליי, בבניית התיבה ובמה שקרה בתיבה במהלך המבול.

בוא נתחיל מהתחלה:

כאשר הייתי בן 457, נולד לי בני הבכור, שם, וכעבור כמה שנים נולדו לי עוד שני בנים: חם ויפת. החיים בתקופה היו זו קשים מאוד מפני שכל האנשים לא האמינו באלוקים והם חרבו את הארץ והרסו אותה. לאחר שאשתי ילדה את יפת, הלכתי לעבוד בשדה כדי שיהיה אוכל להאכיל אותו ופתאום אני שומע משהו, קול שקורא בשמי, מייד ידעתי שה' מתגלה אליי ושעלי להשתחוות לו ולהקשיב לו, אלה היו דבריו:

"קח כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ עשה לך תבת עצי גפר קנים תעשה את התבה וכפרת אתה מבית ומחוץ בכפר... ואני הנני מביא את המבול מים על הארץ לשחת כל בשר אשר בו רוח חיים מתחת השמים כל אשר בארץ יגע והקמתי את בריתי אתך... ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליה והיה לך ולחם לאכלה" (בראשית ו, יג-כא).

כאשר שמעתי את הבשורה נרתעתי ונלחצתי מאוד, אבל עמוק בתוכי ידעתי שזו הדרך היחידה להכחיד את האנשים שמחריבים את העולם ושעושים אותו למקום שלא כיף לחיות בו. מצד אחר, חשתי רחמים כלפי פעוטות – הרי הם רק נולדו, ואין עוון בידיהם, לעומת מבוגרים אשר אחראיים למעשיהם.

כשנרגעתי, רצתי לספר את הבשורה לאשתי ולילדיי ולהגיד להם שנצטרך לבנות תיבה ענקית, לאגור אוכל שיספיק לכולנו למשך זמן ולהיפרד מהעולם כפי שאנחנו מכירים אותו כיום. בהתחלה הם חששו. אמרתי להם שהכול יהיה בסדר ושכל עוד נישאר בתיבה במהלך המבול אנחנו נשרוד.

תיאור התיבה:

אורכה 300 אמה, רוחבה 50 אמה, גובהה 30 אמה.

לתיבה צריך להיות צוהר בגג, פתח התיבה (הדלת) יהיה בצד התיבה ויהיו בה שלוש קומות: קומה תחתונה לאשפה קומה אמצעית לחיות וקומה עליונה למשפחתי.

התיבה צריכה להכיל את כל הזנים והמינים של החיות שבכדור הארץ, שניים מכל סוג של חיות טמאות (אחד זכר ואחת נקבה) ו-14 מכל סוג של חיות טהורות (שבעה זכרים ושבע נקבות) וזה כדי שהחיות לא ייכחדו אלא רק האנשים (חוץ ממני וממשפחתי).

בניתי את התיבה לבדי מפני שרציתי לבנות אותה בדיוק לפי ציווי ה'. התהליך לקח 120 שנה, במהלך כל השנים האלה כרתי עצים, חתכתי אותם, קשרתי אותם ובניתי את התיבה. המלאכה הייתה קשה מאוד ולקחה לי את כל הזמן הפנוי ולא יכולתי לעבוד, לכן בניי עבדו ופרנסו אותנו.

רציתי שהתיבה תהיה עמידה, לכן השתמשתי בעצי גופר שהם עצים חזקים מאוד. ולאחר שסיימתי את הבנייה, ציפיתי את התיבה בזפת מבפנים ומבחוץ כדי שחם וחלילה המים לא ייזלו פנימה.

במהלך בניית התיבה, שאלו אותי אנשים רבים מה אני בונה ולמה, עניתי להם שאני בונה תיבה שתכיל את כל סוגי החיות כדי שהם יינצלו מהמבול שאלוקים עומד להביא עלינו, חלק עיקמו את פרצופם וקרוב לוודאי שהם חשבו שאני שיכור, והשאר צחקו. אבל אמרתי להם: "צוחק מי שצוחק אחרון, אתם תצטערו על זה שלא האמנתם לי ושהמשתכם בדרככם."

המבול:

יום #1

היום אני בן 600 (מזל טוב לי!) והמבול עומד להתחיל;

אני, אשתי, בניי ונשותיהם רצנו לתוך התיבה ופתחנו אותה כדי שהחיות יוכלו להיכנס במהירות לתיבה לפני שהמבול מתחזק.

השמש באמצע השמיים והמבול מתחיל, כל החיות נכנסו והתחלנו את "ההפלגה". דבר אחד ממש הפתיע אותי: חיות בר יושבות ונחות ולא מנסות לתקוף את הכבשים ואת התרנגולות, כנראה זה נס מידי ה'.

יום #40

אחרי 40 יום ו-40 לילה של מבול, פסק סוף סוף הגשם. אך המים צריכים זמן כדי להתאדות לגמרי. בינתיים הטיפול בחיות קשה מאוד, אך אנחנו מסתדרים.

יום #75

עברו כבר חודשיים וחצי. כל הזמן הזה אני ומשפחתי בקושי ישנים ובקושי אוכלים מפני שכל היום שלנו מוקדש לטיפול בחיות: להאכיל אותם, לנקות אותם ולדאוג שכולם בסדר ושאיף אחד לא מת.

יום #101

אתמול בלילה כולם לא הרגישו טוב, כולל אני, והיום בבוקר התעוררתי מאוחר ועדיין לא הרגשתי טוב, אבל ידעתי שאני צריך לקום להאכיל את החיות. עברתי בין כל החיות וחילקתי להם אוכל, הכול עבר חלק, אבל כשהגעתי לאזור של האריה הרגשתי שהוא כועס ורעב, אז מיהרתי להביא לו חתיכת בשר גדולה. כשבאתי להאכיל אותו הוא נשך לי את הרגל, צעקתי צעקה גדולה והאריה לקח את הבשר מידיי והלך לפינה כדי לאכול אותו, למזלי אשתו של חם היא רופאה והיא חבשה לי את הרגל והביאה לי תה צמחים שיעזור שהכאב יחלוף מהר יותר.

*תזכורת לעצמי: להאכיל את החיות הטורפות לפני שאר החיות.

יום #143

אחרי 143 ימים של טיפול בחיות פיתחנו שיטה: משמרות! התחלקנו לשתי קבוצות, אחת עובדת בבוקר והשנייה בלילה. ככה כל החיות יקבלו את האוכל ולא יקרו עוד מקרים כמו המקרה שקרה לי עם האריה.

נ"ב: הרגל עדיין כואבת מאוד ואני צולע, אבל נקווה שזה יעבור בעזרת ה'.

יום #330

עברו כבר 209 ימים מאז שהמבול פסק, החלטתי לשלוח את העורב דרך הצוהר שבגג כדי לדעת מתי נוכל לצאת מהתיבה, השארתי את הצוהר פתוח כדי שהוא יוכל להיכנס חזרה אחרי שהוא יבדוק את כל האזור.

יום #333

בערך בשעת צאת החמה, נכנס העורב דרך הצוהר, ניסיתי להאכיל אותו (הרי הוא לא אכל במשך שלושה ימים!) אבל בדרך פלא הוא לא אכל אפילו גרגיר, כנראה עוד נס מאת ה' יתברך.

יום #337

עבר שבוע מאז שלחתי את העורב לראשונה, רציתי לשלוח אותו שוב, אבל הוא נראה מותש, אז במקומו שלחתי יונה, מקווה שהפעם היא תביא סימן או איזשהו זכר ליבשה ונוכל לצאת כבר מהתיבה. יש גבול לכמות הזמן שאני יכול להיות תקוע פה...

יום #340

היונה חזרה, אך עדיין אין שום זכר ליבשה. כנראה שנצטרך להמשיך לחכות. נשארנו לנו כמויות קטנות של מזון, נקווה שהחיות יוכלו לשרוד כמה ימים עם קצת אוכל, בינתיים אנחנו מתפללים שהחיות לא יכעסו או ישתוללו בגלל זה.

יום #344

לכולם קשה להמתין בסבלנות, מרגישים את המתח ואת הכעס באוויר, אני לא רוצה להכביד על היונה, אבל כנראה שאצטרך לעשות זאת כדי להפיג קצת מהמתח, אז אני שולח את היונה בשנית. נראה מה יקרה עוד כמה ימים...

יום #350

לא נראה לי שמילים יכולות לתאר את ההתרגשות שלי עכשיו, היונה חזרה! אבל לא בגלל זה אני מתרגש. אני מתרגש כי היונה הגיעה וענף של עץ זית בפיה! מה שאומר שעוד מעט נוכל לצאת מהתיבה ולחיות על קרקע! קרקע מוצקה! אבל אי אפשר להסתכן, נמתין עוד שבוע, רק כדי לוודא שהמים נעלמו לגמרי. ענף הזית הרים את המורל ואת המצב רוח, וכולם מרגישים טוב בהרבה.

יום #356

היום, כשבדקתי שכל החיות נמצאות, שמתי לב שיונה אחת חסרה, כששאלתי את אשתי מסתבר שחם שלח אותה כי נמאס לו לחכות. ביררתי לעומק את העניין ומסתבר שהוא שלח אותה לפני ארבעה ימים והיא עדיין לא חזרה. מוזר. לא יכולתי לישון כל הלילה כי לא הבנתי מדוע היא לא חזרה.

יום #357

אחרי שלא ישנתי בלילה הייתי זקוק למנוחה, אז נרדמתי ואז בחלום הבנתי שאם היונה לא חזרה כנראה שיש לה סיבה להישאר בחוץ, כמו אוכל בשפע או מקום שבו היא יכולה לבנות קן. הבנתי שהמים נעלמו וש אפשר לצאת, החלטתי שנתחיל לשחרר את כל החיות לחופשי מחר.

יום #358

אני ובניי קמנו השכם בבוקר כדי לפתוח את הדלת הכבדה של התיבה, סונוורנו מאור השמש שלא ראינו כמעט שנה, האוויר הצח מילא את ריאותינו וראינו את העולם "החדש". אני מעדיף את העולם ככה, בלי אנשים שהורסים אותו ומזהמים אותו כמו בעבר. אני בטוח שכולם מסכימים איתי אבל אני נרגש מכדי לשאול. התחלנו לפתוח את הכלובים ולתת לחיות לצאת לחופשי. גם הן היו נסערות והתרגשו לצאת. אחרי כמה שעות עבודה, אני ועוד כמה אנשים הלכנו ללקט אוכל שיספיק לנו עד שנצליח להוציא את כל החיות מהתיבה.

יום #360

היום הוצאנו את אחרונות חיות הטרף, אך עדיין יש לנו המון עבודה: לשחרר את כל החיות, ללקט עוד אוכל ולאסוף את כל הדברים שנרצה לקחת איתנו כשנרד.

יום #365

היום האחרון בתיבה. במשך שנה עברנו קשיים, חוויות וכמובן התמודדנו עם המבול. דבר אחד שאני מצטער עליו זה שכל האנשים מתו ושהאנושות צריכה להתחיל מחדש, אבל זה היה הכרחי. אתמול בלילה סיימנו לבדוק שכל החיות ירדו, אני אתגעגע אליהן מאוד, אפילו לאריה שבגללו כמעט אין לי רגל...
אני גאה מאוד להיות "אבא" של האנושות החדשה ואני מקווה שלא יקרה מצב בו נצטרך שוב מבול בגלל התנהגות של בני אדם.

את היומן הזה אני אעביר לדורות כדי שכל העולם ידע ויכיר את הסיפור המדהים הזה שבו ה' עשה הרבה ניסים, ואולי בזכות קריאת היומן אנשים יתחברו לדת ולמוסר.

יותר מזל משכל

בת חן פוקס – כיתה ט', מקיף ו', אשדוד

בהנחיית רות סויסה

יש אומרים שידע זה כוח,

שחוכמה היא נאורות.

עם זאת, מה שאתה לא יודע לא כואב.

אז מה נכון? למה להאמין?

בבראשית ג' מסופר על שני אנשים,

אדם וחווה, בעולם יחידים,

שקיבלו מאלוקים גן עדן מדהים

ובו נהרות ועצים,

אבנים יקרות ופירות טעימים.

כל היופי הזה – להם ניתן בלבד

והוא יכול להיות שלהם לעד.

לכל זה הצטרפה הגבלה: לא לאכול מפרי עץ הדעת לצמיתות.

ולזה הצטרפה סנקציה: מי שיפר – ימות.

ההגבלה נשמעה פשוטה וקלה,

אך צורך להפר אותה בחוה עלה,

והכול בגלל הנחש

שלה באוזן לחש:

אם מפרי העץ תאכלי,

את השכל האלוהי תקבלי.

חוה, בלי לחשוב פעמיים,
ראתה כי העץ תאווה לעיניים,
לקחה מפריו ואכלה
ואת החכמה האלוקית קיבלה.
ובאהבתה לאדם,
החליטה לכבדו בביס גם.
ואז מעז מתוק יצא,
ומרגע זה הכול השתנה –
גם לטוב וגם לרע.
האדם נענש וגורש מהמקום שכולו טוב,
מגן העדן, ישירות לרחוב.
מעתה עבודת פרך היא חלק מהחיים,
והלידה תלווה בכאבים.
אנחנו ניקבר בסופו של דבר,
וכך יגיע סופנו המר.
אך האם לאכול מפרי עץ הדעת הייתה החלטה כל כך גרועה?
תראו מה בנינו ועשינו, את התרבות שנוצרה.
בחרנו בידע והתכסינו בבגדים
במקום להישאר עירומים.
למדנו קרוא וכתוב
ואת האחר להבין ולאהוב,
בנינו בתים,

הקמנו מפעלים,
התעשייה משגשגת,
היקום בהתפתחות מתמדת.
קיבלנו ידע ובעזרתו השגנו יופי.
השגנו בעצמנו, בזכות הידע והאופי.
עמלנו ויזענו,
הבנו שהתמדה ועבודה קשה
מניבים תוצאות,
וזו החוכמה, וטמונות בה אלף אמיתות:
מה שחשוב אינו מה שקיבלנו,
אלא מה שיצרנו במו ידינו.
ויותר חשוב אפילו הוא
מה שנעביר הלאה, לדורות הבאים.

שירה של האישה שחושקת בתינוק שותפתה

אדר אוחנה – כיתה ט', תיכון אורט ע"ש זאב בויס, קריית גת

בהנחיית נועם שוורץ

מדוע? אני שואלת,

מדוע האוצר שלו חיכיתי זמן רב

נלקח ממני בבת אחת?

כיצד שמחה נהיית לכאב,

איך אהבה נהיית לאשמה,

איך כעס נהיה לרוע, לאכזבה?

זהו, שמחתי הגיעה!

סוף לכאבי – כך חשבתי.

צהלתי, עלזתי, אהבתי,

אך לא נזהרתי.

כיצד יכולתי לדעת...

ששגיאה אחת קטנה ומטופשת,

מטוב לב ומאהבה, יכלה לקחת ממני את בני?

במקום הכי בטוח, בחיקי,

הוא נחנק בשנתי.

פעלתי, לא חשבתי, כאבתי, בכיתי.

לא היה לי כלום,

טעויות רבות עשיתי בחיי.
לא מלכה, לא נסיכה, לא חשובה, אישה.
אישה פרוצה שכל חייה הכירה בוז ולעג.
אימהות מרחיקות את ילדיהן ממני,
זקנים נגעלים, גברים מתביישים ומתרחקים.
גדלתי לקול צחוקם ולעגם של האנשים.
הייתי בתחתית, בודדה, עצובה,
רק מנסה לשרוד בחיים הקשים
בדרך שהכרתי: למכור את גופי.
אך פתאום, מתוך הסערה,
משמייים נשלחה אליי מתנה.
הרהרתי וחשבתי, האם זהו הקץ לכאבי?
האם זה הפתרון?
כל כך הרבה שאלות,
וכדי לקבל תשובה עליהן הייתי צריכה לנסות.
רציתי בטוב, לא רציתי לכאוב,
כמה עליזה הייתי כשהבטתי בעיניו לראשונה,
באפו, בפיו.
דמיינתי אותו זוחל, אומר "אימא", הולך, מתאהב,
צוחק, מתאכזב...
דמיינתי אותי זקנה ומאושרת,

ואת בני שמראה לי את כלתו,
ואט אט את משפחתו...
הייתה לי סיבה לפתוח דף חדש,
לעזוב את עבודתי, כדי לא לבייש את בני,
וסוף סוף להיות אישה רגילה, טובה, אימא.

אך ברגע הכול התפוצץ לי בפנים.
כל חלומותיי נעלמו בלי שום אזהרה,
איך אני זו האשמה?
רגזתי ופעלתי בכאב ובבכי.
נוצר בי שטן!
קינאתי בה עד מאוד.
מדוע ילדי מת, אוצרי, אהובי,
מתנתי – ושלה עוד חי?!
כמה החיים יכולים להיות לא הוגנים ורעים,
הרי דבר רע לא עשיתי בחיים.
מגיע לי אושר,
מגיע לי טוב, ולכן את שלה אגנוב.
כמו ילדה קטנה ואנוכית,
שבתמימות הורסת את בובתה
וגונבת לחברתה.
היא מקנאה, היא עצובה, היא עושה.

יְהִי לִבִּי

אלמוג ג'ולי – כיתה ט', מקיף ג', אשדוד

בהנחיית יפה עוזיאל

אני, יוכבד בת לוי, יושבת בין מלאכים ובין נשמות שעלו השמימה. החלטתי לספר על המסע ששינה את חיי, על הימים שבהם נאלצתי לוותר על בני הקט. המסע הזה אינו מרפה ממני, ובכי עומד בגרוני, אך כיום אני יודעת שבני נמצא במקום טוב יותר, במעמד שבו רציתי שיהיה: מנהיג.

הכול התחיל כך...

בחודש השביעי להריוני, שומעת אני את קולו הארור של מלך מצריים, פרעה שמו, מכריז: "בִּילְדָן אֶת הָעִבְרִיּוֹת וְרָאִיתָן עַל הָאֲבָנִים אִם בֶּן הוּא וְהַמֶּתָן אֹתוֹ וְאִם בַּת הוּא וְחַיָּה" (שמות א, טז). פחדתי, יראתי כי ישליכו את בני ליאור, אך קיוויתי בעמקי ליבי שפרי בטני הוא בת.

חלפו חודשיים ונולד לי בן, תינוק קט וטהור, בעל עיניים אשר יכולתי לשקוע בתוכן. ראיתי את תינוקי הטהור גדל להיות אדם טוב, ראיתי אותו כאיש אשכולות קטן, ידעתי שאתן בשבילו את חיי. לא היה לי האומץ להשליכו ליאור הארור, הקר והעמוק. החלטתי להסתירו, לא לוותר על חיי בני היקר לי מכול. במשך שלושה חודשים הסתרתי את בני, היקר לי מכול, בחיקי. אך לא יכולתי להשאירו עוד, הוא גדל, והסיכון גדל איתו. "וְתַקַּח לּוֹ תַבַּת גָּמָא וְתַחְמָרָהּ בַּחֲמֶר וּבְזָפַת וְתַשֵּׂם בָּהּ אֶת הַיֶּלֶד" (שמות ב, ג). נשקתי לבני נשיקה קטנה במצח, ודמעתיי זלגו על פניי והרטיבו את פני בני הקט.

רציתי לקחת את בני אל שפת היאור ולהמשיך לבהות בעיניו הטובות והרכות, אך לא יכולתי, הייתי מוכרחה להניח אותו. לשמחתי הוא היה רדום ולא חש שהפקרתי אותו. אני, אימו יוכבד... בסתר ליבי קיוויתי לנס, קיוויתי שבני עוד ישוב אליי, לחיקי.

הדמעות לא חדלו לזלוג על פניי, בתי חיבקה אותי וניסתה לעודד אותי, אף היא הייתה נסערת ולא האמינה שאנו מפקירים את הרך הנולד לחסדי שמיים. היא התבוננה באחיה הקטן מהופנטת מיופיו ומשלוותו ונפרדה ממנו לשלום, אך המשיכה להסתכל בו כשהוא שט בנחת בין חלומותיו הרכים.

עברו שעות מספר. לא יכולתי לעכל את העובדה שאני, אימו, הפקרתי את בני היקר. התאבלתי על השלכת בני ליאור וחשבתי מה אוכל לעשות כדי להחזירו אליי. הייתי מוכנה לשלם הון כדי להביט שוב

בעיניו הרכות והטובות. התפללתי לאלוקיי שיחולל נס, שהשעבוד למצריים הארורה יסתיים כדי שאוכל להחזיר את בני לחיקי.

עברו שעות מספר ובתי עדיין לא שבה.

לאחר זמן מה, חזרה בתי אל ביתנו וחיוך רחב נסוך על פניה. מייד שאלתי אותה: "מה הסיבה לשמחתך בתי? אביך חזר?" בתי השתתקה לרגע וחייבקה אותי, חיבוק אוהב ושמח, נישקתי אותה על מצחה, חזרתי על שאלתי: "מה הסיבה לשמחתך בתי?" חיוך רחב עלה בפניה: "בת פרעה הבחינה בתיבה ששטה על מי היאור ולקחה אותו עימה," אמרה.

ליבי פעם בחוזקה. "בתי, מדוע את שמחה? בני הקט בידי המצרים!" אמרתי ונשימותיי כבדות.

"אימא, אחי לא בידי המצרים. כאשר בת פרעה משתה אותו מן המים, רצתי אליה, אמרתי לה כי אני מכירה אישה שתוכל להניק ולגדל את התינוק." פעימות ליבי חזרו לסדרן, דמעות אושר עלו בעיניי. התארגנתי במהירות והלכתי אל בת פרעה. ניגשתי אל בת פרעה. היא ראתה כי מן העבריות אני. הייתה שתיקה לרגע. בת פרעה פצתה את פיה ואמרה "היליכי את הילד הזה והיניקהו לי ואני אתן את שְׁכָרְךָ" (שם, ט).

"ותקח האשה הילד ותניקהו" (שם). את בני הטהור, היקר לי מכול. שמחה ואושר הציפו את ליבי, אך ידעתי כי שמחתי זמנית היא, כי ברבות הימים אאלץ להשיב את בני אל המצרים.

"ויגדל הילד ותבאהו לבת פרעה ויהי לה לבן" (שם, י). הפגישה הייתה קשה ומרירה. לא רציתי לקחת את שכרי מבת פרעה, ויתרתי על פרי בטני, על בני היקר והאהוב. שום שכר לא ירפא את כאב ליבי. ניסיתי לא להפגין את רגשותיי, נתתי לבני עוד נשיקה אחת אחרונה וקיוויתי שיום יבוא ואראה אותו שוב.

חלפו להן השנים. הכאב וחוסר הידיעה את שלום בני גברו עליי. גופי נקבר באדמות מצריים, ונשמתי עלתה אל השמיים...

משפט חיי

יסעור בן אבו – כיתה ח', מקיף כללי אמי"ת ע"ש גוטווירט, שדרות

בהנחיית עמר עפרה

"וּתְצַא דִּינָה בַת לֵאָה אֲשֶׁר יִלְדָה לְיַעֲקֹב לְרֵאוֹת בְּבָנוֹת הָאָרֶץ. וַיֵּרָא אֶתָּה שְׂכָם בֶּן חָמוֹר הַחַיִּי נָשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֶתָּה וַיִּשְׁכַּב אִתָּה וַיַּעֲנֶה. וְתִדְבֹק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַת יַעֲקֹב וַיֵּאָהֵב אֶת הַנְּעָר וַיְדַבֵּר עַל לֵב הַנְּעָר. וַיֹּאמֶר שְׂכָם אֶל חָמוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח לִי אֶת הַיִּלְדָה הַזֹּאת לְאִשָּׁה" (בראשית לד, א-ז).

דינה היא בת יעקב ולא, שנולדה לאחר שישה בנים. עיקר סיפורה מופיע בספר בראשית, פרק לד. פרשנים וחוקרים שכתבו על הפרק הכתירו אותו לעיתים בכותרת "פרשת דינה, ולעיתים בכותרת "אונס דינה".

בחרתי לכתוב על המאורע מנקודת מבטה של דינה כאלו היא חיה בימינו. על הקושי שלה, על ההתמודדות שלה, על תגובתה לאנשים לאחר מה שחוותה, וכיצד דינה הייתה פועלת כיום.

סיפור המעשה בראי הפרשנות:

לאחר שיעקב התיישב בארץ, התעורר אצל דינה יצר הסקרנות והיא חשקה לצאת לראות את בנות הארץ "ותצא דינה לראות את בנות הארץ". יש המפרשים כי יציאתה של דינה מבטאת חוסר צניעות מצידה. יש הטוענים אחרת. בפרקי דרבי אליעזר, מופיע מדרש על ספר עמוס המתאר כיצד פיתה שכם את דינה כדי שיוכל לשכב עימה: "ובא אל הבית ותמך ידו על הקיר ונשכו נחש" (עמוס ה, יא). נשאלת השאלה מיהו הנחש. התשובה הניתנת היא ששכם הוא הנחש, שכם בן חמור פיתה את דינה בעזרת כך שהביא נערות אל חצר ביתה וצייד אותן בתופים כדי לפתות את דינה ולגרום לה לצאת לפתח ביתה. לאחר שדינה יצאה, שכם בן חמור לקח אותה ושכב עימה.

לאחר מכן, שמע יעקב אביה על המאורע "ושתק". לעומת זאת, תגובתם של אחיה הייתה שונה: "ויחר להם מאוד כי נבלה עשה בישראל" (בראשית לד, ז).

שכם בן חמור ואביו פנו ליעקב ולבניו כדי לבקש את ידה של דינה, והבטיחו ליעקב גמול על כך. שמעון ולוי נקמו בשכם, ואביהם כעס על מה שעשו. שמעון ולוי ענו לאביהם, וכתגובה לדבריהם, יעקב שתק.

בסיפור, דינה מוצגת כדמות פסיבית מאוד. שתיקתה מודגשת, היא אינה בעלת קול, אינה בעלת כוח, אינה מביעה דעה ואף אינה פועלת או מתנגדת – מלבד פעולתה היחידה: היציאה מאוהלה. דינה שתקה ולא פעלה כאות מחמאה. שתיקה מציינת אי הסכמה ואף זעקה על מה שנעשה בה.

יומני היקר,

היום אני רוצה לשתף אותך באירוע שחוויתי ושלוויה אותי במשך כל השנים האחרונות, תסלח לי שלא שיתפתי אותך במהלך כל התקופה. לא הייתי מסוגלת לדבר על זה עם אף אחד, גם לא איתך. היום, כשאני מרגישה שאני מצליחה להתגבר על כך ולהמשיך בחיים, החלטתי שהדבר הראשון שאני עושה זה לשתף אותך.

אז ככה זה התחיל....

הלכתי למשטרה להגיש תלונה, כמובן אף אחד לא האמין, דרשו ראיות, הוכחות, הסברים, נימוקים, עדים וחדירה להמון פרטים שרציתי לשכוח.

החקירה החלה...

החוקר שואל: "מתי זה קרה?"

ענית לו: "כאשר השתכנתי בביתי החדש בכנען."

הוא: "מישהו ידע על המעשה? מישהו שמע? מישהו ראה?"

ענית לו: "הייתי לבד, לבד יותר מאי פעם... היחידים שיודעים על כך הם אבי ואחיי."

"איך הרגשת? מדוע לא דיווחת על כך סמוך למועד ההתרחשות?"

הגבתי בשתיקה!

אז הוא שאל שוב: "מדוע לא דיברת? האם את מפחדת?"

ענית: "כן... לא הייתה לי ברירה אלא לשתוק... אתה יודע מה זה אנשים, כל אחד פרשן, כל אחד מפרש את מה שהוא רוצה וכפי שהוא רוצה... וכן, גם את השתיקה שלי פירשו... הפירוש שלהם היה שיצאתי בלבוש לא צנוע, שבעצם אני האשמה, שאני הבאתי זאת על עצמי... אני לא עשיתי את זה... וגם אם כן, זו לא סיבה לעשות מעשה מהסוג הזה, מה בסך הכול עשיתי?! יצאתי מהבית לנגן עם

בנות הארץ כמו שנהגו לעשות כולן. אז מה זה אומר? שלכל אחד מותר לעשות מה שבראש שלו??
איך נוכל לנהל את העולם שלנו בצורה כזאת? איך??"

חצי שנה מאוחר יותר הגיע יום המשפט. נכנסתי לאולם ופתאום ראיתי אותו... את הנבלה, הטרפה, את האיש שרק הוא יכול לעשות מעשה נבלה שכזה. ראיתי את האיש שדאג להרוס לי את החיים, ראיתי את האיש הכי נורא ומתועב שקיים עלי אדמות... כאשר הבטתי בעיניו, פרצתי בבכי ויצאתי מן האולם.

עורכת הדין שייצגה אותי דאגה להחזיר אותי לאולם כדי להילחם על האמת, כדי שיקבל את העונש שמגיע לו. נכנסתי זקופה, מלאת ביטחון וגאווה במי ובמה שאני, על היתרונות ועל החסרונות שבי.

המשפט התחיל, עליתי לדוכן העדים וגוללתי את סיפור חיי. עמדתי מול שלושה שופטים ושופטת ותיארתי כל פרט ופרט שנעשה במעשה הנבזי הזה, כולי רועדת, אך גאה. זעקתי! זעקתי את זעקת הנשים המוכות, הנאנסות, המושפלות, שעולמם חרב ונחרב עליהן יומיום.

סיפרתי שהתחננתי שיפסיק, סיפרתי שהתחננתי איתו... כן כן, עם אותו איש נורא ומרושע, רק בגלל עסקת אבי, שדאג לשמור על כבוד המשפחה. תיארתי שמאותו יום חיי היו שחורים, היו לגיהינום, היו למלחמת הישרדות יומיומית. סיפרתי שרק אחיי הצילו אותי מידי הנבלה: הם הרסו את העיר, גנבו הכול, ובנוסף טבחו והרגו אנשים אף על פי שאיני תומכת במוות של אנשים חסרי ישע, מעשה שמנוגד לערכי ולאידאולוגיה שלי. אמרתי שהם הוציאו אותי משם בראש מורם והשיבו אותי לביתי, ובעקבות כך הם מצאו את עצמם יושבים בכלא...

אני נושאת אות קלון בגופי, בנשמתי וברוחי.

מי יעזור לי? מי?? מי יכול להעביר מגופי את הזוועות שחוויתי, אני מבקשת מכם, מתחננת בפניכם, כבוד השופטים, שתחוסו עליי, שתחוסו על נשמתי ותוציאו את האמת לאור. ושאתה, חמור, תרתי משמע, תשב בכלא, במקום שבו אתה צריך להיות, כדי שלא תחזור על מעשה זה.

אולי אני, דינה, אהיה הקול שמנפץ את הדממה הרועשת, את חוסר השקט שקיים אצל אותן נשים שנפגעו מגברים כאלה. אני כאן, עומדת בפניכם, גם בתור דינה שנפגעה וגם בתור נציגת הנשים והנערות בארץ ובעולם שנפגעו מינית ואין מי שישמע את קולן או את סיפורן.

אני, דינה בת יעקב ולא, נפגעת פמיניסטית!!! פעם אחת כשנאנסתי, ופעם שנייה כשהתעלמו מרגשותיי. אני אנוסה בגופי ואנוסה בנפשי. איני רוצה לא כסף, לא פיצויים ולא אות כבוד. אין דבר שיכול לפצות או לתגמל את לנפשי, את חיי, את משפחתי על כל מה שעברתי.

חמור העיד גם הוא והאשים אותי בכול. תם העימות, והשופטים יצאו מן האולם להפסקה כדי לשוחח על המשפט. כשהם חזרו שמעתי את דבריהם במעומעם, אפילו לא הצלחתי להקשיב ולהבין דבר. בסוף המשפט, לאחר דיונים רבים, הורשע שכם באונס, בעינוי ובהוצאת דיבה ונענש בשני מאסרי עולם, ללא אפשרות לחנינה. יצאתי מאושרת ומחויכת לאחר תקופה ששכחתי מהו אושר וכיצד מחייכים, הרגשתי גאווה. ניצחתי במשפט, ועם זאת הנפש לעד תישאר פצועה.

החלטתי להקדיש את שארית חיי לעזרה לנשים ולנערות שעברו מה שאני עברתי, שחוו את מה שאני חווה. לי לא היה מי שיקשיב, שיתמוך, שילווח מבחינה נפשית, רגשית וכלכלית... להן יהיה, יהיה להן אותי. הקמתי עבורן עמותה בשם: "די!! דינו" – צעקת די לאלימות, להשפלות, לעינויים, ודינו לחיים חדשים, לשלום.

בשאיפה שזה ייגמר ושהעזרה שאעניק לנשים תסייע לי להתמודד עם הטראומות שחוויתי, אך לעולם לא תשכיחם מראשי, כדי שתמיד אזכור שדבר אינו מובן מאליו, שכשם שיש טוב בעולם, יש בו גם רוע במידה לא מבוטלת!

מים רבים לא יכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה

הילה אדרי – כיתה ז', מקיף ד', אשדוד

בהנחיית אביב מזוז

משפט זה שבכותרת הוא משפט לחיים כי אהבה היא הדבר הכי חשוב שיש, לא כסף ולא כל דבר אחר ישנו אותה. למשל, אני בת יחידה הגרה בבית עם אם חד הורית, אז ביתי קצת ריק. אני ואימי עסוקות מאוד ביומיום כיוון שאני משחקת טניס ואילו אימי היקרה עובדת קשה מאוד ואף עובדת בשתי עבודות בשביל לפרנס את שתינו בכבוד.

אנחנו נפגשות רק בערב, והזמן שלנו יחד זה הדבר הכי חשוב לי. אימא מעניקה לי את כל האהבה שאני צריכה (בינינו, מי צריך יותר מאהבת אמת, אהבת אם). אם אימי הייתה שואלת אותי מה יותר חשוב לי בחיים, כסף או אהבה, הייתי בוחרת באהבה כי אהבה אינה משתווה לשום דבר אחר בחיים. כן, גם אני רוצה טלפון חדש ובית יפה וגדול, אבל לא כל מה שרוצים מקבלים.

סיפרו לי פעם על ילדה שנשארה רק עם אימה לאחר שאביה נרצח. שלוש יריות ירו בו מול עיניה הכחולות של בתו. לאותה ילדה קראו אנה. לאנה היה שיער ארוך ועיניים כחולות כשמיים. יום אחד, כשאנה הייתה בת 18, בא אליה מישהו מעבודתה ובידו מזוודה ואמר: "יש לי הצעה בשבילך." אנה שאלה: "מהי?" הוא אמר: "אני יכול להביא לך מאה אלף ש"ח או תרופה לאימך החולה בסרטן. יש לך 24 שעות לענות לי."

כשאנה הגיעה לביתה המרוקן, אימה אמרה לה: "ילדתי, אנא, הקשיבי לליבך ותזכרי את הימים שהיית ילדה קטנה, כשהיית קולעת לך צמה בשיערך החום והארוך. תסתכלי בעיניי הכחולות ותקשיבי לי: 'מים רבים לא יכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה'. גם אם תבחרי בכסף, תמיד אוהב אותך. אוהב אותך בכל מצב בגלל שאת הבת שלי, בשר מבשרי ודם מדמי."

לבסוף, בחרה אנה בתרופה. היא ידעה שכסף אינו הכול בחיים, שלפעמים צריך לוותר על דבר אחד כדי לקבל משהו אחר.

את אחיי אנכי מבקש

ליאם גבאי – כיתה ט', שלאון, קריית גת

בהנחיית פנינה שטרן

בן קטן ואהוב הייתי לאימי ולאבי. אבי הכין לי כותונת פסים מדהימה ביופייה, והיא עוררה את זעמם של אחיי, הם הביטו בי במבט כועס, מלא שנאה. אך אני אהבתי אותם, אהבתי מאוד. במיוחד הערצתי את אחי יהודה, שהיה חכם מאוד ושכולם הלכו אחריו, העריצו אותו. הוא היה המנהיג שעל פיו יישק דבר. מדי פעם בפעם הצטרפתי אליהם לרעות בשדה, להביט במעשיהם, לשמוע דבריהם. לעיתים נפגשו עם נשים יפות מאוד ודיברו איתן ארוכות. אהבתי מאוד להיות בחברתם, אולם הם לא רצו בי מעולם.

באחד הימים, ברח גדי מהעדר בזמן שאחי ראובן נמנם על כרי הדשא ולצידו עלמה צעירה. ראובן לא הבחין שהגדי נעלם. כשראיתי את הגדי מתרחק, צעקתי לראובן. הוא קם מהר ורץ אחריו, אך זאב אכזר הקדים אותו ואת הגדי וטרף אותו.

חזרתי הביתה בוכה ועצוב וסיפרתי לאבא מה שקרה. מאותו יום ראובן לא רצה לראות אותי. בשום אופן לא רצה שאצטרף אליו לרעות את הצאן. ואני ילד תמים וקטן, לא התכוונתי להרע לו. ראובן היה רועה צאן מצוין, הנערה הסיחה את דעתו, את המקרה סיפרתי בתמימות. כששמעתי שאבי כועס עליו מאוד ומענישו בעבודה קשה בשדה, הבנתי שעשיתי טעות, אך היה כבר מאוחר מדי. ראובן לא סלח לי.

שנים רבות גדלתי לצד אחיי דחוי, שנאו ומרוחק. לעומת זאת, בעיני אבי הייתי מקורב ומועדף. התמימות שלי הוחלפה בקצת יוהרה, מחשבות עברו במוחי שיום אחד אהיה גדול וחזק, והם יצטרכו אותי, יבקשו את עזרתי, יחפשו את קרבתתי. אולי אהיה כמו יהודה, אחי הנערץ?

בוקר, השמש הפציעה בחלון, ובראשי החלום מאמש, רצתי בהתלהבות לספר לאחי יששכר – כי היה משכיל ואהב לשמוע דברי חוכמה, כל היום ישב ולמד. כאשר אחיי שמעו את ההתלהבות שבדבריי הם התקרבו לשמוע מה בפי: "שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי והנה אנחנו. מאלמים אלומות בתוך השדה והנה קמה אלומתי" (בראשית לז, ו-ז). שמחתי מאוד שכולם הקשיבו לי קשב רב, אך השנאה אליי הלכה והעצימה, ככל שהשנאה אליי העצימה, הרצון שלי להיות בולט הלך והתחזק.

והנה אני שוב חולם חלום: אני כוכב גדול בשמיים, וכל 11 הכוכבים שסביבי משתחווים לי, וגם השמש הענקית והירח מתכופפים לעברי. יששכר, שהיה איש מלומד, אמר לי שהחלומות שלנו הם המשך למחשבות שלנו ביומיום או מבטאים את התת מודע שבנו. הוא הוסיף ואמר שהחלומות שלי מבטאים יוהרה, גאווה ורצון לשלוט בהם וגם בהורים. הרהרתי בדבריו של יששכר. אכן, איש חכם יששכר.

כל אותו יום, הרגשתי שהשנאה בוערת בליבם, גם אבא כעס עליי מאוד. החיים לצידם נהיו בלתי נסבלים, ואבא חיפש דרך לפייס ביננו. באחד הימים, שלח אותי לדרוש בשלום בשדה. קפצתי בהתלהבות, רצתי לחפש אחריהם, להביא להם אוכל ושתייה, ובכך לרצותם. שאלתי עוברים ושבים אם ראו אותם, עד שלבסוף נתקלתי באיש והוא שאל אותי "מה תבקש?" ועניתי "את אחי אני מבקש, את אחיי מבקש, להחזירם בתשובה ולהסיר את השנאה אליי מליבם."

מרחוק הבחנתי בהם. התרגשתי, מצאתי אותם בריאים ושלמים, ודאי ישמחו לראות אותי וישמחו ללחם ולקלי ולמיני המאכלים הטובים שהבאתי להם, סוף סוף הם יאהבו אותי ויבינו שאני אוהב אותם. אך הפערים בינינו היו עצומים. "הנה בעל החלומות הלזה בא ועתה לכו ונהרגו ונשליכוהו באחד הבורות... ונראה מה יהיו חלומותיו" (שם, יט-כ).

גד ודן, שהיו לוחמניים, ללא רגשות כלל, החזיקו בי והשליכו אותי אל הבור כשהם צועקים ואומרים לי: "עכשיו נראה מה יהיו חלומותיך המוזרים! אתה רוצה לשלוט באנשים חזקים כמונו?!"

עקרבים ונחשים סביבי, והבור ריק, אין בו מים. אני באמצע המדבר, החום כבד מאוד, אני צמא, זועק לעזרה, מבקש ומתחנן להם שיוציאו אותי מהבור ויתנו לי קצת מים לשתות. אך הם יושבים ואוכלים את האוכל שהבאתי להם, יושבים, נהנים וצוחקים ואפילו אינם מביטים בי. כאילו אינם שומעים אותי. אטימות מוחלטת.

חשבתי בליבי שהשנאה אלי היא גם שנאה לאבא, הרי הם יודעים שאבא אוהב אותי מאוד ושאם יקרה לי משהו רע הם יורידו אותו ביגון שאולה. אבא העדיף אותי עליהם, הוא לא הניח לי לעבוד קשה בשדה. כשהתלוויתי אליהם לרעות את הצאן, לא עבדתי איתם. הייתי מתהלך ביניהם בכותונת הפסים היפה והנוצצת שהכין לי אבי, שוכב על כרי הדשא, שומע את שריקות העדרים, מאזין לשיחותיהם והולך ומספר לאבא. מה חשבתי לעצמי? שיאהבו אותי על התנהגות מתנשאת שכזאת? הרגשתי על בשרי את השנאה אליי ולאבי.

והינה קרה לי נס. שיירה של ישמעאלים עברה והוציאה אותי מהבור, הם הובילו אותי בכוח למצריים. ניסיתי להיאבק בהם, אך לשווא. כעבור כמה ימים, מצאתי את עצמי במצריים, בבית פוטיפר סריס פרעה.

את הלקח משנות חיי בבית אבי למדתי היטב. למדתי כיצד להתייחס לאנשים, לא ביוהרה ולא בגאווה, להסתכל לאנשים בעיניים, לכבד אותם. להשתמש בכישורים שאלוקים נתן לי להיטיב עם אנשים ולא להתנשא עליהם. לשמור דברים בסוד ולא לספר לאיש על האחר. דברי רכילות אסורים. לקח זה הוביל אותי לגדולה במצריים. מלך מצריים אהב אותי מאוד ומינה אותי לאחראי על כל משק מצריים. חלפו הימים והשנים, לא שמעתי דבר מאבי ומאחיי. התרכזתי בעבודה הקשה להצלת מצריים משנות הרעב הקשות שעמדו לפקוד אותנו. בניתי תוכנית מדוקדקת כיצד לשמור מזון רב לשנות הרעב הקשות שעומדות להגיע.

והינה הגיעו שנות הרעב הקשות. מכל עבר הגיעו אנשים למצריים לקנות יבול. לנו היה יבול בשפע הודות לתוכניותיי המוצלחות, בורכתי ממעשה ידיי. לא ציפיתי למה שאירע באותו יום, על אף שחלמתי על כך. הם ניצבו מולי, 11 במספר. הגלגל התהפך. הפעם אני החזק, והם עומדים מולי חסרי אונים, רעבים מאוד, בדיוק כפי שאני הייתי – זרוק בבור, צמא ורעב, זועק לעזרה. עכשיו יש בידי הכוח לנקום בהם ולהשליכם לבית האסורים. יצר הנקמה בער בי. מייד הטחתי בפניהם אשמה: "מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם" (בראשית מב, ט).

נזכרתי באטימות שהפגינו, באכזריות, בבוז שרחשו כלפיי. הם חייבים לקבל עונש על מעשיהם הנפשעים. אזרוק אותם לכלא, אתעלל בהם, אתן להם להיות רעבים ללחם – כפי שעשו לי. החלטתי לעשות להם מבחן, ביקשתי מעוזריי לשים להם בתרמילים אוכל וכסף, ואת גביע הכסף שלי לשים בתרמילו של בנימין הקטן. וכאשר ייצאו לדרך, לרדוף אחריהם ולהאשימם בכפיות טובה, כאילו הם קיבלו אוכל רב וכבוד גדול והשיבו רעה וגנבו את הגביע.

עוזריי יצאו אחריהם לדרך, עצרו אותם ומייד הטיחו בהם אשמה: "למה שילמתם רעה תחת טובה" (בראשית מד, ד). אחיי היו בטוחים בעצמם מאוד. הם הציעו להרוג את האיש שיימצא אצלו הגביע ושהם יהיו לעבדי המלך. לתדהמתם, נמצא הגביע אצל בנימין. הם קרעו שמלותיהם, מיהרו לבוא אליו והתחננו על נפשם ועל נפש אחיהם בנימין. יהודה נשא בפניי נאום ארוך, קורע לב ומלא תחנונים. נאום המביע חרטה אמיתית על מעשיהם.

נזכרתי בתחנונים שלי אליהם מבור הנחשים, אך להפתעתי הרבה רגשות השנאה הכעס והרצון לנקמה התחלפו ברגשות של חמלה, של אהבה ושל געגועים עזים. רציתי לשוב להיות לצידי. את

אחיי אני מבקש, מבקש להתקרב אליהם, לאהוב אותם, לחזור להיות משפחה אחת. "אל תעצבו ואל יחר בעינכם כי מכרתם אותי כי למחיה שלחני אלוהים לפניכם" (בראשית מה, ה).
מילים אלו קרבו ביננו, שברו את חומות השנאה והקנאה, הבנו שהכול קרה לטובה.

שמואל

ליאם עשור – כיתה ח', נופי הבשור, מועצה אזורית אשכול

בהנחיית נטע לה גנק

"וַתַּעֲלֶהּ עִמָּה כְּאִשֶּׁר גָּמְלָתוּ בְּפָרִים שְׁלֶשָׁה וְאִיפָּה אַחַת קָמַח וְנָבֵל יֵין וַתִּבְאֶהוּ בֵּית ה' שְׁלוֹ וְהַנְּעָר
נָעַר" (שמואל א, א, כד).

2019

השמש זרחה מאחורי ההרים, ותרנגולים קראו בקול.
פקחתי את עיניי באיטיות, אור השמש האיר את החדר דרך החלון.
התיישבתי במיטתי והבטתי בהם, בכל חמשת אחיי הקטנים, שישנו.
בחדר הצמוד ישנים עוד חמישה אחים, כולם קטנים ממני.
האזנתי לנשימותיהם.
קמתי מהמיטה בשקט וצעדתי במסדרון בצעדים חרישיים.
נעצרתי ליד החדר שלו ונשענתי על הדלת.
הסתכלתי עליו וליבי התמלא אהבה, למרות שלא היה אחי באמת.
הרגשתי כאילו היה התאום שלי.
הוא אהב אותי, הוא הבין אותי, הוא השלים אותי.
התקרבותי אל מיטתו וצפיתי בו ישן.
התיישבתי על מיטתו, לידו.
הוא פקח את עיניו והביט בי בישנוניות.
"בוקר טוב, " אמרתי וחייכתי אליו.

"בוקר טוב, השיב.
"אתה עדיין רוצה לעשות את זה?" שאלתי.
הוא התיישב והביט בי בצער.
"אני מצטער," הוא אמר וכרך את ידו סביבי.
נאנחתי, הלוואי שהיה משנה את דעתו.
זהו, הערב הוא כבר לא יהיה פה, הוא יהיה באיזו פנימייה, רחוק מפה, רחוק ממני.
הוא קם מהמיטה.
"כדאי שתעירי את אחים שלך," אמר.
"כן," השבתי וקמתי גם כן.
יצאתי מחדרו וצעדתי במסדרון חזרה אל החדר שלי ושל אחיי.
נעצרתי ליד תמונה שהייתה תלויה על הקיר.
שלי ושל, מסיבת פורים, כשעוד הייתי בת שבע.
עכשיו אני כבר בת 14, והוא בן 15.
אז.. אני חושבת שכדאי שאספר לכם עליו, על שמואל.
שמואל הוא הבן של חנה, גרושתו של אבי.
חנה אימצה אותו כשהיה בן חמש, היא עקרה.
אני הייתי בת ארבע כשראיתי אותו בפעם הראשונה.
זה היה אחרי שחנה ואבא התגרשו, אחרי שאני ויואב אחי נולדנו.
בהתחלה חנה גידלה את שמואל, ולא ראיתי אותו הרבה, הוא היה זר בשבילי.
אבל אז נולדו לי עוד אחים ועוד אחים ועוד אחים.
ולחנה היה רק ילד אחד.
אימא כל הזמן הקניטה אותה על זה וצחקה על כך שלחנה יש רק ילד אחד וגם הוא מאומץ.

חנה יצאה מדעתה בגלל אימא שלי.

היא התחילה ללכת לטיפולים פסיכולוגיים, ומצבה רק החמיר מיום ליום עד שאושפזה בבית חולים פסיכיאטרי.

כיום היא רק הולכת לפסיכולוג בכל שבוע, אך היא עדיין אינה כשירה לגדל את שמואל, אז הוא גר אצלנו.

אחיי, כיאה לילדים קטנים, לא מתנהגים אליו יפה.

הם מציקים לו ונטפלים אליו, העובדה שאבא קונה לו מתנות כל הזמן ומפנק אותו אינה עוזרת.

אימא אומרת שאבא אוהב אותו יותר מכולם, אפילו יותר ממנה.

בכנות, אני יכולה להבין למה, הוא מדהים.

הוא מדהים בתור בן, בתור חבר, בתור אח.

אבל הוא טובל...

הוא טובל פה.

אני היחידה שבאמת מבינה אותו.

האחים נטפלים אליו, אימא לא אוהבת אותו אלא מקנאה בו, ואבא חושב שמתנות עוזרות לו, אך הן לא.

כמו שאמרתי, אני היחידה שמבינה אותו, והוא היחיד שמבין אותי.

-ערב-

נשמתי נשימה עמוקה, הגיע הזמן.

סגרתי את התיק הגדול שלו ועזרתי לו להוציא אותו מהחדר.

"אתה בטוח?" שאלתי.

"אני בטוח", השיב.

נעמדנו בכניסה לבית, ליד הדלת.

אימא, כל האחים, אבא – כולם התאספו סביבנו.
"מוכן לנסוע?" שאל אבא, מנפנף במפתחות המכונית.
הוא יסיע אותי לפנימייה.
דמעה זלגה מעיניי כשנזכרתי.
נזכרתי בלילות חסרי שינה שדיברנו בהם על הכול, מבינים זה את זה כאילו היינו אחד.
בימים שהברזנו מבית הספר כדי להסתובב יחד.
בתקופות הקשות, כשהוא תמיד תמך בי, כשאני תמיד תמכתי בו.
בשטויות שעשינו יחד.
נזכרתי בלילה ההוא, כשישבנו על המיטה שלנו ושוחחנו בלחישות.
"אני אוהב אותך, " הוא לחש.
"גם אני אוהבת אותך, " לחשתי.
"את יודעת שאנחנו לא יכולים לעשות עם זה כלום."
"אני יודעת."
"אני עוזב לפנימייה עוד מעט."
"אני יודעת."
"אני אתגעגע אלייך."
"אני יודעת."
ידעתי, ידעתי הכול, אבל הכחשתי.
והינה, עכשיו הוא עוזב.
חיבקתי אותו, לא רציתי לשחרר.
"אנחנו צריכים לזוז, " אמר אבא.
שמואל פתח את הדלת ופנה לצאת.

"אתה בטוח?" שאלתי.

"אני בטוח," השיב, בפעם האחרונה.

נחש הנחושת

אביב זרביאן – כיתה ז', מקיף עירוני א', אשקלון

בהנחיית אורלי צחר

"וַיִּשְׁלַח ה' בָּעַם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים וַיִּנְשְׁכוּ אֶת הָעָם וַיָּמָת עִם רַב מִיִּשְׂרָאֵל... וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲשֵׂה לְךָ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל נֶס וְהָיָה כָּל הַנְּשׂוּךְ וְרָאָה אֹתוֹ וְחָי. וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחָשֶׁת נְחֹשֶׁת וַיִּשְׁמְהוּ עַל הַנֶּס וְהָיָה אִם נָשַׁךְ הַנְּחָשׁ אֶת אִישׁ וְהִבִּיט אֶל נְחָשׁ הַנְּחָשֶׁת וְחָי" (במדבר כא, ו; ח-ט)

יומני היקר,

הרבה זמן לא כתבתי לך, בשבועיים האחרונים עברה עליי תקופה לא פשוטה, והייתי במרחק שנייה מהמוות, ואני בסך הכול בן 12. כעת אשתף אותך במקרים שקרו.

לפני כשבועיים בערך, עברו ארבעים שנה מאז יצאנו למסע המפרך לארץ כנען. כולנו שמחנו שאנחנו עומדים להיכנס לארץ כנען. אני ממש התרגשתי: סוף סוף נגיע לארץ המובטחת ששמעתי עליה כל כך הרבה, ארץ זבת חלב ודבש.

משה המנהיג שלח שליחים מהעם שלנו, והם הלכו לבקש רשות ממלך אדום לעבור בארצו כדי להיכנס לארץ כנען – שמובטחת לנו. אני הייתי בטוח שמלך אדום יסכים שנעבור בארצו. ארזתי את התיקים שלי מחדש, משפחתי ואני פירקנו את האוהלים שלנו, אפילו משה הבטיח למלך אדום שלא ניגע בכלום ושאם בטעות ניגע במשהו אז נביא לו מתנות כפיצוי. אבל לאחר כמה ימים, כשהשליחים חזרו, הם אמרו למשה ולנו שמלך אדום היה קשה ולא הסכים שנעבור, ובנוסף הוא שלח צבא גדול שיחסום לנו את הדרך ואיים שאם ננסה לעבור הוא יתקיף אותנו ונצא למלחמה.

הרגשתי שמתחילה בתוכי סערה של רגשות, ושענני הסערה שבתוכי עומדים להתפרץ, שבקרב יזלוג מעיניי מבול של דמעות. התחלתי לבכות, אבל בשקט ובצד, שאף אחד לא ישמע. הארץ שה' הבטיח לאבותינו ולנו שנחיה בה מחכה לנו, ואנחנו אפילו לא יכולים לעבור בארץ אחרת כדי להיכנס אליה. משה כינס אותנו לאספה ואמר שהוא ישאל את ה' מה לעשות ובעוד כמה ימים יחזיר לנו תשובה.

כעבור יומיים, כינס משה את כולנו על גבול ממלכת אדום ואמר לנו שה' ביקש שלא נילחם באדום ושנצטרך למצוא דרך אחרת להיכנס לארץ, נלך מסביב – דרך נהר הירדן. כשמשה אמר את הדברים האלה הרגשתי תחושת הקלה, כאילו ירדה לי אבן מהלב, אבן שהייתה שם הרבה זמן.

המשפחה שלי ואני דאגנו שלא נצליח להגיע לכנען, אבל בכל זאת סמכנו על משה ויצאנו אחריו למסע המחודש לעבר כנען. אבל ככל שהרחקנו לכת, הרגשנו שאנחנו רק מתרחקים מכנען. בתגובה לכך, אנחנו ואחרים בעם התלוננו למשה. אמרנו לו שסתם הלכנו ארבעים שנה במדבר אם אנחנו לא יכולים להיכנס לארץ ישראל. "וַיִּדְבֹר הָעָם בְּאַלְהֵים וּבַמֶּשֶׁה לֵּמָּה הֶעֱלִיתָנוּ מִמִּצְרָיִם לָמוֹת בְּמִדְבָּר כִּי אֵין לָחֶם וְאֵין מַיִם וְנַפְשֵׁנוּ קָצָה בְּלֶחֶם הַקֶּלֶקֶל" (במדבר כא, ה).

משה אמר לנו שזה לא יפה לדבר ככה ושה' כעס עלינו ושהוא גם יעניש אותנו. פחדתי ויראתי מאוד מהעונש שה' הולך להטיל על עמנו, בעבר הטיל ה' עונשים גדולים על העם. רצתי מהר למשפחתי, אבל כאשר הייתי בדרכי לאוהל שלנו, ראה אותי חברי אלעזר ושאל אותי אם אני יכול לבוא רגע לעזור לו לסחוב את המים שהוא שאב למשפחתו. הסכמתי והלכתי לעזור לו.

בעודנו מהלכים בשדה, שמעתי רעש מוזר, רעש של לחישה. פתאום הרגשתי דקירה חזקה ברגל, כמו נעץ שננעץ עמוק בתוך העור. כאב נוראי התפשט בגופי. נפלתי ארצה והתחלתי לבכות. המים שסחבתי נשפכו עליי והרטיבו את גופי ואת בגדיי. חברי אלעזר בא לעזרי ועזר לי לקום. הוא שאל אותי מה קרה לי והראה לי עקבות של נחש. דידינו בעקבות העקבות ובסופן מצאנו נחש ארסי ענק ישן, באורך חמש אמות וברוחב של ארבעה טפחים. נבהלתי נורא וצעקתי צעקות רמות עד שהנחש הקיץ משנתו. כאשר אלעזר ואני ראינו שהנחש מתחיל להתעורר, התחלנו ללכת הביתה הכי מהר שיכולנו, אבל הרגל שלי כאבה. בעוד אלעזר מנסה לעזור לי ללכת, הגיע אלינו הנחש. אלעזר ניסה להגן עליי מפניו, אך הנחש הכיש אותו פעמיים ברגל.

למרות הפחד המשתק והצמרמורות שעברו בגופי, שמרתי על קור רוח וזרקתי אבן על הנחש, והוא הסתלק. דידינו למחנה, ושם ראיתי את אבי. אמרתי לו שנחש ארסי גדול הכיש אותי ברגל וגם את אלעזר פעמיים. הוא סיפר לי שזה העונש שה' נותן לנו, מכה של נחשים ארסיים שיכישו את העם. וַיִּשְׁלַח ה' בְּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים וַיִּנְשְׁכוּ אֶת הָעָם וַיָּמָת עִם רַב מִיִּשְׂרָאֵל" (שם, ו).

שאלתי אותו מה אפשר לעשות בנוגע לזה, והוא השיב שצריך להתפלל לה' ולבקש ממשה שיבקש ממנו שיפסיק את העונש ושייתן תרופה לאנשים המוכשים. אבי ואביו של אליעזר הלכו למשה וביקשו ממנו שיתפלל לה' שיפסיק את העונש הזה. אט אט הגיעו למשה עוד אנשים בבקשה זאת ואמרו לו

שאנשים רבים מהעם כבר מתו בגלל העונש של ה'. וַיבֹּא הָעָם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ חָטְאנוּ כִּי דִבַּרְנוּ בְּה' וְבָרָה הַתְּפִלָּל אֶל ה' וַיִּסַּר מֵעֲלֵינוּ אֶת הַנֶּחֱשׁ וַיִּתְּפִלֵּל מֹשֶׁה בְּעַד הָעָם" (שם, ז).

כאשר שמעתי שאנשים מתו, נתקפתי פחד נוראי. האם גם אני הולך למות? האם כאן יגיע סופם של חיי הקצרים? משה כינס את העם ואמר לנו שהוא הקים פסל מנחשת בצורת נחש ושאם נסתכל בו ונתמקד בו ההכשה תעבור כלא הייתה. "וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נֶחֱשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּשְׁמְהוּ עַל הַנֶּסֶךְ וְהָיָה אִם נָשָׂה הַנֶּחֱשׁ אֶת אִישׁ וְהָבִיט אֶל נֶחֱשׁ הַנְּחֹשֶׁת וְחָי" (שם, ט).

לא האמנתי שזה קורה לי, שאולי אני אמשיך לחיות, תחושה נעימה של רוגע ושל שמחה אפפה את גופי, אבל ידעתי שזה יקרה רק אם אספיק להגיע אל הפסל בזמן. למרות הכאב העז ברגלי, רצתי הכי מהר שיכולתי לעבר הפסל והתמקדתי בו חזק. פתאום הכאב ברגלי נעלם כלא היה, והרגשתי טוב יותר.

כאשר חזרתי למשפחתי, ראיתי שכולם עצובים ובוכים, כאילו שמישהו מת. שאלתי אותם מה קרה, והם אמרו שחברי אליעזר לא שרד את ההכשה, כשהוא קם כדי להסתכל על הפסל הוא קרס ומת. התחלתי לבכות, שוב הרגשתי שנוצרת בתוכי סערת רגשות. רגשות עזים כמו עצב, אשמה וכעס התערבלו בסערה, ומבול של דמעות זלגו מעיניי, הרגשתי רגשות אשם נוראיים. הרגשתי שאלעזר מת בגללי, שאם הוא לא היה מגן עליי הנחש לא היה מכיש אותו, או לפחות לא פעמיים.

ימים ולילות עברו, ואני לא מצליח להירדם מאז המקרה. בכל פעם שעיניי נעצמות, תוקפים אותי סיוטים נוראיים על נחשי ענק שרודפים אחריי ומנסים להכיש אותי בחוזקה. זה היה יכול להיות אני זה שמת בעוד חברי שורד. וזה באמת היה אני לולא אלעזר. אני אזכור אותו לעד, הוא היה חברי הטוב ביותר.

אז יומני היקר ביותר, תצטרך להמתין עד הפעם הבאה שאכתוב בך כדי לשמוע עוד סיפורים, ואני מקווה שהפעם הזאת תהיה לאחר הכניסה לארץ כנען. שלך, אבינדב.

ניסיון העקדה – ניסיון המחשבה ולא המעשה

עומר עזרן – כיתה י"א, מקיף ז', אשדוד

בהנחיית חנה ביטון

זה היה עוד בוקר רגיל. קמתי למטבח ושם ראיתי את שאהבה נפשי – שרה. הגוף כבר היה מותש וגם הנפש. עוד ניסיון ועוד ניסיון, ואני כבר מרגיש עייף. המחשבות מתרוצצות בראש, ואני כבר מבולבל. ניגשתי אליה, והיא הסתובבה אליי בחיוך. היא אמרה לי בוקר טוב וניגשה להכין את ארוחת הבוקר. מהחלון היה אפשר לראות את יצחק יושב בחוץ, משחק עם העדר. התלבשתי ויצאתי לרעות את הצאן. לאחר כמה דקות הליכה, נשמע לפתע קול: "אברהם." הסתכלתי סביב ולא ראיתי דבר. צעקתי אל אותו הקול: "הינני." המשכתי ללכת, ולפתע שמעתי אותו קול קורא אליי שוב: "קח נא את בנך יחידך." לאחר כמה דקות של תהייה הבנתי. הלב התחיל לדפוק במהירות, והשאלה לא איחרה לבוא. צעקתי אל השמיים: "משרה, בני יחידי הוא יצחק. ומהגר, בני יחידי הוא ישמעאל." הסתכלתי סביב – אין קול ואין עונה. לפתע שמעתי אותו קול קורא אליי: "קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך אל ארץ המוריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר לך." בני יחידי אשר אהבתי, שחיכיתי לו כל כך הרבה שנים. איך אוכל לעשות זאת לשרה? ואיך אוכל לעשות זאת לעצמי? חזרתי לבית במהירות, פתחתי את הדלת ושאלתי את שרה בקול לחוץ: "איפה יצחק?" שרה ענתה מבולבלת: "הוא בחדרו." פתחתי את דלת החדר של יצחק ואמרתי לו: "בני, מחר נצא אל הר המוריה עם שני נעריי, ניקח איתנו את החמור ונצא השכם בבוקר." יצחק לא הבין מה קורה, אך נענה לדרישתי. הוא הכין צידה לדרך ונשכב במיטה. ודאי עלו בראשו תהיות רבות. ודאי שאל את עצמו מה פשר הטיול המסתורי שנקבע למחר, אם משהו רע עומד לקרות, למה נלחצתי כל כך. אבל בתוך תוכו הוא ודאי סמך עליי, ידע שלא אפגע בו.

אני נשכבתי במיטה לצד שרה. חיבקתי אותה חזק והרגשתי את חום גופה. תהיתי לעצמי כיצד אוכל לעשות זאת לבני יחידי, ויותר מכך – לאישתי אהובתו שחיכתה לילד הזה כל כך הרבה זמן ועברה כל כך הרבה כאב וסבל. אבל עדיין, עם כל הכאב שבדבר, הבנתי כי אין ברירה, אין לי אפשרות לעשות רצוני, עליי לעשות את רצון האל. ידעתי כי רצון האדם הוא רגעי, זמני וחולף ואילו רצון אלוקים – נצחי.

השמש זרחה. ליבי היה קרוע. לחשתי לשרה בקול רועד: "שרה, אני אוהב אותך ומצטער, כשאחזור הכול יתברר." שרה פתחה את עיניה, אבל אני כבר לא הייתי שם לענות לה על השאלות. אני יודע שהיא חזרה בראשה על המשפט המעורפל הזה שלחשתי באוזנה, שתהיות רבות עלו בראשה. היא יצאה מהמיטה והתחילה להסתובב בבית הלוך ושוב, הלוך ושוב, מנסה להבין למה התכוונתי, מה זאת אומרת שאני מצטער, על מה יש להצטער? היא הבינה אולי שבעוד כמה ימים דברים לא יהיו כתמול שלשום ושאלה את עצמה אם הדברים ישתנו לנצח.

אני ויצחק התחלנו בצעידה אל עבר הר המוריה. יצחק הביט בי, ראה שאני חושש אך בה בעת בטוח בעצמי וחדור מטרה. לאחר יום שלם של הליכה, עצרנו לקראת הלילה. יצחק התחיל לחפש ענפים בשביל המדורה. ישבנו יחדיו – אב ובנו. כל אחד טרוד במחשבות אשר אינן נותנות מנוחה לגוף ולנפש. ראיתי שיצחק מנסה לנסח בראשו את השאלה המתבקשת, מנסה לדלות פרטים על הסיבה שלשמה יצאנו למסע.

"אבא, אני יכול לשאול אותך משהו?"

"כן בני, ודאי."

יצחק מתלבט. אני יודע שהוא רוצה לשאול למה הבאתי אותו לכאן, אך הוא שואל: "אבא, איך היה לך את האומץ ללכת ולהשאיר את כל העבר מאחורייך, את ארץ מולדתך, את ביתך, את משפחתך ואת כל עולמך וללכת בעיניים עצומות אל עבר מקום לא ידוע בגלל שאלוקים ביקש ממך?"

חייכתי. "כשהאמונה חזקה, ואתה יודע עמוק בליבך כי רצון האל הוא נצחי וכי האל יודע מה טוב בשבילך, כשאתה מבין כי לכל דרישה יש סיבה מאחוריה, אתה מרגיש בטוח לעשות הכול, גם אם זה לקום וללכת למקום לא ידוע."

יצחק חייך אליי, "תודה, אבא, לילה טוב."

קמנו בבוקר ליום חדש ונוסף של הליכה אל עבר המוריה. לאחר שעות של הליכה, פגשנו איש זקן. הוא שאל: "לאן מועדות פניכם?" עניתי לו תירוץ, אמרתי שאנחנו הולכים להתפלל. הזקן שאל מדוע הצטיידנו בסכין ובעצים. דחיתי את שאלתו, עניתי לו: "אולי נתעכב בדרך ויהיה עלינו לשחוט בהמות ולבשל את בשרן כדי שיהיה לנו מה לאכול." הפה שלי ענה את התשובה, והעיניים שלי הביטו בעיניו של הזקן, ולפתע שמעתי קול בראשי אומר: "כיצד אתה יכול לשחוט את בנך, את אהובך שלו חיכית זמן רב ושהבאת אותו לעולם בגיל מאה שנים?" דחיתי את הקול, אמרתי לו: "אקיים את דבריו של האלוקים, לא משנה מה תהיה בקשתו!" ידעתי שה' מעמיד אותי בניסיון, הייתי מוכן לעמוד בניסיון

קשה זה בכל מחיר כדי להוכיח לה' שאני מאמין בו באמונה שלמה. נפרדנו מהזקן לשלום והמשכנו בדרכנו.

"ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחק" (בראשית כב, ד).

פניתי לנערים ואמרתי להם: "שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם" (שם, ה). הנערים נשארו במקום, אני ויצחק התחלנו לצעוד אל עבר ההר. הגענו אל ההר. יצחק התחיל לסדר את הקרשים במזבח כמו שהוריתי לו, הוא הדליק את האש ורק אז שאל: "איה השה לעלה?" (שם, ז). קראתי לו לבוא אחריי למקום שבו השה מחכה. הלכנו יחד, ובהגיענו למקום ביקשתי ממנו לעלות על המזבח. הוא הופתע, ראיתי שהוא חושב לעצמו "מה הולך לקרות? האם אבי באמת הולך לפגוע בי? איך הוא יכול לעשות לי את זה?" ובכל זאת נענה לבקשתי כי סמך עליי ואהב אותי בכל ליבו.

"וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו" (שם, י). באותה עת, עלו בראשי ניצנים של ספק. לקחתי את הסכין וקרבתני אותו לגופו של בני. דמעות עלו בעיניי, שערותיי סמרו, צמרמורת עלתה בגופי. ליבי נקרע, אך קירבתי עוד ועוד את הסכין. "ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני. ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה ולא חשכת את בנוך את יחידך ממני" (שם, יא-יב). הסתכלתי אל השמיים בתהייה, לא מבין למה אלוקים פנה אליי בבקשה כזאת ולבסוף עוצר אותי ולא נותן לי לקיים את בקשתו. מבולבל עדיין, ראיתי לפניי איל. לקחתי אותו והעליתי אותו לעולה במקום את יצחק. פעם נוספת קרא אליי קול מן השמיים: "אברהם, עניתי הינני, תוהה מה פשר הקריאה פעם נוספת, חושש שאקרא למבחן נוסף, לא מבין מה עוד אפשר לבקש. אבל הקריאה של המלאך לא הייתה העמדה למבחן נוסף, המלאך קרא אליי ואמר: "כי ברך אברהם והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער איביו. והתברכו בזרעך כל גווי הארץ עקב אשר שמעת בקלי." (שם, יז-יח). הרמתי עיניים לשמיים בחיור, לקחתי את יצחק, חיבקתי אותו. יחד חזרנו אל הנערים המחכים והתחלנו במסע אל עבר העיר באר שבע. שם התיישבנו למשך כמה שנים.

יצחק גדל והיה לגבר נאה, נבון וטוב לב. עם זאת, הטראומה מהעקדה גרמה לו למום בדיבור, והוא החל לגמגם. באותו זמן, שושלת חדשה החלה לצמוח. נחור אחי הוליד ילדים: "עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם. ואת כשד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל... ובתואל ילד את רבקה" (שם כא-כג). יצחק לא ידע שרבקה, נכדתו של דודו, עתידה להיות אשתו.

לאחר שנים בבאר שבע, נודעה לי הבשורה המרה – אהובתי שרה מתה. "וַיָּבֵא אֲבִרְהָם לְסִפְדַּ לְשָׂרָה וּלְבִכְתָּהּ" (בראשית כג, ב). לקחתי את יצחק והלכנו חזרה לביתנו. לא סיפרתי ליצחק למה אנחנו חוזרים. כאשר הגענו לבית, הבין יצחק ששרה אימו נפטרה. הוא ידע שזה בטח מכאב הלב ומהגעגוע אליו. "וַיְהִי חַיִּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַ שָׁנִים שָׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה" (שם, א). חיפשתי מקום לקבור אותה. נסעתי לחברון ושם רכשתי את מערת המכפלה לקבור בה את שרה.

כאן סיפורנו נגמר. מאברהם, מיצחק ומשרה, למדנו על אמונה בלב שלם, על אהבה ועל הקרבה. עד העקדה, עבד אברהם את ה' רק מתוך אהבה. ולאחר העקדה, הגיע אברהם לשלמות בעבודת ה' ועבד גם מאהבה וגם מיראה. אברהם, במעמד העקדה, ביקש מה' לזכות את זרעו לנצח.

המיוחד בעקדת יצחק אינו העובדה שאברהם ציית לבורא עולם, אלא הזריזות שבה אברהם ביצע את ציווי ה', ללא כל ספקות. אנו למדים כי בסופו של דבר ניסיון העקדה היה ניסיון המחשבה ולא ניסיון המעשה. סיומה של פרשת העקדה מעיד כי אין כל ניגוד בין ציווי ה' לבין המוסר והמצפון האנושיים. על אף שעברו דורות שלמים מאז עקדת יצחק, היא קשורה בקשר תמידי לחיי היומיום שלנו. אנו מזכירים את הסיפור בתפילת שחרית ונזכרים בו כשעומדות בפנינו דילמות אישיות בחיי היומיום. סיפור העקדה מוכיח עד כמה חשוב הקשר שבין העבר וההווה ושבילעדיו לא נוכל להתקיים. כמו שנהוג לומר: "עם שאינו יודע את עברו ההווה שלו דל ועתידו לוט בערפל."

שכן, בסופו של דבר, דור הולך ודור בא.

האדם זמני וחולף כבבואה.

לעומתו הארץ לעולם עומדת,

זוהי נצחיות שאינה מתפוגגת,

מחזוריות שאינה נגמרת.

במסלול קבוע ומחזורי הם נעים,

השמש, הרוח והנחלים.

כל אחד הולך ושב אל מקומו,

כל אחד בקיאה בתפקידו.

מלבד הטבע והאנושות העצומה,

יש חלק בלתי נפרד מחיינו והוא החוכמה.

השמועות אומרות שהחוכמה,

היא מביאה יתרון שיביא לקדמה,

אך על פי קהלת,

אין חוכמה מביאה תועלת.

כי אין הידע כוח,

ולא צריך תובנות במוח.

ככל שתדרוש בחוכמה,

כך תוסיף בעצמך כעס וגחמה.

החוכמה מייאשת ומתסכלת,

ולצערנו אותנו היא מנהלת.

אם היה ניתן לתקן את הפגום,

זה היה מחולל שינוי עצום.

ואם היה ניתן להשלים את החסר,

לא היה בעולם מי שמתייסר.

האומנם הכול הבל הבלים יהיה גם בעתיד?

האם החידוש דרוש תמיד?

המחזוריות עושה את האדם מאושר לעיתים,

כי יש מצבים שבהם נוח להיות נשלטים ולא שולטים,

גם אם בסופו של דבר הטבע לנצח נשאר,

האדם, כל דור, נולד ובסוף נפטר.

זרה ומרא

דורון פלץ – כיתה י', תיכון אורט, ערד

בהנחיית עופרה ריבקיין

"וַתַּעֲזְבֵי אֲבִיךָ וְאֶמְךָ וְאֶרֶץ מוֹלַדְתְּךָ וְתִלְכִי אֶל עַם אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ תְּמוֹל שְׁלֹשׁוֹם" (רות א, יא)

לא אשוב לצפות בהרי מואב,

לא אדע עוד שפע בלתי נדלה,

בפסיעות מהוססות אחר נעמי,

נגזר עליי עיוורון מלא.

במולדת חדשה אהיה לעד זרה,

אך ליבי באמת ובתמים נכסף לתורה.

אצעד לעבר בית לחם עם חמותי מרא,

אל שכינת צור ישראל, אל קודש המכורה.

אכרע על ברכיי ואלקט מן האדמה,

אנגב ממצחי טיפות זיעה חמה,

אך לא הוזל כבודי ואין בי כל בושה –

אעמוד איתנה כאלומה זהובה, אשתמש בכוחי – אישה!

אגשש בעלטה אל הגורן בליל קיץ לוחט כלהבה,

יהיו עדיי הכוכבים והלבנה – לתחילתה של אהבה.

אשכב למרגלותיו של גואלי ואדרוש ישועה,

בטוחה בעצמי ונחושה אחכה להכרעה.

”וְעַתָּה
קָחוּ לִי מִנְגִן
וְהִיא
כִּנְיֹן הַמִּנְגֵּן
וְתָהִי עִלְיֹן
יָדָה”

מלכים ב', ג', 15

פרוייקט מקורוק

תוכן עניינים 'מקורוק'

290.....	קול מלחמה במחנה / אליקים דרורי
292.....	לא דורש שלום / דניאל לפידות
294.....	חלומות / עדן נזרי
296.....	קשה לי/ ליאל שי כהן
297.....	רות/ איילת השחר ארביב
298.....	שבע שיבולים דקות / צליל מאיר
300.....	טרוף טורף / קדם פריד
301.....	לחצות את היבוק / איתמר מורד
302.....	עוד תזרח לי השמש / מנחם יהודה בר רון
303.....	ואתה תמשול בו/ צהלה גזית
304.....	מגדל בבל / אור רובין
306.....	עקודה / בתיה מלטינסקי
307.....	לפתח חטאת רבץ/ ערבה ענבר
308.....	ואין כל חדש תחת השמש / תמר ויזל
309.....	ים - יבשה/ רועי קריגמן וינון רובין
310.....	מגדל חדש בבבילון/ ינון רובין
311.....	רקיע בקשנו/ גפן לוגסי
312.....	מגדל בבל / שיר לב אור
313.....	היות האדם לבדו / יהודה בורוש, אייל גלזר ויובל רוט
315.....	אשכרה יעקב / כרמי גלסנר
316.....	צחוק עשה לי / גפן לוגסי
317.....	נזיר אלוקים / ניתאי שגיב
318.....	שמשון / עילם מנשה
319.....	שמשון ודלילה / ינון עמר וים לייזרוביץ
320.....	ילדה עם עיניים רכות / אופיר קמי סעדה

'מקורוק ישראל' הוא מיזם מוזיקלי ארצי פורץ דרך המשלב בין לימוד חווייתי של התנ"ך ומקורות התרבות היהודית-ישראלית ויצירה מוזיקלית מקורית בהשראתם.

המקורוק מיועד למוזיקאים ומוזיקאיות צעירים בכיתות ט'-י"ב, בנות ובנים, דתיים

וחילונים, עולים וותיקים, תושבי מרכז ופריפריה הפועל בכל רחבי הארץ בתמיכת משרד החינוך ומינהל חברה לנוער, החברה למתנ"סים, מפעל הפיס, פדרציית ניו יורק ועמותת 'אלול'.

עשרות מוזיקאים ישראלים מן השורה הראשונה שותפים לתוכנית וביניהם: מיכה שטרית, אריאל הורוביץ, קורין אלאל, אפרת גוש, ירמי קפלן, חמי רודנר, יהלי סובול, דנה ברגר, עמיר לב, מיקי שביב, איה כורם, ערן צור, דן תורן, מיקה קרני, גבע אלון, יעל דקלבאום, נמרוד לב ואחרים. יחד עם מנחי תוכן מנוסים מובילים האמנים את התהליך הקבוצתי ברשויות ברחבי הארץ ומעניקים למשתתפים ליווי צמוד וכלים מקצועיים לכתיבה, הלחנה וביצוע של מוזיקה בהשראת המקורות.

הפרויקט נמשך חצי שנה ובסופו מקליטים המשתתפים באולפן מקצועי את השירים המקוריים שיצרו, מופיעים מול קהל במסגרת מופע סיום גדול בכל רשות, באירועים אזוריים וארציים. מדי שנה מתקיים כנס ארצי בו לוקחים חלק כל מאות משתתפי המקורוק בכל רחבי הארץ.

המקורוק נולד בעמק חפר ב-2010 ומתקיים השנה ב-30 רשויות - מערד ועד מעלות תרשיחא - בערים גדולות, בינוניות וקטנות ובמועצות אזוריות. 2,500 מוזיקאים ישראלים השתתפו בפרויקט עד כה כולל עשרות בני נוער במספר קהילות בחו"ל במסגרת Global Mekorock.

אתם מוזמנים לבקר באתר הבית ובערוץ היוטיוב של 'מקורוק ישראל' ולהצטרף לאחת מקבוצות היצירה ברשות בה אתם מתגוררים.

להלן מקבץ שירים מקוריים שנכתבו, הולחנו ובוצעו ע"י משתתפי המקורוק מכל רחבי הארץ.

בברכה

דויד אביב

מנהל מקורוק ישראל

קול מלחמה במחנה

אליקים דרורי – כיתה י"א, חינוך ביתי- מקורוק צפת

בהנחיית מיקי שביב ורונית גילת עזר

"וידבר ה' אל משה לך רד כי שחת עמך, אשר העלית מארץ מצרים, סרו מהר, מן הדרך אשר צויתם,

עשו להם, עגל מסכה" (שמות לב, ז-ח)

ומשה ניצב על ההר

אולי הוא יגיע, קצת מאוחר

ואחד אחד בעיסוקיו

כולנו בונים את עגל הזהב

תסתכלו רגע מה נהיה

התמלאתם בזעם וטינה

מבולבלים וחסרי רצון

כולנו חומדים לצון

קול מלחמה במחנה

אני לא יודע מה אני רוצה, לא רוצה

אל תגרמו לי עוד פעם לוותר

אל תגרמו לי לעצמי לשקר

אנשים כבר אינם מקשיבים

מסתכלים עליי בחיוכים ריקים

משתחווים למסכים דקים

עושים לייקים, אבל אוהבים

הפכתם את האסור למותר

הכול הפך לכל כך מיותר
ואחד אחד בעיסוקיו
כולנו בונים את עגל הזהב
קול מלחמה במחנה
אני לא יודע מה אני רוצה, לא רוצה
אל תגרמו לי עוד פעם לוותר
אל תגרמו לי לעצמי לשקר
איש איש לדרכו פונה
ואולי עכשיו הלב ישתנה
כשכעס שבירת הלוחות הולם בחזה
אני תוהה, מה תפקידנו בעולם הזה

לא דורש שלום

דניאל לפידות- כיתה ט', בי"ס רעות חיפה – מקורוק טירת כרמל

בהנחיית אדם בן לאוי ויעל שוורץ

"וַיְבֹא הַמֶּן וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה לַעֲשׂוֹת בְּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ" (אסתר ו, ו)

אדוני המלך, במחילה מכבודך,

מה בדיוק הכישורים שלך?

יש לך הכול, השבח לאל.

אבל במה אתה מאמין?

במה אתה דוגל?

אתה עושה דברים שיהללו את שמך,

ולא חושב לרגע על העם שלך.

לא דורש טוב לעמו

ולא דובר שלום...

אולי במקום לחיות בצורה נהנתנית

תתחיל לחשוב חשיבה מדינית?

מה לעשות עם קבוצות מוחלשות בחברה?

אתה לא חושב שהן צריכות קצת עזרה!?

לא דורש טוב לעמו

ולא דובר שלום...

אז בוא נסכם שמשנים מדיניות,

ומעכשיו, אתה מתחיל ל –

לגלות אחריות.

מה דעתך לנחות מהחלל,

אתה מנהיג, אז תרצה בטובת הכלל.

לא דורש טוב לעמו

ולא דורש שלום...

למה מי בכלל נראה לך שאתה!?

אתה נתין פשוט,

אני המן בן המדתא.

המלך בחר אותי מכל השרים

והם תמיד משתחוים כשהם לפני עוברים.

אבל אתה, משום מה, מעז למרוד.

רק כי בעבור המלכה אתה "הדוד".

או אולי כי יש לך איזו אידיאולוגיה יהודית.

ואתה משתחוה רק בפני ישות אגדית...

יודע מה?

לא אעבור על זה בשתיקה!

אתה תחטוף ממני ועוד איזו מכה...

את כל העם שלך אשמיד כליל

עד שתבין שאני בלתי רגיל.

חלומות

עדן נזרי – כיתה י"ב, תיכון שיפמן – מקורוק טירת כרמל

בהנחיית אדם בן לאוי ויעל שוורץ

"ויאמר אליהם שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי: והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבין אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי" (בראשית לז, ו-ז)

כמו שעון בלי מחוגים
כמו גיטרה בלי מיתרים
מרגיש שנזרקתי לבור
תקוע בחור
בקצה המנהרה אין אור
קנאה עוברת מעליי
לא נותן לזה להשפיע עליי
האהוב מבין כל הילדים
אז מה אם חלמתי
שאליי הם משתחווים
כמו אלומות שיבולים

חלומות, חלומות
באים מכל מיני מקומות
חלומות, חלומות
שומע כל מיני קולות

כמו סולם בלי חבלים
כמו כותונת בלי פסים
למה האחים אותי אינם אוהבים?
מכרו אותי בשביל כלום
נתנו אותי לעבדות
אז הגעתי למצרים ואפילו לפרעה
ומצאתי פתרון לחלומי
עכשיו אני יד ימינו

חלומות, חלומות
באים מכל מיני מקומות
חלומות, חלומות
שומע כל מיני קולות

נהייתי מלך נהייתי פוטיפר
איש קטן שבא מהכפר
אחרי כמה שנים
הגיעו אבא והאחים
הם לא ידעו
שאני האח הקטן
שפעם הם מכרו
תמורת צ'ק או מזומן
אותם אחים ששמו עליי פעם פס
תראו אותי היום
גם קינג גם אס

חלומות, חלומות
באים מכל מיני מקומות
חלומות, חלומות
שומע כל מיני קולות

קשה לי

ליאל שי כהן – כיתה ט', בי"ס תלמה ילין – מקורוק כפר יונה

בהנחיית יהלי סובול

"ותלד האשה בן, ותקרא את-שמו שמשון, ויגדל הנער ויברכהו ה'" (שופטים יג, כד)

עלם חמודות אז נולד בצרעה
נזיר מבטן, מחלפות שיער על הראש
רוח אלוהים וכולו מחמדים
הרקולס היהודי הסתובב בין אנשים

עיניה יורקות אש וליבה קר
הכירו, זאת בתו של השטן

במחשכים היא נוצרה
חושלה ברוע ואש
לגלות את מוצא פי
הדבש בלוע הארי.

אהבת השטן, אהבה אסורה,
פלישתית שבגדה ללא מורא
את אהבת ליבה בכסף מכרה

שיער שחור עיניים יוקדות
ליבה קר ושפתיה חמות
חיבקה אותו בחום וערגה
ותכננה את נקמתה

את סודו גילה
ונפשו נשברה

מנוקר עיניים וללא חזון
צמאה נפשו לאלוהיו במקדש דגון
ובשארית כוחותיו
נאסף אל אבותי

רות

איילת השחר ארביב – אולפנת אוריה - מקורוק אפרת

בהנחיית אריאל הורוביץ ואחינעם אלדובי

"ותאמר רות אל תפגעני בי, כי אל-אשר תלכי אלך, ובאשר תליני אלין עמך עמי, ואלהיך אלהי" (רות א, טז)

רוצה להיות קצת רות

לדעת להתמסר

ללכת עד הסוף

ובכבוד להיכנע

ולהמשיך ולהיות עד שתחדל המנגינה

צריך לזכור שלפעמים

מותר, אולי מומלץ, להירתע מעיקולים

לברוח חיש משדות זרים

עורף להפנות לאזורים מנוכרים

ולחזור אל המוכר, הרגוע, הפשוט

עד ששוב את מוכנה לנסות להיות קצת רות

שבע שיבולים דקות

צליל מאיר – כיתה י"א, אולפנת אוריה - מקורוק אפרת

בהנחיית אריאל הורוביץ ואחינעם אלדובי

"וְהָיָה מִן הַיָּאֵר עֵלֶת שֶׁבַע פְּרוֹת יְפוֹת מְרָאָה וּבְרִיאַת בָּשָׂר וּתְרַעֲיָנָה בְּאָחוּ" (בראשית מא, ב)

והינה שבע שיבולים דקות
עולות על המסלול מדגמנות
איך בבית כולן מרגישות פרות
אוכלות עוד עשב כדי לרזות

היום החלטתי: אהיה שמחה
תהיה לי שמש בעיניים
וחיוך על השפתיים – אני נחושה
אך רק פתחתי ת'מסך
וכבר קפצה תמונה
אני לא אראה
ואם אראה אז לא אשווה
אבל זה בלתי אפשרי
בכל כרזה בכל פינה
צועקת לי מודעה – תהיי שונה!

והינה שבע שיבולים דקות...

הייתי אצל חברה, הטלוויזיה שם דלקה,
ושוב ניבטה אליו מהזכוכית
דמות לא מציאותית
אולי בובה של ראווה
שנועדה לקשט קולקציה חדשה
מה לי ולה
למה את חיי פתאום מילאה?

והינה שבע שיבולים דקות...

כמו כולן, ככה עושים בעולם,
קונים אותנו בחלומות
והכול מידות קטנות

בכמויות גדולות
מודל לא הגיוני
לא הבנתי איך זה אמיתי
ככה נראית אחת מתוך מיליון
והאחת הזאת היא לא אני

והינה שבע שיבולים דקות...

זה לא בשבילי
לא, זה לא בריא
כל העיסוק הזה
ביופי מידתי

טרוף טורף

קדם פריד – כיתה י', אולפנת אוריה - מקורוק אפרת

בהנחיית אריאל הורוביץ ואחינעם אלדובי

"ויכירה ויאמר כתנת בני, חיה רעה אכלתהו, טרף טרף יוסף". (בראשית לז, לג)

הם לא יכלו כלל לחלום
לראות כותונת, דברו לשלום
מלמטה לא יראה
נזרוק אותו לבור, אנחנו לא חיות
נפש להחיות

טרוף טורף
יוסף

ואני צריכה לזכור
לקבל את השונה
גם אם מתנשא, שונא
הוא אחי,
אקרא לו, ענה לי...
ענה...

טרוף טורף
יוסף

ואולי הבור הוא כאן
בנפשו של האדם
בכותונת של כולנו,
מסתתר לו
כתם דם

לחצות את היבוק

איתמר מורד – כיתה י"ב, בי"ס ברנקו וייס - מקורוק בית שמש

בהנחיית נמרוד לב ודודני אורסתיו

"לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל, כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל." (בראשית לב, כט)

מסע ארוך, לא נגמר
צריך קצת שקט
מיטה קטנה או כר מאבן
לעצום את העיניים ולחלום

מסע ארוך הוא לא נגמר
צריך ללכת
צעד ועוד צעד קדימה
לחצות את היבוק

פוגש מלאך
סולם עד השמיים
עף מעל העננים
במדרגה ועוד מדרגה עכשיו פוסע
פוגש את אלוהים
פוגש מלאך
הוא בי רוצה לפגוע
עומדים פנים אל מול פנים
משום מקום אני מוצא בי כוח
עומד מול אלוהים

מסע ארוך כמעט נגמר
וגם הכוח
את שמי אני צריך לשכוח
פתאום אני כבר לא אני
לא אני, לא אני לא אני

וכבר אין לי כוח
צולע מאחור

עוד תזרח לי השמש

מנחם יהודה בר רון – כיתה י"א, בי"ס שעלי תורה - מקורוק בית שמש

בהנחיית נמרוד לב ודודני אורסתיו

"שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה'" (תהילים ק"ל)

ממעמקים, קראתיך אלוקים
הולך אני בדרך מול סופות וברקים
בורח מהעבר כי אין לאן לחזור
רוצה להתקדם אך תקוע מאחור

לא רואה את הדרך מרוב ערפל
לא מצליח לעבור את הנהר
נאבק ונלחם – רק שיעזוב אותי הצל, רק שיעזוב

ממעמקים, קראתיך אלוקים
הולך אני בדרך מול סופות וברקים
בורח מהעבר כי אין לאן לחזור
רוצה להתקדם אך תקוע מאחור

מתי אדע את שמי ותינצל נפשי
מתי תזרח השמש
ובלילה הירח זורח, ומתי יהיה תורי?

ממעמקים, קראתיך אלוקים
הולך אני בדרך מול סופות וברקים
בורח מהעבר כי אין לאן לחזור
רוצה להתקדם אך תקוע מאחור

מנסה לחזור אל העדר, אל הסדר,
בלי להפר שום נדר
מתמודד בקרב פנים אל פנים
שני מחנות, שני צדדים

ואתה תמשול בו

צהלה גזית – כיתה י"א, אולפנת הללי - מקורוק חבל יבנה

בהנחיית מיקה קרני ואסף קרסיק

"הלוא אם תיטיב שאת, ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואלריך תשוקתו, ואתה תמשל בו" (בראשית ד, ז)

אכזבת אותי
והיצר חזק בך
ואתה תמשול בו
כלוא אתה בין חומות
אדמה ארוה
והעצב חזק מכול
ואתה תמשול בו

אני מאמינה בך
באמונה שלמה
ואולי אתה תמשול בי

כמו אדמה מקוללת
הצמחת ניצנים של הרס
והם מושלים בך
יכול אתה לתת להם מנוחה
ולהפריח את האדמה
לקטול צמחי בר גדולים מנשוא
פראיים עד אין סוף
ואתה תמשול בהם

מגדל בבל

אור רובין – כיתה י"ב, בי"ס מקיף ח' - מקורוק אשדוד

בהנחיית יהלי סובול

"ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם" (בראשית יא, ד)

הם רצו לעלות לשמיים
לראות מבין הכוכבים
חיפשו כיוון על הקו המים
שיחזיר אותם לחיים

הם סירבו לשמוע אזהרות
דילגו בין אלפי השלבים

אינסוף טעויות
מוטטו את כולם לשברים

אנשים אבודים
אנשים עיוורים
רודפים אחר משמעות
בתוך חיים ריקים
אנשים מרחפים
אנשים עייפים
בין אשליה לטעות
מחפשים ריגושים

המטרה הייתה גבוהה,
והמגדל היה רחוק
מציאות חדשה
והחלום הפסיק להיות צחוק

וגם אם יכולתי לרדת
ראיתי בין הכוכבים
מצאתי את עצמי על קו המים
בין אותם אנשים אבודים

אנשים אבודים
אנשים עיוורים
רודפים אחר משמעות
בתוך חיים ריקים
אנשים מרחפים
אנשים עייפים
בין אשליה לטעות
מחפשים ריגושים
בחיים

עקודה

בתייה מלטינסקי – כיתה י', בי"ס אנקורי - מקורוק ירושלים

בהנחיית מיקי שביב ותהילה אופנהיימר

"וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בְּנֶךְ אֶת יַחֲדָךְ אֲשֶׁר אֶהְבֶּתְ אֶת יִצְחָק" (בראשית כב, ב)

אבא	ואני עקודה
איני רואה אותך	ואין ביכולתי לשנות, לעזור
אבא	הקול בראש אומר שאני אבודה
מה נכנס בך	ואיני רואה מלאך שיעצור
אבא	את ידך הכבדה
הנח את ידך	שמעליי
אבא	
אני כבר לא איתך	בין תוריד את ידך,
	בין תשליכה בתנופה,
ואני עקודה	גופי שרוע בתנוחה
ואין ביכולתי לשנות, לעזור	שלא נותנת מנוחה
הקול בראש אומר שאני אבודה	ואני כבר לא איתך
ואיני רואה מלאך שיעצור	
את ידך הכבדה	ואני עקודה
שמעליי	ואין ביכולתי לשנות, לעזור
עוד ציווי ועוד ניסיון	הקול בראש אומר שאני אבודה
ומי אני שאסרב לפיתיון	ואיני רואה מלאך שיעצור
עשה בי הטוב בעיניך	את ידך הכבדה שמעליי
תפוס אותי בשתי ידיך	
כי אבא,	
אני כבר לא איתך.	

לפתח חטאת רבץ

ערבה ענבר – כיתה י"ב, התיכון הניסויי - מקורוק ירושלים

בהנחיית מיקי שביב ותהילה אופנהיימר

"הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואלריך תשוקתו ואתה תמשל בו." (בראשית, ד, ז)

לפתח חטאת רבץ

ומדביק לשוני לחכי

בקולו הצרוד חדריי מכווץ

בנהמה מסמן את דרכי

עם שחר מגע אצבעו ישכימי

ועם ליל בחיקו אתערסל

כשיר ערש נצחי לי בכיו התהומי

שכצמר שחור מסתלסל

ולעתים בשבתי על אם דרך

קם פתע חטאי מרבצו

פורץ מחסומים שעינוני בפרך

ואט מובילי אל ארצו

באשר אתמסר לו יתיר הוא כבליי

ויעיר בי כוחות רדומים

ובקצב שירו אז ירטיטו רגליי

אדמתו צעוקת הדמים

ים - יבשה

רועי קריגמן וינון רובין - כיתה י"ב, ביי"ס שק"ד - מקורוק עמק המעיינות

בהנחיית נמרוד לב ונתנאל פרבשטיין

"והארץ היתה תהו ובהו וחשך על-פני תהום; ורוח אלהים מרחפת על-פני המים" (בראשית א, ב)

רוח אלהים מרחפת ורואה את דמותה כמו מראה בתוך המים,
כמה ילדים משחקים ומתרכזים במציאות נאחזים עם שתי רגלים
רוח בודדה אין לה גוף והיא בודה דיוקן עצמי ומפרט בצבעי מים,
כמה ילדים עם הכלום מתמודדים, נעמדים וכמו רוקדים בשתי רגלים
כמה ילדים בתמימות מאמינים את דמות הרוח מצירים בתוך שמים,
רוח נבונה אין לה פסל ותמונה, למשחק הילדים נושאת עינים
בין מציאות לבין בריאה חשפו המים יבשה וגבול החול נשאר חוצץ בין השנים
בין מציאות לבין משחק, הים לאטו נשחק ואחרון על יבשה נטע רגלים

רקיע בקשנו

גפן לוגסי – כיתה י"ב, אולפנית טבריה - מקורוק עמק המעיינות

בהנחיית נמרוד לב ונתנאל פרבשטיין

"ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם...." (בראשית יא, ד)

הָאָדָם כְּמוֹ נָחַל זְרִימְתוֹ מִשְׁנָה

או עם כלם בִּיחַד או מוֹרֵד בְּנִסְחָה

כְּמָה שְׂרָצִינוּ לִהְיוֹת לֹא אֲנַחְנוּ עָלֵינוּ וּבְנִינוּ לְכַבֵּשׁ אֶת יַעֲדָנוּ

אֲבָנִים הֶרְמָנוּ אֲנָשִׁים לְקַחְנוּ

עַם סְלֵמוֹת טַפְסָנוּ רְקִיעַ בְּקִשְׁנוּ

וְאָנִי הַתּוֹעָה וּבַחִירְתִּי לֹא פִשׁוּטָה

בֶּן הָאֵמֶץ לְקִשֵּׁר הָאָדָם הַחֲבָרָה

הַזְרִים אֲשֶׁר יַחַד נִשְׁמַתֶּם כְּבָר כְּבַתָּה.

הוא בּוֹדֵד יֵשׁ בּוֹ נַחַת

הָאָחַד בְּתַפְלָה

כְּמָה שְׂרָצִינוּ לִהְיוֹת לֹא אֲנַחְנוּ עָלֵינוּ וּבְנִינוּ לְכַבֵּשׁ אֶת יַעֲדָנוּ

אֲבָנִים הֶרְמָנוּ אֲנָשִׁים לְקַחְנוּ

עַם סְלֵמוֹת טַפְסָנוּ רְקִיעַ בְּקִשְׁנוּ

מגדל בבל

שיר לב אור-כיתה י"ב, בי"ס שפרירים גבעת חיים - מקורוק עמק המעיינות

בהנחיית נמרוד לב ונתנאל פרבשטיין

"ויאמר ה' הן עם אחד ושפה אחת לכולם וזה החלם לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות; הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו" (בראשית יא, ו)

מגדל בבל אחרי המבול נמצאים באבן
כמהים לאלהים כמו תרופה בזמן אבובועות שחרות
בסוף מה יצא אלהים שנה את השפות
ראש נפץ גרעיני הביא את השקט
כמו האבן והחמר שתרבות העדר מחפשת
ענן הפטריה ראשו בשמים והאדם מתבלבל
בינתים נמסים כמו חמר מקלקל
כנראה שבסוף נסגר המעגל

היות האדם לבדו

יהודה בורוש, אייל גלזר ויובל רוט – כיתה י"א, ישיבה תיכונית בית שאן - מקורוק עמק
המעיינות

בהנחיית נמרוד לב ונתנאל פרבשטיין

"וַיְבֹרֵךְ ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיִּבְרָא אֶל-הָאָדָם" (בראשית ב, כב)

הכל התחיל פתאום, לפתע זה קרה
כמו משום מקום, מהחשך הוא נגלה.
עשוי הוא מעפר, מרגבי האדמה.
בודד הוא וגלמוד, כמו גלקסיה בלי חמה.

מסתובב לי בגן עדן

מתעניין ומתעסק

משתעמם בועט באבן

למה אין עם מי לשחק

גן שלם רק בשבילי

לא שלם כי אני בלי

שם חבה או אהבה

אז בקשתי את חוה

מצלע האדם נבראה היא בשבילי

קלפה את הבדידות ומלאה את עולמו

שמרו הם את הגן אשר בקש לא לקלקל

לעבדה ולשמרה כך צוה אותם האל.

הוא בקש אני הגעתי

להשלים ת'ו אני באתי

ת'חלל אני מלאתי

ת'בְּדִידוֹת אָנִי רַפְּאֵתִי

וְאֵז הַגִּיעַ הַנַּחֵשׁ

שְׁטִיּוֹת לִי הוּא לַחֵשׁ

חֶטְאֵתִי , גַּם אָדָם נִגְרָר

עֲנֵשׁ אֱלֹקִים גָּזֵר

אַשְׁכְּרָה יַעֲקֹב

כרמי גלסנר – כיתה י' בי"ס שק"ד - מקורוק עמק המעיינות

בהנחיית נמרוד לב ונתנאל פרבשטיין

"וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל אָבִיו אֲנֹכִי עָשׂוּ בְכֹרֶךָ" (בראשית כז, יט)

אַשְׁכְּרָה יַעֲקֹב אָה?

יַעֲקֹב הַתְּמִים יַעֲקֹב הַצַּדִּיק

אָף פֶּעַם לֹא יִשְׁקֶר אָף פֶּעַם לֹא יִדְחִיק

אִיךָ דֹקָא לְאָבִיךָ מִי שִׂידָאג לָךְ מְכַל

הָאֶחָד שְׁלֵמֵד אוֹתְךָ שׁ.. "בְּפָנַי עוֹר לֹא תִתֵּן מְכַשֵּׁל"

מָה בְּכָלֵל קוֹרָה כָּאן מָה נְהַפֵּךְ

אִיךָ דֹקָא בְּמִשְׁפַּחַת הַמְּלוּכָה הַכֹּל מְלַכְלָךְ

אָמָא מְרָמָה בְּשִׁבִיל הַבֵּן הַמְעַדְרָךְ

הַבָּנִים מְחִלִּיפִים מְסַכּוֹת בְּשִׁבִיל לְבַלְבֵּל לוֹ אֶת הָאָף

צחוק עשה לי

גפן לוגסי – כיתה י"ב, אולפנית טבריה - מקורוק עמק המעיינות

בהנחיית נמרוד לב ונתנאל פרבשטיין

"ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלתי היתה-לי עדנה ואדני זקן" (בראשית יח, יב)

כְּשֶׁתּוֹגַתְךָ אֵט אֵט פּוֹשֶׁטֶת

וּמִבֶּטֶךְ שׁוֹפֵעַ דָּוִי

אֶל תּוֹךְ שִׁירֵי נִכְנַס הָרֶטֶט

הָאֲמָנָם אֶתֵּן לוֹ שִׁי

צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹקִים

כְּשֶׁהֵבִיא לִי אוֹת שֶׁל חַיִּים

אוֹר גָּדוֹל שָׁמַיִם כְּחוֹלִים

רַק אֲנִי כְּבוֹלָה בְּפָנַיִם

בְּלִבִּי נִיצוֹץ שֶׁל רוּחַ

וְאֵתָה הַפּוֹךְ וּמְבַלְבֵּל

תְּשׁוּבָתִי תִהְיֶה רַק שֶׁקֶט

אֲזוֹן בֵּין צָחוֹק לְקִרְנָבֵל

צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹקִים

אֲשִׁמַע קוֹלוֹת שֶׁל יְלָדִים

אוֹר גָּדוֹל שָׁמַיִם כְּחוֹלִים

בְּכַחִי לִתֵּת חַיִּים

נזיר אלוקים

ניתאי שגיב – כיתה י"ב, בי"ס מנור כברי - מקורוק מטה אשר

בהנחיית עמיר לב ויהודה שרשבסקי

"ויקרא שמשון אל יהוה ויאמר אדני יהוה זכרני נא וחזקני נא אך הפעם הזה האלהים ואנקמה נקם אחת משתי עיני מפלשתים" (שופטים טז, כח)

וירד מלאך משמים בסולם יעקב
את רחם האישה ברך ותלד בקרוב
איש לא יוריד שיערה מראשו של הנער
כי נזיר אלוקים יהיה לישראל ביום צר

ויגדל וירד אל הכרם למצוא את אהבת חייו
כי בשבילה יהרוג לביא אם ישרה היא בעיניו
שערה עז כרעמת ארי וחיוכה מתוק מדבש
אך למרות שהתאהב את ליבה הוא לא כבש

פזמון:

התאהבתי, כאבתי ושכחתי אותך
זכרני נא וחזקני נא קיוויתי לישעותך
מתפלל אליך, בנך שמשון, האר את עיני
עומד לבד בין עמודי החיים שנופלים עלי

ושמשון כשמו הוא היה שונה מבראשית
ומטבע אש מן המשכן ילווה אותו כעששית
אך גם כשהאש דולקת הגחל בפנים נשרף
האור נעלם והכל נשטף

וכשהלך על שפת הנחל ראה את פניה המחויכים
עומדת לבדה בין הבנות כשושנה בין החוחים
וכשפתחה את פיה שמע את קולה הרך והנעים
ליבו פעם קרנו פניו ונסו הצללים

שמשון

עילם מנשה – כיתה י"א, בי"ס סולם צור - מקורוק מטה אשר

בהנחיית עמיר לב ויהודה שרשבסקי

"ויאמר להם מהאכל יצא מאכל, ומעז, יצא מתוק; ולא יכלו להגיד החידה שלשת ימים" (שופטים יד, יד)

כך צעקתי
חי בסכנה
החיים הם לא משחק
מנסה לשרוד.

תמיד נמשכתי לסכנה
מה שכולם פחדו לעשות עשיתי
הייתי הילד האמוץ בחבורה
ואז הגיעה האהבה

בהתחלה המשפחה התנגדה
אמא לא דיברה איתי כמעט שנה
הם לא ידעו איך להגיב כשאמרתי
תכירו זו דלילה.

מהאוכל יצא מאכל
ומעז יצא מתוק
תמות נפשי עם פלשתים
אולי כך אצעק
חי בשביל הסכנה
הכל זה רק משחק.

הייתי כל כך תמים
כמו ילד קטן נמשכתי לשטויות שלה
וכששאלה מהו סוד כוחי
ישר סיפרתי לה

כנראה שזו הייתה טעות
הבנתי מאוחר
מה נותר לי לעשות
עם גורלי המר.

לא יצא מאכל
ולא יצא מתוק
תמות נפשי עם פלשתים

שמשון ודלילה

ינון עמר וים לייזרוביץ – כיתה י"א, בי"ס ניר העמק ואורט עפולה - מקורוק עפולה

בהנחיית דני רובס ומאיה קורן-וולר

"וְתִישְׁנֶהוּ עַל-בְּרִכָּיהָ, וְתַגְלַח אֶת-שֶׁבַע מַחְלָפוֹת רֵאשׁוֹ; וְתַחַל לְעַנּוֹתוֹ, וַיִּסַּר כָּחוֹ, מֵעַלְיוֹ" (שופטים טז, יט)

שמשון שמשון שמשון שמשון,
אל תלך לישון אל תלך לישון,
מי שנשאר ער לא צריך להסתפר
הרגע הזה לנצח

זהו סיפור על בנאדם שבא מהעם,
חייו היו מטלטלים כי היה לו כוח,
מתחת לכל התלתלים היה גם מוח,
כל הסיפור הזה קיים כי הוא לא רצה לברוח,
לברוח, הוא לא רצה לברוח, הוא לא רצה לברוח

לשמשון היה שיער לדלילה היה תרגיל,
הם נפגשו זה היה עוד יום רגיל,
הוא לא ידע על התרגיל הוא לא ידע על התרגיל,
לדלילה הייתה משימה היא גזרה את האהבה,
ואז שמשון שקע באכזבה,
הוא היה חזק אבל לא נגד רגשות,
עכשיו זה ניהיה קצת מבאס, גזרה לו תשיער בלי להסס,
היה ה"מלך", פתאום נפל לו מהכס,
התעוור פתאום רואה הכל ברור,
מה שהוא עשה היה הימור,

שמשון שמשון שמשון שמשון,
אל תלך לישון אל תלך לישון,
מי שנשאר ער לא צריך להסתפר,
הרגע הזה לנצח,

הפלישתים אותו לכדו,
אבל הם לא ידעו,
שברגע שמרדו,
שמשון לא יוותר,
יגדל לו השער ביום כזה או אחר,
יגדל לו השער מהר מהר,
ואז שמשון ניהיה חזק,
מהיר כמו ברק,
מי היה מאמין שאהבה,
תגרום לכל כך הרבה הקרבה...סיפור גבורה,

ילדה עם עיניים רכות

אופיר קמי סעדה – כיתה י"א, בי"ס אמי"ת צפת - מקורוק צפת

בהנחיית מיקי שביב ורונית גילת עזר

"ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת-תאר ויפת מראה" (בראשית כט, יז)

ילדה עם עיניים רכות
לא חשבת עליה שניות
וכמה שהיא פחדה להיות
אחת מאותן אלו השנאות

ילדה עם עיניים רכות
כותבת לך שורות
ואתה לא טורח להסתכל
אתה רואה רק את רחל

אבל אולי עיניך הן השונות
שאתה לא מוריד בשבילה חומות
לא מנגן עבורה שירים משלך
לא חושב עליה לא חושב על לאה

ילדה עם עיניים רכות
מחכה לך בלילות
והיא חוששת שתעורר
כשחלמת על דבר אחר

ילדה עם עיניים רכות
עולה בה לפתע תהיות
איך הפעם בלי להתבלבל
תבחר בה ולא ברחל